Ex Bibliotheca
Henrici Dominici
VANDEN NIEUWENHUYSEN
Mechlin. Pb̃ri.

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Getty Research Institute

https://archive.org/details/viteducentoruett00stel

Joannes Stella de vitis pontificum basiliæ 1507 vide folio ultimo.
Editio prima et rarissima et exemplar elegans. vide catal: bibl: selectiss: amstelo: 1744. apud Salomonem Schouten.

V. Schiere N° 6073

Vite ducentorũ et triginta ſũ morum pōtificũ: a beato petro apo ſtolo vſqꝫ ad Julium ſecundũ modernum Pontificem

Iohānes ſtella ſacerdos Uenetus Reuerendiſſimo in xp̄o patri
⁊ dn̄o/dn̄o Dominico Grimano: miſeratione diuina Patriarche
Aquilegienſi: necnon ⁊ ſacroſancte Romane eccleſie tituli ſancti
Marci/p̄ſbytero Cardinali Salutē perpetuā dicit.

q Ui opus aliquod editurus eſt/Reuerēdiſſime domi-
ne: probatiſſimū virum cui id deſtinari poſſit debet eli
gere: vt ab ipſo quaſi perpetuā vitā: id eſt famā liber re
cipiat. Quapropter/cū nemo q̄ tu huic rei magis ido
neus mihi viſus eſſet/qui huiuſcemodi lucubratiōe de
lectaretur: ad te potiſſimū confugi: hac epiſtola huius operis cen
ſorem te conſtituens. Etenī ſi quid inconcinnū ineruditūq̧ offēde-
ris: hoc meo imbecilli ſtudio attribues. nō eniʒ he vires meę ſunt
vt audeam mihi (niſi te auſpice) ęternitatis nomē vendicare. Acci
pies igitur lęta fronte hunc libellum meū de ſummoꝝ Pontificū
vita ac moribus/tuo nomini dicatum: Quē cū legeris: nō vereor
quin te aliquando ſit poſt curiales occupationes ob ſuā breuita-
tem oblectaturus. Uidebis eīm multiformes viuendi ritus: quos
oēs ſpero te vite tue ſanctimonia/ac caſtigatiſſimis moribus eſſe
ſuperaturum. Uale.

PEtrus papa ⁊ apl'oꝝ p̄m⁹: hoc āno q̄ eſt ſecundus im perij claudij ann⁹ occiſo ab herode agrippa Jacobo apl'o. xv. die. menſis Februarij: poſtq̄ p ſeptē ānos aſiaticas cōfirmaſſꝫ eccl'ias: ab herodis carcere liberatus: romā venit: ⁊ ibi primā cathedrā tenere cepit: eo ꝙ cū ipa citas toti⁹ mūdi caput eſſet: etiā pōtificali ſedi ꝯueniētē eſſe cernebat. Sedit āt i ea annis. xxv. mēſi. vij. Fuit hic natione galile⁹ ex betſaida ciuitate Johannis fili⁹ / ⁊ Andree frater: q̄ poſt aſcēſionē dn̄i cū ſeptē ānis apd̄ an tiochiā vrbē p̄mū ſediſſet: liberat⁹ vt p̄fertur ab herodis carcere: ſtatim romā e hieroſolyma ad expugnādum ſymonē magum venit. Jbiq̄ predictis annis vſq̄ ad vltimū neronis ānū ſacerdotalē tenuit dignitatē. Ac deniq̄ a nerone cruci affixus martyrio coronat⁹ eſt: ſꝫ capite ad terrā verſo ⁊ pedibus in ſublime leuat[illegible]: ita em̄ mādauit: aſſerēs ſe idignū: ꝙ ſic cruci affigeretur vt ſu⁹ dominus ieſus xp̄s affixus fuerat. Quo mortuo ſepultus eſt in vaticano via aurelia in hortis neronianis. H ille ē petrus q̄ ſupra mare ad xp̄m ambulauit: q̄ in dn̄i transfiguratione ⁊ puelle ſuſcitatiōe a dn̄o electus teſtis fuit: q̄ ſtaterem in ore piſcis inuenit: qui tria milia hominū in feſto penthecoſten ſua p̄dicatiōe conuertit: q̄ Ananie ⁊ ſaphyre vxoris mortē p̄dixit: quiq̄ eneā paraliticū curauit: ⁊ corneliū baptizauit: atq̄ Thabitā a morte ſuſcitauit. Quine vmbra ſui corpis multos infirmos curauit. Hic inq̄ ille eſt petrus quē his verbis xp̄s allocut⁹ eſt: Beatus es ſymon bariona q: caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi: ſed pater meus qui eſt in celis: tu es petrus ⁊ ſup hanc pet rā edificabo eccl'iaꝫ meam: ac tibi dabo claues regni celoꝝ: poteſtatē videlicet ligandi et ſoluendi. Et lꝫ ſimpl'r maiorū ⁊ minoꝝ ſacerdotū diſcretio ab ipſo dn̄o nr̄o ieſu xp̄o exordiū ꝓhibeat ſumptū: q̄ xij. apl'os tanq̄ maiores ſacerdotes: ⁊. lxxij. diſcipulos q̄ſi minores ſacerdotes inſtituerit: petrū tn̄ hūc q̄ſi in ſūmū delegit pōtificē ⁊ ſacerdotē. Cū ei p̄ oib; ⁊ ꝓ oib; claues regni celoruꝫ tribuerit: ⁊ a ſe petra petri ſibi nomē ipe ſuit atq̄ ꝓ ei⁹ fide ſe ſpāliter rogaſſe teſtat⁹ eſt: ⁊ vt ipſe ceteros ꝯfirmaret ſibi iniunxit dicēs: Ego ꝓ te rogaui petre vt nūq̄ deficiat fides tua: ⁊ tu aliqn̄ ꝯuerſ⁹ ꝯfirma fratres tuos. ac ſic petro huic ⁊ reliq̄s apl'is ꝯceſſum ē: a deo hr̄e p̄ ceteris p̄matū: vt et reliquis oib; p̄eſſet apl'is: ⁊ cephas id eſt caput ⁊ p̄ncipiū teneret apoſtolatus: qui ⁊ eandē formaꝫ ſuis ſucceſſoribus ⁊ reliquis epiſcopis tenendam tradiderūt ⁊ nō ſolum hoc in nouo teſtamēto eſt conſtitutum: ſed etiam in veteri fuit: vnde ſcriptum ē Moyſes ⁊ aaron in ſacerdotib; eius. i. primi inter eos fuere: hec tn̄ apoſtolica ſedes caput ⁊ cardo a dn̄o ⁊ nō ab alio ē ꝯſtituta. Primus itaq̄ hic petrus quadrageſimale ieiunium inſtituit: vt patet in canone. xciij. diſt. ca. ſi inimicus eſt. hic p̄terea Linū ⁊ Cletū ſacerdo

Pap̄ p̄m⁹ An. chriſti 33.

Sub nerone impatore petr⁹ cruci affixus ē

Jeiunij q̄drageſimalis iſtitutio

tes cõſecrauit: vt nõ valente ipſo xp̄ianis ſacerdotale officiũ exhi-
berent: nec multo poſt Clementẽ virũ ſanctiſſimũ cõſecrauit ep̄m
cui ⁊ omnimode eccleſiã a xp̄o ſibi traditã cõmendauit: His ita-
q̧ ita ordinatis vna cũ paulo neronis iuſſu necatus eſt.

Papa. 2. An. chriſti 70.

l Inus pa. ſcõs: hoc ãno q̄ eſt vltim⁹ neronis beato petro ĩ
pontificatu ſuccedẽs: ſedit ãnis. xj. mẽ. tribus ⁊ diebꝫ. xij.
Uir certe morib⁹ ⁊ ſanctitate p̄clar⁹: q̄ ex p̄cepto mgri ſui
petri ↄſtituit: ne qua mulier niſi velato capite vnq̧ templũ ingre-
deretur. Fuit em̄ hic natiõe Tuſcus: ex p̄re herculiano: q̄ cũ demo
nes effugaret mortuoſq̧ ad vitã reduceret: tãdẽ a ſaturnino cõſu
le cui⁹ filiam a demonibꝫ liberauerat capitali ſn̄ia punit̄: ⁊ martyr
xp̄i efficit̄: ac. xj. kl'. octobris in vaticano iuxta corp⁹ beati petri ſe-
pelitur: ⁊ ea die eius natale celebrat̄: qḋ quidẽ ſanctiſſimuꝫ corp⁹
vt aiũt poſtea a q̄dam gregorio ep̄o oſtiẽſi in oſtiã ciuitatẽ traſla
tum: ⁊ in diui Laurẽtij tẽplo honorifice cõditũ fuit: hic ſacros or-
dines ĩ vrbe celebrãs decẽ ⁊ octo p̄ſbyteros ⁊ vndecim ep̄os crea-
uit. Scripſit aũt hic res geſtas beati petri magiſtri ſui ⁊ maxime
eius cum Symone magno ↄtentionẽ.

Pap. 3. An. chriſti. 81.

c Let⁹ papa. natiõe roman⁹: p̄re emiliano hoc tp̄e clemente
adhortãte: põtificũ mun⁹ ſuſcipiens: ſedit annis. xj. mẽſe
vno: ⁊ diebꝫ. xj. Uir certe optim⁹ atq̧ ſctiſſim⁹: q̄ nihil oĩ-
no p̄termiſit qḋ ad augendã eccl'iam dei ptinet: quã cũ optime p
tp̄e occurrẽti ↄſtituiſſet: ſub Domiciano ceſare martyriũ pcepit: ⁊
in vaticano apud beati petri corpus. v. kl'. maij ſepult⁹ fuit: Hic
ex p̄cepto petri. xxv. p̄ſbyteros mẽſe ſeptẽtrio in ordinẽ redegit: et
pmus l̄ris apl'icis: ſalutẽ ⁊ apoſtolicã bñdictionẽ ſcripſit: ſũt tñ q̄
dicũt hunc ⁊ p̄deceſſorẽ nõ vt põtifices ſediſſe: ſed vt ſummi põti-
ficis coadiutores: ⁊ ſecũdo veſpaſiani anno Lino ſucceſſiſſe: cui⁹
natale ſexto kl'. maij celebratur.

Pap. 4. An. chriſti 92.

c Lemẽs pa. pmus/ natiõe ro. de regione celijmontis patre
Fauſtino poſt cletũ põti. ſedit ãnis. ix. mẽ. ij. dieb⁹. x. hunc
beatus perus: vt ex ep̄l'a ad beatũ iacobũ hieroſolymita-
num miſſa cõſtat: poſt ſe romanũ conſtituit ep̄m: ſed cũ eſſet omni
um modeſtiſſimus Linũ ⁊ cletũ p̄dictos ſponte in honore ſibi p̄tu-
lit: q̄ cũ doctrina ⁊ religione ac pietate inſignis haberet̄: innume-
ros pene hoĩes ad xp̄i fidẽ ↄuertit: quib⁹ ⁊ aliquos tractat⁹ ⁊ epi-
ſtolas eccl'ie noĩe edidit: hic fecit ordinatiões duas ĩ decẽbrio mẽ-
ſe p̄ſbyteros decẽ: diaconos duos ep̄os p diuerſa loca. xv. Obijt
aũt martyr xp̄i ſub Traiano imperatore q̄ etiã ſepultus ẽ in grecia
nono Kl'. decẽbris: ⁊ ceſſauit ep̄atus dies. xxij.

Pap. qnt⁹ An. chriſti. 101.

a Nacletus pa. natiõe Grecus: patria atheniẽſis patre an-
tiocho natus: clemẽti in potificatu ſuccedẽs: ſedit ãnis. ix
mẽſes. ij. dies. x. hic vir optim⁹ fuit: ⁊ pmus memoriã bea
ti petri compoſuit: ⁊ ſeorſum a plebe loca vbi ſepelirentur marty-
res aſſignauit: ſed ⁊ inſtitutis ac moribꝫ romanã eccleſiaꝫ ↄfirma
turus: h vnã tm̄ ordinationẽ in mẽſe decẽbri celebrauit: in q̄ q̧

pſbyteros:tres diaconos:⁊ ſex epõs ordinauit. deniq̃ ſub traia-no pncipe p fide xpi ſupplicio pemptus/ vacauit ſedes dieb. xiij.

Uariſtus pa. natiõe grecus/ pr̃e iudeo noĩe iuda ex ciuita- Papa.6

e te bethleem nat⁹: poſt Anacletũ põti. ſedit ãnos. ix. men. ij. an xpi. 110.

dies. x. Uir ſane iuſt⁹ integerq̃: q̃ vt gratianus in canone refert titulos ĩ vrbe roma pm⁹ pſbyteris diuiſit: ⁊ ſeptẽ diaconos in ordinẽ redegit: q̃ epm p̃dicãtẽ cuſtodirẽt ꝓpt ſtilũ veritatis: qui poſſet ſibi ĩponi. hic ter ordĩatiões in mẽſe decẽbrio celebrãs ſex p̃ ſbyteros: duos diaconos: ⁊ q̃nq̃ p diuerſa loca ordĩauit epõs: tã dem ⁊ ipſe martyrio coronat⁹ eſt: ei⁹ memoria. vij. Kal. nouẽbris eccl'ia celebrat: ⁊ tũc ſedes poſt ei⁹ obitũ vacauit dies. xxix.

Lexander pa. prim⁹ natione ro. ex regione Capite thauri Papa.7

a pr̃e Alexandro nat⁹: Euariſto põti. ſuccedẽs: ſedit annis. an. xpi. 119.

x. mẽ. vij. ⁊ dieb⁹. ij. Uir quidẽ etate iuuenis ſed moribus ſcia ac ſctĩtate incompabil'. Cui⁹ rei grã etiã magnã ſenatoꝝ ptez ꝯuertit ad dñm: q̃ rei diuĩe curã diligẽtiſſime gerẽs: nõnulla: ſicut gratian⁹ in decretis refert: cõſtituit decreta: ſtatuit vt vna tm̃ miſ ſa in die celebrare. de ꝯſe. di. j. c. Sufficit. oblationẽ etiã nõ ex fer mento ſed ex azimo vt antea ꝯſueuerat fieri mãdauit. de ꝯſe diſ. ij. c. in ſacramẽtorũ. Uoluit etiã aquã in ꝯſecratõe ſanguis xpi vino admiſceri q̃ ſignificar xpm eccl'ie cõiunctũ eſſe. Demũ poſt innu-mera miracula: inter q̃ Balbinã q̃rini tribuni filiã ſanauit ⁊ ipſuz tribunũ cũ om̃i domo ſua baptiſaſſet: cũ Euẽtio ⁊ Theodolo dia cono. v. kal. maij martyrio coronar: ⁊ via numẽtana vbi interfe-ctus fuerat ſepelir: ⁊ tũc ceſſauit ſedes dies. xxv.

Senatorũ ꝯuerſio

Jxtus pa. pmus natiõe ro. pr̃e paſtore natus/ poſt Alexã- Papa.8.

ſ druz põ. ſedit ãnos. x. mẽſes. iij. dies. xxj. Uir ſane bonus an. xpi. 129

et rei diuine: vt par erat amator: cui⁹ curã optime gerens: cõſtituit gratiano teſte: Ne a quoq̃ niſi a miniſtris ſacroꝝ ſacrata vaſa tãgerent: ⁊ q̃ maxime a feminis. Et ne corpalia ex alio q̃ ex lineo pãno puriſſimo: candidoq̃ fierẽt. Et ne ſacerdotes miſſaz ni ſi ſup altare celebrarẽt. Jn miſſarum q̃z celebratione mãdauit: vt Sctũs/ ſctũs/ ſctũs dñs de⁹ ſabaoth cãtare: qr pmo vt dictuz ẽ: omniũ miſſarũ acta ſimpl'r tractabant: hic quendã noĩe pegrinuz epm genere romanũ: miſit in gallias: q̃ cũ eos in fide gubernaſſet ibidẽ martyrio coronatus ẽ: Deniq̃ ſixtus hic trib⁹ ordinationib ī ſeptẽbrio mẽſe habitis: in q̃bus pſbyteros: diaconos: ac epõs p diuerſa loca creauit multos. martyrio coronar: ⁊ in vaticano apõ ſanctum petrum ſepelitur.

Ne mulie-res ſacra ꝯ tingant.

Hic iſtitu-it vt ſanct⁹ in miſſis cã taretur.

Elophorus pa. natiõe grecus pr̃e Anachorita: poſt ſixtum Papa.9.

t põti. ſedit an. xj. mẽſib. iij. ⁊ dieb. xxij. Uir ſane ſigularĩ do an. xpi. 139

ctrine ⁊ virutis: q̃ gratiano teſtante ꝯſtituit: vt ieiuniũ qua dragesimale ſex hebdomadarũ ante paſcha reſurrectionis a cun ctis xpianis obſeruare. ſicut habet. iiij. di. c. Accuſator vtq̃ ĩ na-tali dñi nr̃i ieſu xpi: tres miſſe a quolibet ſacerdote celebrarẽt: mã dauitq̃ vt in principio miſſe hymnus ille cantare quem angeli

Jeiunij q̃-drageſima lis iſtitutio

Tres miſſe ĩ natale dñi

Gl'ia in excelſis deo.

cantaret ſcʒ gl'ia in excelſis deo. Tandē ⁊ ipſe cū q̄tuor ordinatiōes in decembrio mēſe celebraſſet: illuſtriſſimū ꝓ xp̄o duxit martyriū: cuius corpus in vaticano apud beatū petrū ſepultū ꝑhibet̄ quo mortuo ceſſauit papatus dies. vij.

Papa .10. an. xp̄i. 143

[i] ginus pa. natiōe grecus patria athenienſis p̄re pho: poſt telophorū pōtificē ſedit ānis q̄ttuor mēſib⁹ tribus diebus quattuor. Vir certe doctiſſim⁹ q̄ ep'lam eru ditiōis plenā de vnitate ac trinitate dei oīb⁹ xp̄ifidelibus legendā ſcripſit: ſed et clerū prudenter in ordinē redigens grad⁹ oēs diſtribuit: item voluit vnū ſaltem patrinū ⁊ vnā matrinā in baptiſmo vel confirmatione intereſſe. deniq3 cū de deo deq3 hoībus bñ merit⁹ fuiſſet: ⁊ ordinationes ter in decēbrio mēſe habuiſſet. iij. idus ianuarij martyrio coronatus eſt: ⁊ apud ſancti petri baſilicā ſepultus: quo mortuo ceſſauit ep̄atus dies tres.

Papa. xj. ā. xp̄i. 147.

Paſcha q̄ die celebrari debet.

[p] Jus pa. prim⁹ natiōe italus p̄ria aquilegienſis p̄re rufino: poſt iginū ſedit an. xij. alij autē nouē tm̄ dicūt: vir ſane doctus atq3 eruditus ſtatuit ne qua mulier virgo ſacro velamine ꝯſecraret̄ niſi. xxv. annorū eſſet etatis: ⁊ id in die epiphanie fieret: ꝯſtituit q̄3 vt ſanctū dn̄i paſcha a fidelib⁹ xp̄ianis nō niſi dominico celebraret̄ die: de ꝯſe. di. iij. c. noſſe vos volui: de h̄ quidē magnā ꝯſuetudinē cū hermete habuit q̄ librū titulo paſtoris p̄notatum ſcripſit q̄ quidē in libro Angelus paſtoris ꝑſonā induens ei mādauit: vt oībus ꝑſuadeat paſcha die dn̄ico celebrari qđ ⁊ fecit. verū poſt ingētes virtutes habitis ter ordinationib⁹ mēſe decēbri xp̄i martyr obijt ⁊ apud beati petri corp⁹ in vaticano ſepelitur: cui⁹ natale. v. idus iulij celebrat̄: ⁊ tūc ceſſauit ep̄atus dies. xiij.

Papa. 12. an xp̄i. 159.

Clerici ne comā nutriant

[a] nicetus pa. natiōe ſyr⁹ de vico marco vel vt damaſco placet de homuſia patre ioanne: poſt piū pontificē ſedit ānis. ix. mē. iiij. ⁊ dieb⁹. iij. vir vtiq3 ſanctitate ⁊ morib⁹ inſignis q̄ vniuerſali eccl'ie ꝯſulens ne morib⁹ inſolentiū labefactaretur h̄ inſtituit ne clericus ſ'm p̄ceptū ap'lorū oīno comā nutriret. tandē vero poſtq̄3 ordinatiōes q̄nq3 in decēbrio mēſe habuiſſet multoſq3 ep̄os ac ſacerdotes ⁊ diaconos creaſſet. xv. kl'. maij martyrio coronatus eſt: ⁊ via ſalaria in calixti cimiterio ſepult⁹: q̄ q̄dē dies eius natale celebrat̄: ⁊ tunc vacauit ſedes dies. vij.

Papa. 13. ā. xp̄i. 168.

Ne moniales ſacra ꝯtingant.

[ſ] Other pa. natiōe cāpanus ex fundano oppido p̄re concordio natus. poſt anicetū pōtificē ſedit ānis. ix. mēſibus trib⁹ ⁊ dieb⁹. xxj. q̄ multis in ꝑiculis licet ꝯſtitut⁹ fuerit animū tñ ad res diuinas quoad potuit ſemꝑ ꝯuertit. ⁊ multa eā ob rē graciano teſtāte ꝯſtituit videlicet ne monacha aliqua vllas attrectaret palas ſeu calices patenas corporalia: ⁊ his ſimilia contingere p̄ſumeret: ne ve thus ante altare poneret dū ſacrificia fierent. Deniq3 cū q̄nquies ordinatiōes in decēbrio mēſe celebraſſet: in q̄b⁹ p̄ſbyteros. viij. diaconos. ix. ⁊ ep̄os ꝑ diuerſa loca. xj. creauit. x. kl'. maij martyrio coronat̄: ⁊ via appia in calixti cimiterio ſepelitur: ⁊ tunc vacauit ſedes dies. xxj.

e Leutherius papa natione grecus patria nicopolitanꝰ pa- Papa. 14
tre habūdio poſt ſotherē pōti.ſedit ānis.xxj. menſibus ſex anno xpi
diebꝰ q̄nqꝫ:hic cū pōtificatū inijſſet pax eccl'ijs data eſt.hic 177
in principio ſui pontificatus a Lucio britānico rege ep'laꝫ accepit
q̄ rogabaꝛ vt ſe ſuoſqꝫ oēs baptiſare dignareꝛ: cui fugatiū ⁊ da-
mianū viros optimos miſit:pui regē ipm̄ ⁊ ppl'm oēm baptiſarēt
quo baptiſato data eſt q̄ſi vbiqꝫ pax eccl'ijs : ⁊ nomē chr̄i mirū in-
modū excreſcere cepit: ⁊ q̄ꝫmaxime rome/vbi multi nobiles cū ꝯiu
gibus ⁊ liberis baptizati ſunt.tandē ordinationibꝰ ter in mēſe de-
cēbrio habitis vbi p̄ſbyteros et diaconoſ atqꝫ ep̄os p diuerſa loca
creauit:multos ſine martyrio dies obiuit:cuius corpus apud ſā-
ctū petrū in vaticano.vij.kl'.iunij ſepeliꝛ quo etiā die eiꝰ feſtum ce
lebratur: ⁊ tunc ſedes vacauit dies quinqꝫ.

v Ictor papa primꝰ natiōe apher patre felice / poſt eleuthe- Papa. 15.
riū pōti.ſedit annis.x.menſibus.iij.⁊ diebꝰ.x. q̄ xpiane rei an.xpi 198
pub.curā optime gerēs Gratiano teſtāte conſtituit: vt xpi
ani aliq̄ iniuria īfenſi q̄ oīno recōciliari recuſarent/ ab oīm cōione
ſubmouerenꝛ.vt hr̄ in canone.xcj.di.c.platū. Conſtituit etiam ex
eleutherij p̄deceſſoris ſui pōtificis ſnīa: vt ſctm̄ dn̄i paſcha domi-
nico die celebrareꝛ:vicꝫ.xiiij.luna mēſis martij vſqꝫ ad.xxj. eiuſdē
mēſis.nā vſqꝫ in hodiernū tp̄s ex veterū ꝯſuetudine paſcha ſemp
cū iudeis.xiiij.luna celebraꝛ:cuiꝰ quidē decretū poſtea in ꝯcilio ni
ceno ꝯfirmatū fuit: vt oīno poſt.xiiij.lunā eiuſdē mēſis celebrareꝛ
ne iudeos imitari viderenꝛ.hic cū doctiſſimus eſſet pōtifex,quedā
de regionibꝰ cōpoſuit volumina:quibꝰ cōpoſitis ⁊ duabus ordīa
tionibꝰ in decēbrio menſe celebratis martyrio coronaꝛ: ⁊ apud ſan
ctum petrū in vaticano ſepelitur:cuius feſtuꝫ q̄nto kl' auguſti ce-
lebratur: ⁊ tunc ſedes vacauit dies.xij.

ʒ Epherinus papa natiōe ro.patre habundio: poſt victoreꝫ Papa.16.
ponti.ſedit annis.ix.⁊ ſanctiſſimꝰ fuit vir:eo q̄ꝫ diuine rei an̄ xpi 208
magis q̄ꝫ humane ſemp intentꝰ fuerit: ſtatuit vt ꝯſecratio
diuini ſanguinis in vitreo vaſe nō aūt in ligno vt antea fiebat ꝯſe
craretur.de ꝯſe.di.c.vaſa.hanc tn̄ ꝯſtitutionē ſubſequētes ponti-
fices imutauerūt:qꝛ ⁊ in remēſi ⁊ tyburēſi ꝯcilio ſtatutū fuit: cali- Caliceſ de
ces fieri ex auro aut argento vel ſtanno ſaltē. Cēſuit q̄ꝫ vt oēs xp̄i bēt fieri ex
fideles annos pubertatis attingentes ſingulis ānis in ſolēni die argēto ꝓꝛ
paſche publice coīcarent.de ꝯſe.di.ij.c.relatū.qd̄ quidē inſtitutū paſchaleꝫ
Inno.iij.poſtea nō ad cōionē tm̄/ verū etiā ad ꝯfeſſionē delictoruꝫ ꝯmuniōeꝫ
traduxit.vt ex.de pe.⁊ re.oīs vtriuſqꝫ ſexꝰ. voluitqꝫ p̄terea vt oes
preſbyteri adeſſent ep̄o celebrāti: celebratis deniqꝫ q̄ttuor in decē
brio mēſe ordinationibꝰ:vbi preſbyteros.xiiij.diaconos. vij. ⁊ epi-
ſcopos p diuerſa loca.xiij.creauit:martyrio coronatꝰ eſt: ⁊ via ap-
pia in calixti cemiterio ſepelitur:cuiꝰ etiā natalicium.vij.kal' ſeptēb
celebramus. ⁊ tunc ſedes vacauit dies ſex.

c Alixtus papa primus natione romanꝰ patre demetrio:ex Papa.17
regione rauennatū:poſt zepherinū ponti,ſedit annis q̄nqꝫ an̄ xpi.217

mēſibꝰ.ij.⁊ diebꝰ.x. vir ſiquidē diuinꝰ ac prudētiſſimꝰ q̄ lȝ in mul
ta rerū ꝑturbatiōe pōtificatū incepiſſet neq̄q̄ tñ a bono pōtificis
inſtituto diſcedere voluit:ſȝ gratiano referēte ꝯſtituit ne q̄s de ce
tero in ep̄m ꝯſecraret̄ niſi canonice electꝰ fuiſſet:ſicut hꝫ in cano
ne.lxij.di.c.nullus in ep̄m. vtq̄ȝ clerici q̄ ad ſacros ordīes eēnt ꝓ
Ieiunij q̄t tuor tēpoꝝ inſtitutor mouendi ab vxoribꝫ abſtinerēt.lxij.d.c.p̄ſbyteris. Conſtituit itē
quater ī anno ieiuniū.i.vernale/eſtiuale/autūnale/⁊ hyemale.c.
ieiuniū. Itē vt ſacerdotes inceſtuoſi nullā accuſandi alios habe
rēt facultatē.iij.q.iiij.c.ꝯſanguineorū. Ferūt hunc etiā tēplū bea
Cimiteriū calixti. te marie virgīs ī regiōe trāſtyberina edificaſſe:cimiteriūq̄ȝ ſuo no
mine in via appia ꝯdidit vbi ⁊ iāpridē multa ſanctoꝝ martyrū tu
mulata fuerāt corpa qd vſq̄ȝ in p̄ntē diem calixti cimiteriū appel
latur. veꝝ cū palmachiū virū ꝯſularē ⁊ ſimpliciū ſenatorē atq̄ȝ fe
licem nobilē viꝝ cū eoꝝ domibꝰ baptizaſſet ⁊ ad martyrij palmā
incitaſſet:atq̄ȝ mltos p̄ſbyteros/diaconoſq̄ȝ/ac ep̄os ordiaſſet.ij.
idus octob ab Alexādro imꝑatore martyrio coronatꝰ eſt:cuiꝰ cor
pꝰ poſt.xvij.diē ab aſterio eiꝰ p̄ſbytero ī cimiterio calepodij ſepul
tū fuit.eius aūt natale ſecūdo idus octobris celebrari iuſſum eſt.

Papa.18. An.chriſti. 222.

V Rbanꝰ pa.p̄mus natiōe ro.p̄re pontiano:poſt calixtū pō
ti.ſedit ānis.viij.⁊ mēſibꝫ.ij.⁊ diebꝫ.xij. vir ſiquidē doctri
na ⁊ ſctītate vite eminētiſſimꝰ:cuiꝰ rei grā multos gētiles
cecilia v̄go ad fideȝ xp̄i traxit:inter q̄s fuere valerianꝰ cecilie v̄ginis ſponſus
⁊ tiburtius eiꝰ frater. hic multa Gratiano teſte ꝯſtituit:⁊ q̄ȝ maxi
me mādauit ne q̄s decetero in ep̄m eligeret̄ niſi p̄us aut ſacerdos
⁊ diaconꝰ ꝯſecratꝰ fuiſſet: vt hꝫ in ca.lx.di.c.nullꝰ in ep̄atu. ꝯſtitu
itq̄ȝ ac ꝯceſſit vt futuri clerici primā tonſurā de manu abbatꝭ poſ
ſent accipere ep̄orū vice. ieiunia etiā q̄ttuor tempoꝝ declarauit a
p̄deceſſore ſuo inſtituta qr hoīm imperitia ꝯfundebant̄. lxxix.diſ.
c.ſtatuimus. deniq̄ȝ cū hec aliaq̄ȝ multa ꝯſtituiſſet:poſtq̄ȝ q̄nq̄es ī
decembrio mēſe ordinatiōes celebraſſet vbi mltos diaconos ⁊ p̄
ſbyteros archiep̄os ꝑ diuerſa loca creauit:poſt valeriani ⁊ tibur
tij atq̄ȝ cecilie virginis martyriū:⁊ ipſe.ix.kl̄.iunij ꝓ chriſto mar
tyriū aſſumpſit:cuius corpꝰ in cimiterio p̄textati via tiburtina ſe
pultum dicit̄:poſt cuius mortē ceſſauit ep̄atꝰ dies triginta cuiꝰ fe
ſtum nono.kl̄.iunij celebratur.

Papa.19. An.chriſti 230

P Ontianꝰ pa.natiōe ro.patre calphurnio poſt vrbanū pō
ti.ſedit ānos.vj.mē.ij:diebꝰ.ij. vir quidē optimꝰ atq̄ȝ ſan
ctiſſimꝰ q̄ inſtigātibꝫ q̄buſdā ydolorū miſtris ex mandato
p̄cipis captꝰ:⁊ in ſardiniā inſulā cū philippo eiꝰ p̄ſbytero depor
tatus ē: vbi ꝑ aliqd tp̄s mltas calamitates ⁊ tormēta ꝓ fide chri
ſti ꝑferens tādē occubuit cuiꝰ corpꝰ poſtea fabianꝰ pōti.ex magna
veneratiōe ⁊ ppl̄i ſupplicatōe romā reportari fecit ⁊ in calixti cimi
terio via appia ſepeliri.xiij.kl̄.decēb:quo die eiꝰ feſtū celebrari iuſ
ſum eſt:eoq̄ȝ defuncto ſedes vacauit dies.xj.

Papa.20. An.chriſti. 238.

C Iriacūq̄ȝ papā pōtiano huic ſucceſſiſſe vnoq̄ȝ anno ⁊ tribꝫ
menſibꝫ ſediſſe multi ferūt:ſed qr ꝯtra patrū voluntatem

papatui ceſſit atq; cu3.xj.ꝟginū milib⁹ q̄s pene oēs baptizauerat agrippinā vrbē cōceſſit:ī pōtificū cathalogo poſit⁹ nō ē:cum tñ et ipſe virgo exiſtēs cū virginib⁹ illis martyrio coronatus ſit. Urſula ꝟ.

Ntherus papa natione grec⁹:pr̄e Romulo poſt Pōtianū Papa.xxj
a ⁊ Ciriacū pōtifices:ſedit ānos tres:mēſe vno:⁊ dieb⁹.xxi. An. chriſti
vir optim⁹/atq; ſanctiſſimus:prim⁹ inſtituit ⁊ mādauit vt 239.
martyrū res geſte diligēter exquiſite a notarijs conſcriberētur:vt gesta mar
reſcripte agnoſcerent.q̄b⁹ geſtis:cū vnū tm̄ creaſſet epm̄ martyrij tyrum.
palmā ⁊ ipſe adeptus eſt:⁊ tertio nonas ianuarij in cimiterio Calixti:via appia ſepelitur:quo quidem die eius feſtum agitur:quo mortuo ſedes vacauit dies.xiij

Abian⁹ papa natione roman⁹ ex pr̄e Fabiano natus poſt Papa.22
f Antherū pōtificē:ſedit annis.xiij.mēſib⁹.xj.et dieb⁹.xj.hic An chriſti
mortuo anthero pōtifice dū in via de futuro pōtifice deli 242.
gendo colloquerer̄: ꝯfeſtim diuinit⁹ q̄dā colūba ſup̱ caput ei⁹ vt Martin⁹ tradit:aſtitit dicēs:Rome eps coronaberis:et diuinit⁹ ſic elect⁹ ſtatim ſeptē diaconib⁹ regiones diuiſit q̄ martyrū res geſtas:ſūma diligētia īueſtigarēt ⁊ ſcp̄to mādarēt:Idem q̄3 cimiteriū protoꝝ martyrū digne edificauit. Uetuit q̄3 ne q̄s ex conſanguinei vxorē duceret/vſq; ad q̄ntū ꝯſanguinitat3 gradū.35.q.iiij c.de ꝓpinq̄s. Uoluit p̄terea vt q̄libet xp̄ian⁹ ter in āno ſe cōicaret: Hic prece
ſc3 in paſcate reſur.pēthecoſtes:⁊ natiuitat3 dñi.d ꝯſe.diſ.j.c.⁊ ſi pit ſanctū
nota. Et vt ſingul'ānis ſctm̄ criſma ī cena dñi renouaret̄:⁊ vet⁹ ī criſma re
eccl'ia cōbureret̄.d ꝯſe.diſ.iij.c.Lr̄is vr̄is:hui⁹ tp̄is nouatiana he nouari in
reſis ortū habuit:quā ⁊ multo labore exīminauit:deniq; cū mul cena dñi.
tos diaconos p̄ſbyteros atq; epōs p̱ diuerſa loca creaſſet ſub Decio ceſare martyrio coronat⁹ in cimiterio calixti ſepelit̄:cui⁹ natalitiū vna cū diuo ſebaſtino.xiiij.kal'.Februarij celebrat̄:quo mortuo epatus ceſſauit dies ſex:ad hūc origenes mult3 ſublatis hereſibus de ordine fidei ſeruando multa cōſcripſit.

Orneli⁹ papa natione Ro.ex pr̄e Chaſtino:poſt fabianu3 Papa
c pōtificē:ſedit ānis trib⁹:dieb⁹.x. Uir certe eruditiſſim⁹:qui 23.
Hiero.teſte multas ep'las ſcripſit:ex q̄b⁹ vnā ad Fabiū an An chriſti
thiocēſis eccl'ie epm̄ de Sinodo Romana ⁊ ytalica atq; africana 255.
ſcp̄ſit aliā ep'la3 de nouatiano heretico ⁊ ſocijs ei⁹.tertia de ſinodi geſt3 ⁊ q̄rtā ad eūdē fabiū epm̄ valde ꝓlixā de nouatiani hereſi.ad epm̄ vero Cyprianū martyriū extāt ep'le religionis ⁊ fidei plene:h Tranſlatō
itaq; Gratiano teſte multa ꝯſtituit:tñ p̄us q̄ in exiliū relegat⁹ fu corporum
iſſet:lucine matrone ſctiſſime p̄cib⁹:corpora ap'loꝝ petri et pauli ap'loꝝ pe
de cathacūba leuauit ⁊ paulū q̄dē ī via hoſtiēſi vbi fuerat decolla tri ⁊ pauli
tus ī ipi⁹ lucine p̄dio collocauit:petꝝ ꝟo vbi martyriū paſſus fuerat:vic3 ī vaticano vbi etiā nūc requeſcit repōere fec̄. Creat⁹ deniq; diuerſis tp̄ib⁹ ī decēbrio mēſe mult3 ſacerdotib⁹/diacōibuſq; ac epīs poſt exiliū ſuū ceſo ore ei⁹ plūbat3 ⁊ alijs flagellis cū alijs.xx iuſſu decij ceſaris Rome decollat⁹ ē:ſed et miles q̄dā noie Cercalis cū vxore ſua ſaluſtia:quos quidē pōtifex ī fide inſtruxerat ſub

eodē die capite plexus ē quoꝝ omniū natale. xviij. kal'. octobꝛis
celebꝛatur: ꝛ tunc in ei⁹ obitu vacauit ſedes dies. xxxv.

Papa. 24 Ucius papa prim⁹ patria Ro. patre poꝛphirio: poſt coꝛne
An. chꝛiſti. liū pōti. ſedit ānis trib⁹. mēſib. ij. dieb⁹ decē: hūc voluſia
258. nus impatoꝛ primo exilij pena dānauerat ſ; eo extincto ab
exilio liberat⁹. Romā gl'ioſus redijt: q etiā aṅq̄ ad martyriū du
ceretur: oēm eccl'ie ptātē Stephano archidiacono ſuo cōmiſit et
poſtq̄ martyrio vitā finiuit: i cimiterio calixti via appia. viij. kl'.
ſeptēb. ſepult⁹ ē: q quidē die ei⁹ natale celebꝛat: ꝛ tūc papat⁹ ceſ
Papa. 25. ſauit dies. xxv.

An. chꝛiſti. Tephan⁹ pm⁹ papa natōe Ro. p̄re iulio: poſt Luciū pō. ſe
291 s dit ānis. iij. et mēſib. ij. vir ſane optim⁹. h iſtituit ne ſacdo
Sacris ve tes ꝛ leuite ſacris veſtib⁹ alibi q̄ i eccl'ia ad pagenda ſacra
ſtib⁹ i eccle vterent. de cōſe. di. j. c. veſtimēta. Deniq̄ cū vbo ꝛ exēplo. ac ope
ſia vti de mltos ad fidē xp̄i ꝯuertiſſet a galieno ꝛ decio p̄dicto q̄ſit⁹. vna cū
bent. pleriſq̄ ſuoꝝ: ipſo miſſam celebꝛāte ad martyriū rapt⁹ capite trū
cat⁹ ē: ꝛ in calixti cimiterio. 4. nonas auguſti ſepult⁹: quo die ei⁹
natale celebꝛatur: ꝛ vacauit ſedes dies. xx.

Papa. 29 Ixt⁹ ſcōs papa natōe grec⁹ p̄ria athenienſes. p⁹ Stepha
An. chꝛiſti. s nū pō. ſedit ānis. ij. mēſib. ix. dieb⁹. iij. vir certe p̄ter ſctita
294 tē doctiſſim⁹ ꝛ phs clariſſim⁹: atq̄ īter pōtifices n̄ ſolū tpis
ſui: ſ; ꝛ ſupioꝝ tpm lrātiſſim⁹: q cū lōge aṅ pōtificatū p̄dicādo et
docēdo: oēm pagraſſet hiſpaniā ꝛ int ceteros laurētiū ꝛ vincētiū
leuitas: p̄cipuos ſibi delegiſſet diſcipl'os. cū eiſdē poſtea romā re
diēs: oiū ꝯſenſu pōtifex maxim⁹ declarat⁹ ē: q pōtificatu inito: vt
gratian⁹ ſcribit: ꝯſtituit miſſas de cetero ſup altari ꝯſecrato a ſac
dotib celebꝛari dēre. vt habet i cañ. di. j. c. veſtimēta. Ueꝝ cū ſū
mo ope hereſes q̄ſdā exoꝛtas: vz ſabellianoꝝ cherinthianoꝝ. ꝛ ne
potianoꝝ āniteret extinguere ab eiſdē apō galienū q ꝛ deciū accu
Laurēti⁹ le ſat⁹ q fidē xp̄i ꝯ auguſtoꝝ decreta p̄dicaret ad penā q̄ſit⁹ ꝛ dāna
uita Sixti tus ē. Cūq̄ ad ſuppliciū duceret. Laurēti⁹ ei⁹ archidiacon⁹ ꝛ fili⁹
adoptiu⁹ cepit flere dicēs: q pgredere ſine filio pr̄ q ſacerdos ſine
mīſtro ppas. cui ſixt⁹. Ego inqt nō te deſero fili mi ſ; maioꝛa tibi
debent p fide xp̄i certamia: poſt triduū me ſeq̄ris ſacerdotē leuita
atq̄ ita hic ſctiſſim⁹ pōtifex vno die cū ſex diaconib feliciſſimo. ſ.
et agapito. ianuario magno innocētio ꝛ ſtephano paſſus ē: pōtifi
cis aūt coꝛp⁹: via appia i calixti cimiterio ſepultū fuit: reliquoꝛuz
vo coꝛpoꝛa i cimiterio p̄textati via tiburtina ꝛ hoꝝ oīm feſta octa
Papa. 27 uo idus auguſti celebꝛant: ꝛ tunc vacauit ſedes dies. 35.

An. chꝛiſti. Jonyſius papa cui⁹ originē nō hēm⁹: h āno poſt Sixtum
266. d pō. pōtificū mun⁹ ſuſcipiēs ſedit ānis ſex. Alij tantū duos
Prim⁹ pa ſediſſe dicūt: ſ; euſebi⁹ nouē annis ipm ſediſſe aſſerit. h pri
pa ex mōa mus ex monachis factus ē pontifex q nō mō ſctitate: ſed doctri
chis. na inſignis exiſtēs hic in vrbe roma p̄mū eccleſias: ꝛ cimiteria p̄
Prime di ſbyteris diuiſit: deinde foris dioceſes ac parrochias ſimil'r diuiſit
uiſiōes pa mādās vt q̄lq̄ ſuis finib ꝯtēt⁹ eēt: vt etiā habem⁹. xiij. q. j. c. eccle
rochiarum ſias: hic licet decrepite eſſet etatis, cōcilium in antiochia ciuitate

ƿtra paulū eiuſdē vrbis epm̄ celebrari mādauit: cui quū ꝓpter ſe niū intereſſe nō poſſet ad eūdē tū ꝑ marinū quēdā Alexādrinum epm̄ litteras dedit: tandē ꝛ ipſe martyrio coronat⁹ in calixti cimiterio ſepelit: poſt quē vacauit ſedes dies ſex.

Felix papa prim⁹ natiōe ro. patre ꝯſtātino: poſt dionyſium

f pō. ſedit ānis q̄ttuor. mēſib⁹. iiij. dieb⁹. xv. Uir vtiq̄ iuſtus et om̄i laude dign⁹: q̄ ꝛ martyriū deuotiōi cōſulēs mandauit: vt ſingulis ānis ſacrificia martyꝝ a xp̄i ſacerdotib⁹ de cetero celebrarent. Utq̄ nulli q̄ꝫ in loco ſacro a viris eccl'iaſticis miſſa celebraret: vt hr̄ in cañ. de cō. di. j. c. ſicut nō alij. Dedicatōes q̄ꝫ tēploꝝ etiā ſolēnit̄ celebrari mādauit: q̄ ſi de ꝯſecratōe alicui⁹ eccleſie ignoratū fuerit vtpote vetuſtate ꝛ abolitōe muroꝝ ꝯſecrari denuo mādauit. de cō. di. j. c. eccleſijs: ꝛ deniq̄ in ſeptēbrio mēſe: m̄l'tis creatis p̄ſbyterꝭ: diaconib⁹. ꝛ epis: martyrio coronat⁹ ē: ſepultuſq̄ via aurelia tertio idus iulij: ꝛ tūc ceſſauit epat⁹ dies quīq̄.

Papa. 28. An. chriſti 272

Celebratio miſſaꝝ i loco ſacro

Dedicationes eccl'iarum

Utician⁹ papa natiōe Tuſcus ex cīitate lunēſi: p̄re maximo

e natus: poſt felicē pō. ſedit ānis. 8. mēſib⁹. x. ꝛ dieb⁹ q̄ttuor vir ſanctiſſimus ꝛ erudit⁹: hic inſtituit vt noue fruges ſemper in altari benedicerent. maxīe aūt vue: ꝛ fabe. Trecētos h̄ martyres ꝓpria manu ſepeliſſe fert: vñ ꝛ ꝯſtituit ſi q̄ martyres ſepelire vellent. nō ſine dalmatica facere p̄ſumerēt: ꝛ q̄ꝫ maxīe ipſo neſciēte. Ueꝝ cū multas ordinatiōes ī decēbrio mēſe celebraſſet: q̄bus multos p̄ſbyteros diaconoſq̄: ac epōs ꝑ diuerſa loca ordinauit: ſexto idus decēbris martyrio coronatus eſt. Sūt tñ qui ſcribant: et p̄ſertim qui martyrilogiū ēdidit: eū vno tm̄ anno ſediſſe.

Papa. 29. An. chriſti. 276

Pria fructuū benedictio

Aius papa natiōe dalmata. patre caio: ex diocletiani imparatoris genere ꝓcreat⁹: p⁹ Euticianū pō. ſedit ānis. xj. ꝛ mē

c ſibus q̄ttuor. vir vtiq̄ diuin⁹: q̄ ꝛ Gratiano teſtāte: ordines in eccl'ia diſtinxit: q̄b⁹ tāq̄ꝫ gradib⁹ q̄buſdā ad epatū aſcenderetur: ꝛ hi fuerūt hoſtiari⁹: lector: exorciſta: accolit⁹: ſubdiacon⁹: diacon⁹: p̄ſbyter: ꝛ epōs: vt habet in cañ. 77. di. c. illud nos: deniq̄ꝫ quater in decēbrio mēſe ſacris ordibus celebratis: vbi p̄ſbyteros. xxv. diaconos. 8. ꝛ epōs ꝑ diuerſa loca creauit multos: q̄nta ꝑ dioclitianū in xp̄ianos pſecutiōe mota: ꝛ tānta q̄ꝫta nūq̄ꝫ antea fuerat. ſe in ſubterraneas ſcriptas trāſferēs diu ibi latuit. Demū a pſecutorib⁹ capt' cū frē ſuo gabino: ꝛ ei⁹ filia Suſanna martyrio coronat ꝛ. x. kl'. maij in calixti cimiterio ſepelit: q̄ etiā die ei⁹ natale celebrat: ꝛ tūc epatus ceſſauit dies. xi. hunc tñ. xv. annis ſediſſe Euſebius ſcribit: cui⁹ etiā opinionē in hoc ſequimur.

Papa: 30. An. chriſti. 284

Diſtictio ſāctoꝝ ordinum

Arcellinus papa natiōe ro. patre proiecto. poſt Caium pō

m ti. ſedit annis. ix. mēſib⁹. iiij. q̄ ſexto pōtificat⁹ ſui anno iam dioclitiani pſecutiōe ſeuiēte cū a carnificib⁹ captus cōpelleretur dijs thura exibere: metu ꝑterritus thura eiſdem idolis obtulit atq̄ꝫ ea adorauit: quo facto haud multo poſt in ſe reuerſus ī ſinueſſā Cāpanie vrbe receſſit: ꝛ ibi ꝯciliū cētū ꝛ octoginta epoꝝ indixit: marcellinus ſqualidus ꝛ cilitijs indut⁹ veniēs: pctm̄ ſuū

Papa. 31. An. chriſti 295.

Hic negauit xp̄i fidē

oibus aſtātib⁊ cū lachrymis ꝯfitēs ꝑ ea incōſtātia debitā penā ſi-
bi tribui expoſtulauit. ſed illi tenuentes dixerūt. ⁊ Petrū apl'm ea
rōne peccaſſe: ſed flendo pcti maculā lauiſſe. tū ergo inquiūt teip-
ſum iudica. At ille adiudico ait meipm̄ deponendū: ⁊ ex nūc ana-
thematizo: q̄cūq3 corp⁹ meū poſt morte tradiderit ſepulture affir
mās ob negatā xpi fidē nequaquā ſe ſepulturā mereri: his dictis
et ꝯcilio ſoluto Romā irat⁹ Marcellin⁹ rediēs. Diocletianū adi
it eūq3 increpauit: ꝙ dijs imolare eū ipulerit: atq3 ſe xpianū eē cō
ſtanti aīo ꝓfeſſus. q̄ audito Diocletian⁹ iuſſit eū cū claudio Cari
no ⁊ Antonio capite truncari: q̄rū corpa cū dies ſex ⁊ triginta in-
ſepulta iacuiſſent: via ſcz publica tādē Petri apl'i iuſſu q̄ marcel-
lo ponti. apparuit via ſalaria in cimiterio p̄ſcille ſepeliūt: ⁊ tūc ceſ
ſauit ep̄atus dies. xx. eoꝝ aūt feſtū ſexto Kal'. Maij celebratur.

Papa. 32
An. chriſti
304.
Priſcilla
romana
Cimiteriū
cōſtruxit
25. tituli
cardinaliū
Lucina ro-
mana

m
Arcellus papa natiōe Ro. patre Benedicto. poſt Mar-
cellinū pōti. ſedit ānis. v. ⁊ mēſib⁊. vj. ⁊ dieb⁊. xxj. Qui licz
multis maloꝝ turbinib⁹ vexat⁹ fuiſſet: diuino tū cultu: vt
par erat inuētus cōſtituit: hic cū Priſcillā matronā romanā mu-
lierē ſiquidē ſctītate ⁊ diuitijs inſignē hēret chariſſimā: ei⁹ ſuaſu
cimiteriū magnis impēſis in via ſalaria ꝯſtruere fecit: deinde ipe
titulos. xxv. ī vrbe roma q̄ſi tot dioceſes cōſtituit: ⁊ q̄3 maxime ad
cōmoditatē baptiſmi. ⁊ eorū oportunitatē. q̄ ex gētibus ad fidem
q̄ttidie cōuolabāt: ei⁹ aūt p̄cib⁹ Lucina nobiliſſima romanoꝝ ma
trona eccleſiā romanā ⁊ clerū rerū ſuarū heredē īſtituit: qd̄ cū ma
xentius ceſar poſtea intellexiſſet: et Lucinā relegauit. ⁊ macellū ca
ptum ⁊ minis ⁊ terrorib⁹ ep̄atū deponere ⁊ xp̄m abnegare iuſſit: q̄
quū maxētij p̄cepta cōtēneret; irat⁹ Ceſar in vilipēdiū xpiane reli
gionis ad cuſtodiēda aīalia eū miſit: q̄ tū ī loco nec ꝯſuetas orō-
nes vnq̄3 nec ieiunia cōtinua p̄termiſit: nec etiā clerū ep̄l'is ſaltem
gubernare deſtitit: veꝝ cū ibidē captiu⁹ nouē mēſib⁹ ꝑſtitiſſ3 a cle
ricis ſuis noctu liberatus fuit: qua audito maxenti⁹ denuo mar-
cellū in ſtabulū redegit. vbi cū incōmode nimiū habitaret: tādem
horore fetoreq3 ac famis ncītate: vitā finiuit: cui⁹ corpus Luci-
na cimiterio priſcille in via ſalaria. vij. Kal'. Februarij ſepeliuit: q̄
etiā die ei⁹ natale celebrat̄: eoq3 mortuo ſedes vacauit dies. xx

Papa. 33.
An. chriſti.
309
Qd̄ ſponſe
poſſint in-
gredi mōa
ſterium

e
Uſebius papa natione grecus: patre medico: ⁊ ipſe medi
cus poſt marcellū pon. pontifex cōſtitut⁹ ſm euſebi. ſedit
mēſes. vij. ſm vero Damaſū annis ſex: ⁊ ſm alios: ⁊ p̄ci-
pue martinū annis duob⁹ mēſib⁹ ſex: ⁊ dieb⁊. xxv. martyrio a ma
xentio tyrāno coronat⁹: ſtatuit ne infātes aut ſortilegi vllo modo
teſtes fieri poſſent. vt. 3. q. 3. Cōſtituim⁹ cenſuitq3 puellā tantum
modo ꝑ verba de p̄nti deſpōſatā monaſteriū īgredi poſſe. ⁊ id etiā
intelligit̄ de puero: h̄ etiā multos hereticos recōciliauit eis tm̄mō
manū imponēs: cui⁹ tp̄ib⁹ (vt aiūt) crux dn̄i ab helena Conſtanti
ni matre inueota fuit: ⁊ ab ipſa exornata: ac magna veneratione
habita: ⁊ ꝓpterea idē ſtatuit feſtū de crucis inuentiōe ex ꝑpetuo ce
lebrādū: ſicut habet̄ in decre, de cō, diſt, iij, c, crucis xpi q̄ res quō

ſtare poſſit ignoro. Uerū hic ſemel tm̄ ordinatiōib⁹ in decembrio menſe habitis/ſexto nonas Octobris martyrio coronatus ē: ⁊ in Caliſti cimiterio ſepultus eſt.

m Elchiades papa natione apher: poſt Euſebium ponti. ſedit ānis. iiij. menſib⁹. vij. ⁊ dieb⁹. ix. vir ſane ſctitate ⁊ ſciā multū inſignis ꝗ vt erat grauitate ꝓclarus: cōſtituit ne qs vnq̄ꝫ aliqua ſuſpitōe aut ante verā ꝓbationē condēnaret̄ vt habet̄ in Cañ. ij. q. i. c. Inſup̄ vetuit itē diē dñicā aut qntā feriā xpianis ieiunare: q̄ꝛ eos dies pagani velut ſacros celebrant. de ꝯſe. di. iij. c. ieiuniū dñici. ⁊ cū tā peſtifera manicheorū hereſis i vrbe Romana inualeſceret: multa in oblatiōibus faciēdis ꝯſtituit neceſſaria: quib⁹ ꝑfectis ⁊ ſacris ordinibus ſemel habitis: maximiani iuſſu martyrio coronat̄. ſepeliturq̄ꝫ. iiij. idus decēbris in cimiterio caliſti via papia. ⁊ tunc ceſſauit ep̄atus dies decē ⁊ ſeptem. Papa. 34 An. xpi. 311 Ne qs die dñico ieiunet.

ſ Iluester papa primus hui⁹ noīs natiōe Roman⁹ patre Rufino poſt melchiadē pō. ſedit ānis. xxj. vir vtiq̄ꝫ diuinus aſpectu ſcꝫ angelicus/ſermone nitid⁹/corꝑe decorus/opꝫ ſctūs ꝯſilio magn⁹ ⁊ matur⁹: fide catholic⁹/ſpe patiētiſſimus/ac oī claritate diffuſus: cui tantā dñs cōtulit grām: vt non a xpianis modo: verūetiā a gētilibus miro colet̄ affectu: hic nāq̄ꝫ baptizato Cōſtantino: ⁊ ab eo inſignib⁹ infraſcriptis donat⁹/ac eccleſijs pace reddita: multa ad cultū diuinū ſpectātia cōſtituit: et primo q̄dē vt in eccleſijs cathedralib⁹ īferiores diacono: alias archidiacono obtemperēt ⁊ obediant. ſicut habet̄ i cañ. xciij. di. c. A ſubdiacono. Statuit itē altaris corꝑalia: neq̄ꝫ ſerico neq̄ꝫ tincto pāno fieri ſed lineo quidē ⁊ albo. Sic q̄ꝫ in albis celebrandū eſſe decebat: quēadmodū in linea ſindone ⁊ alba xpī corp⁹ ſepultum fuit. Grad⁹ p̄terea ī eccleſiaſticis ordīb⁹ ꝯſtituit: vt vnuſq̄ſq̄ꝫ vno tm̄ ordie ꝯtēt⁹ eſſet: ⁊ vni⁹ ſolū vxoris vir: Cēſuit itē vt ſctm̄ chriſma ab ep̄o tm̄ cōſecraret̄: ⁊ vt ep̄i baptizatū ſignarēt/ſeu ꝯfirmarēt. ꝓpter hereticā ſuaſionē atq̄ꝫ baptizatū/p̄ſbyter occaſiōe mortis liniat chriſmate. Quartā deinde ac ſextā feriā ac ſabbatū ieiunijs obſeruandis inſtituit. Quintā ꝓo ⁊ dñicā oīno cēſuit venerādā: nā in ea die. ſ. qnta feria dñs aſcēdit: ſacramētū ſui corꝑis inſtituit ⁊ ſacrū chriſma cōfecit: hic cū piētiſſimi animi eſſet vir: mul̄torū orphanoꝝ/viduarūq̄ꝫ ac paupeꝝ noīa in q̄dā matricula hr̄e volebat: q̄b⁹ ⁊ vite neceſſaria q̄tidie ꝓuidebat: ⁊ cū multis h̄ ſctiſſim⁹ pōtifex floruerit miracul̄. Inter cetera ſua memoranda fert̄ romanā vrbē a dracōis peſtilētia liberaſſe. Demū cū ſacros ſeptioes in decēbrio mēſe ordīes celebraſſet vbi diacones ſex ⁊ trigita p̄ſbyteros. xlij. ac ep̄os ꝑ diuerſa loca numero. xlv. creauit. pridie Kal̄. ianuarij obijt: ſepultuſq̄ꝫ fuit in cimiterio p̄ſcille via ſalaria. Papa. 35. An. xpi. 11. Promulgatio ſacramenti ꝯfirmationis

m Arcus papa natiōe roman⁹ patre p̄ſco: poſt ſiueſtrū pon. ſedit ānis. ij. ⁊ menſib⁹. viij. Uir ſiquidē bon⁹ ⁊ xpiane religionis amator q̄ pōtificatu ſuſcepto: ſtatim ad ei⁹ curaꝫ ꝯuerſus. Gratiano teſtāte ꝯſtituit nullū oīno clericū ad ſecularia Papa. 36. an. xp. 336.

Symbolū maiꝰ ī miſſa cātari pͥcipit

quouis mō ptrahi poſſe ſicut habet in decret. ſuis. xſ. q. j. c. qcūqꝫ voluit: mādauit inſup dieb9 ſolēnib9 in miſſa poſt euangelij lectionē ſymbolū Euſebij/a clero ⁊ populo magna voce cantari prout in pdicta Nicena ſynodo fuerat declaratū: h duas eccleſias in vrbe roma ɔdidit: vnā via ardeatina in qua ⁊ ſepultꝰ fuit: alterā ibidem ad palatinas quas quidē cōſtātinꝰ impator adhuc viuēs multis exornauit muneribꝫ. Deniqꝫ cū ſacros ordines bis in decembrio menſe celebraſſet: ⁊ multos diaconos/pſbyteros epoſqꝫ creaſſet: emoritur/⁊ in pdicta eccleſia ſua ſepelit: tertio ſcꝫ nonas octobris: ⁊ tunc vacuit dies viginti.

Papa. 37 An. chriſti. 338

Iulius papa primꝰ natiōe ro. pře ruſtico poſt marcū pdictū ſedit ānis. xvj. ⁊ mēſibus. 4. Mirāde quidē ſctitatis ⁊ doctrine vir: q̄ ⁊ multis vexatiōibus pter arrianorū peſtiferā hereſim abolendā diu vexatꝰ fuit: ſed tn̄ nō deſtitit eos rephendere ⁊ pſequi/⁊ maxīe qꝛ preter auctoritatē roma. pō. antiochenum inducere pſumpſiſſent ɔciliū cū ſine eiꝰ aucte id fieri non deberet nec poſſet. Tandē h multis oriētaliū epoꝝ omiſſis ɔtētiōibꝫ duas et ipſe in vrbe roma baſilicas edificauit: vnā iuxta romanū forū: alterā in trāſtyberina regione. tria inſup cimiteria extruxit: vnum in via flāminea ⁊ aliud in via aurelia: tertiūqꝫ in via portuēſi: ſed et leges nōnullas atqꝫ cōſtitutiōes edidit. Demū arriana inualeſcente pfidia/multa a ɔſtante ɔſtantini filio ptulit incōmoda: a q̄ etiā decēnio exilio dānatꝰ fuit. Nec pterea deſtitit ⁊ monitiōibꝫ ⁊ ſcriptis catholicos in fide ɔtinere. Vn̄ ⁊ ad dionyſiū quendaꝫ de incarnatiōe dn̄i putilem ſcripſit epl'am/q̄ ab oīb9 approbata eſt: et cū ab exilio reuocatꝰ fuiſſet: mādauit oīa ad eccleſiā ptinētiam p notarios: quos pthonotarios hodie vocamus ɔſcribi. Ter deniqꝫ in decēbrio menſe ſacros ordines celebraſſet/ vbi pſbyteros xviij. diaconos. iij. ac epm vnū creaſſet pridie idus Auguſti vite finē fecit/ſepultuſqꝫ eſt in via aurelia in cimiterio Calepodij: ⁊ tūc ceſſauit epiſcopatus dies vigintiquinqꝫ.

Hic iſtituit pthonotarioſ apoſtolicos

Papa. 38. An. chriſti 354

Liberius papa natiōe ro. patre auguſto natꝰ: poſt iuliū pō. ſedit ānis. xvj. mēſes. vij. ⁊ diebꝫ. ij. Cuius tpe celebrato apud mediolanū a ſectatoribus arriane hereſis ɔcilio ipſe cū multis catholicis epis vrbe pulſus ē: Iā antea ariminēſem ſynodū cōgregauerāt: vbi multe diſputatōes callide acte fuerant: negātes xpm cū pře omouſion eſſe. Quapropť cū ea apte impugnaſſet ab arrianis triēnio in exiliū actꝰ ē: vn̄ a ſacerdotibꝫ ſynodo cōgregata/felicē pſbyteꝝ virū optimū i liberij locū ſuffecerūt: qui pōtificatu ſuſcepto ſtatim ɔuētū. 48. epoꝝ ɔgregauit: ⁊ duos pſbyteros Vrſatiū ⁊ Valentē ab eccl'ia ſepauit: eo q ɔſtātio et arrianis in fide ſentirēt: Ea pter eoꝝ pcibus motꝰ ɔſtantinus Liberiū papā ab exilio reuocauit. Qui impatoris bn̄ficio pmotꝰ cum hereticis tenere cepit. q̄uis id cū catholicis ſentiret hereticos. ſ. ad fidē redeūtes nō eſſe rebaptizandos: expulſo itaqꝫ Felice ⁊ Liberio ad pontificatum reuocato: Vrſatij Valentiſqꝫ inſtigati: ōe

Sciſma 4

Cōſtantin⁹ vehemētiſſimā pſecutionē ī catholicos cōmouit: adeo vt etiā ī eccleſijs pſbyteri ⁊ clerici paſſim trucidarent. Hic āt pontifex quāq̄ cū arrianis ſentiret: dei tñ eccleſias quoad potuit diligentiſſime exornauit: Uoluitq̄ decreto publico vicē ſuā dolens ne q̄s eṗs de cetero ꝓpt aliquā infeſtationē gregē ſuū vllo mō deſerere poſſet: ſicut habet in ca. 7. q. c. 1. Sugeſtū: ferūt aūt fortunatum quendā aqleienſem epm liberū hūc fidei cā ī exiliū pgentē: vt in diſcordiā haberet ſollicitaſſe. Deniq̄ cū liberi⁹ h bis ſacros ordines in decēbrio menſe celebraſſet: Ubi pſbyteros. 18. diaconos quinq̄: ⁊ epos p diuerſa loca. 19. creaſſ. Uite ſue finē fecit: cuius corpus via ſalaria in cimiterio priſcille ſepelierūt: ⁊ tūc ſedes vacauit dies ſex: Inter hos aūt a liberio iſto ſacris ordībꝫ initiatos diuū Hieronymū pſbyterū cardinalē creatū fuiſſe tradunt.

Magna pſecutio catholicoꝝ ab arrianiſ

Sctūs hiero. pſbr cardinal creat

f Elix papa ſcōs natiōe Ro. patre Anaſtaſio: Liberio pdicto ab hereticis pulſo ab ipſis pōtifex creatus: ſedit anno vno: menſe. 4. dieb⁹. 2. Uir ſane optimus: ⁊ multa laude dignus: quē heretici ad coopimentū ſui erroris: ideo eligerunt vt Liberiū rōnabiliter eiceiſſe demōſtrarēt: q tñ papatu inito: vbi Cōſtantiū imꝑatorē ab hereticis rebaptiſatū didicit eū hereticū ⁊ orthodoxe fidei inimicū ac ſcōo rebaptiſatū oibus ꝓmulgauit: ꝓpt qd indignatus Cōſtantius ſuaſiōe Urſatij ⁊ Ualentis a ſede eū deiecit: ⁊ cū nulla rōne ab orthodoxa fide diuelli poſſet: ab aduerſarijs vna cū multis bene ſentientibus interficit: martyrioq̄ corotur. ac. 4. kl. Auguſti in baſilica: quā ipe via aurelia edificauerat ſecundo ab vrbe miliario ſepelitur.

Papa. 39. An. chriſti. 370

d Amaſus papa primus natiōe hyſpanus: pr̄e Antonio natus: poſt Felicē pōtificē ſedit ānis. x. ⁊ octo mē. duobus et diebus decē: Uir ſane bonus ⁊ optim⁹ pōtifex: quo pōtificante: haud multo poſt. Urſicinus diacon⁹ a qbuſdā ſciſmaticis ſeditioſiſq̄ clericis papa p ſciſma ꝯſtituit: ⁊ mox baſilicā q ſiciniū appellat: vrſicinus cū ſuis inuadit: vbi ⁊ mlte vtriuſq̄ ptis pl'o confluente ceciderūt: ſed paulopoſt diuina volūtate clericorum: populiq̄ conſenſu Damaſus in pōtificatu ꝯfirmatus eſt: vrſicino ad nepolitanā vrbē miſſo: ſed ⁊ poſtmodū Damaſo a ſuis ſubditis adulterij crimē obijcit: q. 40. epoꝝ cōcilio ꝯgregato cām publice dicēs: vt innocēs ab oibꝫ abſoluit: vt habet in cañ. ij. q. vj. c. nos: ⁊ ei⁹ accuſatores tanq̄ falſo dephenſi dānātur ⁊ ab eccleſia reijciunt: Damaſus ocio delectat⁹: vitas. pon. pcedētiū diligenti cura ꝯſcripſit: Indeq̄ diuo Hieronymo mādauit vt eccl'ie offiñ ordinaret: qd ⁊ fecit: vñ virtute ⁊ ſctitate viri cōmot⁹ Damaſus pmus Hieronymi ſcptis auctoritatē dedit: Cū pus. 70. interptū atq̄ alioꝝ trāſlatoꝝ ſcripta ī pcio ſolū haberent: Nā ex tūc hiero. Biblia legi ⁊ diuulgari cepta ē: ⁊ eius pſalmi fidelit ex hebreo traducti: ꝓpter qd ⁊ ipſius diui Hiero. ꝓſuaſiōe ſtatuit: vt Gloria patri ⁊c. in fine cuiuſlibet pſal. diceret: quos alternatis vicibꝫ in eccleſijs voluit decātari: voluit etiā vt eo ī officio ſymbolū tacite

Papa. 40 An. chriſti. 371. Sciſma. 3.

Hic d adulterio iniuſte accuſat

Sctūs hiero. officiuꝫ ordinat

Glia pri et filio ⁊c.

Cōfeſſiōez in p̄ncipio cuiuſlibet miſſe dicēdā ordinauit

per ferias ſingulis horis canonicis diceret: ⁊ ex cōcilio vr̄is ſynodi
ſil'r ſymbolū mai⁹ i miſſa decātaret: Cōfeſſionē p̄terea in p̄ncipio
cuiuſlibet miſſe dicenda ordinat ꝓut mō fit: h̄ mō diuinus h̄ pōti.
cultū diuinū auxit: ⁊ tēplis ⁊ alijs plimis donis: deniqꝫ cū q̄ndes
ordiatiōes i decēbrio mēſe celebraſſet: vbi p̄ſbr̄os.3.diaconos.xj.
⁊ ep̄os p̄ diuerſa loca nume.xlij.creauit: nonagenari⁹ ꝓpediē ob-
ijt.2.3.id⁹ decēb i baſilica a ſe ꝯdita via ardeatina cū m̄re ⁊ ſorore
ſepelit̄: ⁊ eo die ei⁹ natale celebrat̄: ⁊ tūc ceſſauit papat⁹ dies.21.

Papa.xlj An.chriſti 389.

Ne clerici cū mulieribus cohabitare preſumant

Siricus papa natōe Ro.patre Tiburtio eſt nat⁹: poſt Da-
maſū ponti.ſedit ānis.15.mē.xj.dieb⁹.25.h̄ gratiano teſte
cōſtituit ne clerici cū mulierib⁹ i eadē domo: niſi cū cōſan-
guineis cohitare p̄ſumerēt: vt hēt̄ i ca ñ.81.d.c.femias: Inſtituit-
qꝫ vt ſacri ordies initiādis p̄ tp̄m iterualla ab ep̄is darent̄.77.d.
c.in ſingul': h̄ cū manicheos q̄s in vrbe inuenerat exilio dānaſſet
ꝓhibuit etiā ne cū fidelibus cōicarēt: Cēſuit q̄ꝫ ne vll⁹ de eoꝝ ſe-
cta recipet̄: niſi ea cōditiōe vt i mōaſteriū tanq̄ꝫ i carceres ꝑpetuo
dānarēt̄. Ibiqꝫ ieiunijs ⁊ orōibus ſe macerarēt: ⁊ tm̄mō in vltimo
vite ſue.cū de eorū cōuerſiōe conſtaret: viaticū ſalutis ſumerent:
Tandē ꝑo cū cōciliū.1380. Ep̄orū ad Cōſtātinapolim celebraſſꝫ
vbi eccleſie res optime cōpoſuit: creatis etiā multis p̄ſbyteris: dia
conib⁹: et ep̄is morit̄ ⁊ via ſalaria in cimiterio priſcille.8.Kl'.mar
tij ſepelitur: ⁊ tunc ceſſauit ep̄atus dies.xx.

Papa.xlij An.chriſti 404.

Mutilati vel manci ad ſacros ordies nō aſſumant̄. Euangeliūm non ſedendo ſed ſtando audiatur.

Anaſtaſius papa p̄mus: natōe Ro.patre Maxio.poſt Sy
ricū pon.ſedit annis.iij.⁊ dieb⁹.x.hō ſiq̄dē optim⁹ q̄ pōtifi
catu inito rei diuine curā gerens: Gratiano teſte cōſtituit:
ne debiles manci: ne ve mēbro aliquo mutilati i clericorū nume
rū recipent̄: vt habet̄ i cano.55.d.c.q̄ partē digiti: Vetuit item ne
ꝑegrini: ⁊ maxime trāſmarini in cleꝝ reciperent̄ Ro.niſi q̄nqꝫ ep̄o
cyrographū ſignatū exhiberēt.57.d.c.extraneo: ⁊ h̄ q̄dē feciſſe di
cit̄: ne manichei q̄ in aphrica exiſtimatiōe magna habebāt ad fidē
corrumpendā de ſuis cū fraudib⁹ eodē mō mitterēt. Mandauit
rurſus vt cū ſacrū euāgeliū in eccleſia dei legeret̄: aut cātaret̄: nō
ſedēdo: ſꝫ ſtādo cū reuerētia ab oībus chriſtocol' audiret̄: his deni
qꝫ in decēbrio mēſe ordinatiōib⁹ celebratis: vbi p̄ſbyteros.8.dia-
conos.8.⁊ ep̄os p̄ diuerſa loca.x.creauit: morit̄ ⁊ i cimiterio ad vr
ſum paleatū.5.kal'.maij ſepelit̄: ⁊ tūc ceſſauit ſedes dies.xxj.

Papa.43 An.chriſti 408

Innocēti⁹ hui⁹ nōis prim⁹ papa: natiōe Alban⁹: p̄re Inno
centio.poſt Anaſtaſiū pōti.ſedit annis.15.menſib⁹.ij.⁊ die
bus.xx.hic ſanctus fuit: ⁊ multa ad religionē chriſtianā ꝑ
tinētia cōſtituit: Et p̄mo quidē vt eccleſia cōſecrata ſemel: āplius
nō cōſecraret̄.68.d.c.eccleſijs ſel': Cēſuit itē vt cleric⁹ q̄ ſine ep̄i cō
ſenſu ordinaret̄: ei⁹ ordinatio fieret irrita: declarauitqꝫ p̄terea ꝙ
ep̄i q̄ p̄bēdas vel ꝓoratū: vel aliquas dignitates: vel ſacrm̄: vtpu
ta oleū ſanctū: criſma: cōſecratiōes altariū vēderēt: ꝓ ſymoniacis
punirent̄: vt.j.q.iij.c.nemo. Cōſtituit itē vt ſingulis ſolēnibus fe

Pax danda i miſſis

ſtis in eccleſijs ante ſacramēti receptionē: pax criſticolis daret̄ de

cõſe.di.ij.pax igiꝛ. Itē Arcbadiū impatorē excõicauit:eo ꝙ expul
ſioni iohis criſoſtomi ꝯſenſiſſet. Cuiꝰ eiectionē Eudoxia ĩpatrix
ꝓuocauerat ꝙ ꝯ mulieres p̄dicaſſet:qꝛ circa ipiꝰ Eudoxie imagi
nem ludebãt:huiꝰ etiã tp̄e grãde ꝛ inauditũ miraculũ i ṽcellenſi
Caſalia gallie vꝛbe ꝯtigit de q̄dã mł'iere ꝯiugata falſo accuſata q̄ De mulieꝛ
dicebaꝛ adultera:ꝯfitẽte tormẽtis ſupare nõ potuit:ꝛ capite vix ſe ṽcellẽſi ſe-
ptē ictu trũcato diuinitꝰ vite reddita impiali tãdē reſcripto liberta pties pcuſ-
ti reddita ē. Quãobrē diuꝰ hieroꝰ huic põtifici ſctõ ad ꝯtinẽtie et ſa dicit
inocẽtie ꝯiugal' exẽplũ hec ſcribere voluit:h etiã põ.digniſſimꝰ ba
ſilicã Geruaſij ꝛ ꝓthaſij in vꝛbe dedicauit:ꝛ cũ ordiatiões q̄ter in
decẽbrio mẽſe habuiſſet:vbi p̄ſbr̄os.xxx.diaconos.xij.ꝛ ep̄os per
diuerſa loca nume.liiij.creaſſet:moriꝛ/ꝛ in cimiterio ad vrſũ pa-
eatum.v.kal'.auguſti ſepeliꝛ:ꝛ tunc ſedes vacauit dies.xxij.

a Ozimus pa.natiõe grecꝰ/p̄re abꝛaã:poſt innocẽtiũ pon. Papa.44
ſedit ãno vno.mē.viij.ꝛ diebꝰ.xxv.vir q̄dē ſanctꝰ atq3 opti An.chriſti.
mus/q̄ licet fuerit in multa reꝝ ꝑturbatiõe:diuina tñ rem 424
nũq3 p̄termiſit.vñ ꝛ ꝯſtitutiõe edita vetuit ne oĩno ſerui in cl'icos
reciperẽtur:dicẽs hmõi viros liberos ꝛ ĩtegros eſſe oportere:vt hr̄
in cañ.liiij.di.c.ep̄oꝝ. Mãdauit itē vt in parrochijs cereꝰ/ſabba
to ſctõ ſemꝑ bñdiceret. ferũt hũc ad carthaginẽſe ꝯciliũ Fauſtinũ Cereus pa
quendã ep̄m/ꝛ duos romane vꝛbis p̄ſbyteros miſiſſe:vt oſtende- ſchalis
ret nil vſq3 publice agi debere ſine romane eccl'ie cõſenſu.deq3 ſel'
tm̄ habita ordinatõe vbi p̄ſbyteros.x.diaconos.iij.ꝛ ep̄s ꝑ diuer
ſa loca numero.viij.creaſſet:moriꝛ ꝛ.vij.kal'.ianuarij iuxta corpꝰ
ſancti laurẽtij ſepeliꝛ:ꝛ thic vacauit ſedes dies.xi.

Onifaciꝰ p̄mꝰ pa.natiõe ro.patre iocũdo p̄ſbytero poſt zo Papa.45
b zimũ p̄dictũ/ſedit ãnis.iij.mẽſes.iiij.ꝛ diebus.vij. h nãq3 ã.xp̄i.425.
põtifice creato maxia ſtati i clero ſeditio orta ē:qꝛ Eulaliꝰ
alter in ꝯſtantiana baſilica põtifex electꝰ Bonifacio huic obijciꝛ:
et hoc quartũ eccleſie ſciſma fuiſſe dr:qd̄ vbi Honoriꝰ q̄ tum me
diolani erat intellexit inſtãte placida ambo vꝛbe pelluꝛ. Septi-
mo deinde mẽſe:bonifaciꝰ reuocatꝰ ſolꝰ vꝛb p̄ſul ꝯſtituiꝛ:q̄ poſtq3
pontificatu pacifice adeptꝰ eſt:Sotheris pape decretũ ꝯfirmauit
ne ſc3 mulier vlla pallas attrectaret:aut thura in eccl'ia adoleret:
vt habeꝛ in cañ.xxiij.di.c.Sacratas.neq3 aliq̄s ſacerdo añ ãnos Sacerdos
xxx.ordineꝛ:vt p3.lxxviij.di.c.Si q̄s triginta.h inter cetera ꝯdi nõ ordineꝛ
dit oratoriũ in cimiterio ſctē felicitat3 martyris.eiuſq3 ſepulchꝛu3 ante ãnos
argẽto ꝛ marmoribꝰ ornauit. Nã ꝛ patenã argenteã libꝛarũ.xx.ei triginta.
dono dedit ꝛ ciphũ ſil'r argẽteũ libꝛarũ.x.ꝛ coronas.iij.ac duos
calices minores:vnamq3 fecit tm̄ ordinationē in q̄ p̄ſbyteros.xiij
diaconos.iij.ꝛ ep̄os ꝑ diuerſa loca numero.xxxvj.ordinauit:mo-
ritur/ꝛ in baſilica p̄dicta ſancte felicitat3 via ſalaria.viij.kal'.no
uembris ſepelitur. Ceſſauitq3 tũc ep̄atus dies nouem.

Eleſtinꝰ pa.p̄mus natiõe ro.p̄re Priſco:poſt Bonifaciũ
c pon.ſedit q̄ſi ãnis.viij.q̄ diuino cultui admodũ intentus Papa.46
inſtituit pſalmum:Judica me deus/ante introitum miſe An.chriſti
C 428

Judica me de⁹ ante introitū miſſe dici precipit.

a ſacerdote celebraturo dici debere. Cōſtituit itē vt pſal. dauid: videlicet. 150. ante ſacrificiū antiphonatim ab oībus caneret̄ qđ añ fieri nō ↄſueuerat: plecta eīn epl'a ⁊ euāgelio finis ſacrificio īponebatur. Vñ ⁊ ex hoc inſtituto excerpti ſūt introit⁹ ⁊ gradualia: atq; offertoria añ ſacrificiū: mādauit ſil'r gratiano referēte: vt oēs ſacerdotes ſcirēt eccleſiaſticos canones: ſicut hr̄ in decre. iij. di. c. nōnl'li ſacerdotū. Hui⁹ iuſſu ⁊ theodoſij iunioꝶ tertia ſynod⁹. cc. epōrum apud epheſum collecta fuit: in q̄ ipi⁹ neſtorius cū hereſi ſua cūq; pelagianis oībus q̄ dogma illud oī iuuabāt conatu oīm conſenſu. xiij. canonib⁹ eorū ſtultitiā īpugnātib⁹ dānata ē: p̄dicabāt eīn vt dictū ē xp̄m ex maria hoiem tm̄. Vñ diffinitū ē in xp̄o vnam eſſe pſonā. Et q͞ btā virgo vocaret̄ theotocos. i. mater dei vt patz xv. di. ij. xxiiij. q. iij. hic baſilicā Juliane dedicauit: cui pmulta contulit dona: tādē cū ter ī decēbrio mēſe ordinatiōes habuiſſet vbi ⁊ pſbyteros. xxxij. diaconos. xij. ⁊ epōs. xlij. creauit. morit̄ ⁊. viij. id⁹ apri'l via ſalaria ī cimiterio p̄ſcille ſepelit̄: ⁊ ſedes vacauit dies. 21

Papa. 47 An. chriſti 436

Hic de adulterio accuſat⁹ fuit

Hic edificauit baſilicā ſancte marie maioris in vrbe romana

Sixtus ei⁹ noīs terti⁹ pa. natiōe ro. pr̄e priſco: poſt Celeſtinū pōtificē: ſedit ānnis. viij. ⁊ dieb⁹. ix. Qui pōtificatu inito: a baſſo quodā p̄ſbytero de adulterio re⁹ in iudicio accuſatur: ſed ſeptē ⁊ q̄nquaginta epōrū ſynodo ↄgregata: ita cām ſuam purgauit vt ab oīb⁹ vno cōſenſu abſolueret̄. Et baſſus calūniatorū iniqu⁹ Valētiniano ⁊ placida annuentib⁹ in exiliū mittitur. vt hr̄ in cañ. ij. q. v. c. mādaſtis: Aiūt aūt baſſū hūc poſt exiliū nō multū ſupuixiſſe: ſed tertio mēſe diē extremū clauſiſſe: cui⁹ quidē corp⁹ ſixt⁹ ipe manibꝫ pprijs cū aromatibꝫ ſepelire voluit: Edificauit h̓ baſilicā btē marie v̓gīs: iuxta macellū libie: q̄ poſtea ſancta maria maior appellata ē: cui q̄dē pōtifex ml'ta dona obtulit: tādem vt vir munificus: cū oīa q̄ habuit paupibꝫ erogaſſet: nōnulliſq; p̄ſbyteris diaconibuſq; ac epīs ordinatis morit̄: ⁊ apud corp⁹ beati Laurētij in cripta ſepelit̄: ⁊ tūc ſedes vacauit dies. xxij.

Papa. 48 An. chriſti. 444.

Hui⁹ itaq; leonis tp̄e edificata fuit magna ciuitas venetiarum

All'a ⁊ gl'ia ī excel'ſ deo in aduētu ſeptuageſima ⁊ q̄dragesima cātari pbibet

Leo ei⁹ noīs p̄m⁹ pa. natōe Tuſcus/ pr̄e Quintiano: poſt ſixtū pō. ſedit ānis. xxj. mēſe vno: ⁊ diebꝫ. xiij. hic ob dignitatē ⁊ p̄cipuā doctrinā cognomēto magn⁹ ⁊ dignitate primus: habit⁹ fuit. eo q͞ eloquētia nemini ceſſerit. ⁊ multos ſapiā p̄celluerit: breuitatis q̄ppe magiſter: ⁊ vniuerſe virtutis ac ſanctitatis bene artifex fuit. Et pterea in ſynodo calcedonēſi ſumma patrū oīm admiratiōe ⁊ ↄcordia: ter ſctūs acclamat⁹ eſt. Ipſe enim leo vt q̄dam ait: fuit eccleſiaſtice ditiōis titul⁹ theologie. Homer⁹ rationū. fidei Ariſtoteles. petrus in pōtifico throno: ⁊ paul⁹ ī pulpito chriſtiano: q̄ certe ad cōfirmandā xp̄ianoꝶ fidē: tyrannorum rabie q̄ſſatā ac ſemi collapſam Gratiano teſte multa ↄſtituit. Voluit itē vt ī baptiſmo aut in ↄfirmatiōe vn⁹ tm̄ acciperet̄ patrin⁹ ſeu matrina. de ↄſe. di. iiij. c. Omīs p̄ſbyt̄. Mādauit etiam alleluia ⁊ gloria ī excelſis deo: ī ſeptuageſima/ ⁊ aduētu/ ⁊ q̄dragesima īter mitti: ↄſtituitq; p̄terea vt īfra actionē myſterij diceret̄: hāc igit̄ oblationē vſq; placat⁹ accipias: multas h̓ vrbis repationes p poſſe

fecit ac mlta tēpla collapſa reſtituit: ſepulchris q̄ꝫ aploꝝ petri et pauli ex clero ro. cuſtodes addidit q̄s cubicl'arios appellauit mo naſteriū inſup ꝓpe ſanctū petrū ꝯdidit: ⁊ mltos ꝓuent⁹ aſſignauit. Poſtremo vno ⁊ octoginta p̄ſbyteris creatis diaconib⁹. xxx. ⁊ epi ſcopis ꝑ diuerſa loca numero. lxxxvj. iiij. idus aprilis morit: ⁊ i va ticano apud ſanctū petrū ſepelit: hic itaq̄ꝫ doctiſſim⁹ pontifex de cretales epl'as plimas ⁊ omelias atq̄ꝫ ſermões plimos edidit.

Cubicula rij q̄re ꝯſti tuti ſunt

Hic cõpo ſuit mltos libros.

Jlari⁹ pa. natiõe ſard⁹ p̄re Criſpino: poſt leonē pōti. ſedit
b annis. vj. mē. iij. ⁊ dieb⁹. x. Qui licet i mltarū rerū ꝑturba tiõe fuerit: rē tñ diuinā nūq̄ꝫ p̄termiſit: vnde ⁊ gratiano re ferente ꝯſtituit vt null⁹ litterarū inſcius i clericū ordinaret: vt ha betur in cañ. lv. di. c. penitētis: h cū eruditiſſim⁹ haberet tres epi ſtolas de fide catholica ſcripſit tres ſynodos ꝯfirmātes. ſ. nicenā: ephesinā: ⁊ calcedonenſem: duas etiā bibliothecas in vrbe ꝯſtru xit: ⁊ ad Junā in vrbe monaſteriū ꝯſtruxit: multa p̄terea dona ⁊ q̄ ſi infinita tēplis obtulit: deniq̄ꝫ cū oē tēpus in docēdo: admonēdo ⁊ elemoſynas faciēdo contriuiſſet: multoſq̄ꝫ p̄ſbyteros diaconos ep̄os creaſſet: vitā ſanctiſſime finiuit: ⁊ iuxta corp⁹ beati laurentij in cripta ſepelit: ⁊ tunc vacauit papatus dies decem.

Papa. 49 ã. xpi. 465

Hic treſ ſy nodos con firmauit. ſ. nicenam e pheſinaꝫ ⁊ calcedonē ſem

Jmplici⁹ papa natiõe tiburtin⁹: p̄re Caſtino poſt hilariuꝫ
ſ pontificē ſedit ãnis. xv. mēſe vno ⁊ dieb⁹. vij. hic a iuuētu te ſua nõ mõ ſimplex ſꝫ ⁊ rectiſſim⁹ ac timens deū fuit: hic optimus põtifex infraſcriptas in vrbe baſilicas edificauit: ⁊ p̄mo baſilicā ſctī ſtephani ꝓrbo. ſctī andree apl'i nõ lõge a tēplo ſancte marie maioris: aliā q̄ꝫ baſilicā ſctī ſtephani apud ſctm̄ laurentiuꝫ dedicauit ⁊ etiā baſilicā ſancte Bibiane martyris ad palatiū luci nianū vbi corp⁹ ipiſi⁹ ꝟginis repoſitū ē: tandē cū romanā eccl'iaꝫ nõ ſolū bonis inſtitutis verꝫ etiā ⁊ donis plimis auxiſſet: plimoſq̄ꝫ p̄ſbyteros diaconos ⁊ ep̄os creaſſꝫ deceſſit ⁊. vij. nonas martij in beatri petri tēplo ſepelit: ac poſt ſedes vacauit dies. xxvj.

Papa. 50. An. chriſti. 471

Hic fecit multas ba ſilicas i vr be.

Felix ei⁹ nõis papa terti⁹ natione ro. p̄re felice p̄ſbytero ex
f regione faſciolet: bti gregorij pape octau⁹: poſt ſimpliciū ponti. ſedit ãnis. 8. mē. xj. ⁊ dieb⁹. xix. vir vtiq̄ꝫ optim⁹ qui inito põtificatu ſtatim ex grecia relationē accepit petrū euticianū: quē ante dixim⁹ ob hereſim in exiliū fuiſſe pulſū ab Achatio con ſtantinopolitano ep̄o eſſe reuocatū: vñ ꝯcilio ꝯgregato felix põti. h aucte ſedis apl'ice petrū hereticū ⁊ ipm̄ achatiū ep̄m dãnat: cõ ſtituit etiã vt eccl'ie ab ep̄is cõſecrarētur: de ꝯſe. di. i. c. Si nõ alij. h baſilicā ſctī agapiti martyris nõ lõge ab eccl'ia btī Laurētij edifi cauit: ⁊ cū bis in vrbe roma ſacros ordīes celebraſſet: vbi p̄ſbyte ros: xxviij. diaconos. v. ep̄os ꝑ diuerſa loca nume. xxx. creauit mo ritur: ⁊ in eccl'ia btī pauli ſepelit. ceſſauit tūc ep̄atus dies. 6.

Papa. 51. An. chriſti. 486.

Cõſecratõ eccleſiar̄.

Gelaſi⁹ eius nõis p̄m⁹ pa. natiõe Apher. p̄re Ualerio poſt
g felicē põ. ſedit ãnis. iiij. mē. viij. ⁊ dieb⁹. xvij. hic vir ſcūs fu it: q̄ vt ad põtificatū aſſūptus fuit: mox manicheos in vr be dep̄hēſos exilio dãnauit: corꝫq̄ꝫ libros quoſcūq̄ꝫ iuenire potuit

Papa. 52. An. chriſti. 494.

apud baſilicā ſctē marie maioris publice cōbuſſit: Deinde diligēſ que dei ſūt mlta ꝯſtituit q̄ ad eccl'iaſticū cultū ꝑtinebāt: ⁊ p̄mo vt null⁹ bigam⁹ ad ſacros ordies: niſi de licētia ſedis apl'ice ꝓmoueretur: vt h̄r ī cañ. lij. d. c. nā ꝯfidit: ſtatuit itē vt null⁹ mēbro mutilatus aut carēs oculo ordinaret̃ p̄ſbr̄: cēſuit etiā vt cl'icoꝝ ordīationes quater ī āno decetero fierēt: ⁊ die ſabbati tm̄: diſtinxit quoq̢ grad⁹ vt ſi q̄s ad ep̄atū aſcēderet p̄mo hoſtiari⁹ fieret: deinde lector/exorciſta/acolit⁹/ſubdiacon⁹/diacon⁹/p̄ſbyt̃/⁊ denuū ep̄s. Mādauit itē ſacerdotibꝫ celebraturis ne corp⁹ vnq̄ ſine ſanguīe ꝯficerēt. hūc etiā p̄ces ordinaſſe ferūt q̄s in p̄ma diei hora ⁊ cōpletorio in eccleſijs cātari mādauit hymnoſq̢ ml'tos ad imitationē diui ambroſij compoſuit q̄s in ſingul' diei horis voluit decantari: gradualia: all'a: tract⁹ ac p̄fatiōes multas cōpoſuit: baſilicas pl'imas dedicauit cleꝝ q̄ȝ amauit ⁊ auxit: paupes ac fideleſ mira pietate cōplexus eſt ⁊ ro. vrbē a ml't̄ꝫ picul' tutat⁹ ē. Demū cū p̄ſbyte. ij. et. 30. ⁊ diaconos. xxij. ⁊ ep̄os ꝑ diuerſa loca numero. 67. creaſſet. xj. kl'. octob. nature ſatiſfecit: cui⁹ corp⁹ in baſilica beati Petri conditum fuit: eoq̢ mortuo: ſedes vacauit dies ſeptem.

Ordīatōeſ ſacraſ q̄ter in anno fieri de cetero inſtituit

Ne corpus xp̄i ſine ſā-guine cōſecretur.

Hymnos cōpoſuit

Papa 53. ā. xp̄i. 498

a Naſtaſius ei⁹ nois. ij. pa. natiōe ro. p̄re fortunato. poſt gelaſiū pō̃. ſedit āno. i. mē. x. ⁊ diebꝫ. xxiiij. hic cū p̄m⁹ bonus ⁊ catholicus haberet̃ ab achatio ſeduct⁹ fuit. Uerū dū occulte eū reuocare tētaſſet clerū ⁊ ſe alienauit eoq̢ feſſum a cōione maxie ſubtraxit hāc orbē vt etiā Gratian⁹ teſtat̃ diuio nutu morbo ſtatim correptus eſt: ⁊ cū in latrina eēt vt nature neceſſitati obtemperaret. inteſtina effudit vt h̄r in cañ. 19. d. c. anaſtaſi⁹. Js ita q̢ ſcōs papa infamis fuit cū etiā in ſeptēbrio mēſe ſel' ordīationibus celebratis. xij. p̄ſbr̄os ⁊ ep̄os. xvj. creauit: atq̢ ita. 13. kal'. decēbris ī baſilica bt̄i petri ſepult⁹ fuit. ⁊ poſt vacauit ſedes dies. 6.

Scōſ h papa īfamis fuit.

Papa. 54 An. chriſti 994

ſ Ymachus papa natiōe Sardus: p̄re ⁊ ipſe fortunato: p⁹ anaſtaſiū nō ſine magna diſcordia pōtifex creat⁹: ſedit annis. xv. men. 6. ⁊ dieb⁹. xxij. Cū ei h ī lateranē. pallatio ordinaret̃: laurēti⁹ q̄dā in ede bt̄e v̄gis q̄ noua dicedat̃ ab alijs ꝑ cōtentionē pōtifex ſubrogat⁹ ē: res aūt cū apud theodoricū ageret̃ Symach⁹ hic ī pōtificatu ꝯfirmat⁹ eſt: q̄ ꝯfirmat⁹ ac clemetia in laurētiū vſus eſt vt ip̄m nucerinis ep̄m dederit. poſt q̄ttuor deinde ānos iterū maxia altercatio in clerū ſurrexit ⁊ h ꝓp̄ crimina Symacho obiecta: q: romani pace faſtiditi laurētiū reduxerēt: ⁊ ſextū diſſidiū fecerūt: rex aūt theodoric⁹ canonū ignar⁹ Petrū quondā Altinū ep̄m e rauēna miſit q̄ vtroq̢ pōti. deiecto ſe pōtificē fecit: at ſymachus. cxx. ep̄oꝝ ſynodo ꝯgregata de obiectis crimīb⁹ conſtanti aīo ſe purgauit ac petrū laurētiūq̢ maloꝝ oīm capita relegari obtinuit. Symachus itaq̢ cū gl'ia ⁊ honore reſtitut⁹ confeſtī manicheos ab vrbe expulit: ⁊ eoꝝ libros publice cōcremauit: ⁊ poſtea baſilicas ml'tas a fundamentis erexit: conſtituit autē ſub anathematis pena vt nemo adhuc viuēte papa: de electiōe futuri pō. preſumeret loqui: cōſtituit itē vt in diebꝫ dñicis apoſtoloꝝ ⁊ ī mar

Sciſma. 5

tyrũ natalitijs Gl'a ĩ excelſis deo ſemꝑ ĩ miſſis cãtaret:fuit h pon ti.pauperꝝ ⁊ maxĩe clericoꝝ amatoꝛ qb⁹ pecunias ⁊ veſtes mini ſtrauit ⁊ multos captiuos redemit. Tandẽ creatis.92. pſbyteris diaconib⁹.16.⁊ epĩs ꝑ diuerſa loca numero.17.moꝛit ⁊.xiiij.kl. auguſti in baſilica beati petri ſepelit. vacauit ſedes dies.7. — Glia in excelſis deo ĩ miſſis cantare pcepit

Ormiſda pa. natiõe Cãpan⁹ patre iuſto. poſt Symachũ põ. ſedit ãnis.9.dieb⁹.18. hic põtificatu inito Theodoꝛico boꝛtante: ſtatim apd vrbẽ puinciale ſynodũ ꝯgregauit in qua pſertim euticianã hereſim dãna q̃ tũ pmũ dãnata fuerat. Uoluit ita xpianoꝝ nuptias nõ occulte: ſʒ publice fieri debere. vt xxx.q.v.c.nullus fidelis. Uetuit pterea ſacerdotib⁹ ⁊ alijs ne altaria in eccleſijs ꝯſecratis erigerẽt ſine ſpãli epĩ licentia. Hic manicheoꝛũ libꝛos publice ĩcẽdio ꝯſũpſit: ⁊ ꝓpterea ⁊ ipſe vt erat munificẽtiſſim⁹ põtifex cũ multꝫ pncipib⁹ munerib⁹ certauit: atq; mltis donis xpi eccl'ias exoꝛnauit qb⁹ optĩe geſtis mltis q̃ʒ ſacerdotibus alijſq; clericis ex moꝛe creatis.8.idus auguſti emoꝛit: ⁊ in btĩ petri apl'i baſilica ſepelit. quo moꝛtuo ſedes vacauit dies.vj. — Papa.55. An.chꝛiſti. 514. — Ne mrĩmonia fiãt occulta.

Ohãnes pa. ei⁹ nõis pmus natiõe Tuſcus pre Cõſtãtio põſt hoꝛmiſdã põ. ſedit ãnis.ij.mẽ.8.q̃ ſuſcepto põtificatu plura obſeruari mãdauit: ſed in vrbe multa cimiteria conſtruxit ⁊ eccl'ias mltꝫ mũerib⁹ exoꝛnauit. de q̃ Greg.ĩ.4.dialo.libꝛo refert q ꝓpt oꝛthodoxã fidẽ a Theodoꝛico rege vt dictum eſt apud rauẽnã diu in cuſtodia tentus fuit: poſtea.v.kal'. Julij conſumptus ẽ. Cui⁹ poſtea ſctiſſimũ coꝛp⁹ ex rauẽna in vrbẽ delatuʒ ĩ baſilica btĩ petri ſepultũ fuiſſe tradũt: ⁊ tũc ſedes vaca.di.xviij. — Papa.56. An.chꝛiſti. 523

Elix pa. ei⁹ nõis q̃rt⁹ natiõe Sam⁹ patre Caſtoꝛio p⁹ ioannis pon. felicẽ doꝛmitionẽ ſedit ãnis.iiij.mẽ.ij.dieb⁹.xiij is fuit pauus magni greg. q̃ vt vir optim⁹ reꝝ diuinarum curã gerẽs multa in vrbe extruxit edificia: ⁊ maxime coſme ⁊ damiani tẽplũ qd adhuc extat. In via q̃ʒ ſalaria baſilicã ſcti Saturnini martyris incẽdio exuſtã reſtituit. Hic ĩter cetera ſue ſctitatis opa iuxta doctrinã btĩ iacobi apl'i mãdauit ĩfirmos añ obitũ inungi. deniq; cũ ex moꝛe ſacrꝫ oꝛdib⁹ celebratꝫ: vbi pſbyteros.55.diaconos.iiij.⁊ epõs ꝑ diuerſa loca nu.29.creaſſet moꝛit ⁊.iiij.idus octob. in eccl'ia btĩ petri ſepelit: ⁊ tũc ſedes vacauit dies tres. — Papa.57 An.chꝛiſti. 525. — Extremam vnctionẽ añ obitum dari precepit.

Onifacius pa. ei⁹ nõis ſcds natiõe ro. pre Sigiſmundo poſt felicẽ põ. ſedit ãnis.ij.dieb⁹.26. In hui⁹ aũt Bonifacij creatiõe vt q̃dã affirmãt ꝯtẽtiõe ĩ clero ſuboꝛta Dioſcorũ q̃uẽdã ĩ de moꝛtuĩ felicꝫ loco elegere: q̃ q̃dẽ ſeditiõe cler⁹ dieb⁹. 28.exagitat⁹. Tãdẽ a ꝑturbatiõe liberat ⁊ boni. pficit q̃ ſtatĩ ad eccleſiã ꝯfirmãdã inſtituit vt tpe miſſe ppl's ac cler⁹ ĩtereẽt: tãdẽ vita funct⁹ ĩ btĩ petri baſilica ſepelit: ⁊ poſt vacauit ſedes mẽ. duos — Papa.58. An.chꝛiſti. 529 — Initiatum ſciſma — In miſſaꝝ celebꝛatiõe ppl's ĩtereſſe pcipitur.

Ohãnes ſcds pa. patria ro. pre piecto ex celio monte poſt Bonifa. ſedit annis.ij.mẽ.iiij. de iſto põti. pauca habent: qui vbi põtificatũ inijt. Authimũ epm hereticũ ſtatim dãnauit eo q ĩ hereſim arrianã declinaſſʒ, huic nãq; iuſtinian⁹ ex cõ — Papa.59. ã.xpi.531.

ſtantinopoli miſit cyphũ aureũ gẽmis oꝛnatũ librarũ ſex. ⁊ duos argẽteos libꝛaꝝ.vij.ac calices duos argẽteos libꝛaꝝ.xv. ⁊ ſemel tantũ oꝛdinatiõibus celebꝛatis ãno.ij.põtificatus ſui moꝛit: ⁊ in templo btĩ petri.6.kl'.Julij ſepelit: ⁊ tunc vacauit ſedes dies ſex.

Papa.60
An.chꝛiſti.
533

a Gapitus papa pꝛimꝰ natiõe ro.patre gardiano poſt ioãnẽ ꝑdictũ ſedit ãno vno.hic quintã ſanctã ſynodũ vl'em apd Cõſtantinopolim celebꝛare incepit in q̃ impatoꝛẽ iuſtinianũ arriana hereſi deꝑuatũ ꝯuertit.Ubi etiã ꝯſtituit dñicis diebus ꝓceſſiones fieri debere quibꝫ optĩe geſtis ibidẽ haud multo poſt moꝛit.Indeqꝫ coꝛpꝰ ro.ꝑlatũ in baſilica btĩ petri ſepelit.

Proceſſiones dñicis diebus ꝑcipit

Papa.61.
An.chꝛiſti
534

ſ Iluerꝰ pa.natiõe cãpanus pꝛe hoꝛmiſda epõ.poſt agapitum põ.ſedit anno vno mẽ.v.diebꝫ.xij.Hunc clerici iubẽte ⁊ minitãte.Theodato oſtrogothoꝝ rege ponti. delegerũt:quã ob rẽ indignatꝰ iuſtinianꝰ Beliſariũ patritiũ cũ exercitu in italiã miſit:quo cũ veniſſet vigilio diacono romano inſtigante et accuſante ꝙ ſiluerꝰ romã gothis ꝓdere voluiſſet theodoꝛa auguſta operãte etiã antonina Beliſarij vxoꝛe:ſiluerꝰ hic in põthũ inſulã relegatꝰ eſt: vbi ⁊ ſtatim nõ ſine opinione martyrij moꝛtuꝰ eſt. Cuiꝰ quidẽ feſtum.xx.die iunij celebꝛatur.

Sciſma.6

Papa.62
ã.xpi.535.

v Igilius pa.natiõe ro.pꝛe ioãne cõſule. poſt ſilueriũ exulẽ et abꝛogatũ põtifex creatꝰ:ſedit ꝑtim rome:partĩ alibi annis.xvij.mẽ.vj.⁊ diebꝫ.xxv.Hũc nãqꝫ eadẽ cã qua ⁊ ſuus ꝑdeceſſoꝛ videlicet qꝛ anthimũ hereticũ reſtituere noluit ad theodoꝛam auguſtã conſtantinopolim ductum fuiſſe tradũt: vbi ⁊ ꝑcepto ipſius auguſte:ita crudeliter verberibus ceſus fuit vt paululum abfuerit qn ⁊ tũ in eis moꝛeret:poſtea cũ etiã in ꝓpoſito cõſtanter ꝑſiſteret:iniecto in collo ei fune tanq̃ latro ꝑ totã vꝛbẽ tãdiu tractꝰ fuit donec expirauit:cuiꝰ coꝛpꝰ poſtea romã delatũ apd ſanctũ Marcellũ via ſalaria honoꝛifice ſepelitur: ⁊ poſt ſedes vacauit mẽ.tribꝰ ⁊ diebꝰ.xv.

Regia auguſta põtificẽ occidere fecit ꝯſtãtinopolim.

Papa.63.
An.chꝛiſti.
552.

p Elagius pa.eiꝰ noĩs pꝛimus natiõe ro.pꝛe ioanne poſt vigiliũ põti.ſedit ãnis.xj.⁊ diebꝰ.xix.Hic ⁊ ſi multis in periculis Oſtrogothoꝛũ maxĩe fuerit nequaq̃ tñ xpĩ eccleſiã deſeruit:ſed ad eandẽ ꝯfirmandã multa(gratiano referẽte ꝯſtituit et pꝛimo clericis in ſacris ꝯſtitutis mãdauit vt ſeptẽ hoꝛas canonicas quotidie celebꝛarẽt: vt habet in decre..xix.di.c.Eleutherꝰ frater:hic aũt accuſatꝰ fuit ꝙ maloꝝ vigilij pape cauſa fuiſſet ſed ipſe clero ⁊ populo cõgregato.Crucẽ dñi tãgẽs atqꝫ euãgeliũ iuramento ſuſcepto a tanto ſe crimĩe purgauit.Et demũ cũ ſacris oꝛdinibus bis in decembꝛio menſe habitis pꝛeſbyteros.xxvj.diaconos.xj.⁊ epõs per diuerſa loca numero.xxxix.creaſſet e vita diſceſſit: ⁊ in baſilica petri ſepultꝰ fuit: ⁊ tunc ſedes vacauit menſibus tres ⁊ diebus.xxvj.

Horas canonicas clerici in ſacris ꝯſtituti dicere dñt ſub pena peccati moꝛtalis

Papa.64
ã.xpi.565.

i Oannes tertius papa natiõe ro.patre Anaſtaſio illuſtri viro natus:poſt Pelagium pontificem.ſedit annis ferme xiij.vir quidem pꝛudentiſſimus:mitiſqꝫ: Cuius tempoꝛe

Armeni xp̄i fidẽ publice ſuſceperũt: licet multarũ rerũ ꝑturbatione: poſtmodũ ad fabricas ↄuerſus: multa ſanctoꝝ cimiteria in vrbe reſtituit: ꝛ aploꝝ philippi ꝛ iacobi eccleſiã a vigilio papa ĩchoata ꝑfecit. Eius aũt põtificat⁹ anno octauo: ignee acies ꝑ italiam in celo ſanguinẽ emittentes viſe ſũt: ꝛ in liguria p̄ſertim mira quedam ſignacula Gregorio teſte: apparuere ꝑ domos/oſtia/vaſa: et veſtimẽta: q̄ ſi q̄s abſtergere tẽtaſſet eo magis multiplicabant. In immenſum etiã tyberis fluuius ita excreuit: vt ſua inundatione populo romano magnas intulerit calamitates: idq̧ in multis vrbibus cõtigiſſe dicitur. que quidẽ ꝓdigia cladeꝫ mox italiã paſſuram portendebãt. qđ breui poſt euenit. Deniq̧ iohannes h̄ perturbationũ ac doloꝛũ plenus: etateq̧ grãdeuus. xiij. pontificat⁹ ſui anno vita deceſſit: ꝛ in beati petri baſilica ſepultus fuit: ꝛ tunc ſedes vacauit menſes decem.

Armeni fidẽ recipiũt

Ei⁹ tempe mlta ſigna in celo apparuere ꝛ p̄ſertĩ ĩ italia

B Enedictus p̄mus pa. natiõe roma. p̄re Bonifacio: p⁹ Johannem: ſedit annis. iiij. menſe vno: dieb. xxviij. Uir ſane optim⁹: ꝛ tanto honore dignus: qui ꝛ italie ꝛ p̄ſertim rome fame laboranti: vna cũ Tiberio auguſto ſubuenit. Maximũ eñ frumẽti quãtitatem ab egypto aduehẽs vrbẽ ipſam ab inedia conſumptã releuauit. Uerũ paulopoſt ex ſollicitudine ac dolore: quẽ in vrbis calamitatib⁹ ac toti⁹ italie ob longobardoꝝ vexationibus cõtraxerat: mortẽ obijt. In cui⁹ tumba ſic ſcriptũ tradunt.

Magna tuis monumenta pater benedicte relinquis.
Uirtutum titulus: o decus atq̧ dolor.

In eius aũt morte ſedes vacauit mẽſes duos: ꝛ dies decẽ.

Papa. 65 ã. xp̄i. 576

Urbẽ ꝛ italiaꝫ a fame liberauit Epithauiũ

P Elagius ſcđs pa. natiõe roman⁹: patre Uingeldo: poſt benedictũ ponti. ſedit ãnis. x. menſes. ij. ꝛ diebus decẽ. Hic cum abſq̧ principis iuſſu p̄ter conſuetudinẽ ordinatus eſſet pontifex: timẽs ſibi Gregorium monachum virũ approbatuꝫ Conſtantinopolim ad placandũ imꝑatorem miſit: qui eo accedẽſ oĩa ex põtificali ſñia apud imꝑatorẽ ꝑfecit atq̧ ibi moraliũ libros in Job compoſuit: ꝛ Euthitiũ eiuſdem vrbis ep̄atum ita auguſto p̄ſente diſputando cõuicit: vt oĩa que de reſurrectione male ſenſerat: retractare coactus fuerit: ipſe eñ Euthitius multa de eo articulo ↄ orthodoxam fidem exponebat. Pelagius aũt hic poſteaq̧ hermetis martyris cimiteriũ ꝛ ſancti laurẽtij baſilicã a fundamentis extruxiſſet: ꝛ ipſum Gregoriũ rogatu populi Romani ad vrbem reduxiſſet: peſtilentia que tũ maxie totũ vexabat italiaꝫ cõſumptum eſt: ꝛ in vaticano ſepultus: ꝛ tũc ceſſauit epiſcopat⁹ mẽſex: ꝛ dies vigintiſex.

Papa. 66 An. chriſti. 580.

G Regorius magnus pa. ei⁹ noĩs p̄mus: natiõe roman⁹ patre Gordiano viro ſenatorio. Poſt pelagiũ põtificem ſedit ãnis: xiiij. mẽſes. vj. ꝛ dieb decẽ. Doctor quidem eruditiſſimus: humilimuſq̧ atq̧ ſanctiſſimus: q̄ primus omniũ pontificũ ſe ſeruoꝝ dei noĩauit ac ſcripſit: h̄ vt dictũ ẽ p̄mo monachus et leuita exiſtens: pontificale munus in multa rerum perturbatõe

Papa. 67 An. chriſti. 590.

Doctor eccleſie p̄m⁹ ſeruũ ſuorũ dei ſe nominauit

Tandē inuit⁹ ſuſcepit in quo ſane ita vixit: vt vſqꝫ ad tpa nr̄a ne-
minē ex ſucceſſorib⁹ hūerit parē: ne dū ſupiorē: vl' ſctitate vite: vl'
diligētia i reb⁹ agēdis: vel doctrīa ⁊ ſcriptis. Ea ꝓpter merito ter-
reſtris angel⁹ vocari ꝓmeruit. Hic itaqꝫ ſuſcepta dignitate ſyno-
dū apud ſanctū Petrū. xxiiij. epoꝝ hūit: in q̄ q̄dē Gratiano teſtā
te m'lta ſuſtulit: q̄ nocitura erāt: ⁊ m'lta edidit q̄ ꝑfectura fidei no
ſtre videbant: ⁊ p̄ſertim q̄ ſubiecta ſūt ordinauit: in ea q̄ppe ſyno-
do p̄mo. 4. ꝯcilia. ſ. Nicenū. Cōſtātinopolitanū: Epheſinū: ⁊ cal
cidonēſe decreto publico approbauit ⁊ ꝯfirmauit: nec nō ⁊ q̄ntū
veneratus ē: vt hēm⁹ i cañ. di. v. c. Sic ſcti euāgelij. Uetuit itē eo

Ultīa defū cti volūtaſ oīno obſer uetur

in ꝯcilio vt null⁹ bigam⁹ ordīaret p̄ſbyter. Mādauit p̄terea vlti
mā defuncti volūtatē modis oīb⁹ obſeruari debere. xiij. q. j. c. Uo
luntas vltima. Uetuit ita monaſteria monialiū itroire ⁊ eoꝝ com
matres fieri poſſe Addidit deniqꝫ q̄dragesimali ieiunio. iiij. dieſ p̄
mo vꝫ. q̄rtā q̄ntā: ſextā feriā ⁊ ſabbatū vt hr̄ de ꝯſe. di. v. c. q̄drage
ſimā. Introitūqꝫ miſſe cū vno verſu alicui⁹ pſalmi ordīauit: eius
ēt iuētū fuit: vt nouies Kirieleyſon diceret: ⁊ all'ia ⁊ offertoriū: ac

Kirieleyſon nouies in miſſa dici ordinat.

poſt coīonē caneret idē ſil'r in cañ. addidit. Dieſqꝫ nr̄as in ſua pa-
ce diſponat mādauit: rurſus in p̄ncipio oīm horaꝝ canonicaruꝫ
Deus in adiutoriū meū itēde cū gl'ia p̄ri dici debere. Supplicatō
neſqꝫ maiores ꝓpter peſtē ſedandā atqꝫ ſtatiōes ꝑ maiori pte īſtitu

De⁹ in adiutoriū ibo ris canoni cis ordīat

Letanie maiores

it. Quid pl'a: oēꝫ eccl'iaſtici officij īſtitutiōeꝫ ipē ſctiſſim⁹ pōtifex in
ſtituit ⁊ approbauit: ipē q̄ꝫ adhuc monach⁹ i Sicilia: ſex mōaſte
ria ex paternis facultatib⁹ edificauit. Domū inſup ſuā rome religi
oni dedicauit. Ipē etiā Traianū imꝑatorē ab iferno liberauit: pau
peres p̄terea i domū paternā vndiqꝫ ꝯfluētes excepit ⁊ i vita cibo
qꝫ ac potu ſemꝑ miſtrauit: fuit deniqꝫ vir h̄ oīni laude digniſſim⁹:
ſi vitā: ſi mores doctrināqꝫ īſpicias ſi tū in diuis reb⁹ ac i hūanis
ꝓſpicias: h̄ q̄ꝫ anglos oēs ⁊ Uiſegothas hereticos ad fidē xp̄i cō
uertit ⁊ ad vnionē veritatis reduxit. Cōfirmata deniqꝫ h̄ pacto ex
oī pte eccl'ia ſctiſſim⁹ h̄ Gregori⁹ Scdo Phoce iꝑatoris āno mi
grauit ad dn̄m. Cui⁹ corp⁹ in diui petri baſilica oīb⁹ cōlachrimā-
tibus. iiij. idus martij ſepultū fuit: atqꝫ eo die ei⁹ natale celebrat.
Eoqꝫ mortuo: ſedes vacauit mē. v. ⁊ dieb⁹. xix.

Papa. 68 An. chriſti. 603.

Sabinianus papa: cui⁹ patria ignorat: poſt Gregorium fa
ctus pōtifex ſedit anno vno: mē. v. ⁊ dieb⁹. ix. Hic ſtatuit
vt hore diei cū cāpanis pulſarent i eccl'ijs: diſtinguerētqꝫ
officij grā: ⁊ vt lāpades accēſe ꝯtinue in tēplis retinerent. Uerum

In horꝫ canonicis cāpanas pulſare p̄cepit

cū geſtis opti bti gregorij aliquātulū aduerſaret: eo q̄ i ſuo pon-
ficatu fames pl'imū inualuiſſet: inſtarentqꝫ paupes: vt Greg. pie
tatē emularet. nil aliud reſpōdiſſe fert: q̄ꝫ Gregoriū popularē fa-
mam affectantē eccl'ie patrimoniū largitiōib⁹ diſſipaſſe. Tāta in-
ſup ira atqꝫ iuidia erga Gregoriū exarſit: vt ei⁹ libros exuri tēta-
uerit. Unde ⁊ btūs Gregori⁹ eidem ꝑ viſum apparuit ⁊ ter dure
redarguit: quartoqꝫ cum ſe corrigere nollet: ab eodem in capite
percuſſus expirauit. Cuius q̄dā cadauer veluti infamis ad pōtē

Terti⁹ pōti. infamis ⁊ a btō. grego. ꝑcuſſuſ expirauit.

miluiū delatū i q̄dā baſilica petri ſepelit̄: ⁊ iō triū pōtificū habit⁹ ē
q̄ culpabili morte dānat⁹ ſit. ⁊ tūc ceſſauit papat⁹ mē.x. ⁊ dies.xx

Oniſaci⁹ papa.iiij.poſt Sauinianū pō.ſedit mēſes.viij.et Papa. 69
b dieb⁹.xxviij. Uir ſacerdotio ſatis dign⁹. Hic ꝯſtituit vt pā An. christi
nus nitid⁹ qꝺ corꝑale dr̄ ſuꝑ altari in ꝯſecratiōe ſempꝰ a ſa 605.
cerdote poneret. de ꝯſe.di.i. Hic etiā cōſtātinopolitanū patriar
cham cōpeſcuit: ſeſe ꝑncipē appellantē: Jubente phoca: vt roma
ne eccl'ie obtꝑaret.xxij.di.ij.c. Renouātes: ac ſi tādē e viuis diſce
dēs i baſilica petri ſepelit̄: ⁊ tūc vacauit ſedes mēſē vnū ⁊ dies ſex

Oniſacius.iiij.papa.natiōe Marſus de ciuitate Taleria Papa. 70
b p̄re iohāne medico: poſt Bonifaciū ꝑdictū pōtifex factus: An.christi.
ſedit ānis.vj.mēſes.viij. ⁊ dieb.xij. Hic tēplū ſācte marie 606
rotūde: qꝺ veteres pātheō appellabāt a phoca impatore ipetrauit
Qꝺ eiectis ꝑus gētiū ſimulachris.iiij.id⁹ maij i honore btē Ma Hic ꝯſecra
rie ꝟgis: oīmqꝫ ſanctoꝝ ꝯſecrauit. Quo facto etiā paternā domū uit eccl'iaꝫ
in monaſteriū redegit: ſuoſqꝫ fundos eidē i monachoꝝ vſū adſcri ſcē Marie
pſit quib ⁊ ꝑdicādi: baptizādiqꝫ: ac abſoluēdi ꝑtātē tribuit. Qui rotunde
bus geſtis inde paulopoſt diē extremū clauſit: Et in baſilica bea
ti petri ſepult⁹ fuit: ⁊ poſtmodū ꝓpter peſtē ⁊ aquaꝝ inundantiaꝫ
ceſſauit epiſcopatus mēſes ſeptē. ⁊ dies vigintiqnqꝫ.

Euſdedit papa/natiōe roman⁹: poſt Bonifaciū ꝑdictum Papa. 71.
d pō.ſedit an.iiij. Hic cū eſſet optim⁹ pr̄. Clerū miꝝ īmodū an.xpi.613
dilexit ⁊ auxit: ⁊ tāte ſicut fert̄ ſctītatis fuit: vt quendā le
proſuꝫ ſibi obuiū ſuo oſculo ſtatim liberauerit. Hui⁹ nāqꝫ tp̄e mł Magnuꝫ
ti terremot⁹ fuere: ⁊ ſcabies q̄dā ad elephantiā tendēs vt deformi miraculuꝫ
tate cognoſci hoīes nō poſſent. Obijt deniqꝫ quarto ferme ponti
ficatus ſui āno: ⁊ in diui petri baſilica.vj.idus nouēbris ſepult⁹ ē
quo mortuo/ſedes vacauit mēſem vnū dies.xvj.

Oniſaci⁹.v.papa: natiōe Cāpan⁹: p̄re Johāne: poſt deū Papa. 72
b dedit poti.ſedit ānis.v. ⁊ dieb.x. Uir certe ſingularis hu ā.xpi. 617.
manitatis atqꝫ clemētie. Qui cū eſſet doct⁹/multa ad iu Maria iu
ſticiam ꝑtinētia ꝯſtituit: videlicet ne q̄s rōne delicti ad eccleſiā cō riſditio ec
fugiens a nemine extrahi poſſet. Uoluit ita vt teſtamēta iuſſu ꝑn cleſiarum.
cipis facta vbiqꝫ valerēt: ⁊ cū multa ſctītate inſignitus eſſet cleri Teſtamēta
cos religioſe ⁊ honeſte viuētes vnice diligebat. Tādē cū nōnulla iuſſu pꝛici
cimiteria extruxiſſet ac dedicaſſet: defunctus in baſilica diui petri pis fctā va
conlachrimātib⁹ oībus ſepult⁹ eſt: ceſſauitqꝫ ep̄at⁹ dies.xiij. lent.

Onori⁹ prim⁹ papa/natōe Cāpanus/p̄re Petronio viro Papa. 73.
b cōſulari: Bonifacio ꝑdicto pōtifici ſubrogat⁹: ſedit ānis an.xp̄.622
xij.menſes.xj. ⁊ dieb⁹.xvij. Hic ſctiſſim⁹ fuit pōtifex. Qui
collapſū q̄ſi clerū ⁊ doctrina ⁊ exemplo ac morib renouauit: atqꝫ
multas i vrbe eccl'ias reſtituit: Et beati petri baſilicā tegul' eneis
e tēplo Romuli ablatis cooperuit: edēqꝫ ſctē Agnetis via numen Hic cooꝑu
tana extruxit: Et ſcti Pancratij via aurelia: ⁊ in aq̄s ſalinis ſcti it petri baſi
Anaſtaſij: Cuius corpus ex Perſide delatū. Heraclius impator licam.
eidē miſerat atqꝫ alias multas edes edificauit. Qui cū pyrrhum

patriarchā Cōſtantinopolitanū hereticū: q̄ Heraclionē impatorem deceperat relegaſſet: vita deceſſit: ⁊ in beati Petri baſilica ſepultus fuit: ⁊ tūc ceſſauit pōtificatus men. vij. ⁊ dieb⁹. xviij.

Papa. 74
An. chriſti.
634

ſ Seuerus p̄mus papa/ natōe ro. p̄re Labieno poſt Honorium pōti. ſedit an. vno. Uir ſiq̄dē ſingl'aris pietatꝫ ⁊ religionis: paupeꝝ p̄cipue amator: ⁊ in calamitoſos benignus atq; in reliq̄s oēs gratioſus: ⁊ munific⁹: ⁊ repando collapſas eccleſias ſplēdid⁹: q̄ cū ī his ſūmope ꝟſaret: ſtatī obijt: ⁊ ī btī petri baſilica ſepult⁹ fuit. Quo mortuo: ſedes vaca. mē. 4. ⁊. dies. xxx

Papa. 75
An. chriſti
635

i Ioannes. iiij. papa: natiōe Dalmata: p̄re Uenātio ſcolaſtico viro: p⁹ Seueꝝ pō. ſedit an. vno mē. ix. ⁊ dieb⁹. xviij. Hic pōtificatu ſuſcepto ſtatī mādauit: Si q̄s res eccleſie aliqua temeritate īuadere p̄ſumeret: ad q̄druplū reſtituere cogeretur vt habem⁹ ī cañ. j. q. ij. c. ī antiq̄s. Et cū eſſet ſingularꝫ pietatis vir ex reliq̄s theſauris quos iſaur⁹ exarch⁹ in latranēſi eccl'ia reliquerat multa captiuoꝝ milia ꝑ Iſtriā ⁊ Dalmatiā a captiuitate redemit: Quib⁹ expletis plen⁹ opib⁹ bonis obdormiuit ī dño: ⁊ quarto idus octobris in beati petri baſilica ſepelit̄: ⁊ tūc ceſſauit papatus menſem vnū: ⁊ dies. xiij.

Hic ml'tos de captiuitate redemit.

Papa. 76
An. chriſti
636

t Theodorus papa p̄m⁹: natiōe Grec⁹: ex Hieroſolyma oriundus: patre Theodoro epō poſt Joannē pō. ſedit ānis ſex mē. v. ⁊ dieb⁹. viij. Qui pōtificatu ſuſcepto/ oīa q̄ ad religiōis xp̄iane dignitatē ꝑtinere arbitrabat̄ curioſo circumſpexit aīo: maxīeq; erga paupes mira vſus fuit pietate: Cōſtituit autē hic inter cetera cerei paſchal' bn̄dictionē fieri in ſabbato ſancto. Theodor⁹ aūt his geſtis ad rē diuinā ꝯuerſus multoꝝ ſctōꝝ corpora exornauit ⁊ potiſſimū p̄mi ⁊ feliciani: vnāq; baſilicā apō pōtē miluiū via flāminea edificauit: q̄b⁹ ꝑactꝫ defunct⁹ ē: ⁊ in beati petri baſilica ꝑdie idus maij ſepult⁹: ⁊ poſt ceſſauit epat⁹ dies. xx

Cereus benedicat̄ in ſabbato ſācto.

Papa. 77
An. chriſti.
643

m Martin⁹ papa ei⁹ noīs p̄m⁹: patria Tudertin⁹: patre Fabricio: poſt Theodoꝝ pō. ſedit ānis. vj. mēſe. vno. ⁊ dieb⁹. xxvj. Qui pōtificatu inito: ſtatim Cōſtantinopolim legatos miſit: qui paulū patriarchā adhortarent̄: vt hereſi dimiſſa/ fidem catholicā obſeruare dignaret̄. At ip̄e nō mō monitis pōtificis obtēpare voluit: ſed ēt legatos pōtificis ī diuerſas inſulas Cōſtantij iuſſu ⁊ auctē relegauit. Quāobrē martin⁹ ſynodū. cl. epōꝝ rome ꝯgregauit. In q̄ Cyri/ Alexandri/ Sergij ⁊ Pyrrhi Cōſtantinopolitanoꝝ patriarcharū ꝯdēnationē ꝯfirmauit, ⁊ Paulū p̄triarchā q̄ꝫ maxime ꝓuauit: ꝓpter q̄ Conſtantinus impator indignat⁹ Olimpiū cubiculariū ſuū Italie Exarchum ſtatim creauit: mandans ei vt manicheoꝝ ſectā ꝑ oēm Italiā extenderet. Martinūq; pō. aut captū ad ſe mitteret aut certe iugularet: Olympius itaq; romā cū veniſſet: inuēta ſynodo nulli ſuū errorē ſuadere potuit. Ob quā rē lictorē interpoſuit: q̄ Martinū in eccl'ia beate Marie maioris interficeret: q̄d ille ſubita cecitate ꝑcuſſus ꝑficere nequit Martino aūt reconciliatus Olympius paulopoſt vita deceſſit:

ſed ꝯſtantin⁹ iterato theodorū exarchū in italiā mittens iuſſit oīno vt martinū pō. ad ſe vinctū ꝑduceret. Ueniēs ꝗ theodor⁹ romā cū ad pōti. ſalutatū eſſet ei cōfeſtim catbenas iniecit: ꝛ victuꝫ cōſtantinopolim miſit. Jnqꝫ vſqꝫ ad cerſonā ciuitatē in exiliū act⁹ fuit. Jn qua vrbe beatus clemēs papa vt dixim⁹ longe antea exulauerat vbi ꝛ ipſe paulopoſt vitā finiuit mlťꝫ virtutuꝫ ſignis vſqꝫ in hodiernū diē refulgēs: ꝛ qꝛ hic inter ſanctos martyres relatus eſt ei⁹ feſtū. xij. die mēſis nouēbris celebrať. Hic aūt pōti. ea in ſynodo multa ꝯſtituit ad decorē religionis xp̄iane marie ꝑtinentia. Et p̄mo p̄cepit clericis ne oīno comā nutrirent: vt hꝫ in cā. xxiij. di. c. nō liceat. Mādauit itē vt ſpōſi ꝛ ſpōſe ante carnalē copulaꝫ a ſacerdote benedicerenť. Precepit deniqꝫ oībus ep̄is vt ſacrum criſma ſingulꝭ ānis ꝯficerēt: ꝛ ꝑ oēs eccleſias ſue dioceſis deſtinarent: eo itaqꝫ mortuo cū rome ignorareť. xiiij. mēſes vacauit ep̄at⁹

Pōtifex cōſtātinopoli vict⁹ mittiť

Clerici comā nō nutriant neqꝫ barbam

Papa. 78 An. chriſti. 650.

e Ugeni⁹ papa prim⁹ natiōe ro. patre ruffiniano. poſt martinū pōti. ſedit ānis quaſi trib⁹ vir certe mire pietatis religionis: manſuetudinis ꝛ munificētie: q̄ ꝛ gratiano referēte ſtatuit: ut q̄libet ep̄s carceres haberet ad penitētiā delinquētiū clericorū: vt habem⁹ in decre. lxxxj. di. c. ſacerdos. ꝛ poſt multa defunctus deniqꝫ quarto nonas iunij petri baſilica ſepelitur ꝛ tunc ſedes vacauit mēſem vnū ꝛ dies. xxviij.

Hic ordinauit carceres ad penitentiā clericorum

v Jtellian⁹ papa ex oppido ſegimēſi ꝓuincie volſcoꝝ patre anaſtaſio nat⁹: poſt eugeniū pōti. ſuffectus ſedit ānis. xiiij men. vj. vir quidē optim⁹ ꝛ diuini cult⁹ cupid⁹ atqꝫ aſſiduus: quā obrē ꝛ eccleſiaſticā regulā cōpoſuit cantūqꝫ ordinauit adhibita organi cōſonātia: hic theodoꝝ monachū virū optimū doctiſſimūqꝫ ī angliā miſit: ꝛ cātbuariēſi ecclꝭie ep̄m p̄fecit: q̄ theodorus anglos p̄dicatiōe ꝛ exemplo ad xp̄m cōuertit: ꝛ ī fide q̄diu vixit optime ꝯtinuit. Unde ꝛ librū egregiū ꝯſcripſit: quo declarauit qua penitētia dilui vnūquodqꝫ peccatū poſſet: de quo etiā in iure canonico ꝑſepe fit mentio: tandē cū vitellian⁹ hic ecclꝭiam in om̄ibus bene gubernaſſet. vj. kalꝭ. februarij defunctus in beati petri baſilica ſepultus eſt. vacauit tūc ſedes men. iiij. dies. xv.

Papa. 79 An. chriſti. 655

Hic īſtituit regulā et cantum

d Eodat⁹ papa natiōe ro. patre iouiniano: poſt vitellianum pō. ſedit ānis. iiij. mē. ij. ꝛ dieb⁹. v. fuit hic hō ſanctimonia et religione plꝭimū decorat⁹: in delinquētes q̄dē clemens in paupes pietiſſimus: in hoſpites benign⁹: ꝛ erga miſeros ꝛ calamitoſos plurimū miſericors: q̄ inito pōtificatu monaſteriū vbi ipſe vitā monaſticā duxerat: ꝯfeſtim in celſo mōte ꝛ edificijs ꝛ fundis plꝭimū auxit: ecclꝭias alias nōnullas īſtaurauit: ꝛ ad abolēda ꝓdigia q̄ ſepe numero tp̄e ſuo apparuerāt: ſupplicatiōes frequentes habuit: tandē cū e vita exceſſiſſet collachrymātibꝫ oībꝫ in vaticano in baſilica petri ſepultus fuit: ꝛ tūc ceſſauit papat⁹ mē. iiij.

Papa. 80. An. chriſti. 667.

d Onus papa p̄mus natōe ro. patre mauritio genit⁹: poſt adeodatū ponti. ſedit anno vno men. ij. ꝛ dieb⁹. v. quo q̄dē anno maximi hymbres fuere: ꝛ multi fulminib⁹ afflati

Papa. 81. An. chriſti. 672.

interire: ꝛ frumenta in agris emarcuere: Uñ ob hoc pōtificatū in maximis turbinib⁊ ſuſcepit. Fuit aūt adeo ſanctitate ꝛ doctrīa va lens: vt clerū diuerſis diſtinxerit oꝛdibus: diuerſiſqꝫ auxerit ho- noꝛibus: ꝛ Rauēnatē eccleſiā a Romana iādiu ſegregatā. ꝛ eam ob rē Aliocephalim appellatā: ſedi aplice multa cū pace reduxe- rit: Theodoꝛus em̄ eiuſdē eccl'ie preſes ꝛ eps̄ ſctiſſim⁹ in hāc opi- nionē oēs reduxit. Hic p̄terea quoſdam monachos Syros: cum Neſtoꝛianis ſentientes dānauit: varijſqꝫ monaſterijs eos diuiſit: Hic inſup̱ beati petri veſtibulū: qđ paradiſū vocāt marmoꝛib⁊ oꝛ nauit: ac etiā eccleſiā apoſtoloꝝ via hoſtienſi ꝛ beate Euphemie via appia ſitā inſtaurauit: atqꝫ alia multa diuino honoꝛi cōtulit beneficia: Defunctus tandē in baſilica petri ſepultus fuit: ꝛ tunc ceſſauit epiſcopatus menſes duos.

Papa.82. Gatbon p̄mus papa/natiōe Sicul⁹: p̄re Ro. Dono ſuffe
An. chꝛiſti a ctus. ſedit ānis ij. mē. vj. ꝛ dieb⁹. xv. Hic monach⁹ exiſtēs
673. ob maximā ei⁹ ſctitatē. iiij. pōti. ex monachis creat⁹ ē. Pō tifex certe tāte ſctitatꝫ ꝛ p̱fectiōis: vt lepꝛoſū obuiū ſibi factū oſcu lando ſatis liberauerit: Tāte etiā clemētie ꝛ māſuetudis extitit vt neminē a ſe vnq̄ɜ triſtē dimiſerit: habuitqꝫ vt p̄miſſum ē impatoꝛē moꝛib⁊ ac ꝟtutib⁹ ſuis cōſimilē. Quapꝛopter monothelitaꝝ cā con ciliū apud Cōſtantinopolim habere voluit. Uñ ꝛ eidē legatos cū p̄mū pōtificatū inijt Cōſtantinopolim miſit: quos p̱ benigne ſu- ſcipiens adhoꝛtat⁹ ē: vt omiſſis altercatiōib⁊ ex equo bono vnam eccl'iam ex duabus facerēt: Hui⁹ tp̄e poſt lune ꝛ ſolis ecclypſim tanta peſte apud Romā laboꝛatū eſt: vt etiā iſtū pontificē virum ſanctiſſimū: quarto idus ianuarij ſuſtulerit: Quo moꝛtuo: eaꝫ ob rem ceſſauit papatus anno vno: ꝛ men. vij.

Papa.83. Eo ei⁹ noīs ſcđs papa/natiōe Sicul⁹: p̄re Paulo Aga-
An. chꝛiſti. l thoni pōtifici ſuccedēs: ſedit mē. x. ꝛ dieb⁊. xvij. Uir quidē
676. ſctitate ꝛ ſcia ꝯſpicu⁹. Cui⁹ ſcripta extant elegantiſſima et vltra doctrinā: atqꝫ eloquētiā ſingularis religiōis: pietatis atqꝫ clemētie fuit pōtifex: q̄ oēs verbis ꝛ exēplo ad iuſticiā: ad foꝛtitu-
Inſtitutio dinē: ad humanitatē benignitatēqꝫ hoꝛtabaꝛ: Hic q̄ppe i miſſaꝝ
pacis dāde celebꝛatiōe pacis oſculū poſt agn⁹ dei dare īſtituit: Cōceſſitqꝫ ne
i miſſa ꝛ oi ceſſitate vꝛgēte oī die baptiſare debere: ſicut hēm⁹ in cañ. d. iiij. c.
die baptiſa bi q̄. Obijt deniqꝫ vir optim⁹ atqꝫ ſctiſſim⁹. iiij. kl'. Junij. Quo q̄
re. dem die ei⁹ natale celebꝛaꝛ: ꝛ collachꝛymātib⁊ oib⁊ ī eccl'ia bti pe- tri cū magna reuerētia ſepeliꝛ. ꝛ tūc ſedes vacauit mē. xj. ꝛ di. xxj.

Papa.84 Enedictus ſcđs papa/natiōe Ro. patre Joāne nat⁹: poſt
An. chꝛiſti b Leonē pō. ſedit mē. x. ꝛ dieb⁹. xij. Is vn⁹ fuit q̄ merito oīm
677. ſuffragijs in de moꝛtui Leonis loco ſurrogari debuit: Nā ab ineūte etate exēplo militare cepit. Et diuinis ſcripturis ab ip̄a pueritia operam dedit: adeo vt in ipſis doctrina ꝛ exercitatōe ſin gularis tunc hābereꝛ: Ob cui⁹ ſanctitatē p̄motus Imperatoꝛ ad eum hac ſanctione miſit: vt deinceps quē clerus ꝛ exercitus Ro. eligeret in papam: nulla Impatoꝛis: aut expectata licentia e veſti

gio cõfirmaretur qđ diu obſeruatũ eſt. Hic itaq; beati petri beati q; laurentiuz in lucina ac beati Ualentini martyris via flãminea nec nõ ⁊ ꝟginis dei genitricis ad martyres baſilicã reſtituit: eaſq; aureis ac argenteis vaſis veſtibus aliiſq; ornamẽtis plurimũ exornauit. vndecimo vero mẽſe omnibus carus atq; acceptus e vita deceſſit ⁊ apud ſanctũ petrũ in vaticano ſepult⁹ fuit idibꝫ Junii ⁊ poſt ſedes vacauit mẽ. ii. ⁊ dieb⁹. xv.

i Ohannes papa quint⁹/natiõe Anthiocẽſis patre Ciriaco poſt benedictũ põti. ſedit ãno vno ⁊ diebus. x. vir ſingularis religionis ⁊ mãſuetudinis atq; doctrine. Qui libellũ de palii dignitate cõpoſuit: ⁊ ꝓpterea in eccleſia ſancti ſaluatoris apud lateranẽſem ab epis oſtienſe: portuenſe: ⁊ viletrenſe conſecrari ſe fecit: quẽ quidẽ ritum ceteri poſtea obſeruauere ⁊ vſq; in preſentem obſeruatur diẽ. obiit tamẽ poſt annũ. 4. nonas auguſti ⁊ apud ſanctũ petrũ ſepultus fuit. Papa. 85 An. chriſti 679. Cõſecratõ põti. roma.

c Onon papa origine paterna thrax patre benedicto nat⁹/ poſt ioannẽ ponti. factus ſedit mẽſes. xi. ⁊ diebus. iii. vir quidem bonus ⁊ tãto principatu dign⁹: ⁊ eas ob res a nõ nullis angelicus vocatus eo ꝙ erat venerãda canicie: ⁊ forme dignitate inſigniſſimus: cũq; romani petrũ hũc archiepꝫ ⁊ exercit⁹ theodorũ preſbyterũ cardinalem ſibi peterẽt theodo. exarchus cononem hunc ob eius virtutes acclamantibus cũctis cõfirmauit: qui inito pontificatu ſtatim in valitudinem incidit de qua ⁊ mortuus eſt: ac ſepultus apud ſanctum petrũ. xi. Kal. octob. ⁊ ceſſauit ſedes quaſi menſes tres. Papa. 86 An. chriſti 680. Papa ãgelicus vocatus

ſ Ergius papa primus natione Anthiocenus: pr̃e Tiberio nat⁹. Cononi põtifici ſuccedẽs ſedit ãnis. 14. mẽ. 8. ⁊ diebus. 14. magne doctrine ⁊ ſctitatꝭ vir quã ob cãm licꝫ maxima cũ difficultate: qr cũ alii theodorũ: alii paſchale archidiaconum poſtularẽt in cononis defuncti locũ ſuffectus eſt quẽ poſtea Juſtinianus imperator cũ ſue ſynodo nollet acquieſcere: ad ſe vinctũ ꝑ zachariã ꝓthopſatariũ ſuũ ↄſtãtinopolim trahere p̃cepit: ſꝫ milites italici id admittere ⁊ tolerare noluerũt: ⁊ niſi ab eodẽ põ. ꝓthopſatari⁹ tutat⁹ fuiſſet. ꝓtin⁹ trucidat⁹ fuiſſet: verũ cũ pacem obtinuiſſet: vt vir ſctiſſim⁹ ad eccl'iarũ inſtaurationẽ manũ appoſuit ⁊ q̃ maxie petri baſilicam ſemidirutã reſtituit atq; multa dona p̃cioſa obtulit: ibiq; cũ baſilicã reficeret partẽ dñice crucis ĩ archa eburnea repit: atq; beati leonis pape corpus viliſſime iacẽs: dño reuelãte in honeſtiorẽ locũ trãſtulit: hic inter cetera ↄſtituit vt Agnus dei ter ante fractionẽ panis xp̃i ſemꝑ in eccl'ia caneretur. Eiuſq; virtute ⁊ ſanctitate Saxones oẽs fidẽ noſtrã ſuſceperũt. Tandẽ ꝟo in dño quieſcẽs. vi. idus ſeptẽb. collachrymãtibꝫ cunctis in baſilica petri ſepelit: ⁊ tunc ceſſauit epatus dies. 50. Papa. 87 An. chriſti 681 Crucis dñi ps iuenit. Agn⁹ dei ĩ eccl'ia dici iubetur Saxones germani fidẽ recipiũt

i Ohannes ei⁹ nois papa ſext⁹ patre petronio greco oriundus. poſt ſergiũ ponti. annis. 3. ⁊ men. 3. ſedit: hic vt m'lti aſſerũt martyrio coronatus eſt: ſed a qb⁹ nõ ſatis conſtat Papa. 88. An. chriſti 695

Hic ornauit altar̄ beati Petri apoſtoli ⁊ mlt' tos captiuos r̄demit

qui ⁊ beati Andree baſilicā in vaticano collapſam reſtituit ⁊ beati petri altare cum duabꝰ colūnis detexerat: leuaqꝫ exornauit atqꝫ etiā vt erat anio pius ex erario eccleſie multos captiuos redemit et in ſamū cū pace remiſit mortuꝰ tandē martyr ad Cathacūbas via appia apud ſanctū Sebaſtianū ſepelit; ⁊ tunc ſedes vacauit menſe vno: ⁊ diebus. xix.

Papa. 89
An. chriſti. 698
i

Oannes ſeptimꝰ papa eiꝰ nōis ex p̄re gregorio greco natus: poſt alterū ioannē pō. hoc āno ſuffectus ſedit ānis. ij. mē. vij. ⁊ dies. xviij. hō ſcītate ⁊ eloquētia clariſſimꝰ q̄ et ipſe in baſilica petri oratoriū in honorē genitricis adhuc extās extruxit ⁊ ſancte euphemie baſilicā reſtituit: cimiteria q̄ꝫ nōnulla: et p̄ſertim ſanctoꝝ marcellini marci ⁊ damaſi pōti. exornauit: alias etiā baſilicas picturis ⁊ ſctōꝝ hyſtorijs cultiores reddidit. Is tādem omni grauitate p̄clarus. xv. kl'. decēb. in baſilica quā cōſtruxerat ſepultus eſt: ⁊ vacauit ſedes men. iij.

Papa. 90
An. chriſti. 701.
Sciſma.
ſ

Iſinius papa natiōe ſyrus. ioanni ſeptimo in pontificatu ſuffectꝰ ſedit tm̄modo dies. xx. quo tp̄e magnū ſciſma fuit: qui licet ī pōtificatu podagra adeo laboraret: vt nō mō ambulare: verū nec cibū p ſe ſumere poſſet tn̄ ita reipu. ⁊ vrbi ro. curam geſſit: ⁊ nil p̄termiſit: qđ bonum paſtorem deceret: ſꝫ ſubita morte correptus in baſilica petri ſepultus ē: ⁊ tūc ſedes vacauit menſem vnū dies. xviij.

Papa. 91.
An. chriſti 701.
c

Onſtantinus papa p̄mus natōe ſyrus: poſt Siſiniū pō. ſedit ānis. vij. ⁊ dies. xv. vir doctiſſimus in lingua latina grecaqꝫ eruditus: cuius tp̄e rome fame triēnio laboratuꝫ eſt: in qua q̄dē penuria paup̄es q̄ꝫ maxime iuuit: vnde ⁊ oēs pon. iſtum e celo miſſum acclamare ceperūt: hic vt p̄miſſum ē ad iuſtinianū imp̄atorem amoris gratia Cōſtātinopolim ſe trāſtulit. inde iuſtiniano defuncto philippū ſucceſſorē hereticum declarauit: Saxonūqꝫ duos reges: vt Pau. lib. vj. ſcribit voti religioniſqꝫ cauſa romā veniētes baptizauit: q̄ etiā regno ⁊ pōpis renūciantes monaſteriū ingreſſi ſūt: vbi etiā paulopoſt deuotiſſime obiere. Nec etiā ipſe ꝯſtantinus diu ſup̄uixit: quo mortuo in baſilica ſancti petri ſepultus fuit: ⁊ tūc ceſſauit ep̄atus mēſes duos.

Duo reges ſaxonū baptizant'.

Papa. 92.
An. chriſti. 708
g

Egoriꝰ eiꝰ nōis papa ſcōs patria ro. patre Marcello natus: poſt cōſtantinū pō. ſedit ānis. xvj. men. ix. ⁊ diebꝰ. xv. vir certe optimus atqꝫ ſanctiſſimus: tanteqꝫ eruditionis ac facundie habitus: vt facile cōuincere oēs male de catholica fide ſentiētes: q̄ pontificatu inito ſtatim vrbis menia ex p̄te collapſa reſtituit: ac tēpla petri ⁊ laurētij extra muros inſtaurauit: atqꝫ idem in alijs baſilicis effecit: ac eas muneribꝰ mlt'ꝫ exornauit monaſteriū inſup̄ via hoſtiēſi nō lōge a pauli baſilica poſitū reſtituit necnō ⁊ beati Andree monaſteriū qđ barbare nūcupat': eiꝰ quaqꝫ op̄a germani populi ad fidē ſūt ꝯuerſi. Indeqꝫ leonē imp. hereticū hita ſynodo excōicauit: eo q̄ ſctōꝝ imagies abolere nō deſineret. Deniqꝫ vir ſanctꝰ poſtq̄ꝫ domū paternā ſctē Agate edificaſſet

Germani ꝯuertunt'

Hic leonē imp. hereticū excōicauit eo q̄ imagies ſāctorum cremari fecit.

in eaqꝫ monaſteriū extruxiſſet: ac multos ſuo exēplo ad ꝟtutē ⁊ ſa
ctitatē excitaſſet. iiij. idus februarij ad dn̄m euolās ei⁹ corp⁹ ī baſi
lica beati Petri ſepelit̄: ⁊ tūc ceſſauit ep̄atus dies. xxxv.

Gregori⁹ papa ei⁹ noīs terti⁹. p̄re iohāne Syro natus p⁹ Papa. 93.
g gregoriū pō. ſcd̄m ſedit ānis. x. mē. viij. dies. xxiiij. vir ſin An. chriſti
gularis doctrine ⁊ eloquētie ⁊ in lingua tā greca q̄ꝫ latina 729
ſufficient̄ inſtruct⁹: atqꝫ fidei orthodoxe acerrim⁹ defenſor: Qui
ob pietatē ⁊ humanitatē adeo xp̄i paupes cōplectebat̄: vt neminē
ſine elemoſyna a ſe vnq̄ꝫ dimiſerit: hic itaqꝫ pō. inito ſtatī ꝯciliuꝫ
mille pene ep̄orū rome celebrauit. ī q̄ q̄dē leonē vt dictū eſt ip̄ſo ſi
mul ⁊ fideliū cōione ꝓuauit: eo ꝙ ſtatuas ⁊ ſctōꝝ imagies demoli
tus eſſet. Declarauitqꝫ in eo: imaginū ſctōꝝ venerationē eſſe lici- Imagines
tam. Et hmōi ſtatim: violatores excōicatiōis ſnīa īnodauit: vt ha ſctōꝝ vene
betur in can̄. de ꝯſe. di. iij. c. ꝑlatū. h oratoriū pulchrū in btī Pe- rari ſtatuit
tri baſilica ꝯſtruxit in quo de reliquijs fere oīm ſctōꝝ recōdēs ibi
dem q̄tidie celebrari mādauit: in canone q̄ꝫ miſſe adiūxit hec ꝟba
quoꝝ ſolēnitas hodie in ꝯſpectu diuīe maieſtatis tue celebrat̄ do
mine de⁹ noſter ī toto orbe terraꝝ: hic nōnulla tēpla vetuſtate ⁊ in
curia p̄deceſſoꝝ collapſa īſtaurauit necnō ⁊ mlt̄a monaſteria ꝑtī
reſtituit ꝑtī mqꝫ a fundamētis erexit. ⁊ monachis repleuit: q̄bꝫ ⁊ re
gulā integre ſctēqꝫ viuēdi tradidit: Menia inſuꝑ vrbis collapſa
multis in locis reſtituit. Idē fecit cētūcellis iam ꝓpe deſertis: Tā
dem de deo deqꝫ hoībꝫ benemerit⁹. iiij. kal̄. decēb. morit̄ ⁊ in diui
petri baſilica ſepelit̄. ⁊ tūc ceſſauit ep̄atus dies. ix.

Zacharias papa natiōe Grecus p̄re Policronio nat⁹ poſt Papa. 94
z Gregoriū p̄dictū pō. ſedit annis. x. mē. ij. ⁊ dies. xv. hunc An. chriſti.
inter optimos pō. iure cōnumerandū puto: ꝙ mitiſſimus 740
ſuauiſſimus gratioſuſqꝫ ac oī ꝟtute p̄ditus fuerit: ac etiā cleri po
puliqꝫ ro. amator: Qui inito ſui pōtificatu oēm italiā bellis ardē
tē iueniēs ꝟtute ſua ſctītateqꝫ ac prudētia ad ꝯcordiā ꝑduxit po-
ſtea ad tēpla ruinā minitantia reſtituenda manū apponēs. multa
reſtituit. ⁊ lateranēſes edes auxit: ⁊ exornauit: Petri q̄ꝫ baſilicaꝫ
ꝯfractā inſtaurauit. Eiqꝫ veſtē inſignē quā piuiale dicim⁹ auro ⁊
gemmis diſtinctā ꝯdonauit: in q̄ depicta erat polimito oꝑe nati-
uitatis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: Tēplis q̄ꝫ ab ip̄o inſtauratꝭ extructiſqꝫ fū
dos vnde ſacerdotes viuerēt deſignauit. Cūqꝫ greca latinaqꝫ li-
gua eruditiſſim⁹ hēret̄. 4. dialo. lib. btī Greg. ī grecū ꝟtit: atqꝫ a-
lia q̄dā cōpoſuit: Tādē cū ꝓplm̄ ſibi creditū ſancte ⁊ integre ꝑ de-
niū gubernaſſet. Idibꝫ martij ſctm̄ deo reddidit ſpiritū. ⁊ in beati
Petri tēplo ſepelit̄. ⁊ ceſſauit ep̄at⁹ dies. xij.

Stephan⁹ papa ſcd̄s ei⁹ noīs p̄re Cōſtātino Ro. nat⁹. poſt Papa. 95.
ſ zachariā pōtifex creat⁹: ſedit ānis. v. ⁊ mē. j. Uir quidē ſin- An. chriſti.
gularis religionis ⁊ prudentie. cleriqꝫ amator. ac eccl̄iarū 750
reſtitutor. atqꝫ clariſſim⁹ in om̄i ſcīa doctor. p̄dicatorqꝫ acerrim⁹
necnō ⁊ pupilloꝝ ac viduaꝝ defenſor: Qui vt p̄miſſū ē Aſtulphū
lōgobardoꝝ regē romanos agros īuadētē ꝑmo ꝟbis ⁊ muneribꝫ

licet fruſtra a tanto ſcelere auertere conat⁹ fuit. Vñ laceſſit⁹ pſo-
naliter in galliã ad pipinũ ꝑ auxilio iplorãdo ꝓficiſci coactus eſt.
Cui pipin⁹ Carolũ filiũ adoleſcẽtẽ q̄ magn⁹ poſtea dict⁹ ẽ: obuiã
ad cẽteſimũ lapidẽ miſit. Et ipſe pipin⁹ rex ad tertiũ lapidẽ equo
deſcendẽs: frenũ papalis equi regẽs ad palatium vſq3 ita ꝑduxit.
At ſumm⁹ põtifex ↄfeſtim pipinũ in regẽ cõſecrauit: atq3 iperiũ de
Hic iperiũ grecis ad franchos trãſtulit. vt h̄r extra de electione venerabilem.
grecoꝝ trã Quã q̄dẽ ordinationẽ Leo terti⁹ in integrũ executioni mãdauit.
ſtulit ad frã Tandẽ quũ baſilicas q̄s Aſtulphus rex cõmuniuerat reſtituiſſet:
chos ⁊ de omnib⁹ benemeritus eſſet. vj. Kal'. maij obijt ⁊ i beati Petri
baſilica ſepultus fuit: Ceſſauitq3 tũc ep̄atus dies q̄nq3.

Papa. 96 Paulus papa p̄m⁹/natiõe Ro. p̄re Cõſtantino nat⁹: Ste-
An. chriſti phano põtifici ſurrogat⁹: ſedit ãnos. x. ⁊ mẽſes. x. Hõ ſa-
760. ne mitiſſimus ac clemens: q̄ xp̄i edoct⁹ exẽplo: nulli vnq̄
malũ ꝑ malo: ſed ecõtrario bona ꝑ mal' reddidit. pupilloꝝ ac vi-
duarũ maxie curã ſuſcipiẽs: etiã elemoſynis frequẽtiſſimis ſuſten
tabat. Hic inter cetera petronelle ſc̄tẽ corp⁹ cũ ſepulchro marmo
reo his lr̃is notato. Petronelle filie dilectiſſime ex via appia i va
ticanũ deferri fecit. Et poſtea cum multas in vrbe baſilicas vetu
ſtate collapſas reſtituiſſ3 mortẽ obijt: ⁊ in vaticano ſolẽni pompa
ſepultus fuit. Quo mortuo ceſſauit papat⁹ anno vno: ⁊ mẽſe vno

Papa. 97 Conſtantin⁹ papa ei⁹ noĩs ſc̄ds/natiõe Ro. paulo põ. ſuc
An. chriſti cedẽs. ſedit ãno. j. ⁊ mẽſe. j. Hic ꝑ cõſtãtini imꝑatoris de-
770 ſiderijq3 reg' fauorẽ fauẽte etiã Othone fratre Nepeſino
duce: fauẽtib⁹ q3 q̄buſdã maliuolis largitiõib⁹ ⁊ pollicitatiõibus
corruptis ex layco ſimplici in põtificẽ aſſumpt⁹ fuit. Quãobrẽ in
eccl'ia multe diſcordie excitate ſũt: ꝑ q̄s philipp⁹ q̄dã ab alijs eligi
tur põtifex: q̄ ⁊ breui deiect⁹ eſt: Cõſtãtin⁹ ãt h̄ ꝑtinacit' egit ac põ
Sciſma. 8 tificalia admiſtrauit. Sed poſtremo in trib⁹ foris: vbi ſc̄ti adria-
ni eſt eccl'ia a clero populoq3 Ro. cõcilio cõgregato. Stephanus
ſiculus in põtificẽ eſt elect⁹. Qui vocatis ex francia ml'tis ep̄is cõ
ciliũ in laterano habuit. In q̄ quidẽ cõſtãtinũ dãnauerũt: ⁊ i mo-
naſteriũ tãq̄ in ꝑpetuo carcere incluſerũt: vbi paulopoſt eũ oculis
Hic oculiſ excecauerũt ⁊ ſũt qui hunc inter põtifices nõ numerant.
excecatus
fuit Stephanus papa ei⁹ itaq3 noĩs. iij. p̄re Oliuo ſiculo nat⁹
deiecto cõſtãtino p̄dicto/põtifex creat⁹: ſedit ãnis. iij. mẽ-
Papa. 98 ſes. v. ⁊ dieb⁹. xxviij. Vir vtiq3 erudit⁹: ⁊ in reb⁹ agendis
An chriſti maxie eccleſiaſtic' ſtrenuus: q̄ vbi põtificatũ inijt: ſtatim e gallia
771. p̄ſertim ⁊ italia ſynodo ↄgregata: Cõſtãtinũ p̄dictũ: q̄ papatũ in-
uaſerat: ⁊ cũcta q̄ ordinauerat abrogauit. Quib⁹ optie ex ſn̄ia ge
ſtis inſtitutũ in ea fuit: ne q̄s decetero: niſi ꝑ gradus eccl'iaſticos
aſcẽdiſſet: põtificatũ adire p̄ſumeret ſub anathematis pena: ſicut
h̄r in de. xlix. di. c. optebat. Promulgatũq3 eſt in ea ſynodo: vt q̄-
cũq3 idẽ Cõſtãtin⁹ i re ſacra egiſſet p̄ter baptiſmũ ⁊ chriſma irrita
haberẽt'. Quib⁹ pact' ſequẽti die itũ ẽ ꝓceſſiõal'r ad ſc̄tm̃ petrũ cũ
maxia deuotiõe: videlicet nudis pedib⁹: ⁊ a põtifice ⁊ ab alijs oib⁹

qui aderãt. Tandẽ h̄ verus petri ſucceſſoꝛ ꝛ xp̄i ieſu imitatoꝛ oibꝫ
ꝯſumatisq̄ ad veꝝ ꝛ optimũ antiſtitẽ attinebãt. v. Kal'. ianuarij
q̄euit in pace: ſepultuſq3 in btī petri baſilica: ceſſauit ep̄at⁹ dies. ix

Drian⁹ papa p̄mus: natiõe ro. patre Theodoꝛo: ſũme no Papa. 99
a bilitatis viro: poſt ſtephanũ põti. ſedit an. xxiij. menſes. x. Añ. chꝛiſti
ꝛ diebus. xviij. Hic ex magnitudine aĩ ꝯſilio: doctrinaq3 774.
atq3 vite ſctitate cũ q̄uis optio põtifice cõparari põt. Cui⁹ amici-
tiã q̄rẽs Deſideri⁹ rex fruſtrat⁹ ẽ. Dicẽte eo nõ poſſe ĩ eo ꝯfidere q̄
totiẽs fidẽ fregit. Quibꝫ reſpõſis ĩdignat⁹ deſideri⁹ m̄lta ac plu-
rima eccl'ie intulit dãna. Vñ cũ pontifex ad Carolũ magnũ recla
maſſet: Deſideri⁹ tandẽ de regno eiect⁹ eſt: ꝛ pace de lõgobardis
parta: ſeptimã ſynodũ: cccl. ep̄oꝝ habuit. In q̄ primũ feliciana he
reſis de imaginibꝫ tollendis abꝛogata ẽ: vt teſtat̄ gratian⁹ de ꝯſe-
di. iij. c. Septima. Et cũ a bellis demũ ſecur⁹ fuiſſet: ad exoꝛnãdã
vꝛbem: ſacraſq3 edes aĩm adiecit. Et p̄mo caput btī pauli ap̄li la
minis argenteis incluſit: ꝛ altare beati petri pallio aureo exoꝛna-
uit: ac nõnullas baſilicas vetuſtate collapſas reſtituit. Multos q̄
q3 aqueductus: turres ꝛ vꝛbes muros magna impenſa inſtaura
uit: q̄bus iã diligẽtiſſime expletis moꝛit̄: ꝛ in petri tẽplo. vj. Kal'.
ianuarij ſepelit̄ ꝛ tũc ceſſauit papat⁹ dies tres.

Leo papa ei⁹ noĩs. iij. p̄re Azulpho ro. nat⁹: poſt adrianu3 Papa. 100
l põ. ſedit ãnis. xx. mẽ. v. ꝛ dies. ix. Vir quide3 doctiſſim⁹. q̄ Añ. chꝛiſti.
ab ineũte etate ita diſciplina eccl'iaſtica erudit⁹ fuit: vt di- 798.
gnus eſſet: q̄ ceteris p̄poneret̄. Erat p̄terea caſt⁹: integer: ꝛ pudic⁹
facund⁹: ꝛ doctoꝝ viroꝝ ac paupeꝝ amatoꝛ: atq3 oꝛphanoꝝ pu-
pilloꝝq3 ꝓcuratoꝛ ac defẽſoꝛ. Qui dũ aliq̄n cleri ꝓceſſionẽ a btõ
gregoꝛio iſtitutã ꝑageret: excitato tumultu paſchalis p̄micerij et
cãpuli p̄ſbyteri machinatiõibꝫ itercept⁹ ẽ apud ſctī ſilueſtri edẽ: et
multis ꝟberib⁹ ceſus: ac lingua oculiſq3 ꝑuat⁹ in carcerẽ cõiect⁹
eſt. Veꝝ oĩpotẽs de⁹ mox illi viſũ loquelãq3 reſtituit. Vñ ꝛ poſtea
albini cubicularij ſui auxilio liberat⁹ fuit: ꝛ ad petri baſilicã ꝑdu- Vide mira
ctus: ibidẽ diu latuit: Donec Vinigeſi⁹ Spoletanoꝝ dux cum co culũ grãde
hoꝛte accerſit⁹ ad ſpoletanã vꝛbẽ eũ ꝑduceret. Quo audito ei⁹ et
albini dom⁹ direpte ſũt. Leo aũt ꝯfeſtim ad Karolũ de iniuria cõ
queſtus in galliã ꝑrexit: karol⁹ aũt auditis ſeditioſoꝝ ĩ põtifice3
iniurijs ip̄m cũ honeſto comitatu romã remiſit: Cui ad pontẽ mil
uiũ cler⁹ cũ ingẽti gaudio ꝛ cũ oĩ pplo obuiauit. Et nõ multo p⁹
karolus ip̄e ꝓ cõponẽdis rebꝫ ſubſecut⁹ ẽ: vbi ex oĩ gallia ꝛ italia
ep̄os ꝯuenit: ꝛ in petri baſilica ſynodũ habuit a q̄bꝫ aſtãte pp̄lo et
clero de vita ꝛ moꝛibꝫ Leonis pape ſniãs ꝑorauit. Leo aũt h̄ offen
ſus id iudiciũ q3 maxie expoſtulabat: S3 cũ oẽs affirmarẽt ſedem
ap̄licã caput oĩm a nemine iudicari debere: Ip̄e corã karolo ꝛ vni
uerſo cetu ſũpto ĩ manibꝫ euãgelio: vt habet̄ in cano. ij. q. v. c. Au
ditu. Iuramẽto aſſirmabat ſe oĩm reꝝ q̄ ſibi obijciebant̄ inſonte3
eſſe. Pontifex itaq3 infamia liber karolo aliquã relaturus grãm
Cum videret imperatores Conſtantinopolitanus egre id nomen

C

ferre: idibus decēbris. Anno salutis nostre.800. in basilica petri post sacra solēnia ppl'i Roma. ṗcib' rogatus Karolū ro. impato. declaratū diademate ɔ̄corauit: acclamāte ter ppl'o karo. augusto ab eo coronato magno ꝛ pacifico impatori vita ꝛ victoria. Inunxitq́ eū pontifex vnacū pipino filio: quē regē italie declarauit: Ac sic karolus oblitteratū iā pene in italia roma. iperiū reassumpsit. Assumptaq́ iperij dignitate karol' nouas leges ɔscripsit: q̄s per oēm ro. orbē obseruari voluit. Et pōti. decreto publico edicto itidem mādauit obseruari. sʒ ꝛ oim impatoꝝ leges sollicite obseruari monuit: vt habem' in cañ. x. di. c. de epis. Tādē hospitali ṗmagnifico apud sctm̄ petrū extructo ac alijs ml'tis: tum spūalib': tūq́ tpalib' ecclesie exhibitiſ bñficijs: morit / ꝛ in beati petri basilica: idibus iunij s sepelit: ꝛ tunc cessauit sedes dies tres.

Karol' magnus inungit ipator.

Papa.101. An.christi. 819.

s Tephanus pa. ei' nois. iiij. Julio p̄re ro. natus. Hoc āno Leoni pon. suffectus: sedit ānos. iij. ꝛ mē. vij. Uir quidem nobilissim' ꝛ nobilissimis parētib' ort': ac multe doctrine et integritatis pōtifex: q̄ suscepto pōtificatu post tres mēses ad ludouicū in gallias ꝓfectus apud aurelianos ipm inunxit ac coronauit: atq́ inibi Capuanis: q̄ tunc inualescebāt: sedatis cōpositisq́ italie reb' romā redijt / secū crucē magne existimatiōis deferēs: Quā quidē Ludouic' p̄dict' impator sua ipensa beato petro dicauerat. Moriens deniq́ hic sctiss'im' pōtifex in beati petri basilica sepelitur: ꝛ tunc cessauit epatus dies. xj.

Hic ludouicū gallorū regē coronauit.

Papa.102 An.christi. 822

p Aschalis papa p̄m' ei' nois Bonosi cuiusdā ciuis romani fili': h̄ āno stephano p̄dicto pō. succedēs: sedit an. vij. mēses. iij. ꝛ dies. vij. Hūc p̄dict' stephan' ponti. dū viueret: ꝓpter ei' virtutes atq́ doctrinā monasterio bti stephani abbatem p̄fecerat. Inito igit pōtificatu ɔfestim cl'icis q̄buscūq́ anathematis pena mādauit: ne ecclesiastica bñficia a q̄uis seculari obtinere p̄sumerent. vt h̄r in cañ. xvj. q. iiij. c. Si q̄s cleric': postea ml'ta sanctorū corpa min' religiose iacētia in vrbe cū magna veneratione introduxit: honestiusq́ recōdidit. Et tēplū beate praxedis a fundamentis extruxit. Multa q̄ʒ sctōꝝ corpa inibi ꝛ cōgregatione grecorū collocauit. Ferūt etiā btē Cecilie ecclesiā ab eo ɔditā fuisse. Ubi tāq́ in honestiori loco ipsius virgis ac valeriani tiburtijq́ corpa sociarētur. Multas etiā basilicas vetustate quassatas restituit: ac multos captiuos ꝓsolutis creditorib' liberauit. Tandē cum nullū religionis p̄termisisset exemplū: septimo pōtificat' sui anno morit: ꝛ in beati petri basilica sepelitur.

Ne seculares bñficia ecclesiastica obtinere p̄sumant.

Hic ml'tos captiuos liberauit.

Papa.103 ā xpi. 829. Scisma.8

e Ugeni' pa. eius nois scd's natiōe ro. p̄re Boemūdo nat' Hoc āno paschali p̄dicto suffect': sedit annis. iiij. Cuius tempe octauū scisma fuisse ferunt: videlicet: int hūc Eugenium / ꝛ quendā noie zinzinū: ꝓp patrū discordias. Sʒ eugeni' h̄ ꝓpter ei' religionē / scitatē / doctrinā / hūanitatē atq́ eloquētiā oiʒ ɔsensu: tādē obtinuit: q̄ inito pōtificatu: cum Roma fame ingēti laboraret: frumētū adeo abūdanter in vrbē introduxit: vt nullibi

vilius q̄ ibidē ānonā venderet: paupez vero pupilloꝝ ac viduarū causas ita tutat⁹ est vt ab oīb⁹ paupeꝝ pater appellaret: Tandem cū optim⁹ h̄ ponti. in actib⁹ his ꝑseueraret: ab emulis: vt q̄dam aiūt oculis excecat̄ ⁊ martyrio coronat̄: eiusq̄ corp⁹ in basilica petri cum omni deuotione sepelit̄.

Hic exceca tus fuit: ⁊ ī sctōꝝ martyrū nūero posit⁹ est.

V Alentin⁹ papa ro. patria leontio p̄re natus eug. pōti. suffectus sedit dieb⁹. xl. q̄ apud paschalem ⁊ eugeniū p̄dictos ponti. sanctissimos a teneris ānis enutrit⁹ doctrinā ⁊ rōnem bn̄ viuēdi vsq̄ ad maturā etatē didicit: adeo q̄ppe ꝟtuosus ⁊ sanctus euasit: vt cū tm̄ diacon⁹ haberet̄: summū pōtificat⁹ gradum valentin⁹ ipse meruit: creat⁹ itaq̄ oīm ꝯsensu pōtifex: nō secus q̄ in p̄uata vita se habuit: sed in pietate clemētia ⁊ liberalitate: ita vt nulli maioꝝ in pōtificatu secūdus sit habit⁹: verū existētibus fortasse hoīm peccatis: q̄ tunc aderāt q̄dragesimo pōti. sui die mortē obijt: ⁊ in beati petri basilica sepelitur.

Pap. 104. An. christi 833.

G Regori⁹ pa. quart⁹ cui⁹ ro. p̄re ioāne natus: valentino pō. succedens sedit ānis. xvj. vir nobilitate insignit⁹/ sanctitate clarus: doctrina ⁊ eloquētia p̄cipuus ac diligētia solicitudineq̄ reb⁹ in oīb⁹ admiratiōe dign⁹: qui pontificatu suscepto mox corpus beatissimi gregorij trāstulit: ⁊ vbi nūc iacet magnis cum ornamētis collocauit: corpa etiā sebastiani ⁊ Tiburtij ad basilicā petri trāsferri curauit: insup ⁊ rogatu ludouici imperatoris omniū sanctorū cōmemoratio nē. iij. kal'. nouēb. instituit obseruādam quā q̄dē celebritatē galli ⁊ germani p̄mo obseruare ceperūt: post multa aūt bona opa: deniq̄ h̄ sctissim⁹ gregori⁹ obijt pōtificatus sui āno. xvj. ⁊ ī basilica btī petri sepelit̄: ⁊ tūc sedes va. dies. xv

Papa. 105 An. christi 833.

Oim scōꝝ festiuitas.

S Ergius pa. eius noīs. ij. natiōe ro. patre sergio nat⁹ post grego. pō. sedē h̄ āno accipiēs sedit annis. ij. ⁊ mē. iij. Hic cū prius os porci vocaret̄ ob deformitatē noīs mutare vocabulum coact⁹ est: ⁊ se sergiū appellari fecit: ⁊ inde mutādorum nominū ꝯsuetudo sumpta est: ferūt hūc ex illustri familia natum a suis maiorib⁹ nō degenerasse: q̄ppe q̄ nutrit⁹ fuerat a sctīs pōtificib⁹ leone ⁊ stephano quarto ⁊ eugenio secūdo: quoꝝ doctrīa ⁊ morib⁹ plurimū claruit. Hic itaq̄ pōtificatu suscepto in ornandis templis animū adiecit: ⁊ īter ceteras basilicas siluestri ⁊ martini vetustate collapsas restituit: in easq̄ multa sctōꝝ corpa collocauit: ⁊ iuxta basilicā sancti siluestri monasteriū a fundamētis in honorē apl'orū petri ⁊ pauli cōstruxit: vbi integre res agerent̄ diuine. Res aūt publica bn̄ ⁊ optime ab ipo gubernata ideo patrie p̄r appellari meruit: ac sic moriēs in beati petri basilica sepelit̄: ⁊ post sedes vacauit men. duos ⁊ dies. xv.

Papa. 106 An. christi 849.

cōsuetudo mutādi pōtificū noīa.

L Eo quart⁹ pa. ꝓfessione monach⁹ p̄re adulfo ro. natus: h̄ anno sergio pōtifici suffect⁹ sedit an. viij. men. iij. ⁊ dies vj. vir certe religiōe/ innocētia/ pietate/ humanitate/ oīq̄ bonitate atq̄ doctrīa p̄clar⁹: cui⁹ gesta p̄clara si cūcta ꝯscriberentur: voluminis modum excedere viderent̄. Fuit nāq̄ tante sancti-

Papa. 107 An. christi. 851

Miraculũ grande.

tatis vt oratióibꝰ ſuis baſilicũ ſerpētem cuiꝰ venenato anhelitu
pierāt multi e fornace ſācte lucie depulerit:crucíſq; ſigno maxi
mum illud incēdiũ extinxit:qđ diu ꝑ domos ſaxonũ ⁊ longobar-

Octaue aſſumptióis inſtitutio

dorũ vagatũ fuerat:⁊ diui petri baſilice appropinquabat:ob cu-
ius rei memoriā mādauit aſſumptóis octauas.qua intercedēte h
miraculũ īpetrauerat ꝑpetuo celebrādas:h igr̄ vrbis menia ⁊ por
tas vetuſtate collapſas reſtituit ⁊ turres.xv.a fundamētis erexit.

Hic iuenit qtuor coronatorꝫ corpora

4.coronatoꝝ corꝑa ſua diligētia īuenit:qbꝫ ſub altare collocatis
eorũ templũ inſtaurauit:ac mlta alia ſanctorũ corꝑa it idē addi-
dit:dũq; his ſctiſſimis vacaret opibꝫ:ſaraceni cũ magna claſſe ꝯ
neapolitanos Romanoſq; venere ꝯ quos pōtifex ipſe quāta po-
tuit manu eis ſtatim auxilio fuit:verũ vt ſctm̃ decebat pōtificē:ꝑ-

Orō deꝰ cuius dextera btm̃ petruz

mo añ dñm orōnē fundēs dixit:deꝰ cuiꝰ dextera beatũ Petrũ am
bulantē i fluctibꝫ ne mergeret erexit ⁊c̃.orōneq; fuſa ſignũ crucis
ꝯ hoſtes faciēs pugnādi copiā ſuis dedit:q̄ poſt lōgũ certamē ho
ſtes virili aīo ſuparūt:atq; cũ ingēti cede fugarūt:inde cũ gaudio
ro.reuerſus ſtatim vaticanũ menibꝰ cinxit:⁊ a ſe deinceps vatica

Leonina ciuitas

ni locus leonina ciuitas appellata ē:ꝯſueuerāt ei hoſtes antea le
ui icurſione baſilicā petri in vaticano ſpoliare:⁊ ꝓpterea id ponti-
fex effecit atq; ita vrbē ipſam in qnq; ānis abſoluit.Poſtea fores
petri a ſaracenis direptas ex ipſoꝝ ſaracenoꝝ manubijs reſtituit:

Hic iter ſācos relatꝰ eſt.

tandē bonis oībus repletus ad celeſtia regna gl'ioſus migrauit:
cuius corpꝰ.xvj.kl̃.auguſti collachrymātibꝫ cũctis in beati petri
baſilica ſepelit̃ atq; inter ſanctos relatus eo die cuiꝰ natalicia ce-
lebratur:⁊ tunc ceſſauit epātus dies quindecim.

Papa.108 An. chriſti 852.

Iohannes pa.viij.natiōe anglicꝰ:poſt Leonē pō.factus pō
tifex ſedit ānis.ij.⁊ mē.v.hunc tradũt fuiſſe feminā:q̄ ado
leſcens admodũ ex anglia athenas cũ quodā doctiſſimo
amaſio ſuo ꝓfecta ibidē bonaꝝ artiũ p̄ceptores audiendo tm̄ ꝓ-
fecit vt romā veniēs:paucos admodũ etiā i ſacrꝭ lr̄is hēret pares

Femina

ea q̄ppe legēdo/diſputādo/docēdo orādo tātā beniuolētiā ⁊ grāz
ſibi cōparauit:vt mortuo leone p̄dicto pōtifice in eiuſdē locum vt
multi affirmāt omniũ ꝯſenſu pōtifex crearet̃:verũ poſtea a familia-
ri cōpreſſa grauidatur:⁊ papa exiſtēs peperit.Nā ex vaticano ad
lateranēſem baſilicam aliquando ad letanias profecta īter coliſe
um ⁊ ſanctũ clementē preter ſpē dolorībꝰ circumuēta ſine obſtetri
ce aliqua publice peperit:⁊ eo loci abſoībus mortua:ibidem ſine
vllo honore cũ fetu miſera ſepulta eſt ad cuiꝰ deteſtandũ ſpurciti
em ⁊ nominis ꝯtinuandam memoriā in hodiernum vſq; ſummi
pontifices rogationũ cum populo ⁊ clero ſacrum agentes cuz lo
cum partus medio eius in itinere poſitum abhominētur eo omiſ
ſo declinant ad diuerticula vicoſq;:⁊ ſic loco deteſtabili poſterga-
to reintrantes iter ꝓſiciſcunt̃ qđ ceperūt:⁊ ad euitandos ſimiles

Mos creā doꝝ pōtifi- cũ ro.

errores ſtatutũ fuit ne quis de cetero in beati Petri collocaretur
ſede priuſq; perforatā ſedem futuri pōtificis genitalia ab vltimo
diacono cardinale attrectarent̃.

b Enedictus papa.iij.natōe ro.patre petro oriūdus postea ſuffectus illi mulieri ſedit annis duob⁊ ⁊ menſib⁊.v.⁊ diebus.ix.qui ob vite ſanctitatē merito benedictus appellari debuit:ferunt quippe in eius electione oēs patres ſic vnanimit̄ conueniſſe ꝙ tanꝙ̄ ſydus a deo in terras miſſum videbatur. Jp̄e autem flendo deum ⁊ ſanctos teſtes faciebat ſe nequaꝙ̄ dignum eſſe qui tanti ſedi p̄ficeretur:ſed omnibus acclamantibus:⁊ eius electionem oīno approbantibus:inuit⁹ pontificum munus ſuſcepit qδ cū iniūſſet perſepe ⁊ ieiunijs ⁊ orōnibus vacabat deum rogans vt ſancte ⁊ integre eccleſiam gubernare poſſet:q̄ tante manſuetudinis tanteꝗ̄ aioſitatis vir fuit vt tam in pontificatu ꝙ̄ in p̄uata conſtitut⁹ vita carus oib⁊ acceptuſq̄ haberet̄:Nā q̄cq̄d ī pōtificatu v̄bis inſtituit:facto ⁊ ope in oibus cōprobauit. Opa em̄ miſcdie cupidiſſime pſoluens funerib⁹ ſacerdotuȝ ſemp̄ intereſſe voluit.viſitabat nāꝗ̄ infirmos:alebat paupes deſperatos ⁊ calamitoſos ꝯſolabat̄:necnō ⁊ viduas pupillos oppreſſoſq̄ acerrime tutabat̄:⁊ his artib⁹ oēm vitā ſuā ꝯtinue ducebat:multaſq̄ eccleſias vetuſtate collapſas in vrbe reſtituit:eiſq̄ multa dona obtulit:tandē vir ſanct⁹ moriēs ſuū corpus ante fores eccl'ie beati petri ſepeliri mādauit:⁊ tunc vocauit ſedes dies.xv. Papa.109 An.chriſti. 860 Hic funeribꝫ ſacdotū ſemp intereſſe voluit

n Jcolaus pa.eius nois primus patria ro.patre theodoſio poſt benedictū pōti.ſedit annis.ix.mē.ij.dieb⁊.xx. Et poſt hunc vt aliq̄ dicūt ſedes vacauit ānis.viij.men.vij.⁊ diebus.xx. Hic pfectiſſim⁹ pōti.in oībus fuit:⁊ magno grego.in oibus pſimilis:eo ꝙ a teneris ānis bn̄ ⁊ ſancte educat⁹ fuerit:qui ⁊ benedicti p̄deceſſoris ſui corp⁹ ꝓprijs manib⁹ tumulo cōmēdauit quē ⁊ poſt multas orōnes vigiliaſq̄ ac ieiunia patres pōtificē licet abſentē creauere:quo audito gregorij magni pōtificis more vitandi honoris cā in vaticanū fugiēs ibidē latuit:ſed inuentū in atriū lateranēſe pduxerūt:nolēteꝗ̄ etiā in ſolio collocauerūt apoſtolico:deinde in baſilica beati petri cōſecrat⁹:ſumpta de more pōtificali corona multa cū ludouico ceſare q̄ p̄ſens aderat locut⁹ ē:tum ad pontificatū:tū ad impiū ptinētia:michael ꝗ̄ ꝯſtantinopolitan⁹ impator audita ei⁹ fama vt p̄miſſū ē viſendi grā legatos cū munerib⁹ romā trāſmiſit:cū aūt h̄ pōtifex poſt multas pturbationes a moleſtijs liberat⁹ fuiſſet:multa ad cultū diuinū ptinētia: et quidē memoratu digna geſſit opa:⁊ in p̄mis cū multas baſilicas reſtituiſſet poſtmodū ludouico p̄ſente ⁊ approbante multa inſtituit. Et primo ne vllus ſecularis p̄nceps aut rex p̄ſumeret vſurpare ea que ſunt ſacerdotū vt teſtatur gratianus in cañ.x.di.c. Jmperiū veſtrū: voluit vt pōtificū p̄deceſſoꝝ ſuoꝝ decretales atꝗ̄ epiſtole auctoritatis vim vbiꝗ̄ obtinerent.vt.ix.di.c.romanoꝝ pōtificū.cōſtituit inſup nuptias nō clandeſtine:ſed publice celebrari.xxx.q.j.c.nr̄ates:voluit deniq̄ vt in cena dn̄i ſacdotes ꝓpt̄ ſolēnitatē inſtitutiōis ſacri Gloria in excelſis deo ī miſſa canerent.de cōſe.di.j.c.Gl'ia in excelſis deo. Hic demū pōtifex in om̄i v̄tutis Papa.110. An.chriſti 862. Null⁹ ſecularis preſumat vſurpare bona ſacerdotuȝ Gl'iaī excelſis dō canere p̄cepit

gn̄e illuſtratus: cō moreref ex teſtō mādauit ſuum corpus ad p̄decessoris ſui exēplum ante fores baſilice beati petri ſepeliri.

Papa. 101 Añ. christi 871. Adrianus pa. ci⁹ nois ſcōs: Thalato p̄re. Ro. genitus hoc anno Nicolao pōtifice ſuffect⁹: ſedit an. v. ⁊ mē. ix. Uir q̄dem optim⁹: liberaliſq; oc in paupes q̄ maxime munific⁹: cui⁹ rei cauſa etiā nolēs pōtifex creat⁹ eſt: quo audito ludouic⁹ imp̄ator ꝯfeſtim legatos romā miſit ⁊ hmōi electionem approbans: Romanos plurimuȝ laudauit: qui pontificatu ſuſcepto: oīa q̄ ad honorē dei p̄tinebāt circūſpiciēs verbis ⁊ exēplo atq; auctoritate tum ſua: tū maioꝝ: vnūquēq; ad bene beateq; viuendū cohortat⁹ eſt; Tandē cū ſeſe oībus xp̄i eccl'ie hoſtib⁹ quo id fieri poterat obieciſſet: cū mortuo ludouico imp̄atore Karolū filiū inunctur⁹ eſſet morif: ⁊ i baſilica petri ſepelif: ⁊ tūc ceſſauit papatus dies. xij.

Papa. 112. An. christi. 877. Pōtifex capitur. Iohannes pa. 9. natiōe ro. patre Gūdo nat⁹: hoc āno Adriano pōtifici ſurrogat⁹: ſedit ānis. x. Hic cū in initio ſui pōtificatus Carolū ſcdm: q̄ tūc romā p̄ corona venerat inungere decreuiſſet a romanis capif: ⁊ in vincula cōijcif: ſȝ q̄buſdam amicis ſuis adiuuantib⁹: fuga p̄lapſus: ad ludouicū balbū regē in Franciam ſe ꝯtulit: ⁊ ibidē p̄ ān ū manſit: Inuncto ibi ludouico rege a Carolo. 3. Romā vocat⁹ redijt: Eundēq; etiā inunctū imperij diademate ornauit. In Gallias aūt apud Trecas vrbē cōcilium celebrās: multa ad fidē p̄tinētia Gratiano referēte cōſtituit ⁊ inter cetera ſtatuit. Si q̄s ſacerdos aut laycus homicidiū faceret p̄petuo irregularis haberef ⁊ ad ſacros ordīes nullaten⁹ admitteref nec de cetero miſſam celebrare p̄ſumeret. vt habef in ca. di. l. c. Miror. ſtatuit itē. ſi quis ſacrū de nō ſacro: aut nō ſacrū de ſacro abſtuliſſet ſacrilegij pena mulctaref. xvij. q. iiij. c. Si quis. Et cum eruditiſſim⁹ pontifex haberef cū adhuc diacon⁹ exiſteret magni Gregorij vitam quattuor libris exarauit. Tandē vita functus in beati petri baſilica ſepelitur.

Homicide ad ſacros ordīes non admittanf

Sacrilegi puniātur.

Papa. 113. An. christi. 887. Martinus pa. natiōe Gallus: patre palumbo. hoc anno ioanni pōtifici ſuffect⁹: ſedit āno vno ⁊ mē. v. Uir quidē ſuperbus: atq; ambitioſus: qui cum malis artibus pontificatum obtinuiſſet breuiter mortuo quidem in eo p̄manſit. ⁊ ideo nil memoria dignum geſſit.

Pap̄. 114. An. christi. 888. Adrianus pa. iij. patria ro. Benedicto p̄re nat⁹: Martino predicto pōtifici ſuccedens. ſedit āno vno. ⁊ men. 3. hic vir magnan im⁹ fuit: Et ideo in initio pōtificat⁹ ſui ſtatuit: ne Imp̄atores de cetero in pōtifice creando aliq̄ mō ſe itromitterent: ne ve eoꝝ auctoritas expectaref: ſȝ decreuit libera eſſe cleri ſuffragia: vt gratian⁹ refert in decre. lxij. di. p̄ totū; Uñ p̄p̄f ei⁹ aī magnitudinē clerus pp̄l'uſq; ro. magnā de eo ꝯcepit ſpē: Uex ex ingentibus fortaſſis hoīm meritis: q̄ nūc aderāt repētino tp̄e ſublat⁹ eſt. ⁊ ingem. ſcētib⁹ cunctis in beati petri baſilica ſepelitur.

Papa. 115. An. christi 890 Stephan⁹ pap̄. hui⁹ nois. v. patria ro. patre Adriano: poſt predictum Adrianum ponti. ſedit annis ſex ⁊ diebus. ix.

Nicq̄ ad vixit ī mlt̄a ꝑturbatiōe normānorū/hunorūq̄ ac italico
rum semꝑ fuit. Sz mlt̄orū virorū illustriū: ⁊ q̄zmaxime sctītate vi
delicet Lupr̄adi papiēsis ecclesie diaconi Uuldridi Bauari: ⁊ be-
rardi pictauiēsis epī mirifice creat⁹ fuit: eo ꝙ eorum vita ⁊ mores
multū xp̄ianā fidē adiuuerint: ⁊ mlt̄a monasteria maximis sūpti-
bus ī vtraq̄z gallia ꝯstruxerit. Obijt deniq̄z h̄ pōtifex sctūs sexto
pōtificatus sui āno: sepultusq̄z cū patrib⁹ suis in basilica btī petri

f Ormosus pa. hoc anno post stephanū pon. electus: sedit annis. v. ⁊ mē. vj. Hic cū portuēsis esset eps Johānis. ix. pontificis seuītiā verit⁹ epātū deseruit: ⁊ in galliā fugit: sed cum reuocat⁹ redire nollet anathemate notat⁹/ecclīastica eti am dignitate ꝓuat̄: hoc ideo vt fert̄ ei accidisse ꝙ ei⁹ ꝯiuratiōis cō scius ⁊ auctor fuerit: qua iohānes ip̄e pōtifex in vincula ꝯiect⁹ fue rat: hac igit̄ ꝯtumelia ꝑmotus formosus ab vrbe discessit: ⁊ iure- iurando affirmauit se nūq̄z romā vel ad epātū amplius rediturū. Sed martinus iohānis successor ipsum postea iuramento solutū in patriā ⁊ in suā restituit dignitatē: vnde ⁊ ad pontificatum non multo post largitione potiusq̄z virtute q̄busdā ꝯtradicētib⁊ assu- mitur: hunc nihil aliud memorie dignū egisse cōstat/nisi ꝙ btī pe tri basilicā leui pictura exornauit. Papa. 116 An. christi 896.

Pōtifex ꝯ- tumelijs af flictus

b Onifacius pa. vj. natiōe Tuschus: hoc anno formoso pō tifici succedēs sedit dieb⁹. xv. Cui⁹ res geste ꝓpt̄ tp̄is bre- uitatē nulle habent̄/legittime tn̄ ⁊ recte creat⁹ fuit ponti- fex: moriens ꝟo in beati petri basilicā sepelit̄. Papa. 117 An. christi. 901

f Tephanus papa ei⁹ nōis sextus/patria ro. Anagnin⁹ eps a formoso papa dudū creatus: post bonifaciū pōtificem/ sedit anno vno: mēses. iij. Qui creat⁹ pōtifex/tanto odio formosi nomē ꝑsecutus est: vt statim eius decreta oīno abrogaue rit: ⁊ nō mō actibus ꝯ̄riatus. Uerūetiā multa cū rabie ꝯsilio habi to formosi ipsius corpus e tumulo extrahi fecerit: trāctūq̄z ponti ficalibus exui vestimētis: ac seculari indui habitu: ⁊ postea absci- sis duob⁊ dextere ei⁹ digitis in tyberim ꝓijci. Deinde reliquū cor pus in laycorū sepultura sepeliri mādauit. Magnū nāq̄z ⁊ inau ditū fuit h̄ scandalū. Tandē ꝟo pnīa ductus/vt q̄dā aiūt: relicto pōtificatu monasteriū ingressus maximā penitētiā egit. Papa. 118 An. christi. 901

Horrēduz scādalū pa patū dimi- sit.

r Omanus pa. p̄rimus. Stephano surrogatus: ⁊ ip̄e sedit mē. iij. dies. xxj. Qui nō ambitiōe aut largitionib⁊ vt multi sui tp̄is/pontificū munus obtinuit: sed de more petri euz adeptus est. Uerūtamē ⁊ ipse scandala scandalis addidit: q̄r pon tificatu inito stephani pontificis acta decretaq̄z improbauit: atq̄z destruxit: hoꝝ nempe pontificū intentio atq̄z ꝟtus tota in alteri⁹ nominis aut dignitatis extinctione erat. Papa. 119 An. christi. 902.

t Heodorus pa. ij. natiōe ro. post romanum pontificem se- dit diebus. xx. De isto etiā ꝓpter tempis breuitatem: nulla habetur memoria/nisi ꝙ creatus pontifex: et ipse in vijs se ditiosorum pontificum ambulauit; qui nulla virtute preditus Papa. 120 An. christi. 902.

Poſtpoſito dei timore atq; honore: formoſi acta reſtituit eiuſq; ſectatores multo in p̄cio habuit.

Papa.141
An. chriſti
902.

Joannes papa.x.natōe Ro.poſt Theodoꝝ pō.ſedit ānis ij. Qui etiā ipſe ſuſcepto pōtificatu: formoſi pōtificis cām in integrū reſtituit: Cōtradicēte tñ magna pp̄li Ro.parte. Quāobrē magna in eo orta eſt ſeditio.q̄ timore p̄territ⁹ Rauennam pfugit: atq; ibi.lxxiiij.epoꝝ cōſilio hito: ꝛ ſtephani res geſtas improbat: ꝛ formoſi acta reſtituit: aſſerēs a ſtephano male iudicatū fuiſſe: Hic autē p̄ter ſcandalū nil aliud memoria dignum geſſit q̄ ſeditiōes ꝓpe extinctas renouauit ꝛ ſuſcitauit.

Pōtifex fugit ꝛ rauenne conciliū habuit.

Papa.122
An.chriſti
904.

Benedictus pa.iiij.natiōe ro.poſt Johānez pōti. ſuffectus ſedit annis.iij. Uir certe clemētia ꝛ humanitate p̄clarus Qui maxīa cū laude: tū maxie in tātis corruptis a pontificum morib⁹ vitā cōſtanter ꝛ ſine infamie nota pduxit: Uerūtamē nec q̄ppiā ab ip̄o factitatū cōpertū habem⁹: q̄d magnopere laudari poſſit.: Acciderat enī illi erati q̄ oīs virt⁹: tam in capite q̄3 in membris ex hominū ignauia conſumpta fuerit.

Papa.123
An. chriſti
907.

Leo pa.v. Cui⁹ patria ignorat̃/poſt Benedictū pōti. ſedit tantūmō dieb⁹.xl. Quo quidē die ab ei⁹ p̄ſbytero Chriſtophoro familiari dn̄andi cupiditate allecto: cū maxia ſeditione capit̃ ꝛ in vincula coniicit̃: q̄ videns ſe honore ſpoliatum et maxime a familiari: cui multa contulerat beneficia: dolore animi paulopoſt obiit.

Pōtifex a familiari capitur

Pap.124.
An.chriſti
907

Chriſtophorus pa. deiecto Leone: papatū inuadēs. ſedit mē.vij.qui ꝛ ip̄e pōtificatū malis artibus adept⁹ eſt. Ita ꝛ male amiſit: ꝛ mēſurā quā leoni dn̄o ſuo menſus fuerat ꝛ ip̄e recepit: q2 ſeptimo menſe pōtificatu deiectus monaſticam vitam obire cogit̃: Sergius autē eius ſucceſſor poſtmodū cognita hoīs iniquitate illū e monaſterio traxit: ꝛ in cuſtodia publica ī vincula coniecit: Nec multopoſt ad maiorē ſui penā in arctiori cuſtodia eum reuinxit: vbi ꝛ tandē miſerabilit̃ defecit.

Hic in monaſterio includit̃: ꝛ in arta cuſtodia cōiicit̃.
907

Papa.125
An. chriſti
907

Sergi⁹ pa.ei⁹ nois.iij.natōe ro.p̄re Benedicto.p⁹ Chriſtophorū p̄dictū: ſedit an.vij.ꝛ mē.iij.ꝛ dieb⁹.xv. Hic itaq; diacon⁹ exiſtēs: formoſi factionē ne pōtificatū cōſequeret̃ plīmū ꝓſecut⁹ fuit. Ea ꝓpter a formoſo ip̄o reprobat⁹ eſt: ſed ipſe ſuſcepto pōtificatu in galliā fugit: ibiq; Lotharij regis grām ꝛ beniuolentiā obtinēs ei⁹ auxilio in italiā rediit: ꝛ Chriſtophoꝝ monachū papat⁹ iuaſorē capiēs ī vicul' reuixit: Formoſi q̄3 acta iteꝝ īprobauit: atq; in vltionē ſue iniurie ei⁹ cadauere ſepulchro tractū: ac ſi viueret capitali affecit ſupplicio: Corp⁹ ꝓoī tyberim trū cū ꝓpiici iuſſit: tanq̄3 ſepultura indignū: oēs p̄terea p formoſū ordinatos denuo admitti ꝛ ordiari mādauit: Ferūt tñ ip̄m corp⁹ p⁹ Sergij mortē a piſcatorib⁹ inuētū: ꝛ in baſilicā delatū: dūq; fun⁹ celebraret̃: ſctōꝝ imagīes ibidē poſite cūctis cernētib⁹ eiuſdē corpus adoraſſe: ob quā rē credit̃: formoſū tali iniuria īdignū fuiſſe Sergi⁹ itaq; lateranēſē baſi.nuper ime vetuſtate collapſā r̄ſtituit.

Sciſma. ꝛ Scādala ſcādal' addita vide.

Magnū miraculū

Naſtaſi⁹ papa.iij.natiõe roman⁹. Hoc āno ſergio pōtifici papa .126
a ſurrogat⁹ ſedit ānos.ij.ꝛ mēſes.ij. Hic qppe cū eēt vir bo An. chriſti
nus:modeſte ꝛ integre ī pōtificatu vixit: A q̄ haud q̄cq̄ ha 914.
betur qđ merito rep̄hendi queat. Et certe hac in re plurimū laudā
dus eſt:ꝙ p̄ter ſui tp̄is pōtificū morē neminē eoꝝ q̄ ante ſe in pon
tificatu fuerūt:vlla maledicentia ꝓſecutus eſt. Eaq̄ȝ in innocētia
moriens:in beati petri baſilica ſepelitur.

Ando papa natõe ro.poſt anaſtaſiū pō.ſedit mē.vj. Cuius papa.127.
l vita admodū fuit obſcura. Ideo nil de eo memoria dignū anno chri
habem⁹ Moriēs aūt in bti petri baſilica ſepelitur. ſti 916.

Ohānes papa ei⁹ noīs.xj.Sergij pape fili⁹ poſt landonē papa.128
i pō.ſedit ānis.xiij.mē.ij.ꝛ diebꝫ tres. Hic p̄mo cū violēter anno chri
epātū Rauennatū occupaſſet:ppl'i tumultu pulſus:romā 917.
venit ꝛ papatū intuitu pr̄is obtinuit. Quē cū adept⁹ fuiſſet ꝯfeſtī
ꝯ ſaracenos italiā multis in locī occupātes vna cū Albrico ethru Albricus
rie marchione ī auxiliū vocatū ꝯflixit:ꝛ ſupatos ab italia depulit Ethrurie
Quo facto ipē pōtifex in triūphi modū romā rediit. Sed cū ex hu Marchio
iuſmodi triūpho victoriā ſibi ſoli vendicaret: Albrici odiū ī ſe plu
rimū cōcitauit. Qua ex re magna q̄ȝ int̄ ipm pōtificē ꝛ marchiōēȝ
orta eſt diſſenſio:ita vt pōtifex marchionē e roma expelleret. Indi
gnat⁹ etiā marchio: Orthā oppidū cōceſſit:ibiq̄ȝ ꝯſtitut⁹ vngaros
in italiā inuitauit. Qui ꝓuinciā ingreſſi plus fere calamitatis ita
lie intulere q̄ȝ antea Saraceni. Et licet albric⁹ ipē cū vngaris pepi
giſſet:vt Tuſcos intactos p̄mitterēt:minime tn̄ fedus ſeruarunt.
imo in ipos magis fuire:pueros ac virgines ſeminas abducētes
ꝛ natu grādiores īterficiētes: Hac igit̄ p̄de dulcedine illecti vnga Videmar
ri frequēter poſtea italia repetebāt:nec ab eoꝝ excurſiōibꝫ Lōbar imū ſcāda
dia tota imunis fuit:qbꝫ cōplurime vrbes ī ſolitudinē ſūt redacte lum et ma
Eo ſiqdē tumultu menia vrbis Bergoni et edes pene oēs ſunt lum:
euerſe. Mātua etiā ferme tota fuit deſtructa Vñ ꝛ ad ꝑpetuā cla Bergonū
dis memoriā etiā loc⁹ vbi hacten⁹ ciuitas erat vngaria nūcupat̄. deſtruitur
Hac itaq̄ȝ iniuria ꝓmoti romani cū ferocē hoſtē ſupare nō poſſent Mantua
Albricū marchionē apud orthā oppidū capiūt ꝛ de eo ſuppliciuȝ ſimiliter
ſuſcipiūt. Iohānē ꝯo a militibꝫ Guidonis captū ī vincula cōiectū
enecarūt. In cui⁹ locū alter iohes ſurrogat̄. Verū qꝛ petri ſedē vi Iſte ponti
occupaſſe dr̄:e ſed ſtatī deiect⁹ int̄ pōtifices cōnūerari nō meruit. fex interfe
ctus eſt

Eo papa ſext⁹ natione ro. Hoc āno poſt iohem pōti. legiti
l mis ſuffragijs pōtifex creat⁹/ſedit mē.ſex:ꝛ diebꝫ.xv. Vir papa. 129
vtiq̄ȝ bon⁹:q nil tyrānicū in vita pre ſe tulit:imo reuocare anno chri
ad ꝯcordiā ciuel temeritate ac ſtulticia ꝑoꝝ pōtificū adhuc tumul ſti.930
tuātes Cōpōere q̄ȝ res italicaſ:pacare heſternū hoſtē:ꝓpulſare bar
baros ab italie ceruicibꝫ conat⁹ ē. Sed dū ī his laudibilibꝫ opib⁹
ꝓſaret:ſexto pōtificat⁹ ſui mēſe morit̄:ꝛ ī bti petri baſilica ſepelit̄.

Tephan⁹ papa ei⁹ noīs.vij.natiõe ro.poſt leonē ſedit ānis papa 130.
ſ duobꝫ/mēſe vno/ꝛ diebꝫ.xij' Cui⁹ qdē vita māſuetudīs ac An.chriſti
religiōis plena fuit. Moriēs āt ī bti petri baſilica ſepelit̄. 930.

F

Papa.131. an. xpi 935 — i — Ohãnes papa.xij.natiõe ro.hoc ãno ſtephano põtifici ſurrogat⁹ ſedit ãnis.iiij.mẽ.x.ꝛ dieb₉.xx. ꝛ poſt ceſſauit ſede dies.xij.De iſto nil memoria dignũ habet.

Papa.132 anno xpi 937 — l — Eo ſeptim⁹ papa/natiõe roma. Hoc anno iohãni põtifici ſuccedẽs/ſedit ãnis trib₉/mẽſib₉.vj.ꝛ dieb₉.x.Qui aſſumpto põtificatu/cũ eſſet remiſſus vir nil mẽoria dignũ poſt ſe reliquit.Mortu⁹ ꝓo in beati petri baſilica ſepelit.

Papa.133 Anno xpi 941 — ſ — Tephan⁹ papa.viij.natiõe German⁹:poſt leonẽ põti. ꝑdictũ/ſedit ãnis.iij.mẽ.iiij.dieb₉.xv.Hic cũ põtificatũ ſuſcepiſſet:ita romanoꝝ ſeditionib₉ vexat⁹ ẽ: vt nil memoria dignum ab eo geri potuerit:qa tã ab eis turpiter mutilat⁹:tãq₃ ignominioſe trũcat⁹ fuit:vt quoad vixit in publicũ ꝓdire nõ fuerit auſus.Eo autẽ mortuo ceſſauit epatus dies decem.

Iſte mutilatus fuit.

Papa 134 Anno xpi 944 — m — Artin⁹ papa.iij.patria roman⁹poſt ſtephanũ põti.ſedit annis.iij.mẽſes.vj.ꝛ dieb₉.xiiij.Uir q̇dez mãſuetiſſim⁹ atq₃ placabilis:q̇ omiſſis belloꝝ cõtentionib₉ totũ ſe religioni dedit:tẽpla reſtaurãs:pauperesq₃ mira pietate fouens:et tandem moriens in beati petri eccleſia ſepelitur.

Papa.135 Anno xpi 948 — a — Gapitus papa ei⁹ nois ſcds/natiõe roman⁹poſt martinũ pontificẽ ſedit ãnis.ix.menſib₉.vij.ꝛ dieb₉.x. Hõ ſane magnanim⁹:qui Othonẽ germanie regẽ cõtra Berẽgarium impatorẽ:vt dictũ eſt in italiã vocauit.Cui⁹ opera inter hũc põtificem ꝛ ipm Berengariũ lites cõpoſite ſunt:fuerat hic vir valde ĩnocens:ꝛ reipublice chriſtiane amator ꝑcipuus :qui cum mortez obijſſet/in beati petri baſilica ſepelitur.

Papa 136 Anno xpi 958 — i — Ohãnes papa.xiij.natiõe Lõbard⁹:Alberti/vt aiunt/italie regis fili⁹: hoc ãno Agapito põtifici ſuffect⁹: ſedit ãnis iiij.mẽ.x.ꝛ dieb₉.v.Hic ꝑmo Octauian⁹dicebat:hõ ſiquidem ab ipſa ſua adoleſcẽtia obprobrijs ꝛ ſcelerib⁹ oib₉ cõtamiat⁹ ac magiſ venationib₉ ꝛ voluptatib₉q̃₃ oroni ꝛ lectiõi dedit⁹. Cui⁹ quide indignitate ꝑmoti cardinales/lr̃is Othonẽ germanie regẽ obſecrãt:vt clerũ populũq₃ romanũ e iohãniſ iſti⁹ manib₉ liberare dignet : aliter de xpiana fide actũ eſſe.Et dum otho expectaret:re ꝑ iudices patefacta:iohãnes h ira percit⁹/duos cardinales cepit ꝛ huic naſum:illi ꝓo manũ abſcidit. Otho itaq₃ in italiã ĩgreſſus Romã cu₃ magno comitatu acceſſit:ꝛ a iohãne honorificẽtiſſimẽ ſuſcipit:atq₃ ab eo:vt q̇dã tradũt:corooat. Inde aliquãtulũ ciuitatis ſtatu cõpoſito:cõuocatiſq₃ italicis epis ↄcilũ indixit: in quo q̇dẽ cõcilio hõis vita peſſima adiudicata ẽ. S₃ dũ ĩ turpitudinib₉ Johãnes h ꝑtinax haberet e roma tandẽ fugit:ꝛ ĩ mõtib₉ q̇buſdã dilatuit.Nec ꝓpterea ꝑniciosiſſim⁹ h vir a malis ſuis pedẽ auertere voluit:ſed in ꝓpoſito malo ſic perſeuerans ; tandez in adulterio deꝑhenſus a viro adultere confoſſus interijt.

Hic fuit captus in adulterio

Papa 137 Anno xpi 962. — b — Enedict⁹ papa ei⁹ nois.v. natiõe ro.h ãno ex ſeditione ab his q̇ Johãni cognatiõe ac factiõe cõiũcti fuerãt: pontifex creat⁹/ſedit men.ij.et dieb₉.v. Sed otho eius electionem

nequaq̄ approbās: imo romanos id maxie fieri ſimplr expoſtulā
tes a ſe repulit: ⁊ ferro flāmaq̄ oīa vaſtando: q̄ circa vrbē erant cō
pulit: deiecto bn̄dicto leonē ſuſcipe: ⁊ degitq̄ ſacro nil eaꝝ reꝝ im
mutaturos: quas ipſe impator iure pōtificio cōſtituiſſet: compoſi
tis itaq̄ hoc mō rebus: Otho in germaniā redijt benedictūq̄ iſtū
ſecum ducens: qui nō ita multo poſt dolore animi apud bayſpur
gam ciuitatem vbi relegatus fuerat moritur.

Pōtifex in exilium relegatur

l Eo pa. eius nois octau⁹ a clero populoq̄ ro. pontifex crea
tus ſedit anno vno mē. iiij. hūc dictū eſt in locū ioānis ele
ctum romani abrogātes benedictū ſuffecerunt: qua ex re
otho iratus cōpulit eos leonē ſuſcipe: q̄ ſtatim pōtificatu inito ad
reprimendā romanā maliciā: q̄ ſuos paſſim intrudebāt: othonēq̄
ipm coronauit: ⁊ vlēm auguſtū declarauit: oēmq̄ eligēdi pontifi-
cis auctoritatē a clero populoq̄ ro. abſtulit: ⁊ gratiano referente
in ipm othonē tranſtulit: vt habem⁹ in cañ. lxiij. di. c. in ſynodo: et
nō modo impiales titulos: verūetiā oēs donatiōes p iuſtinianū
karolumq̄ imperatoreſq̄ eccleſie romane factas. Leo hic Othoni
et eius ſucceſſoribꝫ ꝯceſſit: vt ſcʒ italiā ab inuaſorib⁹ defenſarent:
ſicut habetur in decretis eadem diſtinctiōe p totū: quo autem ge-
nere mortis hic obierit: nō habetur.

Pap. 138. An. chriſti 962.

Sciſma.

Hic pontifex mlta imperatorib⁹ cōceſſit.

i Oannes pa. ei⁹ nois. xiiij. natiōe italus: ex narnia ciuitate
hoc āno leoni pōtifici ſuffect⁹ ſedit annis. vj. men. xj. ⁊ die
bus. x. hunc romani plurimū pſecuti ſūt: dederūtq̄ operā
vt cāpanie comes eū in lateranēſi eccl'ia capet: ſed cum idem cam
panie comes noīe lofredus cum filio a iohāne capuanorū princi-
pe trucidatus fuiſſet: ioānes hic poſt vndecimū ſue calamitatis
mēſem liberat⁹ romā redijt: eā orbem indignat⁹ otho impator cū
filio ſuo ſtatim paratiſſimū ex germania romā miſit exercitū: vbi ⁊
conſules ro. atq̄ vrbis p̄fectū cū. xij. decurionibꝫ cepit: ⁊ in carce-
res cōiecit: qđ oīs capture ⁊ ignominie pōtificis cā fuerūt: ⁊ cōſu-
les in germaniā deportari mādauit: decuriōes vero laqueo ſuſpē-
di: ac p̄ſertim quēdā noīe petrū maloꝝ oīm auctorē: cū ignominia
p publica vrbis loca tractū: ⁊ virgis ceſum in germaniā miſit. De
niq̄ iſto mortuo ſedes vacauit dies tantū tredecim.

Pap. 140. An. chriſti 969

b Enedict⁹ pa. ei⁹ nois ſextus natiōe ro. ioanni in pōtificatu
⁊ calamitatib⁹ hoc āno ſuccedēs ſedit anno vno ⁊ mē. vj.
qui ⁊ ipſe a Liritio ciue romano capt⁹ ⁊ in caſtellū ſancti
angeli intruſus vitā miſerabilē finire compulſus eſt.

Pap. 140. An. chriſti. 696

Pōtifex capitur

d Onus papa ſecūdus ei⁹ nois patria roman⁹ hoc anno be
nedicto pōtifici ſuffect⁹ ſedit anno vno ⁊ mē. vj. hic multe
modeſtie ⁊ integritatis vir fuit: ⁊ ꝓpterea nulla iniuria affe
ctus neq̄ ignomīa notat⁹ fuit: qui tandē moriēs in beati petri ba-
ſilica ſepultus eſt.

Papa. 141 An. chriſti. 971.

b Onifaci⁹ papa ei⁹ nois. vij. cui⁹ p̄ria ⁊ cognomentum ob
ignobilitatē reticet: poſt donū ponti. p̄dictū ſedit men. vj.
⁊ dieb⁹. xij. hic cū malis artibꝫ ꝟ pontificatum munus ade

Pap. 142 An. chriſti. 972.

Hic ablatis eccleſie theſauris ɔſtātinopolim ſe cōtulit.

ptus fuiſſet male vixit ⁊ peſſime vitā finiuit: quia boni ciues in eū cōſpirauerūt: ob quā rem vrbē relinquere coactus fuit. Indeq; recedens ablatis diui petri theſauris cū illis conſtantinopolim aufugit: vbi venditis oib⁹ videlicet q̄ ſacrilegio abſtulerat romam iterū rediit. vbi dum nihil ꝓficeret adiuuantib⁹ quibuſdam perniciosis viris ioānem cardinalem magne auctoritatis virū cepit oculiſq; priuauit: quo facto ⁊ ipſe nō multo poſt tātoꝝ maloꝝ timore perterritus vitam turpiter finiuit.

Papa 143 anno chriſti. 973.

b Enedictus papa eius noīs ſeptim⁹ natione ro. poſt bonifaciū predictū factus pontifex ſedit annis. viii. ⁊ men. v. hic annuente othone ſenū filiū eius othonē cū theophina vxore in lateranēſi eccl'ia coronauit: indeq; multos ſeditioſos ciues ī vrbe cepit: ⁊ carcerali pena dānauit.

Synodū celebrauit

Synodum etiam remenſem contra francoꝝ regem celebrauit: vbi gilberum ſeditioſum virum ⁊ necromantem damnās Arnulphum epm̄ ab ipſo gilberto pulſū in integrum reſtituit.

Pa. 144. anno chriſti. 981.

i Oannes papa eius noīs. xv. natiōe papi. benedicto pōtifici hoc anno ſurrogatus ſedit men. viii. hic poſt aſſumptū pontificatū menſe tertio a romanis capit̄: ⁊ in caſtello ſancti Angeli diligenti cuſtodie mancipatur.

Pōtifex a ro. capitur

Ubi tādiu pudore carceris ⁊ inedia macerat⁹ fuit: donec miſerā vitā cū morte mutaret: q̄ mortuo ⁊ in baſilica petri ſepulto: ceſſauit papat⁹ dies. x.

Pa. 145. anno chriſti. 982.

i Oannes papa ei⁹ noīs. xvi. patria ro. Leone p̄ſpytero patre nat⁹: ⁊ ip̄e poſt mortē p̄dicti ioānis ſedit menſ. iiii. Hic pontificatu ſuſcepto miro odio in clerū exardeſcere cepit. Unde ⁊ ip̄e merito nō mō ab ipſo clero ſed ⁊ ab oīb⁹ populis odio ſus habit' eſt: maxime aūt q̄ diuina hūanaq; oīa cognatis ⁊ affinib⁹ ela giebat: poſtpoſito dei timore ⁊ honore ac ro. ſedis dignitate: quē certe errorē ad noſtra vſq; tp̄a ꝑueniſſe cernim⁹. his deniq; errorib⁹ ac rapacitatib⁹ inuolutus: deo ſic volēte ⁊ nō ſuſtinēte: q̄rto ſui pontificat⁹ menſe morit̄ ⁊ in baſilica petri ſepelitur.

Pa. 146 anno chriſti. 982.

i Oannes papa eius noīs. xvii. natiōe ro. poſt ioānē p̄dictū ſuffectus ſedit annis. x. men. vi. ⁊ diebus. x. vir certe tanto magiſtratu digniſſim⁹. vtpote in p̄mis in re militari exercitatiſſimus ⁊ inſigni doctrina clariſſim⁹: quiq; ⁊ nōnulla edidit librorꝝ volumina: attamē a creſcentio vrbis ro. ɔſule ſibi imperiū vendicare conantē: ⁊ ſeditionib⁹ ⁊ aliis ꝑturbationib⁹ agitat⁹: in ethruriā: vt eius cupiditati cederet: exulatū abiit: ſed Creſcentius cognita pontificis indignatiōe: qua iratus Othonē ceſarē ɔtra ſe cū exercitu in italiā vocauit: ipi⁹ pōtificis cognatos atq; amicos q̄ in vrbe remāſerāt ad pōtificē rogatū mittit: vt omiſſa accerſendi Othonis cura ad vrbē cū p̄tāte redeat: precib⁹ ſuoꝝ itaq; ꝑmot⁹ ioannes ad vrbē procedēte obuiam creſcētio cū vniuerſo populo venit: ⁊ pōtifice introducto creſcenti⁹ cū vniuerſis ſeditioſis pōtificis ſedibus prouoluti veniā petiere: atq; ita iſti ad ɔcordiā redacti vitam ſimul quiete vſq; in finem perduxere.

g Regorius papa eius noīs q̄ntus: natione ſaxonus patre othone. bruno anteo vocatus poſt ioannem decimūſeptimū pontifex creatus ſedit annis duobus ꝛ menſibus q̄nq̄ʒ hic predicti Othonis ceſaris ꝯſanguineus erat: ꝛ ꝓpterea eo volēte ꝛ mandante aſſumptus fuit: qui pontificatu inito ꝛ othone adhuc in germania exiſtente romanoꝝ et potiſſimū creſcentij conſulis agitatus faſtidijs in ethruriā primo: deinde in germaniam ad ipſum confugit. Quo abſente idem creſcentius ioānē placētinū epiſcopuʒ virum ſubdolum ꝛ pecunioſum pontificeʒ creat: Eoq̄ʒ creato creſcentius conſul cognoſcēs impatoris aduentum vrbis menia ꝛ portas q̄ʒdiligentiſſime obfirmare fecit ac adriani moleʒ muniuit. Propter qđ deinceps ea moles nō adriani ſed creſcentij arx appellata eſt: ſuperueniente tamen poſtea imperatore cū exercitu magno creſcentium ipſum vt diximus cū Joanne adulterino papa cepit: ꝛ trūcato primo creſcentio: etiam ioānem ꝛ vita ꝛ pōtificatu tandem priuauit: gregoriūq̄ʒ conſanguineū ſuū pulſū reſtituit: vnde et gregorius ipē: vt imperij dignitas apud germanos ſuos perpetuo remaneret Synodo congregata: ſanctionem tulit de imperatore eligendo: que vſq̄ʒ in hodiernū diem obſeruatur: eodemq̄ʒ mortuo vacauit ſedes dies. xv.

Pap̄ 147 anno chriſti. 992.

Pōtifex ꝑuatur vita ꝛ pōtificatu.

i Oannes itaq̄ʒ papa huius noīs. xviij. adulterinus: gregorio predicto adhuc viuente cum eſſet placentinus ep̄s creſcentio conſule romano operante: per factioneʒ pōtificatū occupans: ſedit men. x. ꝛ in eius morte quē gregorius reſtituerat: vacauit ſedes dies. xx. hic vt dictum eſt potentia creſcētij romani conſulis fretus: quē grandi pecunia cōſtātinopolim ſecum allata corruperat: pontificatum mūeribꝫ obtinuit: ſed quia vt fur ꝛ latro non per hoſtium in ouile intrauerat: ideo poſt decimū menſem poſtq̄ʒ pontificatum ipſum ſibi vſurpauerat: tanquā proditor ꝛ latro ignominioſe interijt.

Pap̄. 148 anno chriſti. 994.

Sciſma 12.

Qui nō intrat ꝑ hoſtiū i ouile ouiū fureʒ ꝛ latro.

ſ Jlueſter papa eius noīs ſecūdus natione gallicus: gilbertus antea vocatus: hoc anno gregorio pontifici ſurrogatus: ſedit annis q̄ttuor menſe vno: ꝛ diebꝫ octo. hic malis artibus pontificatū obtinuit eo q͡ ab adoleſcentia cum monachꝰ eſſet relicto monaſterio ſe totum diabolo obtulit: modo qđ optabat obtinere: ꝛ vt bonarū artium operā daret: primo ad hyſpalim hyſpanie vrbem acceſſit. vbi cum doctrine admodum cupidus eēt ea in re tantū profecit: vt breui optimuſ doctor euaſerit: ꝛ othonē auguſtum atq̄ʒ robertum regem: ꝛ nōnullos alios inſignes ꝓclaroſq̄ʒ viros habuerit diſcipulos: quoꝝ opera primo remenſis: deinde rauennatis archiepiſcopus fuerat factus. Poſtremo romanus pontifex diabulo adiuuante fuerit conſtitutꝰ: hac tamen lege vt poſt eius obitum totus illius in anima ꝛ corpore eſſet: cuiꝰ fraudibus tantā adeptus eſſet dignitatem: poſt hoc queſiuit gibertus a diabolo: quādiu in pontificatu victurus eſſet: Reſpondit: quādiu inquit ni hieruſalē nō celebrabis viues: poſtremo quarto pon

Pap̄ 147 anno chriſti. 995.

Hic fuit monachꝰ.

Hic diabo tificatus sui anno: dū q̄dragesimali tp̄e ī basilica scte̅ crucis ī hie
licis artib⁹ rusalem rome fabricaret fato se moriturū statim cognouit: vnde
fact⁹ est pō penitentia duct⁹ errore̅ suū corā pplo ꝯfessus est: rogauitq̄ oēs
tifex vt corp⁹ suū diabolicis artib⁹ seductū membratim detruncarent:
disiectūq̄ ac laceratū sup currū imponerent: ⁊ eo loci sepelirent:
quo sponte ab equis foret vectū. ferunt itaq̄ dei nutu vt scelerati
discant apud deū venie locū sibi relictū esse: modo in vita penitue
rint: equos ipsos sponte ad lateranēsem ecclesiam ꝑuenisse: ibidē
q̄ sepultum fuisse.

Pap. 150. Ohānes pa. ei⁹ nōis. xix. cuius cognomē ⁊ patria ignorat̄
An. christi. i post silvestrū pōti. sedit mē. v. de quo ꝓpter pōtificat⁹ breui
999 tatem nil gestum habet̄: nisi q̄ vt aiūt cōmemoratione̅ om
Cōmemo niū defunctorū post festū oīūm sanctorū ab odole supradicto clu
ratiōis oīū niacensi abbate ī burgūdia iādiu institutū: ab vniuersa eccl'ia ob
defunctorū seruandam mox approbauit.
institutio

Pap. 151. Ohānes pa. hui⁹ nōis. xx. p̄ria ro. p̄dicto pōtifici suffect⁹
ā. xp̄i. 1000. i sedit an. iiij. ⁊ men. iiij. qui pōtificatu inito ad ociū cōuer
sus: ⁊ ipse nil memoria dignū gessit: sepultus autem fuit ī
basilica beati petri: ⁊ post cessauit sedes dies. xix.

Pap. 152. Ergius papa ei⁹ nōis quart⁹ post iohānē p̄dictū pōti. pō
ā. xp̄i. 1004 s tifex suffectus sedit ānis. ij. ⁊ mē. vj. h̄ natiōe ro. p̄re marti
no ortus fuit: vir sanctissime vite grateq̄ ꝯuersatiōis: cu
ius tanta fuit prudentia vt toto suo pōtificatu nil cōmissū sit q̄d
merito reprehendi possit: in deū em̄ omnē mentē conuertēs q̄d cer
te facere deberēt oēs pōtifices oīa bene ⁊ integre gubernabat: cui⁹
quidem cōsilio oēs italie p̄ncipes federe cōposito e sicilia sarace
nos expellere cōstituerūt: vnde ⁊ guilelm⁹ magni tācredi normā
dorū ducis filius: adiuuātib⁹ cāpano ⁊ salernitano p̄ncipib⁹ e si
cilia ipsa insula breui t̄pis spacio oēs expulit: his gestis cū italia ⁊
Huius t̄pe totius fere terrarū orbis fame ⁊ peste laboraret: hic vir sanctissim⁹
pestis gn̄alr̄ vita excessit: ⁊ in beati petri templo sepultus est: ex cui⁹ morte se
fuit vbiq̄ des vacauit dies octo.

Pap. 153. Enedict⁹ pa. viij. ei⁹ nōis sergio pōtifici h̄ anno surrogat⁹
An. christi. b sedit ānis. xj. ⁊ men. xj. hic natiōe tusculanus p̄re gregorio
1006. ortus fuit q̄ oīb⁹ in reb⁹ henrici cesaris defēsiōe vtebat̄ sed
Hic puls⁹ eo defuncto e sede pulsus est. Verū postea inita cū inimicis ꝯcor
fuit a sede dia pulsoq̄ adulterino pontifice: in vrbē cū dignitate regressus ē
pōtificali nec multo post morit̄ ⁊ in basilica beati petri sepelitur.

Pap. 154. Oannes pa. ei⁹ nōis scd̄s benedicto pōtifici h̄ āno suffect⁹
An christi. i sedit ānis. ix. ⁊ dieb⁹. ix. hic p̄ria ro. patre gregorio portuen
1018 si ep̄o natus nullis initiatus sacramētis pōtificū munus
suscepit: quē postea romani seditiōib⁹ ⁊ aptis p̄lijs plurimū vexa
uere: sed tandem conradi cesaris potētia ⁊ auctoritate liberatus
fuit: cuius quidē vita mirifice ab oīb⁹ laudata fuit: eoq̄ mortuo
sedes vacauit dies octo.

Pap. 155. Enedict⁹ papa ei⁹ nomis. ix. natiōe tusculanus: patre al
An. christi. b
1027

brico: benedicti octaui nepos: h āno iohāni pōtifici ſuffect⁹: ſedit ānis. x. mē. iiij. ꝛ dieb. ix. Hūc Ro. tanq̄ ignauū ꝛ nulli⁹ pcij viꝝ deiecerūt: eiuſq̄ loco iohānē ſabinū epm ꝯſtituerūt ꝛ ſiluestrū tertiū appellauerūt. Quo poſt. xlix. dies pulſo bn̄dict⁹ h denuo reſtituit. Is aūt poſt mēſē ꝛ dies. xxj. cū cerneret ſe iterū eadē diſcrimina ſubiturū iohani archidiacono ſcti iohānis ad portaz latinā q̄ poſtea Gregori⁹ ſext⁹ appellat⁹ ē: pōtificiū mun⁹ vel vēdidit vel ꝑmiſit. hāc obrem bn̄dict⁹ merito ab oib accuſat⁹: ꝛ diuino iudicio pariter dānat⁹. Nā ꝑoſt mortez ei⁹ cuidā ſctō heremite ipē bn̄dict⁹ mōſtruoſus valde apparuit: a q̄ interrogat⁹: cur tā horrend⁹ ꝛ deformis videretur. Quia in pn̄ti inq̄t ſine lege rōneq̄ humana vixi ideoq̄ volente deo ꝛ btō petro apl'n: cui⁹ ſedē oib ꝑbris inq̄naui: imago mea plus feritatis ꝛ beſtialitatis hr̄e videt' q̄ humanitatz. Scisma 13

Ilueſter papa ei⁹ nois. iij. natiōe ro. pr̄e Laurētio: in locuz Pap. 156

S bn̄dicti expulſi hoc āno ſurrogat⁹ nō niſi mē. ij. ſedit. quia An. chriſti

poſt id tēpus ſuoꝝ factione reſtitutus eſt. Et ſic de pontifi 1038

catu euenerat: vt q̄ plus largitionibus aut ambitiōe valeret is talem graduz obtineret. Hic cum primū ſabinenſis cardinalis eſſet ſnis largitionibus ꝯtra benedictū papā pontifex creat⁹ fuit. Sed quia nō ꝑ oſtiū in ouile ouiuz intrauerat: ideo vt fur et latro merito pulſus eſt: ꝛ benadictus denuo reſtitut⁹. Ac ſic oia in tumultu exiſtentia/modo vnū/modo aliū romani appetebant.

Regori⁹ papa hui⁹ nois. vj. ſedit in ſciſmate ānis. ij. ꝛ mē. Pap. 157

G iiij. Hic aūt i eccl'ia ſcti iohiſ ad portā latinā archidiacon⁹ anno xp̄i.

exiſtēs: pōtificatū vt dictū ē a bn̄dicto nono accepit. Quā 1038.

obrē henricus ceſar habita ſynodo ꝛ bn̄dictū ꝑdictū ꝛ ſiluestꝝ/ ac hūc gregoriū abdicare ſe pontificatū coegit: ꝛ Clementē. ij. pōti. creauit: hūc tū nōnulli virū optimū ꝛ bn̄ de eccl'ia dei meritū fuiſſe dicūt: cū ſedē aplicā labefactatā ſua ꝟtute animiq̄ magnitudīe reſtituerit. Quia latrones hincīde debacchātes e medio ſuſtulerit ꝛ eccl'ie ditionē recuꝑauerit: ꝑus tn̄ interdictz ꝛ execratiōib admonitos: poſt vi ꝛ armis domitos: hāc ob rē a multis homicida ꝛ ſanguinis humani effuſor potentiſſim⁹ habit⁹ eſt. Necnō a cardinalibus oib facinoroſus ꝑdicat⁹: ꝓpt' qđ in egritudine cōſtitutus: q̄ ꝛ mortu⁹ eſt. hic gregori⁹ cardiales oēs ad ſe vocauit: hoſq̄ ꝟbis et rōnib caſtigans: id ſe iuſte ꝛ charitatiue feciſſe retulit: qđ ipſi liuore intq̄tatiſ ꝛ crudelitatis feciſſe repꝛhēdebāt. Et vt me verū dixiſſe ſciatis inq̄t: Cū mortu⁹ fuero/corp⁹ meū ante fores eccl'ie ſiſtitote vectib obſeratas: ſi porte diuino nutu apient': me dignū xp̄iana ſepultura cēſitote: ſin aliter/corp⁹ meū vna cū aia dānatū: q̄ volueritis eijcitote. Mortuo itaq̄ pōtifice cardinales mādata ei⁹ fecere ꝛ ſtatim coborto graui vento porte aperte ſunt: corpuſq̄ cū admiratione oim ꝛ magna ſctitatis opinione illatū eſt. Scisma 14. Vide miraculum pōtificis.

Lemēs papa ſcđs hui⁹ nois ep̄s Bābergen⁹: Sindeger⁹ Papa. 158

C antea vocat⁹: viuentib⁹ adhuc gregorio/ſiluestro ac bn̄di An. chriſti

cto pōtificib: henrico ceſare impante: ac iubēte in ſynodo 1040.

cõgregata põtifex creat⁹:ſedit mẽ.ix.ꝛ dieb⁹ vij.nec poſt eũ ſedes vacauit:qꝛ illo adhuc viuẽte Damaſ⁹ in põtificatu ſucceſſit:quẽ tñ in auguſto creatũ:Romani veneno e medio ſuſtulerũt.

papa 159. ãno chꝛiſti 1040.

Damaſus papa huiꝰ noĩs ſecũdus/natione Bauarꝰ nullo populi cleriqꝫ ꝯſẽſus pontificatũ occupãs:ſedit tm̃ diebꝫ xxiij. Adeo em̃ coꝛruptela hec in oleuerat:vt cuicũqꝫ ambitioſo liceret petri ſedẽ turpiter occupare. Sed deus maliuolo et ambitioſo viro:in exemplũ ceteroꝝ obſtitit:quia tertio ꝛ vigeſimo tyrannidis ſue die moꝛtuus eſt.

Papa 160 anno .xp̃i 1040.

Leo papa.ix.huiꝰ noĩs natione Almanꝰ poſt Damaſũ papam pontifex factus:ſedit ãnis.iiij.ꝛ menſes.ij.ꝛ diebꝫ.vj. Moꝛtuo nãqꝫ Damaſo pontifice p̃dicto:romani ad impatoꝛem vſqꝫ in ſaxoniã miſere. Rogãtes ſibi pontificẽ dari optimũ

Bonꝰ põtifex.

Quibꝫ ceſar ſtatim Bauonẽ ep̃m tulenſẽ virũ doctiſſimũ ꝛ bonũ ac ſimplicẽ obtulit ac deſtinauit. Qui cũ romã ꝑ Veſõtiũ ciuitatẽ in põtificali habitu peteret. Quidã cluniacẽſis abbas ꝛ Ildebrãdus monachꝰ Sena Ethꝛurie vrbe oꝛiũdus eidẽ foꝛte obuiau erunt:ꝛ eũ veluti apoſtatã rep̃hẽdẽtes dixerũt:vt papalia oꝛnamẽta oĩno deponeret:vicꝫ ab impatoꝛe p̃tatẽ nõ habẽte ꝯceſſa:q̃ꝝ iuſſa humil̃r exeq̃ns:in ꝑegrini habitu inutiũ romã ꝑduxerũt. Qui ad cardinaliũ cleriqꝫ ac ppl̃i ꝯſpectũ ꝑductꝰ:ſe velut ĩcautũ accuſauit:eo ꝙ ĩpatoꝛi in h̃ paruerit. Rogauitqꝫ ne petri ſedẽ diutiꝰ vacare ſinerẽt: Clerꝰ aũt Ildebrãdo monacho ſuadẽte ip̃m bauonẽ in põtificẽ elegit. Leonẽqꝫ nonũ vocatũ:Qui h̃ mõ põtifex factus Ildebrãdũ ip̃m monachũ illico cardinalẽ diaconũ fecit. Fuit aũt pontifex hic vir pietate/innocẽtia/benignitate grã ꝛ hoſpitalitate adeo inſignis vt eiꝰ domꝰ ſemꝑ ꝑegrinis ꝛ paupibꝫ patuerit:Qua ex re cõtigit:ſemel ante foꝛes ſuas lepꝛoſũ pauperẽ inuenire. Quẽ p̃ miſcdia in lecto ſuo collocari p̃cepit:maneqꝫ facto nuſq̃ꝫ pauperem inuẽtũ fuiſſe. Vñ creditũ ꝓ certo fuit xp̃m illũ fuiſſe q̇ pauperis noĩe eo in loco recubuit. In rebꝫ p̃terea ad religiõẽ ꝑtinentibꝫ tãta diligẽtia vſus eſt:vt mãdauerit clericoꝝ domicilia oĩa iuxta templa cõſtrui debere:vt hꝫ in canone.xij. q.j.c. neceſſaria. Tãte deniqꝫ auctis ꝛ reuerẽtie fuit vt p̃ ceteris põtificibꝫ ſuis admonitionibꝫ:cõſtãtinopolitanũ impatoꝛẽ ĩpulerit Sepulchꝝ dñi a barbaris iã ſeptẽ ꝛ triginta ãnis direptũ reſtituere. Hic igit̃ cum eſſet vir eruditiſſimꝰ ſtudioſuſqꝫ:nõnulla edidit opuſcula:in q̇bꝫ eius eloquij venuſtas ꝛ ſñiaꝝ ſublimitas cõmẽdat̃. E q̇bꝫ ſũt iſta vicꝫ De extirpãdis hereſibꝫ lib.vnũ. Ad cõſtãtinũ monachũ impatoꝛẽ lib.j.ad p̃riarchã cõſtãtinopolitanũ.lib.j. Contra erroꝛes grecoꝝ lib.j. Ad ep̃os aphꝛice ꝛ egypti.lib.j. Ep̃laꝝ ad diuerſos li.j. Moriens deniqꝫ multis claruit miracul̃:ꝛ apud ſctm̃ petrũ ſepelit̃.

Hic multa volumina cõpoſuit.

Papa.161 anno chꝛiſti.1053.

Sinodũ floꝛẽtie habuit.

Victoꝛ papa eiꝰ noĩs ſcd̃s/natione alemanus:e bauaria regione oꝛiundus. Hoc ãno Leoni pontifici ſuffectus:ſedit ãnis.ij.ꝛ mẽſes tres ac diebꝫ.xiiij. Hic oĩm ꝯſenſu põtifex elecetus ac cõfirmatꝰ ſtatim magnã ſynodũ Floꝛẽtie celebꝛauit.

In quã multos epõs ⁊ plãtos:tũ ſymonie:tũ foꝛnicatõis caſa no
tatos:cp̃atu ⁊ dignitatib⁹ priuauit ac clerũ admonuit:qđ maxĩe
ad ſe pertineret:pena ꝓpoſita his q̃ leges canonicas infringerent:
aut trãſgrederẽt. Tãdẽ ad extremã hoꝛã veniẽs ibidẽ videlicȝ flo-
rentie in dño obdoꝛmiuit:et poſt ſedes vacauit dies .xj.

Tephanus papa nonus ei⁹ nõis natiõe Lothoꝛingus caſ- Papa 163
s ſinenſis abbas. Fridericus antea vocat⁹ eo ip̃o anno:quo An. chꝛiſti
⁊ henricus ceſar poſt Gregoꝛiũ pontificatũ adeptus:ſedit 1055.
mẽ.iiij. q̃ ſtati vbi põtificatũ iniit:curauit vt mediolanẽſiũ eccl'ia
q̃ a Ro. ducẽtis ferme ãnis ſe ſubtraxerat ꝑma iter alias eã maio
rẽ ſupꝛioꝛẽq; cognoſceret:q̃ etiã nũc vſq; maxĩa cũ obediẽtia pſeue
rat:eo itaq; ip̃o ãno floꝛẽtia đfũcto ĩ cathedrali eccl'ia ibidẽ ſepelit̃ Floꝛentie moꝛitur

Enedict⁹ papa ei⁹ nõis decim⁹. natiõe Cãpan⁹ Uiletren- Papa 193
b ſis epũs hoc ãno q̃rũdã nobiliũ factõe clero diſſentiente ſte An. chꝛiſti
phano põtifici ſuffect⁹:ſedit mẽ.8.⁊ dieb⁹.xx. Et quoniã ñ 1059.
ꝑ hoſtiũ.ſȝ ꝑ vim:⁊ largitõib⁹ ĩtrauerat ab Ildebrãdo monacho Pontifex
põtificatu deiicit̃:q̃ pudoꝛe duct⁹:ſtatim viletras exulatũ ꝑrexit. exulatur

Icolaus papa ei⁹ nõis ſcđs. natõe Sabaudienſis:Gerar papa 194
n dus antea vocat⁹:floꝛentin⁹ epũs:vir oĩ vita ꝓbat⁹ abroga ãno chꝛiſti
to benedicto:nõ legittime creato. Senas ꝓpt̃ bone vite ei⁹ 1057.
famã a cardinalib⁹:epĩſq; canonice elect⁹:ſedit annis.3.mẽ.vj.et
dieb⁹.xxvj. q̃ põtificatu ſuſcepto ſtatĩ ſuturiũ cõceſſit:atq; ibidẽ
cõcilio hĩto Benedictũ p̃dictũ põtificatũ ſe abdicare coegit. inde
Ro. ꝓficiſcẽs aliud apud lateranũ cõciliũ habuit:in q̃ vir prudẽs
foꝛmã põtificũ Ro. a cardinalib⁹ eligẽdoꝝ inſtituit:ſicut hẽmus
in decretis. di.xxiij.c. in nõie dñi. In eodẽ quoq; cõcilio reuocatũ
ab erroꝛe Berengariũ p̃dictũ fuiſſe ferũt. Hẽricũ aũt tertiũ ibidẽ
Impatoꝛẽ ⁊ auguſtũ ip̃e declarauit. Imperiiq; coꝛona iſigniuit:
Moꝛiens deniq; ceſſauit papatus dies.xij.

Lexãder papa ſcđs hui⁹ nõis:natiõe Mediolanẽſis:Lucẽ Papa 165
a ſis pꝛio epũs:⁊ anſhelm⁹ antea vocatus:hoc ãno ꝓpt̃ nimiã An. chꝛiſti
ei⁹ humanitatẽ ⁊ humilitatẽ:atq; ꝯſumatã doctrina abſẽs 1091.
Nicolao põtifici ſurrogatus ſedit.xj.ãnis.⁊ mẽ.vj. qui põtificatu
ſuſcepto ſtatĩ Romã ꝑrexit:ſed ceteri longobardi epĩ q̃dã Gilber
to parmenſe epõ annuẽte. in vnũ congregati indignũ eſſe dicẽtes:
aliunde q̃ȝ ex Lõbardia põtificẽ eligẽdũ eſſe:ab Henrico impato-
re obtinuerũt:Agnete vxoꝛe diſſentiente:vt papã eligerẽt/quem
vellent/ illi aũt cõcilio coacto Cadolũ parmenſẽ antipapã delege
runt/cui ſtatĩ oẽs lõgobardi p̃ter Mathildim comitiſſã ⁊ virũ ei⁹
obediẽtiã p̃ſtiterũt/qui Cadolus a capitaneis Ro. vocat⁹ in pꝛa
tis neronis deſcẽdit/vbi ⁊ bis cõtra Alexãdrũ armata manu pug
nauit:Uñ ⁊ ml'ti ex vtroq; exercitu cecidere/Irrũpẽte ꝓo Otho-
ne Mediolanẽſiũ pꝛincipe/⁊ Gofredo Noꝛmãno ac aliis cõplu-
rib⁹. Cadoli exercit⁹ ſupat̃:tandẽ Henrico impatoꝛe interceden-
te/cõciliũ Mãtue indicit̃/in q̃ quidẽ ſciſmate cõpoſito. Alexãder. Sciſma
ꝯfirmat̃/⁊ cadolo veniã petẽti ignoſcit̃ vbi etiã ml'ta ad eccl'ie vtili 18.

tatem ↄſtituta ſunt: cõpletoq̃ cõcilio e mãtua romã ꝓficiſcẽs: dũ luca iter faceret: maiorẽ vrbis eccleſiã beato martino dicatã: cui⁹ ep̃s ipſe fuerat: ſacris ſolẽnib⁹ adhibitis cõſecrauit: ac ei⁹ canonicos ob beniuolẽtie magne indiciũ ſpẽali ꝓuilegio mitra paſtorali inſignitos reddidit: multis etiã ꝓuilegijs vt ex eorũ annalib⁹ habetur ipm ciuitatẽ inſigniuit: tandẽ romã ꝓfect⁹ haud ml'to p⁹ ſuꝑuixit: mortu⁹ deniq̃ in lateranẽſi eccleſia ſepelit.

Pap. 166. An. christi. 1073

g Regori⁹ pa. ei⁹ noĩs. vij. natiõe ethruſcus patria ſenẽſis patre bo nicio ildebrand⁹ monchus antea vocat⁹: poſt alexan. papã põtifex fact⁹ ſedit ãnis. xij. men. vno ꝛ dieb⁹. iiij vir certe deo ꝛ homĩb⁹ valde dilect⁹ prudẽs q̃dem iuſtus ꝛ modeſtus pauper pupillorũq̃ ac viduarũ patron⁹ ꝛ pĩ: necnõ ꝛ eccl'ie ro. ↄ̃ hereticorũ ĩprobitatẽ ꝛ malorꝫ ꝑncipũ potentiam: res eccleſiaſticas ꝑ vim occupare conantiũ accerrim⁹ defenſor: q̃ põtificatu adepto: ſtatim henricũ imꝑatorẽ admonuit: ne deinceps largitione corrupt⁹ ep̃atus ꝛ eccl'iaſtica bñficia alicui ꝑ ſymoniacã prauitatem cõmitterẽtur: cui⁹ quidẽ admonitiõe ſuadẽte giberto rauẽnatis eccl'ie archiep̃o henric⁹ obtꝑare renuit: imo gibert⁹ ip̃e vir ſeditioſus ↄ̃ grego. hunc cyntiũ ro. ciuẽ ꝑfectiq̃ orbis filiũ: viruꝫ vtiq̃ temerariũ ↄcitat: q̃ ſtructis inſidijs in natali dñi nocte celebrantẽ põtificẽ cepit: ꝛ ſecũ cũ dedecore nimio trahẽs in turri quadam munitiſſima recluſit: ſed die ſequenti romani facinore cognito: ipſuꝫ cyntiũ ꝑſequũtur ꝛ põtificẽ ſanctũ liberãt: turrimq̃ euertunt ac cyntij edes fundit⁹ ſubuertũt: atq̃ ꝛ viros ꝛ mulieres de eius familia natos obtrũcant: q̃ tumultu Cyntius ꝑterrit⁹ in germaniã ad henricũ imꝑatorẽ ↄfugit ꝛ greg. tantã iniuriã dine maieſtatis cã nõ diutius ferẽs gibertũ ꝛ clericos cũ henrico ꝛ cyntio ſenatũ anathemate notauit: ſed poſtmodũ mathildis comitiſſe interuentu apud canuſiũ oppidũ ſuũ eccl'ie ip̃m reconciliauit: verꝫ paulopoſt henricus pacis federa abrupit q̃ fugeret indeq̃ maiorũ decreta ad reſcĩdẽdã ſimonie labẽ ꝑtinẽtia ↄfirmauit: atq̃ alia multa ea in ſynodo gr̃ano teſte ↄſtituit: ꝛ ꝑmo clericis initiatꝫ interdixit vxores habere aut cũ mulierib⁹ ſimul habitare niſi quas nicena ſynodus aut ceteri canones ꝑmiſere. Mãdauit q̃ꝫ oĩb⁹ fidelib⁹ xp̃ianis diebus ſabbatinis carnes nõ mãducare: vt de cõ. di. v. c. quia. dies ſabbati. Vetuit deniq̃ oĩb⁹ monachis eſum carnis: de ↄſe. di. v. c. carnẽ cuiquã monacho: tũ verbo henric⁹ imperator iratus magis q̃ monit⁹ habito ↄuentu ep̃orꝫ male ſentientium gibertũ olim rauẽnatis eccl'ie ep̃m ab iſto grego. ſummotũ põtificẽ denuo creat clemẽtẽq̃ appellat: q̃ cum vna henrico romã venie ns ip̃m grego. papam diu in adriani mole obſedit ꝛ afflixit do nec a roberto apulie duce liberatus eſt: qui cum eodem ſaleriũ vadens: ibidem pie in dño quieuit.

Cynti⁹ roman⁹ põtificẽ celebrãtem cepit

Carnes diebus ſabbatinis manducare prohibet.

Pap. 167. An. christi. 1085

v Ictor papa huius noĩs. iij. abbas montiſcaſſini deſideri⁹ antea vocatus: gregorio pontifici hoc anno ſurrogatus ſedit anno vno ꝛ menſes. iiij. Qui pontifex factus ſtatim

gregorij partes cōtra gibertū antipapā tutandas ſuſcepit: quam obcauſam henricū impatorē ſibi cōſtituit inimicum: a quo etiam veneno in calicem miſſo: tandē medio ſublatus eſt.

Vrban⁹ papa ei⁹ noīs ſcōs odo antea vocat⁹. cluniacenſium abbas victori pōtifici hoc anno ſuffect⁹ ſedit ānis. xiij. ⁊ mē. iiij. vir quidē ⁊ doctrina ⁊ ſanctitate pcipu⁹ Qui et verbo ⁊ ope ⁊ exēplis ac ſcriptis elegantiſſimis dei eccl'iam ꝯ hereticos mirifice ꝯfirmauit. cui⁹ etiā pl'ime ad mathildim extāt epiſtole. ſucco plene eiuſqꝫ mathildis comitiſſe hortatu poſteaqꝫ ī melphi ꝯciliū habuiſſet: cū nullū qetis locū haberet: placētiā venit: atqꝫ ibi aliū ſynodū habuit: in q̄ execrationē in henricū ⁊ gibertum Antipapā a gregorio factā ꝯfirmauit: petulantiā quoqꝫ qrūdam ad eccl'iaſticorū ea in ſynodo teſte gratiano animoſiſſime cōpeſcuit. Statuit itaqꝫ vt ordinatio epi ſine titulo facta ſtatim irrita eſſꝫ vt legit in decre. di. lxx. c. ſctōꝝ canonū: ꝯſumata ꝓo ſynodo: vrbanus hic mathildi comitiſſe valefaciēs in galliā trāſmigrauit: vbi denuo de ſalute fidei cogitās: ꝯciliū apud claromōtē aluernie ciuitatē cōuocauit: ⁊ expeditionē in ſaracenos ꝓ hieroſolyma recuperanda pſuaſit ⁊. 300. hoim milia ea in expeditiōe cruce ſignauit ſtatutaqꝫ alia eo in cōcilio multa facta fuere: ⁊ inter cetera vt hore de btā maria a clericis q̄tidie exſoluerent: ⁊ ei⁹ officiū dieb ſabbatinis ſolēniter celebraret: eo q̄ꝫ in cōciliū philippū ⁊ ei⁹ vxorē excōmunicauit: quo facto ſtatim romā redijt: vt cōpoſitis in italia reb italos q̄ꝫ pncipes ad eandē expeditionē aīaret: ſed maxīs ſeditionibus a ioāne pagano viro ſeditioſiſſimo cepit exagitari: quapropter timore correpť in domo cuiuſdā petri leonis ciuis ro. potenſſimi biennio ſe ꝯtinuit: mortuo deniqꝫ ioāne pdicto liberior fact⁹: ad cōponendū eccl'ie ſtatū iterū animū adiecit: ⁊ archiepm mediolanenſem pulſū: eo ꝙ ꝯ ius faſqꝫ ab vno cōſecratus fuerat in gratiam recepit: ⁊ palium humiliter petenti cū integra poteſtate reſtituit: hoc idem ⁊ toletano epo fecit: tandē vir ſanct⁹ poſt multas perſecutiones ⁊ labores. iiij. kal'. auguſti moriēs in ſancto petro ro. ſepelitur ⁊ poſt ſedes ſedecim vacauit dies.

Paſchalis pa. ei⁹ noīs ſcōs natiōe ital⁹ ex flāminea ꝓuincia oriund⁹ patre creſcētio Rayneri⁹ antea vocat⁹ hoc anno vrbano pontifici ſuffect⁹ ſedit ānis. xviij. men. v. ⁊ diebus. vij. hic etiā monach⁹ exiſtens nolens inuituſqꝫ pōtifex creat qui eccl'ie dei ꝓpe labenti quorūdam ſeditionib⁹ cōſulturus copias ſuas in gibertū antipapā maloꝝ oīm caput mittit ꝓpter qđ gibert⁹ timore pterrit⁹: nō multo poſt ſubita morte interijt: pacata mox eccleſia paſchalis īgenij magni: ⁊ aīi maximi vir a religione ad arma ꝯuerſus adiuuantib⁹ amicis caſtellanā vrbē ac bñuētanā ab hoſtib occupatas vi ⁊ armis recepit: his ⁊ pl'imis facinorib⁹ ſtrenue geſtꝭ. paſchal'ī ciſalpinā pficiſcit ꝓuīciā: vbi ad guarda caſtellū agri cremonēſis opidū: ꝯuētu mitoꝝ pncipū et epoꝝ habito: de homagijs: de pheudis: de ſacris peranteа laicis exhibitis

Pap. 168. An. chriſti. 1086.

Synodus

offm̄ beate marie ꝟginis ī ſabbato dici dꝫ.

Pap. 169. An. chriſti. 1100.

Hic fuit monach⁹.

exhibentiſue magna habita eſt rō: ibidem q̄z emilie ꝓuincie vrbes

Hic ſacerdotes gallos nō bn̄ uiuētes ad meliorem vitā reduxit.

vidz placētiā/parmā/rhegiū/mutinā/ꝛ bononiā. rauēnati eccl'ie tanq̄z metropoli ampli⁹ nō ſubeſſe ꝯſtituit/ qđ diu ipa metropolis eccl'ia rauēnatis romano pontifici rebellis fuiſſet atq̄z eū itelligeret Sacerdotes gallos nō ita itegre vt decebat vitā ducere/eo ꝓfectus apud trecas cōuentū habuit: ꝛ redactis ad laudabiliorē vitā ꝛ cultū eccl'ijs. In italiā ꝓpere redijt q͛ intellexerit ibidem oīa ſeditionibꝫ ꝑturbari/verū haud multopoſt cōpoſitꝫ in italiā reb⁹ ad bellū aſiaticū lr̄is ꝛ nūcijs oēs xp̄iāos p̄ncipes aīauit/ vez̄ cū recuſaret ꝯfirmare ep̄os quos heretic⁹ ꝯ̄ fas iuſq̄z ꝑ libidine: q̄b⁹ voluiſſet/ꝯceſſerat vna cū cardinalibꝫ ab henrico imꝑatore capit̄: ꝛ in carcerē trudit̄. Nec inde prius educt⁹ eſt q̄z oēs in ep̄atu confirmaret/atq̄z h̄ mō rebꝫ cō poſitꝫ imꝑatorē denuo coronauit: recedente poſtea ab italia imꝑatore/paſchalis hic aliud cōciliū apud lateranū cōgregans oīa q̄ henrico ꝓmiſerat reuocauit/ aſſerēs nō ſpōte ſed coacte in ceſaris ſn̄iam veniſſe: poſt hec Ro.xv. eccl'ias cōſecrauit/atq̄z alias plurimas reſtituit. mortu⁹ deniq̄z in ꝯſtantiana baſilica.xv.kl'.februarij maxima cū pompa ſepelitur.

papa.170. an.xpi.1118

Gelaſius pa. huius noīs ſecūdus patre creſcentio ciue caietano/hoc āno paſchali pōtifici ſucceſſor factus ſedit anno vno ꝛ men.v. hic a teneris annis ingenue educatus in monte caſſino religionis documēta ſub odoroſio abbate ſanctiſſimo ſuſcepit/ac ꝑ optime didicit/ vir ꝛ ip̄e ſanctiſſimus ꝛ omī laude digniſſimus: ſi vitā cōtinentiſſimā/ſi mores/ſi doctrinam ſingularem inſpicias. Nā conſtanter ꝛ ſancte mentis in procellis humanarum ꝑturbationum vitam duxit: vnde Cyntius fregipinus patritius ro. vir potentiſſimus: quia contra eius voluntatem pōtifex creatus fuit/ita parcitus eum ſtatim cōp̄hendit: et in terrā deiectum: ꝛ calcibus ꝛ pugnis p̄mo contriuit ac poſtmodū in vincula cōiecit: verum a populo cōfeſtim liberatus ꝛ a clero de more coronatur: pſequente deinde illum Henrico imperatore in gallias confugit: ibiq̄z a cluniacenſe abbate honorificentiſſime ſuſceptus: cumq̄z monaſterium perueniſſet pleureſi correptus moritur atq̄z ibidem intra cenobij limina ſepelitur.

Papa.171 anno chriſti.1120

Calixtus papa eius noīs ſecūdus: vienēſis archiepiſcopus natione burgundus comitiſq̄z burgundi frater: hoc anno a cardinalibꝫ q̄ ibidē aderant gelaſio pontifici ſubſtitutus ſedit annis.v. ꝛ men.x. hic ex regum francie anglieq̄z ac germanie ꝓſapia oriūdus fuit: Guido antea vocatus iuris ciuilis ac ſacre theologie doctor qui non prius pōtificatū acceptare voluit: q̄z cardinalium ro. exiſtentiū cleriq̄z ad ppl'i ro. conſenſū habuiſſet: quo quidē habito romā venit ꝛ magno deſiderio magnoq̄z honore exceptus eſt ſtatimq̄z beneuētū ſe tranſtulit atq̄z ibidē oēs principes conuenit: ꝛ q̄z maxime Gulielmum apulie ducem Jordanū campanie comitē: ac alios inſignes viros illius italie partis principes quibus adhibito ſacramēto iureiurando promiſerunt ſe in

poteſtate Roma.pontificis ſemꝑ affuturos:indeqꝫ romã rediẽs
legatos ad henricũ imꝑatorẽ:qui pacẽ cũ eo firmarẽt miſit. Atqꝫ
rurſus beneuẽtũ rediȷt:cauſa autẽ illiꝰ itinerꝭ fuit:qꝺ Guilhelmꝰ
apulie ⁊ calabrie dux alexij imꝑatoris greci filiã ducturꝰ vxorẽ:cũ
cõſtãtinopoli nauigaſſet curã ſui ducatꝰ huic põtifici cõmiſit ſeu
reliq̃t:cũqꝫ ibidẽ multos ſuoꝝ febribꝫ amiſiſſet:⁊ ipſe tãdẽ egrotꝰ
romã relatꝰ eſt:vbi valitudiue reintegrata:apꝺ lateranũ nõ gen-
torũ patrũ cõciliũ celebrauit:vbi decretũ eſt militie ſupplementa Conciliuꝫ
⁊ auxilia mitti:ne xp̃iani q̃ in aſia erãt:capto balduino opprimerẽ latranẽſis
tur. Vñ ⁊ Genuenſes ⁊ Venetos ac piſanos magna claſſe in ho-
ſtem cõcitauit:in ea nãqꝫ claſſe:vt Jacobꝰ theologꝰ ſcribit. Genu Venetoruꝫ
enſes ſui.lxx.naues onerararias miſere:Quibꝫ optime ex ſnĩa ge claſſis
ſtis Calixtus aliq̃d q̃etis ab extremis nactus:baſilicas multas ĩ
vrbe refecit:ac vrbis menia inſtaurauit:atqꝫ arces oẽs cõmuni-
uit:necnõ ⁊ aquã quandã in vrbẽ introduxit. Multa quoqꝫ do-
naria eccl'ijs hincinde obtulit. Tandẽ de deo deqꝫ oibꝰ benemeri-
tus anno q̃nto ſui pontificatꝰ quieuit in pace.

Onorius papa ſcꝺs huiꝰ noĩs natiõe imolẽſis ep̃o hoſtiẽſ
b lãbertꝰ antea vocatꝰ: Hoc ãno Calixto põtifici ſuffectus: papa.172.
ſedit ãnis.v.mẽſibꝫ.ij.diebꝫ.iij. Qui etſi obſcuro loco natꝰ an.chriſti.
lraꝝ tñ ⁊ moribꝫ tãto magiſtratu dignũ ſe fecit. Attamẽ eiꝰ ingreſ 1126.
ſum nõ eque bonũ fuiſſe tradũt. Quia q̃rundã ãbitione potiuſq̃
oĩm bonoꝝ cõſenſu iniȷſſe pontificatũ ferũt. Et nihilominꝰ põtifex
effectꝰ:ſtatim cardinales quoſdã inſignes viros creauit:quoꝝ cõ
ſilio ⁊ opa magnis in rebꝫ ſemꝑ poſtea vſus ẽ. Tandẽ cũ põtifica
tum ꝑ quinqueniũ recte gubernaſſet:moritˀ/⁊ cunctis collachry-
mantibus in baſilica lateranenſi ſepelitur.

Nnocentiꝰ papa huiꝰ noĩs ſcꝺs/natiõe Ro.p̃re Johanne
i de regione trãſtyberim Honorio põtifici ſ ãno ſurrogatꝰ papa.173.
ſedit ãnis.xix.meſes.vij:⁊ diebꝫ.viij. Qui põtificatu ſuſce anno.1131.
pto ſtatĩ in rogeriũ apulie ducẽ bellũ mouet:a q̃ poſt dira vtrimqꝫ
plia pontifex ipſe cũ multꝭ cardinalibꝫ captꝰ ẽ:Sꝫ rogeriꝰ vt erat
vir prudẽs:capto põtifice reuerẽtia ⁊ modeſtia vſus ſtatim ipm li Pontifex
berũ cũ cardinalibꝫ eſſe voluit:⁊ romã maxima cũ reuerentia remi capitur.
ſit. At põtifex romã reuerſus:vbi petrũ roma.ciuẽ antipapã crea-
tũ ⁊ oia ſeditionibꝫ plena cerneret reſqꝫ ad multoꝝ cedes ſpectare
videret:ſponte ceſſit ⁊ ꝑmo piſas adnauigauit:deinde genuã a q̃
bus oibus pientiſſime ⁊ munificentiſſime ſuſceptꝰ in frãciã tuto ꝑ
ſidio ꝑductꝰ eſt. Ubi ⁊ a btõ Bernardo viro ſanctiſſimo ⁊ a cun-
ctis principatibꝫ:q̃ Beatum bernhardũ maxima ꝓſequebanť re Beatꝰ ber
uerẽtia. Qui oẽs apud montẽ clarũ eius rei grã cõuenerãt:magni nardus
ficentiſſime ſuſcipiť:eoqꝫ loci concilio celebrato multoꝝ patrũ:pe
trum antipapã cũ ſuis ſectatoribꝫ cõdẽnauit:in belgiſ deinde alia
ſynodo celebrata:ſtatim in italiã vna cũ Lothario imꝑatore rediȷt
Celebrato etiã apud placentiã vrbẽ cõcilio Piſas ſe ꝯtulit. Quã Synoduſ
q̃dẽ ciuitatẽ cũ Genuẽſi pp̃lo iãpridẽ deſidẽtẽ ad pacẽ tãdẽ rede-

git. His geſtis vna cũ imꝑatore Ro. acceſſit ⁊ magno cum exercitu vrbē ingreſſus: nuſq̄ antipapa apparēte in lateranũ ꝑuenit. Atq̄ id ita factioſos ⁊ Rogeriũ ſicilie regē ad ſanitatē ⁊ obedientiā redegit. Uerũ dũ q̄etura reſpublica xpiana putaret: Eccl'ia ro. ꝯ eũ cornua erigētes: Senatores more antiq̄ denuo creāt: q̄ rēpublicā ro. ditionēq̄ ad ſeculares ꝑtinētes gubernarēt. Un̄ ⁊ pō. vt ⁊ his etiā reſiſteret: apud lateranũ cōciliũ aliud hr̄e voluit: atq̄ eo concilio gratiano teſte ꝯſtitutionē edidit: Ne q̄s layc⁹ ſub anathematis pena manũ violentā in clericũ mittere p̄ſumeret: ſicut habemus in cañ. xvij. q. vij. c. Si q̄s ſuadente diabolo. Mandauerat item ſupiorib⁹ ānis in remēſi ꝯcilio: ſubdiaconib⁹ ⁊ ſupra: ſub oī beneficiorũ ꝑuatiōe ꝯtinēter viuere: vt etiā legit̃ itra decreta. xviij di. c. decreuim⁹ vt hij. Uetuit p̄terea ne q̄s ep̄s in eccl'iaſtico beneficio ſibi ſucceſſorē ꝯſtitueret. viij. q. j. c. Ap̄l'ica auctoritate. Tandem in anno dñi. 1143. defunctus apud lateranũ ſepelitur.

De ꝑcuſſione clerici

Pap. 174 An. chriſti. 1145

Celeſtin⁹ pa. ei⁹ noīs ſcd̄s: natiōe Tuſcus: ex quodā ſancte felicitatis caſtro natus: Guido antea vocat⁹. Hoc anno ī innocentij pontificis locũ oīm cōſenſu pōtifex creat⁹ ſedit menſib⁹ quinq̄. Hic beat⁹ tm̄modo in hoc dici pōt: ꝙ nullis ſeditionib⁹ toto ſuo pōtificatu vexatus fuerit: ꝑpter hanc vt arbitror cauſam: quia vbiq̄ peſte laboratũ eſt Ex qua etiā ipſe mēſes. v. defecit: ⁊ in lateranēſi baſilica ſepult⁹ fuit.

Papa. 175 Añ. chriſti. 1146

Lutius pa. ſcd̄s/ hui⁹ noīs: natiōe Bononiēſis p̄re Alberto poſt Celeſtinũ pōti. p̄dictũ: ſedit mē. xj. dieb⁹. ix. hic tituli ſancte crucis in hierl'm p̄ſbyter cardinal' fuit. Quā quidem baſilicā ferme totā collapſam ꝓprijs expēſis reſtituit. Qui ini to pōtificatu nil p̄termiſit: qd̄ ad expeditionē hieroſolymitanā neceſſariũ putabat. Uerũ ⁊ ip̄e dũ in his verſaret: peſte abſumitur ⁊ in lateranēſi baſilica ſepelitur.

Pap. 176 An. chriſti 1147.

Eugenius pa. ei⁹ noīs. iij. natiōe piſanus ſcti Anaſtaſij abbas: quē beat⁹ Bernardus monachũ fecerat: poſt Lutiũ pontificē elect⁹ papa ſedit ānis. viij. mēſibus. vij. ⁊ diebus xx. Hic vir prudētiſſimus ⁊ optim⁹ quidē fuit. Qui ro. conat⁹ intelligēs: ꝙ q̄nq̄ ſenatores ſuos ꝯfirmari oīno volebāt: ad Farſenſe monaſteriũ noctu in ſabinos abijt: ibiq̄ ꝯſecrat⁹ ſtatim romā redijt: ⁊ moleſtantes romanos moleſtare cepit. Qui pace poſtulata magiſtratu ſe abdicarũt. Sed paulopoſt ītelligēs doloſe ꝯ eũ Romanos agere velle: Tiberi dilabit̃: Quē romani nō ſecus q̄ gelaſium olim cum ſagittis ꝑſecuti ſũt: Ille aũt piſas: ⁊ deinde in franciam nauigauit: vbi reperto Bernardo patre ſuo ad ludouicum francie regem ſe cōtulit: illumq̄ cruce ſignauit: ⁊ multos cũ eo in Turcos ⁊ ſaracenos animauit: Inde regis auxilio fret⁹ romam redijt: ⁊ a romanis cũ magno apparatu: ⁊ eximia oīm expectatione exceptus eſt. Uerũ cũ Tybur recreandi animi gratia cōceſſiſſet: nō ita multo poſt ibidē vita diſceſſit. Romāq̄ delatus: ī baſilica beati petri ſepelitur.

Naſtaſius pa. eiꝰ noīs. iiij. natiōe Ro. ex pr̄e benedicto na- Pap. 177
a tus ſancti Ruffi viletrinię dioceſis abbas: Eugenio pon An. chriſti
ti. hoc anno ſuffectꝰ: ſedit ānis. ij. mē. iiij. ⁊ dieb. xxiiij. vir 1155.
certe pientiſſimus ⁊ mľte miſcdie inſignitꝰ: qui cū in tota ferme eu-
ropa fame ⁊ graui peſte laboraret: clā ⁊ apte largas paupibꝰ ele-
moſynas: etiā extra romanā vrbē p̄bebat: Hic itaq₃ pōtificatu a-
depto: mox calicē pulcherrimū opis pondo marcharū. xx. ⁊ alia q̄-
dam donaria lateranēſi ecclie ꝯdonauit: palatiū deinde pegregi-
um apud ſanctā mariā rotundā edificauit: cūq₃ religioſos viros
plimū veneraret. ⁊ priuilegijs ampliſſimis ⁊ gratijs cōmuniuit: et
q₃ maxie Guilhelmū heremitarū ſcti Auguſtini pfeſſum: olim aq-
tanie puincie ducē ſūma deuotiōe cōplexus ē: Mľta eīm tum ad
dignitatē ecclie: tūq₃ ad ornatū vrbis facere ſtatuerat: qd ⁊ feciſſ₃
niſi imatura morte p̄uentus fuiſſet: tandē viā vniuerſe carnis in-
greſſus in baſilica lateranēſi ſepulchro porphiretico ſepelitur.

Drianus pa. iij. huiꝰ noīs: natiōe anglicꝰ pfeſſione mona
a chus: hoc āno Anaſtaſio pōtifici ſuffectus: ſedit annis. 4. Pap. 178.
⁊ mē. x. Hic cū eſſet declamator ab Eugenio tertio in nor An. chriſti.
uegiam puinciā ꝯuertendā miſſus fuit: ⁊ ita illā: vt dictum eſt: ad 1157.
chriſti fidē ꝯuertit: qui magiſtratu ſuſcepto: minis ac p̄cibus a ro
mano pplo tētatꝰ fuit: vt ſc₃ liberā vrbis adminiſtrationē conſuli
bus relinqueret: qd ſe facturū ꝯſtantiſſime recuſauit: quā ob cām
ppls indignatꝰ: cardinalē vnū multis affici plagis fecerūt: vnde
pontifex eos acerba ⁊ dura execratiōe ac interdicto pſecutꝰ eſt: iti
dem fecit in Guilelmū neapolitanū ⁊ ſicilie regē: qui multas ec-
cleſie occupauerat vrbes. Verū poſtea pōtifex eū in gratiā receptū
oīa errata pepercit: Hic itaq₃ romanā ditionē plimū auxit: ⁊ cir
ca lacū ſancte Criſtine ſeu vulſinū multa caſtella erexit atq₃ muni Patria ſā-
uit: ⁊ p̄dia comitib coemit: primuſq₃ pōtificū vrbem inhabitauit cte criſtine
quā etiā menibus ⁊ edibus cultiorē reddidit: vbi aliquātulū imo
ratus romā reuerſus eſt: ſed ibidē malignā conſulū conuerſatio-
nem odio habēs. Agriganū petijt: vbi paulopoſt deficiēs: corpus
ſuum romā delatum in baſilica beati petri ſepelitur.

Lexander pa. iij. huiꝰ noīs: natiōe ſenenſis: hoc āno adria
a no pōtifice defuncto a duob ⁊ vinginti cardinalibꝰ p̄ſby- Pap. 179
teris ſuffectꝰ: ſedit an. xxj. ⁊ die. xix. Vir certe ſtrēnuꝰ aīq₃ An. chriſti
excellentiſſimi inſignitꝰ: in cuius electione maxima in vrbe roma 1161.
ſuborta eſt ſeditio: eo ꝙ duo maximi pōtifices cōſtituti fuerūt: q̄-
rum vnus hic: alter vero a tribꝰ ſolūmō pphanis cardinalibꝰ vi-
ctor appellatꝰ eſt: q̄ inter ſe diſſentiētes victor ad Federicū impa-
torē: alexander vero ad Galuagnū mediolanēſiū p̄ncipē ⁊ philip-
pum francorū: atq₃ henricū anglorū reges: ac alios italie p̄ncipes
ꝯfugit quā ob cām federicꝰ etiā alios pōtifices Marios creauit:
Nā victore p̄dicto mortuo: p̄mo paſchalē pꝰ calixtū: deinde inocē
tiū pōtifices ſūmos ꝯſtituit: q̄ oēs ī ſua execratōe peſſima periere.
Alexāder itaq₃ h: talibꝰ ⁊ tā cōtinuis circūdatꝰ ſeditionibus: quū

etiã Federicus oēm ferme Ro.eccl'ie ditionē occupaſſet: hortante philippo francoꝝ rege: ꝛ Guilhelmo ſicilie rege ſtrenuiſſimo: ac potentiſſimo/in trãſalpinã galliã cõtēdit: vbi ꝛ in claro mõte cõcilio habito. Federicũ imꝑatorē ac victorē ãtipapã cũ eoꝝ cõplicibꝫ ſciſmaticis anathemate notauit: quaꝓpter Federic⁹ turbatus/deſtructis mediolano ac aliis cõpluribus italie vrbibus e veſtigio ĩ germaniã conceſſit: Mortuo aũt apud lucã ethrurie vrbe victore ãtipapa: Guido cremonēſis a ſeditioſꝫ ſurrogat̃: ꝛ paſcalē appellant/interim Alexãder ab amicꝫ ſuis cõſulibus ro.ex gallia reuocatus/ciſalpine gallie populi in libertatis ſpem erigunt̃/ꝛ Federicũ imꝑatorē ſeuiſſime iꝑantē arma ſuſcipiũt: ꝛ ei⁹ p̃ſidia ex munitionibus eiiciunt: quo auditu: federicus rurſus ex germania cũ magno exercitu in auſoniã venit. ꝛ vlciſcendi iniurias: vt ipſe dicebat: occaſionē nact⁹ in ro. vrbē rerũ dñam bellũ mouet: ꝑ quo põtifex ei⁹ vires ꝑhorreſcēs poſt durã vrbis obſidionē: ꝛ horrendas vtriuſqꝫ partis cedes decimoſeptimo ſui pontificatus anno coꝗ ſumptis veſtibus eo ĩ habitu Venetias ꝓfugit: ꝛ ad diue virginis de charitate monaſteriũ pauloante. a Marcho Juliano cõditũ ꝑfect⁹: ibidē ab accolis recipit̃/ꝛ ortulo p̃ficit̃: poſt aliq̃t vero menſes: cũ quidã noïe Comodus: eũ ibidē agnouiſſet velut inſenſat⁹ confeſtim ad Sebaſtianũ ziano vrbis p̃cipē cucurrit: ꝛ ſecrete ſignificauit: in vrbe Veneta adeſſe pontificē ro. qui recognita: mox ſenatũ congregãs cũ oï apparatu ad pontificis diuerſorũ acceſſit Comptoqꝫ ibidē pontifice ro. in tali habitu deſpecto: cũ crucibus aliiſqꝫ ſolemnibꝫ cerimoniis ad diui Marci tēplũ cũ oï gaudio ꝛ plauſu p̃io ꝑduxerũt: cũqꝫ ibidē põtifex ante altare ex more conſediſſet/in primis ipm principē ꝛ Senatũ: ac oēm populũ bñdixit Deinde Venetis oïb⁹ gratias egit. Jmꝑator ꝟo audiēs ſũmũ põtificē Venetiis adeſſe Othonē filiũ ſuũ cũ armata claſſe ad repoſcēdũ ipꝫ Venetias miſit: cui Sebaſtian⁹ p̃ceps occurrēs: facto cõgreſſu ipm ſuꝑauit: ꝛ Venetias captiuũ ꝑduxit. Otho autē ad põtificē ꝓductus eo ꝓcurãte/pax inter põtificē ꝛ imꝑatorē p̃rēꝫ cõponit̃: Altera vero q̃ ſecuta eſt dies federicus Venetiis venit: ꝛ pacē a filio cõfectã h̃ mõ approbauit: vt ro. ꝛ q̃ ditiõis erãt eccl'iaſtice ſũmo põtifici reſtituerēt̃: ꝛ q̃cq̃d ille pro ꝑpetrata culpa iniũgeret patiēter ꝑferret/iſto igit̃ federe inito: Alexander ſũmus pontifex confeſti ad ianuas tēpli diui Marci euãgeliſte acceſſit ꝛ ibidē vniuerſo aſtante populo imꝑatori iuſſit: vt ſe humi ꝓſterneret: et veniã denuo expoſtularet/quo facto Alexãder põtifex imꝑatoris collũ pede cõprimēs ait: ſcriptũ eſt: Suꝑ aſpidē ꝛ baſiliſcũ ambulab ꝛ cõculcabis leonē ꝛ draconē: at federicus nõ tibi inq̃t/ſꝫ Petro cui ſucceſſor es pareo: ꝛ ſũmus põti. reſpondit/ꝛ mihi ꝛ petro ac ſic iter imꝑatorē ꝛ ſũmũ põtificē pace cõpoſita: Jpſe imꝑator cum bona venia recedens ſe conſtantiam contulit/atqꝫ etiã ibidē pacis federa cum omnibus romano imperio ſubditis percuſſit/que pax conſtantiana nuncupata eſt: ac pro legē habita apud no-

Pontifex venetias fugit: ĩ monaſterium charitatis

Marcus iulianus

ſtros allegat. abiens aūt Venetijs ſūmus pōtifex cū Guielmi ſicu
li regis triremibus .xiij. quattuor Venetis ob acceptū bñficiū qui
buſdā gratijs ꝛ ꝑuilegijs Venetū ducē atq; ſenatū exornauit: ꝛ ꝑ
mo eiſdē funale cādidū cōceſſit: qđ ſolis pōtificib⁊ romanis portā
dū cōſuetudo erat. Jtē ꝙ plūbo eoꝝ epl'as ac ꝑuilegia ſigillare de
inceps poſſent: q̄ tm̄ ſūmis pōtificibᵒ licitū erat: Tertio eidē prin
cipi vmbrellā cōceſſit: q̄ ē ornamētū galero ꝑſimile. Quarto vene
toꝝ principi etiā in theatro ſedē fieri fecit: cū prius due tm̄ ī pape
theatro ſedes erant quarū dextrā ſūmus pontifex: ſiniſtrā vero ce
ſar tenebat. Demū in aſcenſiōe dñi noſtri iehu xp̄i plenariā īdulgē
tiā in tēplo diui marci euāgeliſte ꝑpetuo duraturā ꝯceſſit: q̄ in pre
ſens vſq; ꝑdurat. Quinto ipi duci octo vexilla ſerica diuerſoꝝ co
lorū cōceſſit ꝛ obtulit. Sexto deniq; cereū albū eidē cōdonauit: q̄ Gētil'belli
oīa in palatio diui Marci arte ac ingenio gentilis bellino nūc mi nᵒ : pictor
ro artificio depicta videnť: cūq; tertio h pōti. Ro. veniſſet: ꝓcedē egregius
te obuiā honoriſ gratia oī pplo: ſtatimq; apud lateranū cōciliū ce
lebrauit: tū maxīe: vt mores curie iā nimia licentia labefactatos
cōponeret: tū etiā vt alia ad rē xp̄ianā publicā neceſſaria ꝯſtitueret
qb⁊ reb⁊ ſic geſtis: dū poſt lōgos labores quieturᵒ ſperaret: anno
pōtificatᵒ ſui ꝑmo ꝛ. xx. ro. moriť: ſblatis priᵒ e medio q̄ttuor ſciſ
maticis pōtificib⁊: quoꝝ ſeditiōibᵒ eccl'ia Ro. fere ſubuerſa eſt. Papa 180
Vtius papa eius noīs. 3. natōe Lucanus poſt Alexandrū an. xp̄i. 1181
l pontificē ſedit annis. iiij. ꝛ mē. ij. h optimus vir: cū pōtifi
catū ſuſcepiſſet: cū cōſulū nomen e romana republica abo
lere anniteret: ex vrbe eiectus eſt: atq; eius fautoribus Ro. in ſedi
tionē verſi oculos effodere: vñ pōtifex Veronā veniēs: ibidē ꝓpter
acceptā tā grauē a ro. cōtumeliā ibidē magno habito ꝯcilio: ꝛ ipo
rū licētiā iprobauit: ꝛ principes xp̄ianos adhortatᵒ eſt: vt nr̄is in
aſia ꝛ ſyria laborantib⁊ ꝓ xp̄o ſuccurrerent: dū āt pro hac renūcij
vltro citroq; mitterenť: ibidē ſanctus pōti. emoriť: et magna adhi
bita pōpa ante altare cathedralis eccl'ie ſepeliť: Hic lucenſibᵒ ſu
is a federico imꝑatore ſignādi pecuniā licentiā impetrauit. Papa. 181
Rbanus papa tertius huiᵒ noīs: natōe Mediolanēſis pa anno chri
v tre Joāne gente nobili cribella natus: hoc āno Lucio pōti ſti. 1185.
fici ſuffectus ſedit anno vno: ꝛ mē. q̄ſi. xj. q̄ quāprimū pō
tificatū iniit: reuocare ad cōcordiā xp̄ianos: ꝛ quāmaxime in aſia
annixus eſt: vñ primo pōtificatᵒ ſui anno cōparāde claſſis gratia pōtifex fer
ne hieroſolyma caperet: venetias venit: ſed audita hieroſolymo rarie mori
rum captiuitate: ac xp̄ianoꝝ miſeria: ex dolore animi accepto: in tur.
itinere apud ferrariam obijt ibiq; ſepultus fuit.
Regorius papa eius noīs. viij. gñe beneuētanus vrbano Papa 182
g pōtifici: hoc anno ſūmo oīm cōſenſu ſuffectᵒ: ſedit mēſem anno chri
vnū ꝛ dieb⁊ tm̄mō. xxviij. qui pontificatu inito pari ardore ſti 1186.
contra barbaros accenſus ſtatim piſas proficiſcitur: vbi dum ge
nuenſes cū piſanis compoſuiſſet: hāc eis legē ipoſuit: vt vterq; po
pulus claſſem ꝯtrā poſſent congregarēt: ꝛ in aſiā pro xp̄iana reli

H

Piſani po gione tuenda ꝑperarent. Erat tūc ppl's piſan⁹ bello maritimo ad
puli mariti modum potēs. Sed cū hec ardētiori cura vir ſctūs ageret: ibidē
mo bello moritur: atq3 eo in loco cū luxu maximo ſepelit.
potentes. Clemēs pa. iij. hui⁹ noīs: pře iohāne ciue ro. nat⁹ poſtea pō
Papa. 183 c tificatū accipiēs: ſedit ānis. ij. ⁊ dieb⁹. xvj. Hic etiā pōtifi.
An. chriſti. ſuſcepto: ꝯfeſtim de bello in ſarracenos ducēdo edictū ꝓpo
1186. ſuit: poſtmodū nōnulla edificia in vrbe extruxit/ ⁊ clauſtrū apud
ſanctū laurētiū extra muros edificauit: ⁊ edeſ lateranēſes vetuſta
te collabentes nō mediocri impēſa reſtituit: ⁊ ei⁹ tēpla muſinis ex
ornauit: necnō ⁊ quorūdā clericorū mores ꝓphanos ſua ſeuerita
te emendauit: atq3 cū tancredo apulie tyrāno bellū geſſit. Tandē
cū mortē obijſſet in lateranēſi eccl'ia cū ingenti pōpa ſepelitur.
Pap̄. 184. Celeſtin⁹ pa. hui⁹ noīs. iij. natiōe ro. Clemēti pō. hoc anno
ā. xpi. 1188. c ſuffectus: ſedit an. vj. mē. vij. ⁊ dieb⁹. xj. Pōtifex q̄dē p oīa
bonus imo ⁊ optim⁹. Qui ſuſcepto magiſtratu: henricū/
dictum eſt: corona coronauit: atq3 ei cōſtantiā monachā in matri
moniū collocauit: Et q̄ad vixit nil ꝓtermiſit: quo min⁹ hieroſoly
mitana ciuitas recuparet. Et l3 in ml'tis bellorū ſūptib⁹ q̄tidie op
ꝓmeret tñ egregias edes apō ſcīn petrū ⁊ lateranū extruxit. Mo
riēs tādē cūctis p̄ dolore lachrymātib⁹ ī btī petri tēplo ſepelit.
Innocēti⁹ pa. eius noīs. iij. pǎia cāpan⁹: pře tranſimundo
Pap̄. 185. i anagino ex infima plebe nato: papatū poſt celeſtinū pō. ac
An. chriſti. cipiēs: ſedit ānis. xviij. ⁊ mē. iiij. ac dieb⁹. xxiiij. Uir certe in
1195. omī gn̄e vite ꝓbatiſſimus ac doctiſſim⁹ q̄ ⁊ a ꝓmeua etate pariſi⁹
lřis operā dedit: vbi tm̄ ꝓfecit q̄ poſtmodū ml'ta librorū volumīa
cōpoſuit. Inter q̄ extat liber de miſeria ꝯdtōis humane. Qui inci
pit: Quare de vulua mřis. De officio miſſe. li. ij. q̄ incipiūt. Tria
ſunt. De ſacro baptiſmi. lib. j. De clauſtro aīe: li. j. In ſepte3 pſal.
pnīales li. j. Decretales antiq̄s. li. j. q̄s q̄dē obſuari mādauit: in q̄
bus ml'tas hereſes īꝓbat: ſicut ī ꝓncipio volumīs hr̄. Itē ml'tos
ſmōes cōpoſuit. De tpib⁹ dieb⁹ ſingul' accomodatos. Ei⁹ āt opa
et īpēſa hoſpitale ſctiſpūs ītra vrbē leoninā ꝯditū: magnis ꝓuētī
bus auctū fuiſſe cōſtat: qō poſtea ſixt⁹ q̄rt⁹ pōtifex miro culto exor
nauit: indeq3 baſilicā ſcti ſixti vetuſtate collabētē reſtituit: vniuer
ſiſq3 eccleſijs q̄ ītra vrbē erāt ꝓ ꝯficiēdis calicib⁹: argēti librā vnā
obtulit. Et altare beati petri pl'imū ornauit. Uerū dū ꝓuſij tollen
de diſcordie cā: q̄ int̄ genuēſes ⁊ piſanos vigebat ꝓfect⁹ eēt: ibidē
in pace q̄euit: h̄ ꝓmū ordinē diui auguſtini heremiticū ſua ſub tu
tela vic3 apl'ica ſuſcepit: vt3 ex ei⁹ īdulto: qō incipit. Sol3 ānuet.
Pap̄. 189. Honori⁹ pa. ei⁹ noīs. iij. natiōe ro. pře americo. hoc āno In
ā. xpi. 1214. h nocētio pōti. ſuccedēs: ſedit an. x. mē. vij. ⁊ dieb⁹. xiij. Uir
ſane doct⁹ ⁊ vt paſtorē decet optim⁹. Qui pōtificatu inito
impiales titulos Frederico ſcdo ſtati ꝯtulit. Que tñ poſtea iurib⁹
eccl'iaſticis ſibi vſurpat3: anathemate ꝓmo notatū poſtea dignita
te ꝓuauit. Deinde vt ꝓferet petrū altiſiodiorenſem Cōſtātinopolita
nū impatorē coronauit: Et cū ordinē heremitarū: ꝓut Innocēti⁹

fecerat ꝓtegendũ ſuſcepiſſet etiã ordines nouos videlicet p̃dicato
rũ ⁊ minorũ ꝯfirmare voluit: hieroſolymoꝝ etiã regẽ noĩe Joan-
nem ex aſia ad ſe romã venientẽ benigniſſime ſuſcepit: ⁊ mltꝭ mu-
neribus a ſe donatũ in angliã remiſit: baſilicã quoq₃ diui lauren-
tij extra muros ⁊ baſilicã ſctẽ bibiane n [illegible] nõ ⁊ ſancti petri ſancta
ſanctoꝝ reſtituit atq₃ edes marij marthe ⁊ audifax edificauit: ⁊ cũ
eſſet doctor egregius mltas decretales ipſe cõpoſuit: ⁊ cũ omnib₉
bene ⁊ optime vitam duxiſſet: Tandẽ ſanctiſſime moriẽs in baſili
ca ſancte Marie maioris ſepelitur.

Gregori⁹ pa. hui⁹ noĩs nonus natiõe anagnin⁹ de ꝓſapia Pap. 187
g innocẽtij. iij. pape honorio põtifici hoc ãno ſuffectus ſedit An. chriſti
an. xiiij. ⁊ mẽ. iij. hic ſuſcepto põtificatu honorij p̃deceſſo- 1225
ris ſui ſñiam in federicũ ꝓlatam ꝯfirmauit q2 ad recupandã hie-
roſolymã ꝓficiſci nollet: ꝓpt̃ qđ impator ipe inimicitias graues: ⁊
maximas aduerſus põtificẽ ꝯſtituit: ⁊ exercitu compato ſtatim in
eum mittit: eũq₃ in vrbe obſidẽs etiã magna patrimonij partẽ oc-
cupauit ac ro. pene oẽs pecunia corrupit. bonis itaq₃ tpalib⁹ pon
tifici deficiẽtib⁹ ipſe delatis p vrbẽ ſupplicãdo apl'orũ capitib₉ po
pulũ ad cõmiſerationẽ in ipm cõmouit ac ſi tumultuantes roma-
nos in ſuã ſñiam traxit: ⁊ adeo vt eos impulerit ꝓ eccl'ia ⁊ põtifi-
ce crucẽ ⁊ arma ſuſcipe: ac veniẽtẽ impatorẽ ab vrbe ſũmouere: fe
dericus aũt ira pcit⁹ multos captiuos varijs cruciatib⁹ interfecit
ac mltas vrbis eccl'ias arripuit ⁊ earũ muros euertit: atq₃ alia lo
ca ferro ⁊ flãma vaſtauit: quã obrẽ gregori⁹ de abrogãdo Federi-
co cõciliũ celebrauit: ſed re ab ipſo federico cognita: vias oẽs ter-
ra mariq₃ p̃cluſit: ⁊ quoſdã cardinales ac p̃latos adiuuantib₉ pi-
ſanis ſuis in mari cepit ⁊ in carcerẽ ꝓiecit: imo demerſit: q̃ ex re tm̃
dolorẽ gregori⁹ h ꝯtraxit vt nõ diu poſtea ſupuixerit: hic itaq₃ põ-
tifex p̃dicatoꝝ ducẽ: ⁊ antoniũ ordis minoꝝ fratrũ: atq₃ eliſabeth Hic cano-
vngarie regis filiã: ⁊ franciſcũ ſeraphicũ minoꝝ patrẽ vltimo ſui nizauit di-
põtificat⁹ anno in ſanctos retulit ꝯfeſſores: genuẽſes vero ac ve- uũ dñicu₃
netos diſſidentes ad ꝯcordiã reuocauit: vtq₃ deinceps ĩ bellis ge antonium
rendis vtriſq₃ impẽſe cões eſſent: ⁊ ſigna viciſſim vtriuſq₃ ferrent: Eliſabeth
qui tandem multis quaſſatus erũnis ⁊ laborib⁹: quartodecimo ⁊ franciſcũ
ſui pontificatus anno moritur.

Celeſtin⁹ pa. huius noĩs q̃rt⁹ patria medialonenſis gente Pap. 188.
c nobili caſtelliona natus gregorio põtifici hoc ãno ſuffect⁹ An. chriſti.
ſedit tm̃modo dieb⁹. viij. ⁊ poſt ſedes vacauit menſes. xij. 1224
cum p capturam cardinaliũ electio dilata fuiſſet. hic itaq₃ vir vita
⁊ ſcientia ac prudentia admodũ inſignis fuit: cuius ſententia hec
fuit p̃cipua. Difficilius inq̃t in ſecũdis reb₉: q̃3 in aduerſis eſſe mo
deratũ: hic tantũ eloquẽtia valuit vt federicum dimiſſa eccleſia ꝯ̃
mauros tranſire compulerit: quãuis in ſententia nõ manſerit: q2
ſtatim in italiã nõ ſine magno dedecore redijt: dum enim federic⁹
contra mauros acceſiſſet: celeſtinus hic vita deceſſit: et ſic illa in-
cepta dimiſit.

papa 189. Innocentius pa. eius noīs. iiij. Sinibaldus antea vocat⁹
āno christi n gente fuſchanat⁹ comitū lauanie pr̄ia genuenſis: tandem
1242. cardinalib⁹ a federico decentis in libertatē redactis ana-
gnie pōtifex creat⁹ ſedit ānis xj. men. vj. et dieb. vj. vir q̄dē doctiſ-
ſimus: et aī virtute p̄ſtantiſſim⁹ cui⁹ electionē eaꝫ ob cām federico
ingratā fuiſſe tradūt: q̄uis amiciſſimus ante electionē fuiſſet: con
gratulabūdus rn̄dit: bonū eſt cardinalē amicū in acerrimū hoſtē
ro. pōtificē p̄mutaſſe. Hic itaqꝫ pōtificatu inito balduino grecoꝝ
impatore interueniēte de ineūda pace cū eodē federico mētionē fe-
cit: ſꝫ cū didiciſſet ſibi ab eodē federico īſidias paratas eſſe ſubito
genua cū duab trireimib et. xx. a ſuis ꝯciuibus miſſis p̄fectus eſt:
vbi magno oīm applauſu ſuſcept⁹: inde in franciaꝫ nauigauit: ex
ceptuſqꝫ ſūma oīm cū veneratiōe lugdunū petijt: ibiqꝫ ꝯciliū cele-
brauit āno ſcꝫ. 1249. in quo oīm ꝯſēſu federicū imperio et regio ti-
Gymnaſium pata- tulo p̄uauit: p̄pter q̄ federic⁹ ira percitus edes villaſqꝫ cognato
uij tranſtulit. rū innocētij pape diripuit et euertit: inde maiori rabie ſuccēſus ad
arma cōuerſus: picenū vmbriāqꝫ ac ceteras p̄uincias eccl'ie ſb̄di
tas a pōtifice diſcedere fec̄ ac bononiā ſtudio p̄uauit: qd̄ paduam
Btūs pe- trāſtulit: cūqꝫ tādē federic⁹ vita fūct⁹ eēt: et ob ei⁹ mortē bella ī ita
trus mar. lia plurimū extincta fuiſſent: bedimūdū cantuarienſem ep̄m: et pe
trū patria veronēſem ordinis predicatoꝝ nup ab hereticis īterfe-
ctum: ibidē in ſanctoꝝ numero redegit. idē fecit de ſctō Straſlao
cracouienſi ep̄o ab iniquo principe p̄empto: q̄ in vita et ī morte mi-
Octaue raculis multis claruit. Huius itaqꝫ decretū fuit vt octaua nati-
ṽginis na uitatꝫ ṽginis marie ſingulis ānis p̄petuo celebrarek: cardinaliuꝫ
tiuitatꝫ in- ſedes iāpridē vacuas viris optimis repleuit q̄bus et mādauit cū
ſtitutio. in publicū equitarent: rubro galero vterenk: qd̄ nūc vſqꝫ magna
cū gloria ſeruatū ē. Deniqꝫ cū romā veniſſet inde a p̄ceribꝫ regni
ſicilie vocat⁹ neapolim petijt: vbi benigniſſime except⁹ aliquādiu
ibidē moratus eſt: et dū ſperaret ſe toto regno breui potituruꝫ illic
obijt: atqꝫ ibidē in baſilica beati Laurentij ſepult⁹ eſt: hic itaqꝫ do
ctiſſimus vir inter cetera doctrine ſue monumēta apparatū ſuper
decretalibꝫ edidit celeberrimū: aliū apparatū cōpoſuit: quē auten
auctoritas ticas vocauit: inſup et iuriſditiōe impetij: et auctoritate pōtifici ro-
pōtificis. mani ꝯtra petrū vineā ſcripſit: quē libꝝ apologeticū noīauit. So
Hic com- roribus q̄ꝫ ſancte clare regulā cōpoſuit pulchrā: qua eiuſdē ordi-
poſuit re- nis vltra mōtane ſorores cōiter ſeru āt: ordinē aūt heremitaꝝ diui
gl'aꝫ ſācte auguſtini: et reliquos mēdicātiū ordines plurimū dilexit: et eos q̄-
clare. dem apoſtolicis fauorib et priuilegijs ac multis bn̄ficijs quoad
vixit p̄ſequi nō deſtitit: vt ex eoꝝ indultis optime patet.
papa 190. Lexander papa hui⁹ noīs. iiij. natiōe cāpanus patria ana-
An. christi a gninus innocentio pōtifici ħ anno ſurrogatus ſedit annis
1254. vj. et men. vj. magni certe aī magniqꝫ ꝯſilij vir q̄ māfreduꝫ
ſicilie regē: et ezelinū de runcano atqꝫ alios tyrānos nōnullos per
ſequi vbiqꝫ nō extimuit: ſed et inter genuenſes et venetos lites cō-
ponere non deſtitit: hic beatā clarā d̄ aſſiſio beati franciſci diſcipu-

lam in ſanctas retulit: ⁊ libellos quoſdã ꝯtra mendicantiũ paupꝫ tatẽ editos aboleuit: inſupꝫ ⁊ pauperibꝫ q̃buſdã ⁊ p̃ſertĩ religioſis de xp̃iana religione benemeritis bñficus admodũ ⁊ liberalis fuit: ⁊ ꝓpterea ex viſiõe q̃ btm̃ auguſtinũ vidit vnionẽ fratrũ heremitarũ diui ipſi⁹ auguſtini a p̃deceſſore ſuo incboatã ip̃e ardẽter ꝑfecit ordinẽq; ipſum relicta beremo vrbes petere ⁊ incolere vbiq; coegit: vt ⁊ ipſi doctrine verbo pariter ⁊ exẽplo: necnõ ⁊ ꝯfeſſionis audiẽdo actus ſicut ⁊ ceteri ſalutꝫ fructũ afferre poſſent: ĩ eodẽ quippe ſtatu ordinẽ ipſum ꝯfirmauit: quibꝫ etiã vna cũ ordinibꝫ predicatoꝝ ⁊ minoꝝ multa priuilegia exẽptioneſq; ac indulgẽtias contulit: q̃s certe mira beniuolẽtia ſũmaq; deuotiõe ſempꝫ ꝓſeq̃ nõ deſtitit: ⁊ earũdẽ religionẽ viris doctꝫ admodũ fouit ⁊ ad cardinalatus ep̃atuſq; dignitates multos ꝓuexit ſicut in annalibꝫ reperit̃: hic itaq; cũ tandẽ viterbiũ ꝯceſſiſſet pacẽ ĩter genuẽſes venetoſq; cõpoſiturus cũ ea in re diu vexaret̃ tedio aĩ: vt fert̃ mortuus eſt: et ibidẽ in eccl'ia ſancti Laurẽtij honorificẽtiſſime ſepelit̃: q̃ mortuo ſedes vacauit men. iiij. ⁊ diebꝫ. iij. hic cũ doctus egregie eſſet nonnullas decretales epiſtolas cõpoſuit: atq; alia aliqua ꝑpulchra que ingeniũ eius oſtendunt compilauit.

Vrbanus papa. iiij. eius nõis natiõe gallus ex teranẽſi vrbe natus alexãdro põtifici ſuffect⁹ ſedit ãnis. iij. men. j. ⁊ diebus. iiij. hic ⁊ ſi humili loco nat⁹ p̃ſtanti tñ ⁊ eleganti lingua fuit: q̃ aliq̃ñ laceſſitus ꝙ vili p̃re ortus eẽt. rñdit nobilẽ viruꝫ nõ naſci: ſed fieri virtutꝫ eſt atq; nobilitatꝫ. Hic aũt põtificatu ſuſcepto, e gallijs ſtatim milites ꝯuocauit quoſ mãfredo eccl'ie ditionem vexanti obijceret: hic poſtea ĩſtituit ſolẽnitatẽ corporis xp̃i cũ ꝓceſſionibꝫ ⁊ octauis a cũctis fidelibꝫ celebrari ꝓ quibꝫ ⁊ maxias ꝯceſſit indulgẽtias eiuſq; officiũ ex veteris teſtamẽti figuris ꝑ diuũ thomã aq̃natẽ cẽſuit eẽ fiendũ: ml'tas eñ hic põtifex aĩ moleſtias ob principũ tyranides ⁊ ꝑtialitatũ factiões ꝑtulit quaꝝ tedio peruſij vitã cũ merore exalauit: cui⁹ q̃dẽ corp⁹ ibidẽ in diui laurẽtij fano ſepultũ fuit: ob cui⁹ mortẽ ceſſauit ep̃atus men. v. h̃ ordines mẽdicantiũ fauoribus ⁊ priuilegijs multũ iuuit.

Clemẽs papa hui⁹ nõis. iiij. natiõe narbonẽſis guido ſulcadij antea vocat⁹ vrbano ponti. ſurrogat⁹ ſedit ãnis. iij. men. ix. ⁊ diebꝫ. xxj. hic primo iuriſcõſultus exiſtens totius gallie ſine ꝯtẽtiõe p̃matũ tenuit vxorẽq; habuit aq̃ etiã liberos ſuſcepit: qua defuncta p̃mo podieñ. deinde narboneñ ep̃s ꝓmot⁹ poſtmodũ cardialis fact⁹. deniq; ⁊ ꝓpt̃ doctrinã ⁊ ſctitatẽ peruſij abſens põti. delect⁹ fuit q̃ cũ ꝓphetie ſpũ plen⁹ eẽt multa p̃dixit anteq̃ fierẽt: cui⁹ opa ⁊ ĩduſtria pax inter hẽricũ anglie regẽ: ⁊ ſymonẽ mõtiſfortiſ comitẽ ac inter florẽtinoſ ⁊ ſenenſes ceteroſq; italie ppl'os ꝯfecta eſt: quos etiã quoad vixit ſua auctoritate in ꝓpoſito cõtinuit atq; ednigẽ polonie duciſſam viduã miraculis claraꝫ in ſanctas retulit: reliquũ vero vite ſue tp̃s in ieiunijs vigilijs ⁊ orõnibus alijſq; opibꝫ bonis ſciſſime ꝯtriuit q̃b⁹ p̃ſidijs adiut⁹ pon-

Heremite btĩ augu.

papa. 191. An. chriſti 1262.

Solẽnitatis corpꝭis xp̃i inſtitu

papa. 192. anno chriſti 1265.

Maxia cō tētio de eligendo pontifice.

tificatum optime admiſtrauit: moriens deniq̃ magno de ſe apud oēs relicto deſiderio viterbij ſepelit: quo mortuo cū dignū cardinales eidē nō inuenirēt ſucceſſorē maxima inter eos ſuborta ē cōtentio: ꝓpter qđ vacauit ſedes annis duob᷒.

Papa.193 An.christi. 1271.

Gregori᷒ pa.hui᷒ nomis .x. natiōe placētin᷒ ex vicecomitū vetuſtiſſima ac gnoſa familia ex mediolano nouit pulſa theobaldus antea vocat᷒ h̄ anno poſt lōgam ꝯtentōez ipſi creat᷒: poſt clemētē pō. ſedit annis.iiij.mē.ij.ꝛ dieb᷒.x. vir certe omi vita ꝓbat᷒/prudēs ꝛ clar᷒/rerū ꝛ ani fortitudie: q̃ oīa continebat.ſ. humanitate clemētia ꝛ in xp̄i paupes benignitate illuſtratus: qb᷒ virtutib᷒ ornat᷒: p̄ter oēm curie mā ſuetudinē ex Laudenſi archidiacono a cardinalib᷒ in ꝯclaui ꝯſtitutis poſt longam ꝯtentionē creat᷒ fuit pō. nā tū viterbij ex aſiana ꝑegrinatiōe aduenerat. Unde quidā ob hoc hos verſus cecinit dicēs: Papat᷒ munus tulit archidiacon᷒ vnus: Hunc patrē primū fecit diſcordia fratrum. Hic itaq̃ pōtificatu ſuſcepto vt ſanctos decet pōtifices pacis amator: ꝛ partialitatū oīno alienus: ad cōponēdā pacez inter genuenſes ꝛ venetos magnis inter ſe cladib᷒ diu affectos ſtatim animū adiecit: qua in re philippi p̄dicti francorū regis vſus ē prudentia: eaq̃ cōfecta florentiā vna cū Karolo ſicilie rege acceſſit: vbi ꝛ omē ius pugnādi ipſis florētinis interdixit: deinde ad lugdunū galliarum vrbē ꝓ celebrando generali cōcilio ſe contulit. Ad qđ pelagi᷒ grecoruz impator ꝓfectus: iam tertiadecima vice cum romana eccleſia vnionem fecit: ꝛ quidem tartari p̄ncipes cōſecuti ſacrū baptiſma acceperūt. Et rodulphus comes in imperatorem ab electorib᷒ delectus fuit: hic inter cetera doctis viris plurimū fauit: quorū nōnullos ad cardinalatū ꝓuexit: ꝛ maxime bonauenturā ordinis minoꝝ generalē miniſtrū virum vtiq̃ doctum ac multa ſanctitate inſignē: ꝛ othonem vicecomitem affinem ſuum Mediolanenſium creauit archiepiſcopū abſolutoq̃ cōcilio ꝛ redeuntem alphonſus caſtelle rex apud belledorū pontificem ipſuz conuenit. Conqueſtuſq̃ de imꝑio Rodulpho tradito q̃ vt erat vir benignus ꝛ a pontifice facillme placat᷒: ius omē rodulpho cōceſſit: tranſiens deniq̃ iuxta florentie menia rogat᷒ interdictū tollere renuit: accedenſq̃ aretium ibidem diem obijt: cuius corp᷒ floruiſſe miraculis comptum eſt.

Tartari baptiſmū recipiunt.

Sctūs bonauentura p̄ſbyter car dinal' creat

Pap̄.184. An̄.christi 1275

Innocenti᷒ pa.ei᷒ nois.v.natiōe burgundus petrus tarētaſius antea vocat᷒ ex ordie p̄dicatoꝝ inſignis theologus hoc anno aretij gregorio pontifici ſuffect᷒ ſedit mē.v.ꝛ diebus.vij. q̃ pontificatu ſuſcepto ſtatim florētinos ab īterdicto gregorij p̄deceſſoris ſui abſoluit: qꝛ cū ethruſci pōtificis iuſſu pacem cōfeciſſent: traxiſſetq̃ ꝛ genuēſes ac venetos diſſidētes: qui de vita ꝛ ſanguine ſolū decertabāt in ſuam ſniam niſi repentina morte p̄occupatus fuiſſet: erat enim hic pōtifex p̄ter doctrinā qua plurimū valebat: vir optimus de quo multa bona ſperabant mortuus deniq̃ rome in lateranenſi baſilica ſepelitur.

a Drianus pa. hui⁹ noīs. v. natiōe genuēſis: Innocētij quar ti nepos: Otto bon⁹ antea vocat⁹: ꝑdicto Innocētio ſuf fectus ſedit dieb. xl. Uir certe magni animi q̄ mox viterbi um acceſſit: ut karoli potentiā q̄ tunc rome erat comminueret: qđ certe feciſſet: niſi mors obſtetiſſet. Nā ⁊ eccleſie ditionē ab eodem karolo alijſq; tyrānis: tutiorē reddidiſſet: ac gregorij ↄſtitutionē de pontifice eligendo: in meliorem redegiſſet formam: obijt autē viterbij ⁊ in conuentu fratrū minorum ſepultus fuit: vacauitq; ſedes poſt dies. xxviij. Pap. 195. An. chriſti. 12>8

i Ohannes pa. xxij. eius noīs portugalēſis Petrus medic⁹ antea vocatus: poſt Adrianū pōtificē viterbij ⁊ tuſculano epō pontifex fact⁹: ſedit menſes. viij: Uir ⁊ ipſe admoduꝫ doctus/ſed ſine multa naturali prudentia: v̄bis tantūmodo prō ptus ſed in rebus agendis infractus ⁊ timidus: hac tamē cōmen datione dign⁹ ꝙ inopes ⁊ beneficijs ⁊ pecunijs iuuit: hic michae lem paleologum admonuit: niſi ꝓmiſſam ſeruaret vnionem karo lo regi imperiū aſſignaret. Uerū cum ſe victurum ſemꝑ ſperaret ⁊ ſibiipſi vitā polliceret. Idq; oībus predicaret: ecce ſubito viterbij dum in p̄cioſo thalamo luderet domus cadens: inter ſaxa obrut⁹ interijt. Quo defuncto: vacauit ſedes mēſes. v. Pap. 196. ā. xpi. 12>9

n Icolaus pa. hui⁹ noīs. iij. natione ro. ex illuſtri vrſinorum familia natus: gaietanus antea vocatus: poſt Johanneꝫ pontificem tandē nō ſine magna patrum contentione pōti fex creatus: ſedit ānis. iij. ⁊. mēſes. viij. Magni certe conſilij atq; ingentis anī vir ſꝫ ⁊ morū ac vite ſctītate integer: atq; amator et cultor doctoꝝ virorū. Quippe q̄ in partiēdis dignitatib ⁊ hono ribus oīb cōis fuit. Cui⁹ prudētia factū ē: vt flāminia tota cū bo nonia ⁊ rauēne exarchat⁹: q̄ impatorib⁹ diu ſuberant: in eccl'ie ro. ptātem redacte ſūt: ſꝫ ⁊ ſenatoꝝ mun⁹: qđ p̄ncipib ⁊ regib eccle ſia demandare ↄſueuerat: ipſe ſol⁹ obiuit: edificijs aūt pl'imis ro. exornauit. Et inter cetera apud ſanctū petrū edes ꝑcōmodas ⁊ le porariū qđ viridariū vocāt muris altiſſimis cinxit. In q̄ ⁊ ſepius venationi ſe occupabat: baſilicas ſc̄o petri ⁊ pauli vetuſtate colla bentes reſtituit: ⁊ quaſdā edes ī laterano iā diu inchoatas ipē ꝑfe cit: ferūt eū religiōis obſuātiſſimū fuiſſe: ⁊ diuīa ſacrificia religio ſiſſime ⁊ cū lachrymis: vt bonū decet pontificē. ꝑſepe ſacrificaſſe: multaq; ad cleri ppl'iq; xp̄iani ꝑtinētia ipſe ↄſtituit. Nō caruit tn̄ in tantis laudib⁹ reprehenſiōe: qꝛ ſuos vt fit: nimiū amauit: vtpo te quia Bertholdū ſuū nepotem romandiole comitem conſtituit. Et alium nepotem latinum cardinalē in ethruria legatum miſit. Qui vbiq; gebellinis reſtitutis: florentie ⁊ alibi ꝓ libito magiſtra tus eccleſie impoſuit: ꝓpoſuerat eniꝫ hic pōtifex duos reges ex do mo vrſina: vnū in Ethruria: ⁊ aliuꝫ in lombardia creare. Sꝫ dū hec ꝑficere cogitaſſet: in ſutrio oppido exiſtēs: apoplexi corrept⁹: tertio pontificatu ſui āno interijt. Cuius corpus romā delatum in petri baſilica ſepelit; ⁊ poſt vacauit ſedes mēſes quinq;. Pap. 19> ā. xpi. 12>6

papa.198. anno chri 1282.

m Artinº papa eiº noīs q̄rtº natione Turonēſis Simō ante vocatº poſt lōgā ↄtētionē Nicolao pōtifici hoc āno viterbij ſuffectº: ſedit ānis .iiij. ⁊ mē. j. vir optimus ⁊ ſctitate p̄cipuº Qui pōtificatu inito ſtatim in die reſurrectiōis dn̄i: ſex creauit cardinales. Karolū ſicilie regē ad ſe venientē ex ſenatoria dignitate deiectū in p̄ſtinū reſtituit ſtatū: eiuſq̄ inſtantia paleologū grecū imperatorē pacta lugdunēſis cōcilij nō ſeruantē: ⁊ petrū aragonēſez ꝯ ius faſq̄ ſiciliā inſulā occupantē anathemate notauit. ⁊ eius regnum in p̄dā illud occupare volentib cōceſſit. Bellū etiā ī flaminia ꝯ forliuianos ab eccl'ia deficiētes geſſit. Quos etiā breui adiuuāte Guidone Montiſferati in fidē recepit. Demū multis vexatus curis peruſiū ꝑfectus: ibidē morit̄: ⁊ in maiori ciuitatis eccleſia ſepelitur: vbi et multis claruit miraculis.

papa. 199 anno christi. 1284.

b Onorius papa .iiij. eiº noīs: natiōe romanº ex ſabellorꝫ nobili domo ortus Jacob antea vocatº Martino pontifici hoc āno ſuffectº: ſedit annis duob ⁊ mēſem vnū. pontifex certe om̄i vita ꝓbatº: ⁊ xp̄iane religionis amantiſſimº magniq̄ cōſilij ⁊ prudētie vir: cuiº tāta fuit prudētia: vt ſolus ꝓpe tanta videret: q̄ ſimul q̄ in vrbe erāt. hic egregias domos in mōte auentino vbi ipſe habitare oblectebatur extruxit: ⁊ multos ad id faciendū inuitauit: inde petrū aragonenſem regez qui ſicilie regnū occupauerat anathemate notauit: ⁊ martini p̄deceſſoris ſui interdicta cōtra ipſum petrū regē cōfirmauit: necnō ⁊ in guidonez feltronū flamineā oēm cōtra ius faſq̄ vexantē bellū nouit: quē breui ſuperatum ipſam ꝓuinciā eccleſie reſtituit. hic carmelitanū ordinē in lateranenſi cōcilio nō ſatis probatū: ⁊ a multis impugnatū cōfirmauit ⁊ multis priuilegijs communiuit. Quib geſtis nō diu ſuperuixit: ſed ſecūdo ſui pontificatº āno moriēs ex ſācta Sabina auētini montis ad baſilicam beati petri delatº: ſepulchro marmoreo magnaq̄ pompa ſepelit̄ ⁊ tūc vacauit ſedes menſes .x.

Hic cōfirmauit ordinem carmelitanū.

papa 200. An. christi 1286.

n Icolaus papa huiº noīs .iiij. natiōe picenº: ex ciuitate eſculana: hieronimº ante vocatº: ordinis minorꝫ ꝓfeſſus poſt honoriū pōtificē: hoc āno ſuccedēs: ſedit ānis .iiij. ⁊ menſē vnū. Uir q̄dē lr̄arꝫ diuinarū hūanarūq̄ egregie doctº: q̄ ſup q̄rto ſn̄iarꝫ ac alijs trib multa edidit: ſed ⁊ in veteri ac nouo teſtamēto tractatº cōpoſuit multos. Ac p̄ter doctrinā multe bonitatis ac integritatis pōtifex fuit: oēs pariter amando: qui nō plura affinibº aut cognatis ſe debere: aut cōferre q̄ alijs bonis arbitrabatur: et ꝓpterea ex oī fere religione viros optīos ⁊ doctos cardinales creauit: ⁊ vrbem romanā pulcherrimis edificijs exornauit: ſed p̄ſertiz apud ſanctā mariā maiorē vbi ip̄e habitauit ipſiº baſilicā vna cū Jacobo colūna cardinali reſtituit: ac etiā anteriorē ⁊ poſteriorē lateranēſis baſilice ptē īſtaurauit: h multos milites i aſiā ad tuēdaz ptolomaydaz ꝓprio ere trāſmiſit: alioſq̄ plurimos cruce ſignatos mittere curauit. Deniq̄ cū vrbē ro. ciuilib diſſidijs agitari cerneret: ⁊ incēdia cedeſq̄ plurimaſ ꝑferre cerneret tedio animi ꝙ male

ſibi oïa cedere videret: qđ ꝙ pluſꝗ̃ põtificẽ decebat in vnũ ptẽ de-
clinauerat: mortẽ. Ro. obijt. Quo mortuo vt cardinales electio-
nẽ liberius facere poſſent: peruſiã migrarũt. Sepult⁹ aũt fuit apđ
ſanctã mariam maiorẽ: at cardinales in cõclaui ꝯſtricti duob⁹ an
nis ꝛ trib⁹ mẽſib⁹ in electione ꝯcordare vnꝗ̃ potuerũt.

Celeſtin⁹ pa. ei⁹ noïs. v. patria exorinẽſis. petr⁹ moroneus antea vocat⁹: pfeſſiõe anachorita. Hac ãno tandez abſẽs in peruſina vrbe: quaſi p indignationẽ ꝛ deriſum pontifex p̃ter nicolaũ pontificẽ creat⁹: ſedit mẽſes. v. ꝛ die vno lraꝝ quidẽ ignar⁹ ſ3 ſctitatis eximie inſignit⁹: q̃ res oïb⁹ pfecto admi-randa fuit. Hic itaꝗ cũ Karoli regis ꝛ latini cardinal' pcuratiõe pontifex fuiſſet creat⁹. Confeſtim aqlã de mẽte ipſi⁹ karoli pfect⁹ eſt: Quo ꝛ cardinales ad ſe vocauit: ibiꝗ ꝯſecrat⁹ ſtatim. xij. no-uos cardinales creauit: ꝛ ipẽ eo loci coronat⁹. Et in ei⁹ coronatio ne ad ducẽta hoïm milia int'fuiſſe referunt. Quã ml'titudinẽ credi tur fuiſſe notã vt ex diu expectata electiõe ꝛ rei nouitate ſil' ac ſcti tate viri ꝙ hõ heremita ad tantũ dignitatis faſtigiũ nõ niſi dïnit⁹ puect⁹ fuiſſet. Celeſtin⁹ tñ pter hoc vite p̃ſtine auſteritatẽ mutar̃ noluit. S3 cũ expientia rerũ careret: paꝝ vtil' reipublice adiudica tus ẽ. Ceptũꝗ ẽ de ceſſiõe tractare qđ cũ Karol⁹ rex audiſſet põti ficẽ amicũ neapolim ſecũ duxit: ml'tiſꝗ exhortatiõib⁹ ꝛ modis co natus eſt ei⁹ aïm a ceſſione auertere. Adeo vt ſolẽni põpa p archie piſcopũ ducta: Cler⁹ ꝛ ppl's ab eo bñdictionẽ expeteret: illiꝗ ſe cõ mendaret: rogãdo ne bñ gubernatã eccl'iam ſuo regïe deſtrueret: Quib bñdictione data: rñderi iuſſit. futurũ eſſe ꝙ de⁹ p ſalute po puli: bñ oïa diſponere dignabit̃. Bñdict⁹ ãt Cayetan⁹ vir callid⁹ et iuriũ ſcia peritiſſim⁹ multis canonib Celeſtino pape oſtẽdit ꝙ grauiter peccaret ſi ſe inſufficiẽtẽ cernẽs ad obeundũ põtificatu3: nõ aliter cederet: Cõſtitutionẽꝗ pmulgari meruit p quã declara tum eſt: licere põtifici romano dignitatẽ dimittere. Ex q̃b⁹ verbis et pſuaſionibus paulopoſt Celeſtin⁹ papatu ſe abdicauit ꝛ cardi-nalibus alteri⁹ ſurrogãdi ptãtẽ ꝛ arbitriũ pmiſit. Quãobrẽ cardi nales ſtatĩ Bñdictũ Cayetanũ põtificẽ elegerunt. Celeſtin⁹ vero dimiſſo papatu: cũ adoptatã heremũ redir3 ſibi ſubito a nouo põ tifice detinet̃ ꝛ capt⁹ in ſub nouis arce recludit̃: vbi ꝛ p tp̃s neceſ-ſitate ꝛ dolore eũ mori cogit̃. Quẽ poſtea clemẽs quint⁹ viſis eius miraculis multis: in ſanctorũ cõfeſſoꝝ numero aſcripſit. Cuius diei celebritas. xiiij. kal'. Julij obſeruatur.

Papa. 20 Añ. chriſti 1290.

c

Duodecim cardĩales ſtatĩ creat.

Hic r̃licto papatu he-remũ abijt

Bonifaci⁹ pa. hui⁹ noïs. viij. natiõe cãpan⁹ p̃ria Anagni-nus bñdict⁹ antea vocat⁹: Neapoli in feſto ſctẽ Lucie idi-bus deceb ãni p̃teriti pontifex creat⁹: ſedit an. viij. mẽ. ix. ꝛ dieb⁹. xvij. Uir certe callidus ingratiſſimuſꝗ: q̃ ſua ambitiõe ſan-ctũ Celeſtinũ magna iniqtate decepit: ꝛ põtificatu ſe abdicare q̃ſi coegit ac ppetuo carceri dãnauit. dubitabat ei iſte ne deceptũ ſenẽ aliqs p̃nceps eũ ad p̃ſulatũ reuocaret: Et pp̃tea captũ eũ ĩ carcerẽ reclu ſit: ꝛ vbi foret nũꝗ̃ ſcire pmiſit. Aiũt ei hũc bonifaciũ qñ di

Pap̃. 202. Añ. chriſti 1291.

b

hoiez clāculū i cubiculo celeſtini nocte miſiſſe:q̄ voce q̄ſi diuīa dice
ret: Celeſtin⁹ ſi ſalu⁹ vult fieri pontificiū mun⁹ oino deponat atq̄z
ita his artib⁹ ꝛ fraudib⁹ bonifaci⁹ pōtificatū adeptus ē. Suſce-
pto igiť pōtificatu arrogātiſſim⁹ hō oēs fere ꝯtēnere cepit: ꝛ grās
a p̄deceſſoꝛib⁹ ſuis factas.vt pl'imū reuocauit:diſcoꝛdiaſq̄z q̄z ma
xime inter gelfos ꝛ gebelinos ſemꝑ alere ſtuduit.p̄ſertim genuen
ſes. ꝛ Venetos.quoꝛū gebelinā factionē mirifice ꝛ crudeliť vbiq̄z
pſequi nō deſtitit. Ea ꝓpter Petrū ꝛ Jacobū cardinales Colūnē-
ſes: vna cū Sarra eoꝝ patruo viros inſignes ex odio gebeline fa
ctionis in dicta calūnia cardinalat⁹ dignitate ꝛ bñficijs ac fūdis
paternis ꝛ caſtellis alijſq̄z bonis ꝛ rebus p̄uauit. Sic habeť extra
de ſciſmaticis lib.vj. Ei⁹ nēpe ira oib⁹ gebelinis īplacabil' erat.
ſupradictis aūt male geſtis h̄ vnū laude dignū exegit op⁹:q̄ euā-

Hic quattuoꝛ doctorū feſta oꝛdinat.

geliſtarū ꝛ quattuoꝛ eccl'ie doctoꝛū:vicz Greg.Aug.Amb.ꝛ Hie
ronymi:ſolēnitatē ſub duplici offō celebrari p̄cepit:vt hʒ extra de
reliquijs ꝛ veneratiōe ſctōꝝ li.vj.c.gl'ioſus dñs.hic ludouicū re-
gia francoꝝ ſtirpe natū:apud africā defunctū in ſctōs ꝯfeſſoꝛes
merito retulit:ꝛ villā iponēſem in nouā erexit ciuitatē eidēq̄z epm
aſſignās:cōciliū gn̄ale habuit:in quo philippū p̄dictū francoꝛuz
regem ꝛ ſarrā cū oib⁹ colūnēſib⁹ anathemate notauit:ac frācoꝝ
regnū ꝓpť violatū ius gentiū alberto impatoꝛi ſubiecit:q̄ ex re in-
dignat⁹ philipp⁹ cū eius ſuꝑbiā domare cuperet ſarrā colūnenſem
paruū p̄dicatoꝛū cardinalē a bonifacio iſto pulſū romā cū ducētiſ
equitib⁹ e maſſilia clā mittit:q̄ collectis vndiq̄z amicis:anagniam
noctu ingreſſus adiuuātib⁹ gebellinis:q̄s ipſe pōtifex vexauerat
pōtificē in paterna domo.ꝛ in quo genit⁹ fuerat cubiculo valuis
vi refractis obſtupentē ꝓpria manu cepit:direptiſq̄z ei⁹ bonis:vide
licet:innumeris theſauris romā vinctū ꝑduxit:vbi carceri māci-
pat⁹ infra q̄rtū ꝛ vigeſimū diē violēta moꝛte def.cit:ſepultuſq̄z in
baſilica bti petri ſepulchro antea a ſe ꝯſtructo.Fuit hic i vtroq̄z iu
re pitiſſim⁹/q̄ cū videret nouas cāꝝ varietates in foꝛo ꝯtētioſo q̄
ꝑ decreta nō poſſent determinari q̄tidie emergere:cōpoſuit ꝑ tres
viros:ſextū decretaliū:ꝛ ep'las m'ltas ad diuerſos: religiōes oēs
mēdicātes:p̄uilegijs ꝛ imunitatib⁹ mirūimmodū adiuuit.Verū
qm̄ ꝑ arbitrio animi potius ad terroꝛē q̄z ad amoꝛē ſemꝑ agere co
natus eſt.ab oib⁹ arrogantiſſim⁹ ꝛ impꝛob⁹ adiudicat⁹ ē. Vn̄ de
eo ꝓpheratū fuerat:īrauit vt vulpis:vixit vt leo moꝛtu⁹ ē vt canis
et mēſura quā vt celeſtino viro ſctō mēſurauit ſibi equa lance re-
menſa ē.Sextū pōtificij iuris codicē hoc āno Bonifaci⁹ ip̄e vt p̄-
miſſū eſt edidit:quē a trib⁹ doctiſſimis viris ex q̄buſdam nouis de
cretis a ſe editis cōpilari mādauit ꝛ publico edicto obſeruari ꝛ in
publicis gymnaſijs legi debere mādauit q̄ incipit ſacro romane.

Pap. 203. An.chriſti. 1300

b Enedictus pa.xj.huius nois natiōe taruiſin⁹ oꝛdis p̄di-
catoꝝ ꝓfeſſoꝛ/Nicola⁹ antea vocatus:ip̄i⁹ oꝛdīs gn̄alis
magiſter:bonifacio pōtifici tandē ſuffect⁹:ſedit mē.ix.Vir
q̄dē bonus:ꝛ tāto magiſtratu certe digniſſim⁹;cuius ſctitatē ꝛ mi

racula ſe poſt moꝛtē edita: optime declarāt eū inter btōs cenſeri. ⁊
ↄnumerari debere. Qui pōtificatu inito: eos oēs ſacrꝫ myſterijs
ſtatim abdicauit: quos autoꝛes eſſe cōſtabat. vt Bonifaciꝰ pꝛede
ceſſoꝛ ſuus moꝛereť: regemq̃ frācie ad pꝛiſtinā dignitatē reſtituit:
Ac Joannē ⁊ Jacobū de colūna cardiales tanq̃ iniuſte dānatos
in gratiā recepit: Eiſq̃ bona oīa Salero dūtaxat rubeo excepto re
ſtituit. Quibꝰ rebꝰ hoc mō cōpoſitis cardinalibꝫ q̄buſdā creatꝫ eti
am ad cōponēdam italie pacē animū adiecit. qđ vt cōmodiꝰ effice
ret ſtatī: cū curia peruſiꝰ pfectꝰ ē: Ubi valitudiariꝰ effectꝰ rē deſtīa
ram omiſit: ⁊ nonis iunijs diē ibidem obiuit. Ex maxima cū pom
pa in eccleſia oꝛdinis ſui ſepultus fuit. Quo moꝛtuo vacauit ſe‑
des menſibus vndecim.

c Lemēs papa huiꝰ noīs. v. natiōe vaſconꝰ: bernardꝰ bur‑ Pap. 204
degallenſis antea vocatꝰ pře beleardo milite natꝰ peruſij An. chꝛiſti.
abſens poſt longā ↄtentionē pōtifex creatꝰ: ſedit ānis. viij 1302
mē. x. ⁊ diebꝰ. xv. Qui in gallijs agēs: ⁊ electiōi ↄſentiēs lugdunū
ex burdegallijs ſe ↄtulit. Ad quē vocati cardinales ſine moꝛa pfe
cti ſūt. Quo pficiſcētes deinceps p. lxxiiij. ānos ibidē curia roma
na cū maxio xp̄ianoꝛū dāno ⁊ incōmodo detenta eſt. Eiꝰ aūt coꝛo Sciſma. 6
nationi innumerabiles galloꝝ ppl'i cū philippo rege ⁊ karolo eiꝰ
fratre a iohāne bꝛitanie duce interfuere: Qui iohānes dux dū pō‑
pa p vꝛbem ducereť cuiuſdā muri ruina cū multis oppſſus fuit: et
etiā philippꝰ rex debilitatꝰ ē: ac pōti. a turba pſſus vix moꝛtis īpe‑
rium euadere potuit. Coꝛonatꝰ itaq̃ plīmos ex gallia creauit car
dinales ex italis āt nullū: niſi q iohānē ⁊ iacobū colūnēſes ad ca‑
pellū reſtituit: indeq̃ tres cardinales cū ſenatoꝛia ptāte romā mi‑
ſit: quoꝝ auſpicijs ipſa roma ⁊ italia oīs gubernabať. poſtmodū
eius iuſſu Dulcini hereſis oppꝛeſſa fuit: ac tēploꝛū religio penitꝰ
extincta. Quoꝝ bona militibꝰ Rhodianis attributa fuerūt. Ue‑
netis p̄terea pter ferariā occupatā anathemate notatis etiā ſacra
menta interdixit: itidē q̄ꝫ in floꝛentinis ⁊ lucēſibus egit. Quā ob
rem floꝛentini indignati oēm clerū ſue ditionis grauiſſimis exacti
onibus grauare ceperūt. Cū aūt ad cōponēdū eccl'ie ſtatū animū
adieciſſet tria cōcilia diuerſis tpibus ⁊ locis habuit: vbi ml'ta pꝛu
denter ⁊ mature egit: ac ↄſtitutiōes multas religioſoꝝ viroꝝ ſta‑
tū pmaxie ↄcernētes: accuratiſſime oꝛdīauit. Jn quibꝰ etiā regulā
beati franciſci declarauit: ex q̄bꝰ ſane ↄſtitutionibꝰ: Clemētinarū
liber poſtea ↄfectꝰ ē. vbi etiā Celeſtinū papā ſb noīe petri de mura Hic decla
no ſcīs ↄfeſſoꝛibꝰ aggregauit Demū varijs egritudinibꝰ āno affli rauit regu
ctꝰ: āno pōtificatꝰ ſui. viij. mē. x. moꝛiť. Et eiꝰ coꝛpꝰ ī vaſconiā pa lam ſctī frā
triā ſuā deferť. Ubi in btē marie de vgeſta tēplo Dioceſis vaſconē ciſci:
ſis ſepeliť. Et tūc ſedes vacauit ānis. ij. mē. iij. ac diebꝰ. xvij.

I Ohānes pa. eiꝰ noīs. xxiij. epīs poꝛtuēſis: iacobꝫ Cartucē Pap. 205.
ſis antea vocatꝰ: hoc āno pꝰ lōgū altercationē a. xxiij. car‑ An. chꝛiſti.
dinalibꝫ apud lugdinum in monaſterio fratrū p̄dicatoꝛuꝫ 131>.
ynanimiter electus; ſedit ānis, xix, men, iij, ⁊ diebꝰ, xxvij. Uir vtiq̃

doctiſſim⁹: ⁊ multa prudētia inſignit⁹ ac doctorū viroꝝ amātiſſi
mus: cuius pͥ arnaldus de oſſa fuit pontifex creat⁹ nonis ſeptem
bris i cathedrali baſilica pōtificat⁹ coronā accepit. Inde in auini
Octo car- onem ꝓfect⁹ octo cardinales mox creauit: int̄ q̄s tm̄ duo itali fue
dinales cre re: vn⁹ vrſin⁹: alter colūnenſis: duoſq; viros defūctos in ſctōꝝ ca
at ſcūs tho thalogo aſſociauit: videlicet Thomā erfordenſem epm̄: ⁊ aq̄natē
mas de aq̄ thomā doctorē ordis p̄dicatoꝝ: deinde Tholeſanā eccl'iam ad ar
no. Epiſco chiep̄atus dignitatē retulit: ⁊ q̄ſdā dioceſes eidē aſcrip̄ ſit: Ceſar
p⁹ tholeſa- auguſtanā eccleſiā ſibi dilectā in metropolitanā erexit: aſſignatis
n⁹. Ordo ſibi q̄nq; cathedralib; eccleſijs: Grātidimōtenſem ordinē quorū-
Grātidi dā iproboꝝ factiōib⁹ labefactatū in meliorē redegit formā ml'toſ
Cortona q; hereticos dānauit: ⁊ p̄ſertim in gloſulā quandā fr̄is petri ordi-
fit ciuitas. nis minorū: q̄ ꝯuentū quedā tertij ordis ad imitandā xp̄i paupta
tem aīauerat: q̄ꝝ de numero ml'ti dānati exuſti ſūt. Anno aūt. xj.
pontificat⁹ ſui cōuentu habito Ludouicū bauaꝝ eccl'ie rebellē ſciſ
maticū declarauit ⁊ guidonē petramalā poſt occupatā ciuitatem
caſtelli ſacerdotio ⁊ ep̄atu exaurorauit: coronāq; a dioceſi arreti-
na ſeparauit ⁊ in ciuitatē erexit. Tandē āno etatis ſue. xc. auinio-
ni moriens: tantā in theſauris ſuis auri ⁊ argenti vim reliq̄t: q̄tā
vnq̄ null⁹ an̄ eū pōtifex fecerit: interrogat⁹ h aliq̄n q̄ foret a ꝟita-
te remot⁹: rn̄dit vulgi ſn̄ia: nā quicq̄d laudat vitupio dignū ē: q̄c
quid cogitat vanū: quicq̄d loq̄tur falſum: qͦd improbat bonum:
⁊ qͦd approbat malū eſt: ⁊ quicq̄d extollit infame.

Pap. 206 Benedict⁹ pa. huius nois. xij. p̄ria tholeſan⁹: ciſtercienſis or
An. chriſti. b ordinis ꝓfeſſus Jacob; antea vocat⁹: hoc āno ex p̄ſbyte-
1336. ro cardinali pōtifex creatus ſedit annis. vij. mē. iij. ⁊ dieb;
xvij. q̄ pōtificatu inito: cēſuras in bauaꝝ fulmīatas vt impij vſur
patorē iurauit: verūtn̄ poſtea veritus: ne imperio vacāte ab aliq̄ ex-
terno hoſte occuparet: acciū ⁊ luchinē vicecomites ſuos ī medio-
lana ⁊ in alijs vrbib⁹ q̄s poſſidebāt vicarios ꝯſtituit. Eandē ptā-
tē maſtino ſcaligero: ac alijs regul' tribuit: ſenatuiq; ⁊ ppl'o roma
no p legatū ſuaſit: vt ſenatoriā dignitatē: quā diu regio noīe geſſe
rāt: ſuis tandē auſpicijs ⁊ eccl'ie admiſtrarēt. Hāc ob rē ⁊ ſtepha-
no colūne ſenatoria dignitas ad q̄nquēniū ꝓrogata ē: Hic autē
pōtifex cū ī theologia ⁊ alijs ꝑml'tis doctrinis ⁊ morib⁹ oīb⁹ inſi-
gnitus eſſet: tante fuit ꝯſtantie: vt nūq̄ a recto: vel vi vel pollici-
tationib; aut p̄cib; dimoueri potuerit. Et ideo cū ſemel tm̄ in toto
ſui pōtificat⁹ tpe ſacros ordines celebrauerit. Ubi ſex cardīales
p̄ſbyteros viros egregios creauit: nō ex ſuis: vt ſepe fit: ſed vnde-
quaq; ad ſe vocatos. hic in auinione pontificias ⁊ quidē celebres
edes: cū turrib; ⁊ pomerijs edificauit: ac rome btī petri baſilice te
ctum reſtitui fecit. Ei⁹ aūt tales fuerūt ſn̄ie. Talis eſto fili⁹: q̄les
cognatos cupis habere: mal⁹ mortē: bon⁹ aūt magis vitiū formi
dat: queſita legēdo ſerua: q̄ neſciſ legēdo diſce. Eque turpe ē care
re amicis ⁊ eos ſepe mutare. Optie ꝯſeruāt amici ſi p̄ces cogitāt.
regi turpi⁹ ē vinci bn̄ficijs q̄ armis. h deniq; moriēs ⁊ multā auri

vim nō cognatis vł affinib⁹: ſʒ eccl'ie vt bonū decet pōtificē reliqt:
quāobrē in ei⁹ morte oēs fere ⁊ pn̄tes ⁊ abſentes collachrimarūt.
Clemens papa ſextus eius noīs patria Lemonicenſis mo Pap. 207
nachus petrus antea vocatus ē anno ex rhotomagēſi ar An. chriſti.
chiepō Benedicto pōtifici ſurrogatus ſedit annis. x. men. 1343.
vj. ⁊ diebus. viij. perhumanus quidem liberaliſqʒ ⁊ multe doctri
ne ac compoſite eloquētie vir: qui primo ſui pōtificatus anno cū
decem cardinales creaſſet vnū ex fratrib⁹ ſuis monachum ⁊ alte
rum ex ſorore nepotem fecit: poſtmodum iubileum quem bonifa
cius octauus milleſimo tricenteſimo domini noſtri celebrauerat
et de centenario in centenariū obſeruandum declarauerat ad qn
quagenarium reduxit: qui eſt proprie iubelei numerus: inde ex de
poſitione imperij bauari vniuerſa italia tumultuante Luchinum
et ioannē fratrē archiepm̄ vicecomites vicarios ſuos in mediola
no confirmauit: a ceteris autem abſtinuit: cum bauarus tridentū
petens italiam intraturus videretur: qui pari modo ⁊ ipſe in mul
tis terris eccleſie vicarios impiali auctoritate conſtituit videlicet
in viterbio ioannem de vico vrbis p̄fectum: galeotuʒ malateſtam
in arrimino: antoniū ferrentanū in ancbona: gentilem varaneum
camerini: guidonē pollentanū rauēne: franciſcum ordelaphū for
liuij ceſene: ⁊ ioannē manfredum fauentie ⁊ imole: atqʒ alios p di
uerſa latine puincie loca. Clemens aūt pōtifex quoſdam cardina
les ex Auinione romā miſit: qui ſtatum vrbis componentes ſedi
tionibus ſublatis petrum ſarram colūnenſem ⁊ ioannem vrſi fili
um ſenatores declararunt ac nicolaum publicum ſcribam ciuem
romanū qui ſtatum vrbis in ſuam redegerat poteſtatem: ⁊ ſeipſū
tribunū cōſtituerat ceperūt: ⁊ in vincula coniecerunt: quapropter
timens pontifex ne italia tota flamma ⁊ ferro vaſtaretur: bononi
am ſtatim vicecomitib⁹ hac lege conceſſit: vt duodecim milia nu
mum auri ſingulis annis eccleſie ro. perſoluerent: ⁊ pacem inter
omnes cōſtituerent. Deniqʒ cum barbari ⁊ mauri infideles vtrāqʒ
Hyſpaniam ⁊ Germaniā lacerarent. Clemens hic ponti. ad gerē
dum bellum contra eos principes chriſtianos compulit: qui con
tra hoſtes ſepe ⁊ feliciter pugnauerunt multiſqʒ eorum ceſis: inu
merabiles triūphos egerunt. Indeqʒ cum fedus inter Eduarduʒ
anglorum regem ⁊ Philippū ſimiliter francorum regem compo
nere attentaſſet fruſtra elaborauit. Poſtremo in omnib⁹ boni pa
ſtoris officio functus āno dn̄i. 1352. Auinione moritur: ⁊ a cardi
nalibus adhibita honeſta funeris pompa ibidem ſepelitur. Hic
itaqʒ optimus pontifex cum eſſet eruditiſſimus vir ⁊ ſecularium lit
terarum nō ignarus ac iuris pōtificij doctor inſignis ⁊ declama
tor verbi diuini famoſiſſim⁹: Edidit quedaʒ opuſcula non indo
cta in quibus ſui ingenij viuacitatem oſtendit: e qb⁹ iſta ſūt ſermo
nes varij lib. j. in approbatiōe Karoli regis lib. j. Collatiōes mul
te li. j. Epiſtolarum ad diuerſos lib. j. In canonizatione ſcti Iuo
nis confeſſoris lib. j. incipit exulta ⁊ lauda habitatio.

Hic iubileum de cētenario ad qnq̄genarium reduxit

Pap.208. An.christi. 1353. i Nnocentius pa. ei⁹ n oīs. vj. patria lemonicensis ſtephanus antea vocatus. Juris vtriuſq doctor hoc āno in kl. decēbris clemēti pōtifici ſurrogat⁹ ſedit annis. x. integerrime vite magneq ↄſtātie ac ſeueritatis vir q eccleſiaſtica bñficia: nō niſi religioſiſſimis viris ⁊ quidez doctis nūq ↄcedere voluit: qui inito pōtificatu ſtatim ſub anathematis pena oībus epīs ⁊ reliquis p̄latis mādauit vt ad ſua beneficia pficiſcerent ipſe aūt vt ceteris eſſet exēplo confeſtim impenſam domeſticā minuit ⁊ familiam ſuā virorū videlicet pbātiſſimoꝝ ad honeſtū numeꝝ redigēs: et vt id cardīales efficerēt edicto acerrimo mādauit: auditoribꝫ p̄terea ſacri palatij ſalaria ↄſtituit ne muneribꝫ corrūpi ob inopiaʒ poſſent. hic in victu ſuo parcus fuit: ſed in bellico ſumptu largiſſimus habit⁹ ē. Hui⁹ aūt ſuaſiōe ⁊ prudētia inter genuēſes ⁊ venetos deniq fedus initū ē: multaq eccl'ie oppida ⁊ loca a tyrānis iā diu occupata: p egidiū legatū ſuū repetijt. ac inter piſanos ⁊ florētinos pacē cōpoſuit atq tumultuāte romana vrbe in creandis ſenatoribꝫ eorū diſcordiā optime ſedauit atq ab eiſdē obtinuit vt ſenatorē ipſe externū mittere poſſet. Et qnquageſimonono āno ſalutis noſtre ſupra milleſimū trecēteſimū Raymūdū de gente piccolomea ſenēſem pmū externorū ſenatorē romā miſit: q p annum ſenatoriū mun⁹ geſſit. ⁊ poſt eū ludouicū de rotha: ⁊ hūgarū ſaxoferratenſem q ſemeſtrē vterq ſenatū habuit: poſt eos thomā ſpoletanū q ſalus p annum geſſit. Ad cuius anni finē exorto tumultu creati ſunt ſeptē reipublice reformatores q ſenat⁹ poteſtatē geſſerūt. Ad quos deponēdos hugonē luſignanū cypri regē ab expeditione in mauros ducta reuerſū ſenatorē miſit: ⁊ poſt eū paulus argenti comes capelli ſpoletani ſenatorē geſſit. ↄſtituerat ꝗ claſſem maiorē in infideles mittere: ſed multis aīi ꝑturbatiōibꝫ afflictus deſtitit: quibꝫ malis anno pōtificat⁹ ſui decimo mortu⁹ eſt: ⁊ in monaſterio diui andree carthuſienſiū ordinis qđ extra Auinionem ipſe pprijs impēſis extruxerat ⁊ dotauerat ſepultus eſt.

Optimus pontifex

Pap.209. An.christi. 1363 v Rbanus pa. ei⁹ noīs. v. patria lemonicēſis monach⁹ ſcti benedicti guilelm⁹ antea vocatus ſanctiq victoris apud maſſiliā abbas: tunc ad vicecomites in italiā legatus degens Innocētio pōtifici h anno ſuffect⁹ ſedit annis. viij. ⁊ men. v decretoꝝ doctor ⁊ ſingulis ꝟtutis ac vite ſanctiſſime vir q pōtificatu ſuſcepto ad tuendā libertatē eccl'iaſticā: ⁊ ipſe animū adiecit Et egidiū hyſpanū ſicut dictū eſt iterato cū maxia aucte legatuʒ in italiā miſit q bernabouē vicecomitē deuicit: ⁊ oīa in pacē redegit qbꝫ geſta ipſe pōtifex q̄rto pōtificat⁹ ſui āno romā venit: vbi et multa edes tū ibi tūq vite: hij ⁊ mōtiflaſcone ↄſtruxit: ibidē etiam apl'oꝝ capita diu q̄ſita tandē apđ ſctāſctoꝝ iuenit: ⁊ locellis argēteis ↄdēs in lateranēſi baſilica apud ipſi⁹ altare maius cum magna veneratione p̄ſente ppl'o collocauit: deſierāt em̄ in honore eſſe pter hoīm ignorātiā: crucē etiā ↄ turcos p̄dicari iuſſit: adhunc em̄ btā Brigida ſuetia pncipiſſa a xpo p̄monita romā venit: cui re

gulā ab ea ceptā ꝯfirmauit: inſup̲ ⁊ iohanē haucuth e roma receſ ſurus anglicis copijs tandē ꝑfecit q̄s ſcꝫ egidi⁹ legatus in italia ꝯſeruauerat: ⁊ eū bononie ſub legato romādiole reliq̄t: ⁊ his geſtꝭ cum in gallias reuerſurus eſſet apud maſſiliā defecit.

Pap. 210. *An. chriſti 1371.*

[g] Regorius pa. xj. hui⁹ noīs natiōe lemonicēſis petrus bel fortis antea vocatus: ſancte marie noue diacon⁹ cardina lis: hoc anno vrbano pontifici ſuffectus ſedit ānis. viij. h̄ clemētꝭ ex fratre nepos fuit: vir certe multe innocētie ⁊ placabilita tis q̄bus ex virtutibꝫ ab oībus plīmum dilectus fuit: q̄ pōtificatu inito ſtatim legatum in italiā miſit: vt res eccleſiaſticas recenſeret inita autem cū bernaboue vicecomite pace oīa in ꝑturbatione fue re. Erāt oēs em̄ ꝓter venetos vicecomitibꝫ inimici ꝓpter qđ multa mala ſurrexere: cū aūt pōtifex hic ea mala q̄ in italia gerebanť ſue abſentie aſcriberet: de reditu ſuo in italiā cogitare cepit mouerāt etiam eū cuiuſdā pōtificis ꝟba cui cū gregori⁹ quadam ꝯfidētia familiari diceret: quare ad eccleſiam tuā ep̄e nō vadis. Ille intre pidus reſpondit: cur inq̄t ſumme pōtifex ceteris exēpla daturus ⁊ tuū ep̄atū ⁊ tuā ro. eccl'iam nō repetis: q̄bus ꝟbis pōtifex ꝑmot⁹ ſtatim in rhodano fluuio paratis vna ⁊ viginti triremib⁹: aliā rem ſimulans ꝓfectionē aggreſſus genuā ꝑmo deinde cornetū poſtre moq̄ꝫ romā terreſtri itinere Januario mēſe ꝑuenit āno vicꝫ. 1376. pontificatus ſui anno. vj. Migrationis aūt romane eccl'ie in gal lijs. lxx. Quo aūt apparatu quaq̄ꝫ incredibili ppl'i romani letitia ſuſcept⁹ fuerit dicere nō attinet. Om̄ia q̄ppe ea in vrbe regia ſuo indigebant aduentu. Menia q̄ppe vrbis ⁊ eccl'ie fere oēs ac ꝑua ta edificia vbiq̄ꝫ ruinā minitantia ipſe magna ex ꝑte poſtea reſtitu it. Nō dico de moribꝫ ⁊ vrbanitatibꝫ vbiq̄ꝫ certe labefactatꝭ: vrbs em̄ que olim vniuerſū mūdū ad vrbanitatē reduxerat abſente pō tifice ad maximā moꝝ ruſticitatē ꝑuenerat: collocata itaq̄ꝫ in vrbe ſede gregorius ſicut bonū decebat paſtorē oīa circūſpicere cepit. de medelaq̄ꝫ vulnerib⁹ inferenda cogitās pacē in ꝑmis ꝑ neceſſa riam ꝑ legatos expetere ⁊ inter oēs cōponere cepit: veꝝ florētini pō tificꝭ potētiā deſpectui hn̄tes ei⁹ pacē reiecere: ⁊ nullū iniurie gen⁹ ꝑtermiſere qđ in pōtificē trāſferri poſſet: q̄b⁹ modis ꝑmotus pon tifex florentinis anathemate notatis omia īterdixit: ſꝫ florentini oīa ꝯtēpſere: ⁊ ſacerdotes in vrbe ꝯtra ius faſq̄ꝫ celebrare coegerunt tum vero pontifex a ꝑcibus ad arma ꝯuerſus ꝯciliatis ꝑus omni bus alijs ꝯtra ipſos florētinos bellū mouit: tandē ꝟo cū oīa accura te egiſſet q̄ ad pōtificē ꝑtineret. viij. pōtificat⁹ ſui anno. v. kl'. apri lis intollerabili veſice dolore migrauit ad dn̄m: ⁊ apud ſanctam mariā vite noue nouo ſepulchro cū ingenti oīm gemitu ⁊ luctu ſe pultus eſt: eadē em̄ mortis ſue hora in auinionēſi pallatio ignis accenſus eſt: nec extingui vnq̄ꝫ potuit quod vſq̄ꝫ due ei⁹ ꝑtes exu ſte fuerūt: quo aūt auctore incenſum fuerit ignorať: eo aūt ſubla to magnū ſciſma: ingēs patrū calamitas atq̄ꝫ diſcordia qual'ab initio pontificat⁹ vrbani pōtifici ſubſecuta eſt.

Papa romā ex galliis redijt.

Florentini pontificem paruipendunt.

Auinionēſe palatiū ꝯflagrať.

Papa.211.
An.christi.
1379.

V Rbanus pa.6.hu° nois:natõe Neapolitanus h anno ex barensi archiepo gregorio põ.suffectus:sedit an.xj. et mẽ. viij. Uir q̃dẽ callid°: ⁊ iniuriarũ memor atq3 vindex q̃ pontificatu suscepto: vt par erat: nõ pacẽ inter xpianos cõponere voluit: sed magis cardinaliũ ⁊ Joanne regine iniurias vicisci conatus est ꝓpter q̃ florẽtinos: anathemate notatos: vt in suã reduceret sniam absoluit: q̃ sc3 ioannẽ ancuth gallũ suaꝝ copiaꝝ ducem neapoli ꝯ Joannã reginã misit: inde cũ natura inquiet° ess3: atq3 oino inhuman°: apud nuceriã quosdã cardinales creans septem ex veteribus in carcerẽ cõiecit: dicẽs eos ꝯ ipm ꝑ antipapa clemẽte cõiurasset: e quib° quinq3 cũ genuã ꝓficisceret̃: in mare demersit. Eo q̃ppe ob timorẽ Caroli apulie regis accesserat: hoie3 em̃ illum ob min° iuste postulata ad iniuriã cõpulerat: Cũq3 ibide3 ad Caroli ipius obitũ ꝑmãsisset: tandẽ romã reuersus est: ibiq3 cõfirmatis eccl'ie ciuitatib° inde etia3 neapolim accessit: vbi ⁊ ladislai caroli pueꝝ ac Jonnã eius sororẽ a paterna hereditate ꝑturbare ãnixus ẽ: s3 reinfecta romã rediens: cũ magno apparatu ⁊ honore a ciuib̃ exceptus ẽ: vbi ad q̃sdã insidias deuitãdas.xxix. cardinales vno die creauit.in q̃b° maior ps Neapolitanoꝝ fuit: tres vero fuere romani q̃b° creatis paucos superuixit dies: mortu° deniq3 rome ĩ basilica bti petri sepelit̃: paucis.tanq̃3 rusticũ ⁊ ĩhũan° flẽtib̃

Vindicatiuus papa.

Cardiales 29.vnodie creati

Papa.212
An.christi.
1390.
34.annoꝝ etatis erat

B Onifaci° pa.hui° nois.ix.natione neapolitan° Petrus Thomacellus antea vocatus. Urbano pon.hoc anno surrogatus.sedit.ãnis.xiiij.⁊ mẽ.xj. Hunc dũ põtificat° munus suscepit.xxxiiij.etatis ãnorũ fuisse tradũt. Sed iuuentutẽ suam oibus in rebus: totoq3 põtificatu suo cu3 senectute ꝑmutasse visus ẽ. Et si scie minus ꝑitus esset: bona tñ conditiõis magneq3 prudentie maximi tũ animi: tũq3 cõsilij põtifex fuit: ꝓm° em̃ vim oẽm ppl'i romani in põtificẽ trãstulit: creatis suo nutu magistratibus ⁊ munit3 vrbis fortilitijs: inde decimo sui põtificatus ãno ex assisio vbi ml'tis ãnis cõmoratus fuerat: romã ingressus iubileũ celebrauit: ac post cupidus augẽde eccl'iastice dignitat3: ꝓmus ecclesiasticis beneficijs anatharũ visũ ĩposuit: hac sc3 ꝯditiõe: vt q̃ bñficiũ ꝯseq̃ret̃ dimidij ãni ꝓuẽtus apl'ice camere ꝑsolueret: ladislaum p̃terea adolescẽtẽ in paterno regno collocauit: ⁊ ꝑ cardinalẽ florẽtinũ apud cayetã coronari fecit: q̃ ĩ regno ꝯfirmato: pl'ima edificia ĩ adriani mole: ⁊ in capitolio necnõ ⁊ in vaticano palatio fieri fecit: brigidã etiã suetie principẽ ꝟginẽ clarissimã sctãꝝ cathalogo ascripsit: q̃ suo tpe ad dñm migrauerat: studiũ generale ferrarie ditiõis sue citati rogatu alberti estensis marchionis ꝯcessit: Ueꝝ h ꝓpter rerũ ꝑturbatiões multasq3 ani afflictiões ⁊ quidem graues ꝑtulit.vñ etiã laterũ dolore ꝑsepe afflictus: tandẽ vitã cũ morte mutauit. Cui° corpus apd sctm̃ petrũ ĩ sepulchro marmoreo sepultũ fuit. Huic certe ad summã gl'iam nil defuit.nisi q̃ nimiũ cognat3 ⁊ affinibus suis in dãdis bñficijs: ꝑ fas ⁊ nephas: atq3 inde cert3 ĩdulgẽtijs assentiẽs magne ĩfamie notã sibi ꝯq̃siuit.

Anatharũ ꝓm° vsus.

Brigidã ꝟginẽ canonizauit studiũ generale Ferrarie ꝯcedi tur

Lemēs papa.vij.huius noīs:natione gibelinus:Robert⁹ Papa.231
c antea vocatus:ex pſbytero cardinali creat⁹ pōtifex q̄ q̄dē anno chri-
legat⁹ ī italiā miſſus fuerat:cui ꝛ clemēti.vij.īdita ē appel ſti.1405.
latio:ac ſic p orbē litteris diſſeminata:hāc ſcꝫ verā pōtificis electi
onē clemētēq̄ꝫ verū ꝛ īdubitatū xpi vicariū:vbi vera fuerūt ſuffra
gia:quia coacti a pplo Ro.italū poti⁹ q̄ꝫ gallū ꝺ elegerāt.Et hinc Sciſ.18.
maxime diſcordie:magnūq̄ꝫ ſciſma in eccl'ia dei oriri cepit:vt duo
in ea dicerent̄ capita.Urbano autē principū xpianorū pars et ps
Clementi fauere cepit.italia em̄ cū germania ꝛ pannonia vrbano
Clementi ꝓo gallia/hiſpania/cathelonia ꝛ britānia adheſerunt:
Cardinales autē galli his geſtis:multas villas/oppida ac vrbes
diripere:ꝛ occupare ſtatim ceperunt.Clemēs poſt multas datas
acceptaſq̄ꝫ clades in galliā tādē cū ſua curia profectuſ ē:vbi apud
auinionē:vt hactenus pōtificū moris erat:ſedē cōſtituens:verus
pontifex a gallis oībus veneratus eſt.ſedit annis.xv.

Enedictus papa adulterin⁹ hui⁹ noīs.xiij.hoc āno clemē papa.214.
b ti pōtifici apud auinionē ī ſciſmate ſuffect⁹:ſedit ānis.xxj. anno chri-
videlicꝫ vſq̄ꝫ ad cōciliū cōſtātiēſe:q̄ petr⁹ luna antea voca ſti.1420.
tus fuit.Cū aūt benedict⁹ papa apꝺ cathelonia ī caſtello paniſco
le munitiſſimo ſe cōtineret:ſeq̄ꝫ verū xpi vicariū ptinacit̄ aſſereret:
tandē auctoritate cōciliij rurſus īprobat⁹ eſt.Sic de eligendo no Sciſ.19.
uo pōtifice ſermo inter oēs habit⁹ eſt.Un̄ ꝛ cōciliij ꝛ ſigiſmūdi īpa
toris:q̄ ſemp concilio aderat:decreto ſtatutum fuit:vt vna q̄q̄ꝫ na
tio ſex ꝓbatos viros ꝛ deū timētes deligeret:q̄ vna cū dn̄is cardi-
nalibꝫ pōtificē eligerēt.q̄ cōclaue īgreſſi pter oēm ſpē:licꝫ ml'ti ſciſ
matici cōclaue intereſſent:vnanimiter Othonēꝫ colūnā romanū
diaconū cardinalē.3.idus noueb.ī feſto beati martini hora tertia
pōtificē creauerūt ꝛ martinū q̄ntū appellauerūt:tantaq̄ꝫ inter oēſ
leticia fuit ꝛ exultatio:vt vix hoīes loq̄ poſſent.His geſtiſ cū p an
nū etiā ibidē cōciliū pſtetiſſet:ꝛ ml'ta ad xpianā religionēꝫ neceſſa
ria decreta fuiſſent:tandē anno dn̄i.1418.cōciliū pontificis īpato
riſq̄ꝫ iuſſu diſſolutū fuit:ꝛ omnes cū pace abiere.

Nocētius papa.vij.hui noīs:patria ſulmonēſis:coſma- papa.215.
i tus antea vocat⁹:hoc anno bonifacio in italia ſurrogat⁹: An.chriſti
ſedit annis.ij.Uir q̄dē grādeuus ꝛ ml'tarū magnarūq̄ꝫ re 1404
rū experiētia inſtructus.cuius ꝟbū erat:oportere illū malū hoīeꝫ
eſſe/q̄ alienū pluſq̄ꝫ ſuūpſius teſtimoniū formidaret.qui pōtifica
tu ſuſcepto ī q̄buſdā rebꝫ vrbani ꝛ bōifaciij p̄deceſſorū ſuorū veſti-
gia ſecutus eſt:q̄s puatus rep̄hēdebat.ꝛ nō mō tantope laudātes
carpſit:verūetiā iniquo aīo ferebat:ſi q̄s apud ſe ea de re loqueret̄ Nepos pa
Preterea oīa ita tumultuoſe gubernabat:vt cū romani inſtarent pe.xj.rōa-
q̄ ſciſma de eccleſia tolleret:ipos cōfeſtim ad Ludouicū nepotem nos inſfec
tanq̄ꝫ ad certū carnificē miſit:qui ſtati.xj.ex ipis e feneſtris deijci ꝛ papa tiore
enecari fecit:qua ſeuitia permot⁹ ppl'us Ro.accito Ladiſlao rege viterbium
arma aduerſus hūc pontificē ſuſcepit.qui ſtatim vna cū Ludoui- fugit.
co ipo nepote Uiterbiū fugit.cumq̄ꝫ pp'ls roma.auctoreꝫ ſceleris

deſeuire nō poſſet / in aulicos oēm irā cōuertēs mltos eorū inter fecit: verū capitolio ⁊ pōte miluio occupatis ac multis cędibꝫ ⁊ direptiōibꝫ pactis ira iā declināte romani pōtificē in grāz receperūt: rogarūtqꝫ vt ad vrbē cū pace redire dignaret. q cū romā veniſſet / nōnullos cardinales creauit: quoꝝ de numero Angelus corrari⁹ patricius venetus vn⁹ fuit: q poſtea gregorius.xij.appellat⁹ fuit: ⁊ petrus filargi cretēſis: alexāder.v.poſtea vocatus. tertius vero otho colūna: martin⁹.v.poſtea dictus. creauit etiā ludouicū pdictū nepotē ſuū: agri picheni poſtea marchionē: eūqꝫ firmanū pncipē ꝯſtituit. quibꝫ ita geſtis nō diu ſupuixit: ſed ſcdo ſui potificat⁹ anno rome defecit ⁊ in baſilica beati petri ſepultus fuit.

Papa 216
Anno xpi
1407

g GRegori⁹ papa.xij.hui⁹ nōis natiōe venetus angelus corrarius antea vocat⁹ patriarcha ꝯſtantinopolitan⁹ h anno ex cardinali ſcti marci innocētio pōtifici ſuffect⁹ ſedit ānis duobꝫ ⁊ mē.vij.pōtifex quidē magne ſctitatis ⁊ grauitatꝫ pcipue reuerēdus: q pōtificatu ſuſcepto iuxta obligationē factaz iterato ad deponendū pontificatū ſe obligauit: ſi bndictus q alterū pōtificatū i gallia tenebat ſe qꝫ abdicaret. cohortātes igit in principio ſeſe pdicti pontifices ⁊ ad mutuā abdicationē offerētes: ſaonā vrbē maritimā vbi ꝯuenirēt elegerūt: ſed in cōueniēdo ſe ad inuicē illudētes maxima xpianoꝝ vexatiōe maiorē diuiſionē cōcitauerūt. Quapropter ingēs ꝯciliū piſis celebratū eſt: in quo gregori⁹ h et benedict⁹ pōtifices de colluſione accuſati / ambo pōtificatu priuati ſunt: ⁊ alexander cretēſis eligit. quo pontifice creato gregori⁹ h qſi pfugus Ariminū ſtatim ꝯceſſit: vbi ⁊ a karolo malateſta vrbis pncipe pbenigne exceptus eſt. qui lꝫ in piſano ꝯcilio exauctoratus eēt / attn tāqꝫ verus pōtifex dū luce morā faceret / ex patrū cardinaliū ꝯſenſu q nōdū ab eo diſceſſerāt gabrielē condelmariū ex ſorore nepotem creauit cardinalē: q poſtea pūtifex fact⁹ Eugeni⁹.iiij. appellatus ē. hic tandē ad ꝯſtāticēſe ꝯciliū karolo malateſta oratore miſſo pōtificatu ſe libere abdicauit: p qua libera abdicatiōe cōuētus ois eū agri piceni legatū creauit: ſed nō mltopoſt recanati animi dolore defecit: vbi ⁊ honorifice conditus eſt.

papa.217.
anno chri
1409

a LExander papa.v.hui⁹ nōis: natiōe cretēſis: petr⁹ candianus antea vocat⁹: ordinis minorū doctor clariſſim⁹: de q ſupra diximus: hoc āno i ꝯcilio piſano gregorio / bndicto boldrino pōtificibꝫ abrogatis oīm cardinaliū ꝯſenſu q tū aderāt in eodē ꝯcilio pōtifex creat⁹: ſedit men.viij. Eo aūt pontifice creato Gregori⁹ vt dictū eſt / ad karolū malateſtā vna cū Leōardo aretino Ariminū acceſſit. Benedict⁹ vo in gallijs poſt habitū ꝯciliū i caſtellū paniſcole ꝯfugit: vbi diuti⁹ imorat⁹ etiā aliqs cardiales creauit. Alexāder aūt h fact⁹ pōtifex vt erat vir optim⁹ eccliaz dei p poſſe in pace cōtinere ſtuduit. Et merito qdē alexāder fuit appellat⁹: qr ⁊ liberalitate ⁊ animi magnitudine oi quis optimo pōtifici ꝯferri potuiſſet. munific⁹ etenī ⁊ qꝫmaxie in paupes vt pōt. decꝫ fuit ⁊ adeo munific⁹ pfuſuſqꝫ extitit: vt demū pauperrim⁹ deceſſe

Uide optimā pontificis integritatem.

rit. Un̄ ⁊ p iocū interdū ipm dixiſſe tradūt ſe diuſ. pōti. fuiſſe pauperē qȝ cardinalē ⁊ mendicū papā: ⁊ ꝓpterea cū nil terrenū expeteret tanto fuit aīo vt ladiſlaū regē potentiſſimū q eccl'iam ⁊ ei⁹ ditionē diu vexaret in cōcilio piſano approbantibꝫ pr̄ibꝫ qui tūc aderant regno priuauerit: ſoluto itaqȝ ꝯcilio alexāder bononiā profectus eſt vbi morbo ꝯtracto cū ad extremā horā veniſſet ꝯuocatis oībꝫ cardīalibꝫ eos oēs ad pacē ⁊ ad ꝯcordiā ⁊ ad tuendā eccl'iam dulciſſimis verbis adhortaꝛ: q̄bus expleris lachrymantibꝫ oībus qui aderāt illud ſaluatoris noſtri egre ꝑferēs inquit: pacē meā do vobis: pacē meā relinquo vobis: ⁊ ſtatim emiſit ſpm̄: ⁊ ibidē cū ingenti luctu ⁊ pompa in cōuentu minorū ſepelitur.

Ioannes pa. xxiiij. hui⁹ noīs natiōe neapolitan⁹ baldaſar coſſa antea vocat⁹ hoc āno alexandro p̄dicto pōtifice mortuo bononie pōtifex creat⁹ ſedit ānis. iiij. ⁊ mē. x. hūc non nulli ferūt pōtificiū mun⁹ potius violēter vſurpaſſe q̄ȝ liberis ſuffragijs aſſūpſiſſe: cū eīm bononie poti⁹ vt dn̄s q̄ȝ legat⁹ eſſet: magnoqȝ exercitui imparet: ⁊ pr̄es ꝑ nouo pōtifice deligēdo ibidē cōueniſſent multa eis itermīat⁹ eſt: niſi pōtificē ſibi gratū elegiſſent: et ea cā multi ꝑducti fuerūt quoꝝ neminē approbare voluit: cum autem obſecrareꝛ vt quē vellet ſignificare dignareꝛ: date inq̄t mihi petri clamidē: ⁊ ego eā dabo pōtifici futuro: qđ cū factū fuiſſet ille palliū ſuis humeris imponens papa ait ſum ego: q res q̄ȝuis pr̄ibus diſplicuiſſet: forte tn̄ ſn̄iam abſcōdi ꝯſultius fuit hominē videlicet terribilē atqȝ armatū territare nō videbaꝛ vtile. Hac igitur arte baldaſar coſſa vt aiūt pōtificatū obtinuit. erat aūt h pontificij ac ciuilis iuriū ꝑitiſſim⁹: ⁊ rerū gerendarū expꝛientia magiſ q̄ȝ vite ſctimonia p̄dit⁹: q inito pōtificatu dies aliq̄t bononie ſubſtitit: ⁊ poſtmodū romā ꝓuect⁹ eſt: vbi ꝯtra ladiſlaū regē ditionē ecclie vexantē paulū vrſinū ⁊ ſfortiā attendulum militari ꝑitia viros p̄ſtātes cōſcripſit: quoꝝ virtute poſt diuturnū variūqȝ ꝯflictū ladiſlaū ꝓfligauit: verū ſequēti anno ladiſlaus virib⁹ trāſſumptꝫ iterato papā bello vexare cepit: ea ꝓpter pōtifex timore correpꝫ⁹ florentiā p̄mo poſtmodū bononiā venit: ⁊ nō ita ml'to poſt māntuā ad ioan. franciſcū gonzagā ꝓfect⁹ eſt: ibidē ⁊ mātue ⁊ cremōe cū ſigiſmūdo ceſare ⁊ gabrino fundulo de pellēdo ladiſlao rege: q romā ⁊ multa ecclie oppida occupauerat ꝯuentū hūit: ⁊ dū hec mātue ꝯgerenꝛ ioānes pōtifex ad ꝯciliū cōſtātie oīm nationū ꝯſenſu citatur vbi multa ei enormia crimina a multis obiecta ſunt: q timens ſtatim mutato habitu familiaqȝ clanculū ꝯſtantia aufugit: q audito e veſtigio miſſis militib⁹ comp̄hēſus: inſulā ſcti marci ꝓpe cōſtantiā in carcerib⁹ coniect⁹ eſt: eoqȝ incarcerato ꝯciliū viros grauiſſimos doctoſqȝ iudices delegit: q fuge cām diligēter inq̄rerēt: ⁊ crimina obiecta diſcuterēt: eadēqȝ ex ordie referrēt: quare ꝯ ipſuȝ 40. ⁊ eo ampli⁹ capl'a ꝯ fidē xp̄ianā in eo ꝓbata ⁊ adiudicata fuerunt: quibus criminib⁹ ioannes hic merito pōtificatu ab vniuerſo cōcilio deiectus eſt: ⁊ hanc q̄dem ſentētiā in ſe latam ipſe ſui ſce

Pap. 218. An. chriſti. 1410

ſciſma. 19.

Uide pōtificis, aſtutiam

Papatū h violēter q̄ſi accepit.

Ladiſlauȝ regem profligat.

Cremonaȝ pontifex venit: papa citatur.

40. capitula ꝯ papaȝ obiecta

leris ꝯſcius affirmauit ⁊ comprobauit: pro qua re ex conciliȷ̄ decreto ſtatim ad ludouicum bauarie ducē cuſtodiēdus miſſus fuit do nec aliud de ipſo cerneret: q̄ in aldeberga caſtello munitiſſimo per trienniū eū ꝯſeruauit: tandē eo in ꝯcilio martin⁹ pōtifex ſurrogatus dū apud florentiā exiſteret: ⁊ rogaret a coſmo medico ciue florentino baldaſarē ipm̄ e carcerib⁹ liberauit: q̄ ſtatim ꝑter ſpem omnibus admiratib⁹ ad martinū ipm̄ florentiā venit: ⁊ ei⁹ exoſculato pede: vt verū xp̄i vicariū recognouit ⁊ ſalutauit. Martin⁹ autem ea humilitate ꝓmotus poſt aliquot dies ipm̄ in numeꝝ cardinalium aſſiſtēs eū tuſculanū creauit: quē poſtea eo honore hūit: q̄ reliq̄s cardīales veꝝ poſt aliq̄t mēſes anī dolore vt credi poſſit florētie defecit vbi ⁊ coſmo medico amātiſſimo ſuo honorificētiſſimo ſeplchro ī diui ioā.ba.tēplo mag̃ adhibita funerꝫ pōpa ſepl't⁹ ē

Papa.219 An.christi. 1415

Martinus pa.v.ei⁹ noīs p̄ia ro.ex illuſtri familia colūnienſium nat⁹ hoc āno in celebritate ſctī martini epī ex cardinali diacono in ꝯſtantienſi ꝯcilio oīm nationū ⁊ cardīalium ꝯſenſu pōtifex creat⁹ ſedit ānis.xiiȷ̄.⁊ mē.iȷ̄.iuris pōtificȷ̄ peritiſſimus: ⁊ in oī vita integerrim⁹ vir: ob cuius integritatē et doctrinam ac bonitatē atq̄ꝫ moderationē ex.xxiiȷ̄. cardinalib⁹ p̄electus fuit: q̄ in pōtificatu ꝯſtitut⁹ nō ſomno aut ocio: ſed negocio ⁊ ſollicitudini dedit⁹ oīa ad rē pōtificiā ꝑtinētia miro ꝑfecit mō: cui⁹ ſermo cū breuis eſſet plenus ſentētȷ̄s in lucē ſemꝑ deducebat: verū tū in reb⁹ adeo ꝓmptus erat vt res factas ꝑus hoīes cernerent q̄ꝫ ab eo excogitatas putarēt: tali nāq̄ꝫ pōtifice indigebat eccl'ia dei: qui petri nauiculā ſciſmatis ⁊ ſeditionū fluctib⁹ diu acriter quaſſatam redigere in portū ſalutis ſciret ⁊ poſſet: h igit̄ pōtifex creat⁹ et factus: eo in ꝯſtātienſi ꝯcilio etiā ꝑ annū ꝑſtitit reipu.xp̄iane cōponēde cā: ſꝫ reb⁹ oībus optime diſpoſitis abſolutoq̄ꝫ ꝯcilio ī italiam ꝑ ſabaudiā venit: dū aūt alpes trāſiſſet: ⁊ in italiā deſcēdiſſꝫ ꝓuanorū in pedemontiū vetuſtā ⁊ clariſſimā familiam ob virorū ipſius p̄ſtantiā atq̄ꝫ vrbanitatē p̄mo ī ſuā colūniēſiū familiā copulauit atq̄ꝫ ipſi⁹ īſigne eidē familie ob ipſi⁹ benemeritū gerēduꝫ ꝯceſſit. Indeq̄ꝫ abiēs mediolanū ꝑuenit vbi a philippo maria duce eiuſq̄ꝫ ꝓpl'o ꝑbenigne magnificētiſſimeq̄ꝫ except⁹: ibiđ ſacriſtiā maiorꝫ tēpli ꝯſecrās ml'tas īdulgētias ꝯceſſit: Brixiā q̄ꝫ vadēs a pādulpho mala teſta p̄ncipeſ īferiori except⁹ fuit gl'ia. vbi int̄ ducē p̄dictū ⁊ Pādulphū ipm̄: hac lege pacis federa ꝑcuſſit vt Pādulphus ipſe quot ānis tributo duci ꝑſoluto tādiu brixia potiret̄: q̄ad ei viuere liceret: quā tū pacē pādulphus haud multo poſt diſturbauit. Inde q̄ꝫ digrediēs ꝑ fines mantuanorū ferrarienſiūq̄ꝫ ac rauennatū florentiā tandē ꝑuenit vbi biennio ſubſiſtēs oēm eccleſie rē tā in tꝑalibꝫ q̄ꝫ ī ſpūalibꝫ ꝑoptime cōpoſuit. Qm̄ eccl'ia ipſa ꝓpter longū ſciſma oēm pene tꝑalem ditionē ꝑdiderat quā ibidē cōmorāte martino in ſuā redegit ꝑtātē. Cōpoſitis itaq̄ꝫ ex ſnīa rebꝫ martin⁹ cū bona florentini ppl'i grā diſceſſurus: ciuitatē metropolitāo honore exornauit eiq̄ꝫ volateranā piſtoriēſē ⁊ feſulanā

Prouanā familiā colūnēſē fecit

Indulgentias mediolaneſibꝫ cōceſſit.

Florētie ꝑ bienniū ſtetit.

Archiepm̄ florentinis dedit.

eccl'ias ſubiecit. Abiens itaq̧ florentia romā tandē deſideratus ꝑ
uenit vniuerſa vrbe eidē obuiā effuſa: q̄ hominē nō ſec⁹ ac oīm pa
rētē expectabat: vrbē igit̄ romanā pōtifex ingreſſus adeo diruptā
⁊ vaſtatā inuenit ꝙ nullā ciuitatis faciē h̄re videbat̄: naꝫ collapſe
dom⁹ collapſaq̧ tēpla cernebant̄: oīa dirupta oīa vaſtata oīaq̧ la
cerata ⁊ diſſipata erāt: ⁊ nō mō tēpla/domus/vici/⁊ platee ac reli
qua vrbis menia: ſed ⁊ ciuiū mores atq̧ om̄e oīno ciuitatis orna
mentū in ea deꝑditū videbat̄. quā ob cām pōtifex pietate cōmot⁹
ad eam exornādā cōponēdoſq̧ mores ita animū adiecit: vt breui
conualeſcēs meliorē faciē p̄ ſe tulerit: quā ob rem ciuitas ipſa nō
mō ipſum ciuē ſuū ⁊ ſūmū pōtificē: ſed optimū patrie parentē ap
pellauit: ⁊ inter cetera martinus ipſe porticū ſancti petri collaben
tem in p̄mis reſtituit: ⁊ pauimētū lateranēſis eccl'ie oꝑe vermicu
lato ꝑfecit: ⁊ teſtudinē ligneā ſupinduxit. Edes p̄terea ad. xij. apo
ſtolos vetuſtate collabentes reſtituit. Jd ip̄m ⁊ cardinales oēs ſu
is in titulis certatim fecere. Demū ſublatis penit⁹ ſciſmatib⁹ ſu
perato ⁊ extincto apud aq̄la:n brachio montono alijſq̧ tyrannis
et viarū latrōib⁹ ⁊ q̄̄ maxie tartallia lauello fugato: bohemis in
ſuꝑ hereticis ſedatis. Multis etiaꝫ cardinalib⁹ viris grauiſſimis
creatis: ⁊ eccleſia vndiq̧ pacata pōtificat⁹ ſui āno. xiiij. ⁊ men. iij
etatis vero ſue anno. lxiij. apoplexia rome moritur: ⁊ in conſtanti
na eccleſia ante capita apl'orū ſepelit̄ ſepulchro eneo vniuerſo ce
tu romano comitāte ⁊ flente quo mortuo ſedes vacauit dies. xij.

Ugeni⁹ papa. iiij. eius noīs glorioſiſſim⁹ quidē natiōe ve
e netus familia condelmeria vetuſta patre angelo gabriel
religioſiſſim⁹ antea vocat⁹ hoc anno. v. nonas martij apd̄
mineruā rome poſt martinū papam pōtifex creat⁹ ſedit annis. xv.
hic gregorij. xij. ex ſorore nepos canonicuſq̧ celeſtini habitus cō
gregatiōis ſcti georgij in alga venetijs fuit. Primo q̄dem ipſius
gregorij theſaurari⁹: deinde ſenenſis ep̄s poſtea cardinalis demū
pontifex fact⁹ nil eo honore elatior nulla in re priſtinā naturā mu
tauit: eadem certe humilitate eadēq̧ continētia ⁊ auſteritate vite
vixit q̄̄uis in initio ſui regiminis malis ꝯſilijs duct⁹ vari⁹ extite
rit. cum em̄ diuina humanaq̧ oīa ꝑturbaret romanū populū ad
arma ꝯcitauit: qui ipſius magiſtratib⁹ e roma pulſis nouos crea
uere romani itaq̧ ipſū pontificē mutato habitu cū monaſtico cu
culo fugere cōpulerūt: eūq̧ ꝑ tyberim fugientē lapidib⁹ ⁊ ſagittis
ꝑſecuti ſunt. Cūq̧ florentiā petiſſet ibi ꝑ aliqd̄ tp̄s ſubſtitit. quo ī
tp̄e oīa ⁊ bellis ⁊ ſciſmatib⁹ vbiq̧ p̄turbari cepta ſunt. Romani
em̄ ſublato clamore ad arma ī libertatē ꝯclamauere: ⁊ nouis crea
tis magiſtratib⁹ franciſcū eugenij nepotē ⁊ eccl'iaſtice ditionis ca
merariū capiūt: arcemq̧ ſancti angeli expugnāt: capitoliū firmo
preſidio muniūt: ⁊ ꝑ ſex menſes in libertatē ſe vendicāt: eo autem
tumultu baſilienſe cōciliū antea martini decreto inchoatū auge
re ꝑ hyſpanie: gallie: pannonieq̧ regibus ceptum eſt: qui cōmunē
reipub. xp̄iane gubernationē in arbitrio cōcilij reponebāt. Ad qd̄

Mores cō poſuit

Pr̄ p̄rie ap pellat⁹ eſt.

Tartallia lauell⁹ oc cidit.

Pa. 220I an. chriſti. 1430.

Canonic⁹ celeſtini ha bitus fuit.

Pōtifex fu git ⁊ ſagittis inſequit̄.

Cōciliū ba ſilee

quidem ↄciliū eugeni⁹ bis terq; citat⁹ ire recuſauit: quā ob cauſā
eugenio pontificatu abrogato amedeus heremita olim ſabaudie

Dux ſabaudie fit pontifex

dux pontifex delectus ē: eugeni⁹ aūt indignatiōe ꝑmotus cum in
ter karolū francoꝝ regem: ꝛ philippū burgūdie ducē pacē cōpo
ſuiſſet Delphinū karoli regis filiū cū magno comitatu in baſilieñ
ſes ↄcitauit: cui⁹ impetu ille ↄuentus ſtatim diſſipat⁹ ē: quāuis ꝑ
mo cōprobaſſet ꝓpter qđ infinita ſubſecuta ſūt mala. ferūt autem

Orietalis et occidetalis eccleſie vnio

hunc eugeniū ꝑter pōtificis dignitatē mirū immodū amaſſe bella
verū poſtea ad ſe reuerſus prudēti⁹ ꝛ cōſtanti⁹ egiſſe. vñ ꝛ cōciliū
florentie habuit in ꝗ orientalē eccl'iam cū occidētali maxio cū īpē
dio ꝛ labore vniuit: vbi ꝛ ioānes paleolog⁹ ↄſtantinopolitan⁹ im
perator: ꝛ ſu⁹ ꝑiarcha cū epīs archiepīs ac ingēti doctiſſimoꝝ vi

Multe nationes

roꝝ atq; nobiliū toti⁹ grecie īterfuerūt: ꝗ oēs ſūptib; romani pō
tificis ac romane eccl'ie enutriti ac in greciā reportati fuerūt: coq;
in cōcilio affuerunt: ꝛ armeni/ethyopes/georgiani/iacobite/ libi
am/aſiāq; incolētes: atq; alij ex aſia minori ponto videlꝫ cilitia/
ſyria/ ꝛ aphrica ꝗ oēs fidei catholice ro. eccl'ie ſe tādē ſubmiſere ac
humil'r ſubdidere: idēq; ſigiſmūdū ceſarē ꝑbenigne rome exceptū
imperij corona īſigniuit. Philippū mariā mediolañ. ducē tñ quo
ad vixit inimiciſſimū habuit a quo ꝛ ꝑ nicolaū picenīnū ꝛ frāciſcū
ſfortiam adeo bellis vndequaq; vexat⁹ fuit vt vix ei reſpirādi fa
cultas dareꝛ. bona tñ multa vrbi ↄtulit: maximeq; circa vaticanū
quia erarij officinā ꝛ aream palatij inſtaurauit: ac vrbis vias mul
tis in locis ſtrauit ac lateranēſe palatiū reſtituit iuxta qđ monaſte

Canonici regulares.

rium dignū iādiu cōditū inſtaurauit: in quo pulſis canonicis ſe
cularibus: regulares canonicos ſub regula diui auguſtini nuper
me excitatos ex friſonarie loco lucēſis agri accitos introduxit: ba
ſilicam ꝗꝫ ſancti petri: ꝛ ei⁹ ſacriſtiā multa ſuppellectili donauit.
Religioſos oēs ſub regularib; inſtitutꝭ viuere volētes mirū immo
dum dilexit ꝛ ꝑuilegijs alijſq; gratijs plurimis iuuit: alijs ꝗꝫ gra
tijs auxit: gymnaſia oīm ꝗ̄ diligētiſſime fouit: ꝛ in oēs liberalis:

Hic viros doctos fouit.

et potiſſimū doctos fouit: quoꝝ familiaritate: licet ipſe modice lit
terature delectatus ē: ꝛ lꝫ vnq̄ ad ꝑdiſcendā aliquā ꝑticularē lit
teraturā animuꝫ adiecerit: doctores tñ eccl'ie ꝛ oratores atq; hy
ſtoricos libros ita aſſidue legebat vt ſubtiliſſimo ingenio oēs ītel

In turcos miſit.

lexerit. hic vladiſlaū polonie regē cū iuliano ceſarino cardinali in
turcos miſit ꝗ cū. xxx. milibuſ apud andrinopolim cecidere. Erat
itaq; eugeni⁹ ꝯ aſpectu angelic⁹ oī veneratiōe dignus: grauis ſꝑ
ꝛ moderatus in dicēdo: parcus in victu ſuo: ſꝫ in familia ſplēdid⁹
familiares habuit doctos viros ꝛ ſctītate ꝓbatos: quoꝝ opa ī re
bus arduis vtebaꝛ. vnū in eo reꝑhenſibile fuit ꝙ anatas oīm be
neficioꝝ poſt bonifaciū nonū ꝛ ipſe ↄfirmauit ꝗ in hodiernū vſq;
diē ꝑſeuerare cernim⁹. Obijt aūt āno a natali xp̄iano. 1446. vij.
kl'. martias etatis ſue. lxiiij. quo ꝗdē anno beatū Nicolaū de tolē
tino in ſctōs retulit ↄfeſſores: eo itaq; mortuo in beati petri baſi
lica ſepeliꝛ ſepulchro marmoreo cum hoc epitaphio: videlicet

Eugenius iacet hic quartus/coꝛ nobile: cuius
Teſtantur vite ſplendida facta ſue.
Iſtius ante ſacros ſe pꝛebuit alter ab oꝛtu/
Alter ab occaſu ceſar vterqꝫ pedes.
Alter vt accipiat fidei documenta latine:
Alter vt aurato cingat honoꝛe caput.
Quo duce ⁊ armenij graioꝛum extra ſecuti
Romanam agnoꝛunt ethyopeſqꝫ fidem.
Inde ſyri ac arabes/mundiqꝫ e finibus indi.
Magna ſed hec animo cuncta minoꝛa ſuo.
Nam valida rurſum teucros iam claſſe petebat/
Dum petit aſt ipſum ſuſtulit atra dies.
Qui ſemꝑ vanos mundi conſcripſit honoꝛes:
Atqꝫ hac impreſſa condire duxit humo.
Sed non quem rubꝛo decoꝛauerat ille galero.
Non hoc franciſcus ſtirps ſua clara tulit:
Suſceptiqꝫ memoꝛ merito tam nobile qꝺ nunc
Cernis: tam pꝛeſtans ſurgere iuſſit opus.

Felix papa. v. eiꝰ noīs natiōe Sabaudiēſis amedeus heremita antea vocatꝰ: āno dñi. 1438. die. xvij. nouēbꝛis eugenio pōtifici a baſiliēſi ꝯcilio philippi ducꝭ ꝓcuratiōe diſpoſito ⁊ i ſciſmate pōtifex electꝰ: ſedit ānis. ix. ꝗ creato e veſtigio magne ſeditiōes in eccl'ia dei exoꝛte ſunt: cuꝫ xpiāna reſpublica trifarie diuiſa ſit: aut Felicē aut Eugeniū ſeqreť: eſſētqꝫ q neutrales vocarenť: ꝗ neutri obtꝑarēt. Hic itaqꝫ felix pꝛimꝰ ſabaudie dux fuit ꝗ ꝑus comites appellabanť: ⁊ a Sigiſmūdo ceſare titulo ducatꝰ obtēto. Cū ānis ferme. xl. pꝰ p̄rem ꝓuincie gubernacula tenuiſſet: aucto p̄no iꝑio: parta vndiqꝫ pace: ac demuꝫ relictis ꝑncipatꝰ glie faſtibꝫ i eremū ſe recepiſſet cū ſex viriſ eqſtris oꝛdis: etate etiā ꝓuectis: mūdo ⁊ pōpis eiꝰ renūciaſſet: ad ripalie locū tāqꝫ ꝑadiſū delitiarū ſibi delegit. Cūqꝫ eo in ſtatu vitā celibē in terris ageret: a baſiliēſi cōcilio pontifex electꝰ fuit: barbā totōdit quā antea nutriuerat. Ducatū ꝑmogēito ſuo tradidit: eccleſiaſticas cerimōias didicit. Stipatus magna nobiliū caterua baſileā pꝛexit: vbi inter duos filios egregia facie adoleſcētes tāqꝫ romāe p̄ſul eccl'ie coꝛonatus ē. Celebꝛauit ſepe diuina: bn̄dixit plebibꝫ: officia curie oꝛdinauit. Cardinales doctrina ⁊ aucte p̄ſtantes aſſumpſit. Verū cuꝫ pacis ⁊ humilitatis amatoꝛ exiſteret: moꝛtuo Eugenio pontifice ilico nullis pulſatus pꝛecibꝰ/ Nicolao eius ſucceſſoꝛi humaniſſime ceſſit: relicto nomine pape/cardinalatus honoꝛeꝫ retinuit. In patria ſua legatum de latere creauit. Deficiēs demuꝫ in ſenectute bona. fuit autē clariſſimus ꝑnceps ꝑteri genus ⁊ ſue elegātie foꝛmam: ac regiam dignitātē ⁊ pꝛomptā eloquentiā. manibꝫ integer vita ⁊ religiōe ſanctus: in ſubditos clemēs: in bello magnanimꝰ: ⁊ in omnes iuſtiſſimus: ac demū nimiū felix: ſi ſenium ſuum eccleſiaſticis titulis nō fedaſſet.

f

Pap. 221.
An. chꝛiſti 1438.

Piſani populi maritimo bello potentes. gione tuenda ꝑperarent. Erat tūc ppl's biſan⁹ bello maritimo admodum potēs. Sed cū hec ardētiori cura vir ſctūs ageret: ibidez moritur: atqꝫ eo in loco cū luxu maximo ſepelit.

Papa. 183 An. christi. 1186. c Clemēs pa. iij. hui⁹ nois: p̄re iohāne ciue ro. nat⁹ poſtea pōtificatū accipiēs: ſedit ānis. ij. ⁊ dieb⁹. xvj. Hic etiā pōtifi. ſuſcepto: ꝯfeſtim de bello in ſarracenos ducēdo edictū ꝓpoſuit: poſtmodū nōnulla edificia in vrbe extruxit/ ⁊ clauſtrū apud ſanctū laurētiū extra muros edificauit: ⁊ edes lateranēſes vetuſtate collabentes nō mediocri impēſa reſtituit: ⁊ ei⁹ tēpla muſinis exornauit: necnō ⁊ quorūdā clericorū mores ꝓphanos ſua ſeueritate emendauit: atqꝫ cū tancredo apulie tyrāno bellū geſſit. Tandē cū mortē obijſſet in lateranēſi eccl'ia cū ingenti pōpa ſepelitur.

Pap̄. 184. ā. xpi. 1188. c Celeſtin⁹ pa. hui⁹ nois. iij. natiōe ro. Clemēti pō. hoc anno ſuffectus: ſedit an. vj. mē. vij. ⁊ dieb⁹. xj. Pōtifex q̇dē p oīa bonus imo ⁊ optim⁹. Qui ſuſcepto magiſtratu: henricuꝫ/ dictum eſt: corona coronauit: atqꝫ ei cōſtantiā monachā in matrimoniū collocauit: Et q̄ad vixit nil p̄termiſit: quo min⁹ hieroſolymitana ciuitas recuparet. Et lꝫ in ml'tis bellorū ſūptib⁹ q̄tidie opp̄meret tñ egregias edes apō ſcm̄ petrū ⁊ lateranū extruxit. Moriēs tādē cūctis p̄ dolore lachrymātib⁹ i btī petri tēplo ſepelit.

Pap̄. 185. An. christi. 1195. i Innocēti⁹ pa. eius nois. iij. p̄ria cāpan⁹: p̄re tranſimundo anagino ex infima plebe nato: papatū poſt celeſtinū pō. accipiēs: ſedit ānis. xviij. ⁊ mē. iiij. ac dieb⁹. xxiiij. Uir certe in omi gñe vite ꝓbatiſſimus ac doctiſſim⁹ q̇ ⁊ a p̄meua etate pariſi⁹ lr̄is operā dedit: vbi tm̄ ꝓfecit ꝙ poſtmodū ml'ta librorum volumia cōpoſuit. Inter q̄ extat liber de miſeria ꝯdtōis humane. Qui incipit: Quare de vulua mr̄is. De officio miſſe. li. ij. q̇ incipiūt. Tria ſunt. De ſacro baptiſmi. lib. j. De clauſtro aīe: li. j. In ſeptez pſal. pniales li. j. Decretales antiq̄s. li. j. q̄s q̇dē obſuari mādauit: in q̇bus ml'tas hereſes iprobat: ſicut i p̄ncipio volumis hr̄. Itē ml'tos ſmōes cōpoſuit. De tpib⁹ dieb⁹ ſingul' accomodatos. Ei⁹ āt opa et ipēſa hoſpitale ſcti ſpūs itra vrbē leoninā ꝯditū: magnis ꝓuētibus auctū fuiſſe cōſtat: qō poſtea ſixt⁹ q̄rt⁹ pōtifex miro culto exornauit: indeqꝫ baſilicā ſcti ſixti vetuſtate collabētē reſtituit: vniuerſiſqꝫ eccleſijs q̄ itra vrbē erāt ꝓ ꝯficiēdis calicib⁹: argēti librā vnā obtulit. Et altare beati petri p'mū ornauit. Uex dū puſij tollende diſcordie cā: q̄ int' genuēſes ⁊ piſanos vigebat ꝓfect⁹ eēt: ibidē in pace q̇euit: h p̄mū ordinē diui auguſtini heremiticū ſua ſub tutela vicꝫ apl'ica ſuſcepit: vtꝫ ex ei⁹ idulto: qō incipit. Solꝫ ānuet.

Pap̄. 189. ā. xpi. 1214. h Honori⁹ pa. ei⁹ nois. iij. natiōe ro. p̄re americo. hoc āno Innocētio pōti. ſuccedēs: ſedit an. x. mē. vij. ⁊ dieb⁹. xiij. Uir ſane doct⁹ ⁊ vt paſtorē decet optim⁹. Qui pōtificatu inito impiales titulos Frederico ſcdo ſtatī ꝯtulit. Que tñ poſtea iurib⁹ eccl'iaſticis ſibi vſurpaſſ: anathemate p̄mo notatū poſtea dignitate p̄uauit. Deinde vt p̄ferr petrū altiſiodorenſem Cōſtātinopolitanū impatorē coronauit; Et cū ordinē heremitarū: ꝓut Innocēti⁹

fecerat ꝓtegendū ſuſcepiſſet etiā ordines nouos videlicet p̄dicato
rū ꝛ minorū ↄfirmare voluit: hieroſolymoꝝ etiā regē noīe Joan
nem ex aſia ad ſe romā venientē benigniſſime ſuſcepit: ꝛ mltis mu
neribus a ſe donatū in angliā remiſit: baſilicā quoqꝫ diui lauren
tij extra muros ꝛ baſilicā ſctē bibiane n ꝫ nō ꝛ ſancti petri ſancta
ſanctoꝝ reſtituit atqꝫ edes marij marthe ꝛ audifax edificauit: ꝛ cū
eſſet doctor egregius mltas decretales ipſe cōpoſuit: ꝛ cū omnibꝫ
bene ꝛ optime vitam duxiſſet: Tandē ſanctiſſime moriēs in baſili
ca ſancte Marie maioris ſepelitur.

GRegori⁹ pa. hui⁹ noīs nonus natiōe anagnin⁹ de ꝓſapia Pap. 187.
innocētij. iij. pape honorio pōtifici hoc āno ſuffectus ſedit An. chriſti
an. xiiij. ꝛ mē. iij. hic ſuſcepto pōtificatu honorij p̄deceſſo 1225
ris ſui ſnīam in federicū ꝓlatam ↄfirmauit ꝙ ad recuꝑandā hie
roſolymā ꝓficiſci nollet: ꝓpt qđ impator ipe inimicitias graues: ꝛ
maximas aduerſus pōtificē ↄſtituit: ꝛ exercitu compato ſtatim in
eum mittit: eūqꝫ in vrbe obſidēs etiā magna patrimonij partē oc
cupauit ac ro. pene oēs pecunia corrupit. bonis itaqꝫ tpalib⁹ pon
tifici deficiētib⁹ ipſe delatis p vrbē ſupplicādo aplorū capitibꝫ po
pulū ad cōmiſerationē in ipm cōmouit ac ſi tumultuantes roma
nos in ſuā ſnīam traxit: ꝛ adeo vt eos impulerit ꝓ eccl'ia ꝛ pōtifi
ce crucē ꝛ arma ſuſcipe: ac veniētē impatorē ab vrbe ſūmouere: fe
dericus aūt ira pcit⁹ multos captiuos varijs cruciatib⁹ interfecit
ac mltas vrbis eccl'ias arripuit ꝛ earū muros euertit: atqꝫ alia lo
ca ferro ꝛ flāma vaſtauit: quā obrē gregori⁹ de abrogādo Federi
co cōciliū celebrauit: ſed re ab ipſo federico cognita: vias oēs ter
ra mariqꝫ p̄cluſit: ꝛ quoſdā cardinales ac p̄latos adiuuantibꝫ pi
ſanis ſuis in mari cepit ꝛ in carcerē ↄiecit: imo demerſit: q̄ ex re tm̄
dolorē gregori⁹ h ↄtraxit vt nō diu poſtea ſupuixerit: hic itaqꝫ pō
tifex p̄dicatoꝝ ducē: ꝛ antoniū ordis minoꝝ fratrū: atqꝫ eliſabeth Hic cano
vngarie regis filiā: ꝛ franciſcū ſeraphicū minoꝝ patrē vltimo ſui nizauit di
pōtificat⁹ anno in ſanctos retulit ↄfeſſores: genuēſes vero ac ve uū dn̄icū
netos diſſidentes ad ↄcordiā reuocauit: vtqꝫ deinceps ī bellis ge antonium
rendis vtriſqꝫ impēſe cōes eſſent: ꝛ ſigna viciſſim vtriuſqꝫ ferrent: Eliſabeth
qui tandem multis quaſſatus erūnis ꝛ labori⁹: quartodecimo ꝛ franciſcū
ſui pontificatus anno moritur.

CEleſtin⁹ pa. huius noīs q̄rt⁹ patria medialonenſis gente Pap. 188.
nobili caſtelliona natus gregorio pōtifici hoc āno ſuffect⁹ An. chriſti.
ſedit tm̄modo dieb⁹. viij. ꝛ poſt ſedes vacauit menſes. xxj. 1224
cum p capturam cardinaliū electio dilata fuiſſet. hic itaqꝫ vir vita
ꝛ ſcientia ac prudentia admodū inſignis fuit: cuius ſententia hec
fuit p̄cipua. Difficilius inq̄t in ſecūdis rebꝫ: q̄ꝫ in aduerſis eſſe mo
deratū: hic tantū eloquētia valuit vt federicum dimiſſa eccleſia ↄ
mauros tranſire compulerit: quāuis in ſententia nō manſerit: qr
ſtatim in italiā nō ſine magno dedecore redijt: dum enim federic⁹
contra mauros acceſiſſet: celeſtinus hic vita deceſſit: et ſic illa in
cepta dimiſit.

papa 189. Nnocentius pa. eius nõis. iiij. Sinibaldus antea vocatꝰ
ãno christi n gente fuschanatꝰ comitũ lauanie pria genuenſis: tandem
1242. cardinalibꝰ a federico decentis in libertatẽ redactis ana-
gnie põtifex creatꝰ ſedit ãnis xj. men. vj. ⁊ diebꝫ. vj. vir q̃dẽ doctiſ-
ſimus: ⁊ aĩ virtute pſtantiſſimꝰ cuiꝰ electionẽ eã ob cãm federico
ingratã fuiſſe tradũt: ꝙuis amiciſſimus ante electionẽ fuiſſet: con
gratulabũdus rñdit: bonũ eſt cardinalẽ amicũ in acerrimũ hoſtẽ
ro. põtificẽ ꝑmutaſſe. Hic itaq̃ põtificatu inito balduino grecoꝝ
impatore interueniẽte de ineũda pace cũ eodẽ federico mẽtionẽ fe-
cit: ſʒ cũ didiciſſet ſibi ab eodẽ federico ĩſidias paratas eſſe ſubito
genua cũ duabꝫ triremibꝫ ⁊ xx. a ſuis ꝯciuibus miſſis ꝓfectus eſt:
vbi magno oĩm applauſu ſuſceptꝰ: inde in franciã nauigauit: ex-
ceptuſq̃ ſũma oĩm cũ veneratiõe lugdunũ petijt: ibiq̃ ꝯciliũ cele-
brauit ãno ſcʒ. 1249. in quo oĩm ꝯſẽſu federicũ imperio ⁊ regio ti-
Gymnaſi tulo ꝓuauit: ꝓpter ꝙ federicꝰ ira percitus edes villaſq̃ cognato
um pata- rũ innocẽtij pape diripuit ⁊ euertit: inde maiori rabie ſuccẽſus ad
uij transtu arma cõuerſus: picenũ vmbriãq̃ ac ceteras ꝓuincias eccl'ie ſbdi
lit. tas a põtifice diſcedere fec̃ ac bononiã ſtudio ꝓuauit: qđ paduam
Btũs pe- trãſtulit: cũq̃ tãdẽ federicꝰ vita fũctꝰ eẽt: ⁊ ob eiꝰ mortẽ bella ĩ ita
trus mar. lia plurimũ extincta fuiſſent: hedimũdũ cantuarienſem epm: ⁊ pe
trũ patria veronẽſem ordinis predicatoꝝ nuꝑ ab hereticis ĩterfe-
ctum: ibidẽ in ſanctoꝝ numero redegit. idẽ fecit de ſctõ Straſlao
cracouienſi epo ab iniquo principe ꝑempto: q̃ in vita ⁊ ĩ morte mi-
Octaue raculis multis claruit. Huius itaq̃ decretũ fuit vt octaua nati-
ꝟginis na uitatꝭ ꝟginis marie ſingulis ãnis ꝑpetuo celebraret̃: cardinaliũ
tiuitatꝭ in- ſedes iãpridẽ vacuas viris optimis repleuit q̃bus ⁊ mãdauit cũ
ſtitutio. in publicũ equitarent: rubro galero vterent̃: qđ nũc vſq̃ magna
cũ gloria ſeruatũ ẽ. Deniq̃ cũ romã veniſſet inde a ꝓceribꝫ regni
ſicilie vocatꝰ neapolim petijt: vbi benigniſſime exceptꝰ aliquãdiu
ibidẽ moratus eſt: ⁊ dũ ſperaret ſe toto regno breui potiturũ illic
obijt: atq̃ ibidẽ in baſilica beati Laurentij ſepultꝰ eſt: hic itaq̃ do
ctiſſimus vir inter cetera doctrine ſue monumẽta apparatũ ſuper
decretalibꝫ edidit celeberrimũ: aliũ apparatũ cõpoſuit: quẽ auten
auctoritaſ ticas vocauit: inſuꝑ ⁊ iuriſditiõe impetij: ⁊ auctoritate põtifici ro-
põtificis. mani ꝯtra petrũ vineã ſcripſit: quẽ libꝝ apologeticũ noĩauit. So-
Hic com- roribus q̃ʒ ſancte clare regulã cõpoſuit pulchrã: qua eiuſdẽ ordi-
poſuit re- nis vltra mõtane ſorores cõiter ſeru ãt: ordinẽ aũt heremitaꝝ diui
glaʒ ſãcte auguſtini: ⁊ reliquos mẽdicãtiũ ordines plurimũ dilexit: ⁊ eos q̃-
clare. dem apoſtolicis fauoribꝫ ⁊ priuilegijs ac multis bñficijs quoad
vixit ꝓſequi nõ deſtitit: vt ex eoꝝ indultis optime patet.
papa 190. Lexander papa huiꝰ nõis. iiij. natiõe cãpanus patria ana-
An. christi a gninus innocentio põtifici h̄ anno ſurrogatus ſedit annis
1254. vj. ⁊ men. vj. magni certe aĩ magniq̃ ꝯſilij vir q̃ mãfredũ
ſicilie regẽ: ⁊ ezelinũ de runcano atq̃ alios tyrãnos nõnullos per
ſequi vbiq̃ nõ extimuit: ſed ⁊ inter genuenſes ⁊ venetos lites cõ-
ponere non deſtitit: hic beatã clarã d aſſiſio beati franciſci diſcipu

lam in ſanctas retulit: ꝛ libellos quoſdā ꝯtra mendicantiū paupꝛtatē editos aboleuit: inſup ꝛ pauperibꝫ q̄buſdā ꝛ p̄ſertī religioſis de xp̄iana religione benemeritis bn̄ficus admodū ꝛ liberalis fuit: ꝛ ꝓpterea ex viſiōe q̄ btm̄ auguſtinū vidit vnionē fratrū heremita-rū diui ipſiꝰ auguſtini a p̄deceſſoꝛe ſuo incboatā ip̄e ardēter pfecit oꝛdinē q̄ ipſum relicta heremo vrbes petere ꝛ incolere vbiq̄ʒ coe-git: vt ꝛ ipſi doctrine verbo pariter ꝛ exēplo: necnō ꝛ ꝯfeſſionis au-diēdo actus ſicut ꝛ ceteri ſalutꝭ fructū afferre poſſent: ī eodē quip-pe ſtatu oꝛdinē ipſum ꝯfirmauit: quibꝫ etiā vna cū oꝛdinibꝫ pꝛedi-catoꝝ ꝛ minoꝝ multa pꝛiuilegia exēptioneſq̄ ac indulgētias con-tulit: q̄s certe mira beniuolētia ſūmaq̄ʒ deuotiōe ſemp ꝓſeq̄ nō de-ſtitit: ꝛ earūdē religionē viris doctꝭ admodū fouit ꝛ ad cardinala-tus ep̄atuſq̄ʒ dignitates multos ꝓuexit ſicut in annalibꝫ reperit̄: hic itaq̄ʒ cū tandē viterbiū ꝯceſſiſſet pacē īter genuēſes venetoſq̄ cōpoſiturus cū ea in re diu vexaret̄ tedio aī: vt fert̄ moꝛtuus eſt: et ibidē in eccl'ia ſancti Laurētij honoꝛificētiſſime ſepelit̄: q̄ moꝛtuo ſedes vacauit men. iiij. ꝛ diebꝫ. iij. hic cū doctus egregie eſſet non-nullas decretales epiſtolas cōpoſuit: atq̄ʒ alia aliqua ppulcbꝛa que ingeniū eius oſtendunt compilauit. — Heremite bti augu.

V Rbanus papa. iiij. eius noīs natiōe gallus ex teranēſī vrbe natus alexādro pōtifici ſuffectꝰ ſedit ānis. iij. men. j. ꝛ die-bus. iiij. hic ꝛ ſi humili loco natꝰ p̄ſtanti tn̄ ꝛ eleganti lin-gua fuit: q̄ aliq̄n laceſſitus q̄ vili p̄re oꝛtus eēt. rn̄dit nobilē viruʒ nō naſci: ſed fieri virtutꝭ eſt atq̄ʒ nobilitatꝭ. Hic aūt pōtificatu ſu-ſcepto. e gallijs ſtatim milites ꝯuocauit quoſ māfredo eccl'ie ditio-nem vexanti obijceret: hic poſtea īſtituit ſolēnitatē coꝛpoꝛis xp̄i cū ꝓceſſionibꝫ ꝛ octauis a cūctis fidelibꝫ celebꝛari ꝓ quibꝫ ꝛ maxias ꝯceſſit indulgētias eiuſq̄ʒ officiū ex veteris teſtamēti figuris p diuū thomā aq̄natē cēſuit eē fiendū: ml'tas em̄ hic pōtifex aī moleſti-as ob pꝛincipū tyranides ꝛ ptialitatū factiōes ptulit quaꝝ tedio peruſij vitā cū meroꝛe exalauit: cuiꝰ q̄dē coꝛpꝰ ibidē in diui laurē-tij fano ſepultū fuit: ob cuiꝰ moꝛtē ceſſauit ep̄atus men. v. h̄ oꝛdi-nes mēdicantiū fauoꝛibus ꝛ pꝛiuilegijs multū iuuit. — papa. 191. An. chꝛiſti 1262. — Solēnitatis coꝛpis xp̄i inſtitu

C Lemēs papa huiꝰ noīs. iiij. natiōe narbonēſis guido ſul-cadij antea vocatꝰ vrbano ponti. ſurrogatꝰ ſedit ānis. iij. men. ix. ꝛ diebꝫ. xxj. hic pꝛimo iuriſcōſultus exiſtens totius gallie ſine ꝯtētiōe p̄matū tenuit vxoꝛēq̄ʒ habuit aq̄ etiā liberos ſu-ſcepit: qua defuncta p̄mo podieñ. deinde narboneus ep̄s ꝓmotꝰ poſtmodū cardīalis factꝰ. deniq̄ʒ ꝛ ꝓpt̄ doctrinā ꝛ ſctitatē peruſij abſens pōti. delectꝰ fuit q̄ cū ꝓphetie ſp̄ū plenꝰ eēt multa p̄dixit an-teq̄ fierēt: cuiꝰ opa ꝛ īduſtria pax inter hēricū anglie regē: ꝛ ſymo-nē mōtiſſoꝛtiſ comitē ac inter floretinoſ ꝛ ſenenſes ceteroſq̄ʒ italie ppl'os ꝯfecta eſt: quos etiā quoad vixit ſua auctoꝛitate in ꝓpoſito cōtinuit atq̄ʒ ednigē polonie duciſſam viduā miraculis claraʒ in ſanctas retulit: reliquū vero vite ſue tp̄s in ieiunijs vigilijs ꝛ oꝛo-nibus alijſq̄ opibꝫ bonis ſciſſime ꝯtriuit q̄bꝰ p̄ſidijs adiutꝰ pon- — papa. 192. anno chꝛi-ſti 1265.

Maxia cõtẽtio de cligendo pontifice. tificatum optime admĩſtrauit: moriens deniq₃ magno de ſe apud oẽs relicto deſiderio viterbij ſepelit: quo mortuo cũ dignũ cardinales eidẽ nõ inuenirẽt ſucceſſorẽ maxima inter eos ſuborta ẽ cõtentio: ꝓpter qđ vacauit ſedes annis duob⁹.

Papa. 193 An. chriſti. 1271. Gregori⁹ pa. hui⁹ nomĩs .x. natiõe placẽtin⁹ ex vicecomitũ vetuſtiſſima ac gñoſa familia ex mediolano nouit pulſa theobaldus antea vocat⁹ h anno poſt lõgam ꝯtentõez ppl'i creat⁹: poſt clemẽtẽ põ. ſedit annis. iiij. mẽ. ij. ⁊ diebꝫ. x. vir certe omi vita ꝓbat⁹/prudẽs ⁊ clar⁹/rerũ ⁊ ani fortitudĩe: q̃ oĩa continebat. ſ. humanitate clemẽtia ⁊ in xp̃i paupes benignitate illuſtratus: qb⁹ virtutibꝫ ornat⁹: p̃ter oẽm curie mãſuetudinẽ ex Laudenſi archidiacono a cardinalib⁹ in ꝯclaui ꝯſtitutis poſt longam ꝯtentionẽ creat⁹ fuit põ. nã tũ viterbij ex aſiana pegrinatiõe aduenerat. Unde quidã ob hoc hos verſus cecinit dicẽs: Papat⁹ munus tulit archidiacon⁹ vnus: Hunc patrẽ primũ fecit diſcordia fratrum. Hic itaq₃ põtificatu ſuſcepto vt ſanctos decet põtifices pacis amator: ⁊ partialitatũ oĩno alienus: ad cõponẽdã pacez inter genuenſes ⁊ venetos magnis inter ſe cladib⁹ diu affectos ſtatim animũ adiecit: qua in re philippi p̃dicti francorũ regis vſus ẽ prudentia: eaq₃ cõfecta florentiã vna cũ Karolo ſicilie rege acceſſit: vbi ⁊ oĩe ius pugnãdi ipſis florẽtinis interdixit: deinde ad lugdunũ galliarum vrbẽ ꝓ celebrando generali cõcilio ſe contulit.

Tartari baptiſmũ recipiunt. Ad qđ pelagi⁹ grecoruz impator ꝓfectus: iam tertiadecima vice cum romana eccleſia vnionem fecit: ⁊ quidem tartari ꝑncipes cõſecuti ſacrũ baptiſma acceperũt. Et rodulphus comes in impatorem ab electorib⁹ delectus fuit: hic inter cetera doctis viris plurimũ fauit: quorũ nõnullos ad cardinalatũ ꝓuexit: ⁊ maxime bonauenturã ordinis minoꝝ generalẽ miniſtrũ virum vtiq₃ doctum ac multa ſanctitate inſignẽ: ⁊ othonem vicecomitem affinem ſuum

Sctũs bonauentura p̃sbyter: car dinal' creat̃ Mediolanenſium creauit archiepiſcopũ abſolutoq₃ cõcilio ⁊ redeuntem alphonſus caſtelle rex apud belledorũ pontificem ipſuz conuenit. Conqueſtuſq₃ de impio Rodulpho tradito q̃ vt erat vir benignus ⁊ a pontifice facillme placat⁹: ius oĩe rodulpho cõceſſit: tranſiens deniq₃ iuxta florentie menia rogat⁹ interdictũ tollere renuit: accedenſq₃ aretium ibidem diem obijt: cuius corp⁹ floruiſſe miraculis comptum eſt.

Pap̃. 184. Añ. chriſti 1275 Innocenti⁹ pa. ei⁹ nois. v. natiõe burgundus petrus tarẽtaſius antea vocat⁹ ex ordĩe p̃dicatoꝝ inſignis theologus hoc anno aretij gregorio pontifici ſuffect⁹ ſedit mẽ. v. ⁊ diebus. vij. q̃ pontificatu ſuſcepto ſtatim florẽtinos ab ĩterdicto gregorij p̃deceſſoris ſui abſoluit: ꝗ cũ ethruſci põtificis iuſſu pacem cõfeciſſent: traxiſſetq₃ ⁊ genuẽſes ac venetos diſſidẽtes: qui de vita ⁊ ſanguine ſolũ decertabãt in ſuam ſniam niſi repentina morte p̃occupatus fuiſſet: erat enim hic põtifex p̃ter doctrinã qua plurimũ valebat: vir optimus de quo multa bona ſperabant mortuus deniq₃ rome in lateranenſi baſilica ſepelitur.

a Drianus pa. huiꝰ noīs. v. natiōe genuēsis: Jnnocētij quarti nepos: Otto bonꝰ antea vocatꝰ: ꝑdicto Jnnocētio suffectus sedit dieb. xl. Uir certe magni animi q̄ mox viterbium accessit: ut karoli potentiā q̄ tunc rome erat comminueret: qđ certe fecisset: nisi mors obstetisset. Nā ꝛ ecclesie ditionē ab eodem karolo aliisq; tyrānis: tutiorē reddidisset: ac gregorij ꝯstitutionē de pontifice eligendo: in meliorem redegisset formam: obijt autem viterbij ꝛ in conuentu fratrū minorum sepultus fuit: vacauitq; sedes post dies. xxviij. Pap. 195. An. christi. 1278

i Ohannes pa. xxij. eius noīs portugalēsis Petrus medicꝰ antea vocatus: post Adrianū pōtificē viterbij ꝛ tusculano epō pontifex factꝰ: sedit menses. viij: Uir ꝛ ipse admoduz doctus/sed sine multa naturali prudentia: verbis tantūmodo prōptus sed in rebus agendis infractus ꝛ timidus: hac tamē cōmendatione dignꝰ ꝙ inopes ꝛ beneficijs ꝛ pecunijs iuuit: hic michaelem paleologum admonuit: nisi ꝓmissam seruaret vnionem karolo regi imperiū assignaret. Uerū cum se victurum semꝑ speraret ꝛ sibiipsi vitā polliceret. Jdq; oībus predicaret: ecce subito viterbij dum in ꝓcioso thalamo luderet domus cadens: inter saxa obrutꝰ interijt. Quo defuncto: vacauit sedes mēses. v. Pap. 196. ā. xpi. 1279

n Jcolaus pa. huiꝰ noīs. iij. natione ro. ex illustri vrsinorum familia natus: gaietanus antea vocatus: post Johannez pontificem tandē nō sine magna patrum contentione pōtifex creatus: sedit ānis. iij. ꝛ. mēses. viij. Magni certe consilij atq; ingentis aniī vir sz ꝛ morū ac vite sctitate integer: atq; amator et cultor doctoꝝ virorū. Quippe q̄ in partiēdis dignitatib ꝛ honoribus oīb cōis fuit. Cuiꝰ prudētia factū ē: vt flāminia tota cū bononia ꝛ rauēne exarchatꝰ: q̄ imꝑatoribꝰ diu suberant: in eccłie ro. ꝑtātem redacte sūt: sz ꝛ senatoꝝ munꝰ: qđ ꝓncipib ꝛ regib ecclesia demandare ꝯsueuerat: ipse solꝰ obiuit: edificijs aūt pł'imis ro. exornauit. Et inter cetera apud sanctū petrū edes ꝑcōmodas ꝛ leporariū qđ viridariū vocāt muris altissimis cinxit. Jn q̄ ꝛ sepius venationi se occupabat: basilicas vero petri ꝛ pauli vetustate collabentes restituit: ꝛ quasdā edes ī laterano iā diu inchoatas ipē ꝑfecit: ferūt eū religiōis obseruātissimū fuisse: ꝛ diuīa sacrificia religiosissime ꝛ cū lachrymis: vt bonū decet pontificē. ꝑsepe sacrificasse: multaq; ad cleri ꝑpłiq; xpiani ꝑtinētia ipse ꝯstituit. Nō caruit tn̄ in tantis laudibꝰ reprehensiōe: q; suos vt fit: nimiū amauit: vtpote quia Bertholdū suū nepotem romandiole comitem constituit. Et alium nepotem latinum cardinalē in ethruria legatum misit. Qui vbiq; gebellinis restitutis: florentie ꝛ alibi ꝓ libito magistratus ecclesie imposuit: ꝓposuerat eniz hic pōtifex duos reges ex domo vrsina: vnū in Ethruria: ꝛ aliuz in lombardia creare. Sz dū hec ꝑficere cogitasset: in sutrio oppido existēs: apoplexi correptꝰ: tertio pontificatus sui āno interijt. Cuius corpus romā delatum in petri basilica sepelit: ꝛ post vacauit sedes mēses quinq;. Pap. 197 ā. xpi. 1276

papa.198. anno chri 1282. Artin⁹ papa ei⁹ noīs q̄rt⁹ natione Turonēſis Simō ante m vocat⁹ poſt lōgā ꝯtētionē Nicolao pōtifici hoc āno viterbij ſuffect⁹: ſedit ānis.iiij.ꝛ mē.j. vir optimus ꝛ ſctitate p̄cipu⁹ Qui pōtificatu inito ſtatim in die reſurrectiōis dn̄i: ſex creauit cardinales. Karolū ſicilie regē ad ſe venientē ex ſenatoria dignitate deiectū in p̄ſtinū reſtituit ſtatū: eiuſq; inſtantia paleologū grecū iperatorē pacta lugdunēſis cōcilij nō ſeruantē: ꝛ petrū aragonēſez ꝯ ius faſq; ſiciliā inſulā occupantē anathemate notauit. ꝛ eius regnum in p̄dā illud occupare volentib⁹ cōceſſit. Bellū etiā ī flaminia ꝯ forliuianos ab eccl'ia deficiētes geſſit. Quos etiā breui adiuuāte Guidone Montiſſerati in fidē recepit. Demū multis vexatus curis peruſiū p̄fectus: ibidē morit̄: ꝛ in maiori ciuitatis eccleſia ſepelitur: vbi et multis claruit miraculis.

papa.199 anno christi.1284. Onorius papa.iiij. ei⁹ noīs: natiōe roman⁹ ex ſabelloꝝ no h bili domo ortus Jacob⁹ antea vocat⁹ Martino pontifici hoc āno ſuffect⁹: ſedit annis duob⁹ ꝛ mēſem vnū. pontifex certe om̄i vita p̄bat⁹: ꝛ xp̄iane religionis amantiſſim⁹ magniq; cōſilij ꝛ prudētie vir: cui⁹ tāta fuit prudētia: vt ſolus p̄pe tanta videret: q̄ ſimul q̄ in vrbe erāt. hic egregias domos in mōte auentino vbi ipſe habitare oblectebatur extruxit: ꝛ multos ad id faciendū inuitauit: inde petrū aragonenſem regez qui ſicilie regnū occupauerat anathemate notauit: ꝛ martini p̄deceſſoris ſui interdicta cōtra ipſum petrū regē cōfirmauit: necnō ꝛ in guidonez feltronū flamineā oēm cōtra ius faſq; vexantē bellū nouit: quē breui ſuperatum ipſam p̄uinciā eccleſie reſtituit. hic carmelitanū ordinē in lateranenſi cōcilio nō ſatis probatū: ꝛ a multis impugnatō cōfirmauit ꝛ multis priuilegijs communiuit. Quib⁹ geſtis nō diu ſuperuixit: ſed ſecūdo ſui pontificat⁹ āno moriēs ex ſācta Sabina auētini montis ad baſilicam beati petri delat⁹: ſepulchro marmoreo magnaq; pompa ſepelit̄ ꝛ tūc vacauit ſedes menſes.x.

Hic cōfirmauit ordinem carmelitanū.

papa 200. An.christi 1286. Jcolaus papa hui⁹ noīs.iiij. natiōe picen⁹: ex ciuitate eſcu n lana: hieronim⁹ ante vocat⁹: ordinis minoꝝ p̄feſſus poſt honoriū pōtificē: hoc āno ſuccedēs: ſedit ānis.iiij. ꝛ menſē vnū. Uir q̄dē lr̄aꝝ diuinarū hūanarūq; egregie doct⁹: q̄ ſup q̄rto ſn̄iaꝝ ac alijs trib⁹ multa edidit: ſed ꝛ in veteri ac nouo teſtamēto tractat⁹ cōpoſuit multos. Ac p̄ter doctrinā multe bonitatis ac integritatis pōtifex fuit: oēs pariter amando: qui nō plura affinib⁹ aut cognatis ſe debere: aut cōferre q̄ alijs bonis arbitrabatur: et p̄pterea ex oī fere religione viros optīos ꝛ doctos cardinales creauit: ꝛ vrbem romanā pulcherrimis edificijs exornauit: ſed p̄ſertiz apud ſanctā mariā maiorē vbi ip̄e habitauit ipſi⁹ baſilicā vna cū Jacobo colūna cardinali reſtituit: ac etiā anteriorē ꝛ poſteriorē lateranēſis baſilice p̄tē īſtaurauit: h̄ multos milites i aſiā ad tuēdaz ptolomaydaz p̄prio ere trāſmiſit: alioſq; plurimos cruce ſignatos mittere curauit. Deniq; cū vrbē ro. ciuilib⁹ diſſidijs agitari cerneret: ꝛ incēdia cedeſq; plurimaſ p̄ferre cerneret tedio animi q̄ male

ſibi oīa cedere videret: qḋ ꝙ pluſꝗ̄ pōtificē decebat in vnū ptē de‑
clinauerat: mortē Ro. obijt. Quo mortuo vt cardinales electio‑
nē liberius facere poſſent: peruſiā migrarūt. Sepult⁹ aūt fuit apḋ
ſanctā mariam maiorē: at cardinales in cōclaui ꝯſtricti duob⁹ an‑
nis ⁊ trib⁹ mēſib⁹ in electione ꝯcordare vnꝗ̄ potuerūt. Papa. 20

Celeſtin⁹ pa. ei⁹ nois. v. patria ex orinēſis. petr⁹ moroneus An. christi
c antea vocat⁹: pfeſſiōe anachorita. Hac āno tandē abſēs 1290.
in peruſina vrbe: quaſi p indignationē ⁊ deriſum pontifex
pter nicolaū pontificē creat⁹: ſedit mēſes. v. ⁊ die vno lrāꝝ
quidē ignar⁹ ſ; ſctītatis eximie inſignit⁹: q̄ res oīb⁹ pfecto admi‑
randa fuit. Hic itaqꝫ cū Karoli regis ⁊ latini cardinal' pcuratiōe
pontifex fuiſſet creat⁹. Confeſtim aqlā de mēte ipſi⁹ karoli pfect⁹
eſt: Quo ⁊ cardinales ad ſe vocauit: ibiqꝫ ꝯſecrat⁹ ſtatim. xij. no‑ Duodecim
uos cardinales creauit: ⁊ ipē eo loci coronat⁹. Et in ei⁹ coronatio cardiales
ne ad ducēta hoīm milia inſ̄fuiſſe referunt. Quā mltitudinē credi ſtati creat.
tur fuiſſe notā vt ex diu expectata electiōe ⁊ rei nouitate. ſil' ac ſcti‑
tate viri ꝙ hō heremita ad tantū dignitatis faſtigiū nō niſi diuit⁹
puect⁹ fuiſſet. Celeſtin⁹ tn̄ pter hoc vite pſtine auſteritatē mutar̄
noluit. Sʒ cū exptentia rerū careret: paꝝ vtil' reipublice adiudica‑
tus ē. Ceptūqꝫ ē de ceſſiōe tractare qḋ cū Karol⁹ rex audiſſet pōti‑
ficē amicū neapolim ſecū duxit: mltiſqꝫ exhortatiōib⁹ ⁊ modis co‑
natus eſt ei⁹ aīm a ceſſione auertere. Adeo vt ſolēni pōpa p archie‑
piſcopū ducta: Cler⁹ ⁊ ppl's ab eo bn̄dictionē expeteret: illiqꝫ ſe cō‑
mendaret: rogādo ne bn̄ gubernatā eccl'iam ſuo regīe deſtrueret.
Quib bn̄dictione data: rn̄deri iuſſit. futurū eſſe ꝙ de⁹ p ſalute po‑
puli: bn̄ oīa diſponere dignabit̄. Bn̄dict⁹ āt Cayetan⁹ vir callid⁹
et iuriū ſcia peritiſſim⁹ multis canonib Celeſtino pape oſtēdit ꝙ
grauiter peccaret ſi ſe inſufficiētē cernēs ad obeundū pōtificatuʒ:
nō aliter cederet: Cōſtitutionēqꝫ pmulgari meruit p quā declara‑
tum eſt: licere pōtifici romano dignitatē dimittere. Ex qb⁹ verbis
et pſuaſionibus paulopoſt Celeſtin⁹ papatu ſe abdicauit ⁊ cardi‑
nalibus alteri⁹ ſurrogādi ptātē ⁊ arbitriū pmiſit. Quāobrē cardi‑ Hic rlicto
nales ſtatī Bn̄dictū Cayetanū pōtificē elegerunt. Celeſtin⁹ vero papatu he‑
dimiſſo papatu: cū adoptatā heremū rediret ſibi ſubito a nouo pō‑ remū abijt
tifice detinet̄ ⁊ capt⁹ in ſub nouis arce recludit̄: vbi ⁊ p tpā neceſ‑
ſitate ⁊ dolore eū mori cogit̄. Quē poſtea clemēs quint⁹ viſis eius
miraculis multis: in ſanctorū cōfeſſoꝝ numero aſcripſit. Cuius
diei celebritas. xiiij. kal'. Julij obſeruatur.

Oniſaci⁹ pa. hui⁹ nois. viij. natiōe cāpan⁹ pria Anagni‑ Pap. 202.
b nus bn̄dict⁹ antea vocat⁹: Neapoli in feſto ſctē Lucie idi‑ An. christi
bus decēb āni pteriti pontifex creat⁹: ſedit an. viij. mē. ix. ⁊ 1291.
dieb⁹. xvij. Uir certe callidus ingratiſſimuſqꝫ: q̄ ſua ambitōe ſan‑
ctū Celeſtinū magna iniqtate decepit: ⁊ pōtificatu ſe abdicare q̄ſi
coegit ac ppetuo carceri dānauit. dubitabat ei iſte ne deceptū ſenē
aliqs pnceps eū ad pſulatū reuocaret: Et pptea captū eū ī carcerē
recluſit: ⁊ vbi foret nūꝗ̄ ſcire pmiſit. Aiūt ei hūc boniſaciū q̄nd ī

hoieȝ claculū i cubiculo celeſtini nocte miſiſſe: q̄ voce q̄ſi diuína dice
ret: Celeſtin⁹ ſi ſalu⁹ vult fieri pontificiū mun⁹ oino deponat atq̄ꝫ
ita bis artib⁹ ꝛ fraudib⁹ bonifaci⁹ pōtificatū adeptus ē. Suſce-
pto igiť pōtificatu arrogātiſſim⁹ hō oēs fere ꝯtēnere cepit: ꝛ grās
a p̄deceſſoꝛib⁹ ſuis factas. vt plimū reuocauit: diſcoꝛdiaſq̄ꝫ q̄ꝫ ma
xime inter gelfos ꝛ gebelinos ſemꝑ alere ſtuduit. p̄ſertim genuen
ſes. ꝛ Venetos. quoꝝ gebelinā factionē mirifice ꝛ crudeliť vbiq̄ꝫ
pſequi nō deſtitit. Ea ꝓpter Petrū ꝛ Jacobū cardinales Colūnē-
ſes: vna cū Sarra eoꝝ patruo viros inſignes ex odio gebeline fa
ctionis in dicta calūnia cardinalat⁹ dignitate ꝛ bn̄ficiis ac fūdis
paternis ꝛ caſtellis aliiſq̄ꝫ bonis ꝛ rebus p̄uauit. Sic habeť extra
de ſciſmaticis lib. vj. Ei⁹ nēpe ira oib⁹ gebelinis īplacabil' erat.
ſupradictis aūt male geſtis h̄ vnū laude dignū exegit op⁹: q̄ euā-
gheliſtarū ꝛ quattuoꝛ eccl'ie doctoꝛū: vicȝ Greg. Aug. Amb. ꝛ Hie
ronymi: ſolēnitatē ſub duplici offō celebrari p̄cepit: vt hr̄ extra de
reliquiis ꝛ veneratiōe ſctōꝝ li. vj. c. gl'ioſus dn̄s. hic ludouicū re-
gia francoꝝ ſtirpe natū: apud affricā defunctū in ſctōs ꝯfeſſoꝛes
merito retulit: ꝛ villā iponēſem in nouā erexit ciuitatē eidēq̄ꝫ epm̄
aſſignās: cōciliū gn̄ale habuit: in quo philippū p̄dictū francoꝛuȝ
regem ꝛ ſarrā cū oib⁹ colūnēſib⁹ anathemate notauit: ac frācoꝝ
regnū ꝓpť violatū ius gentiū alberto impatoꝛi ſubiecit: q̄ ex re in-
dignat⁹ philipp⁹ cū eius ſupbiā domare cupet ſarrā colūnenſem
paruū p̄dicatoꝛū cardinalē a bonifacio iſto pulſū romā cū ducētiſ
equitib⁹ e maſſilia clā mittit: q̄ collectis vndiq̄ꝫ amicis: anagniam
noctu ingreſſus adiuuātib⁹ gebellinis: q̄s ipſe pōtifex vexauerat
pōtificē in paterna domo. ꝛ in quo genit⁹ fuerat cubiculo valuis
vi refractis obſtupentē ꝓpria manu cepit: direptiſq̄ꝫ ei⁹ bonis: vide
licet: innumeris theſauris romā vinctū pduxit: vbi carceri māci-
pat⁹ infra q̄rtū ꝛ vigeſimū diē violēta moꝛte defecit: ſepultuſq̄ꝫ in
baſilica bti petri ſepulchro antea a ſe ꝯſtructo. Fuit hic ī vtroq̄ꝫ iu
re pitiſſim⁹/ q̄ cū videret nouas cāꝝ varietates in foꝛo ꝯtētioſo q̄
p decreta nō poſſent determinari q̄tidie emergere: cōpoſuit p tres
viros: ſextū decretaliū: ꝛ epl'as mltas ad diuerſos: religiōes oēs
mēdicātes: p̄uilegiis ꝛ īmunitatib⁹ mirūimmodū adiuuit. Veruȝ
qm̄ p arbitrio animi potius ad terroꝛē q̄ꝫ ad amoꝛē ſemꝑ agere co
natus eſt. ab oib⁹ arrogantiſſim⁹ ꝛ improb⁹ adiudicat⁹ ē. Vn̄ de
eo ꝓpheratū fuerat: ītrauit vt vulpis: vixit vt leo moꝛtu⁹ ē vt canis
et mēſura quā vt celeſtino viro ſctō mēſurauit ſibi equa lance re-
menſa ē. Sextū pōtificii iuris codicē hoc āno Bonifaci⁹ ip̄e vt p̄-
miſſū eſt edidit: quē a trib⁹ doctiſſimis viris ex q̄buſdam nouis de
cretis a ſe editis cōpilari mādauit ꝛ publico edicto obſeruari ꝛ in
publicis gymnaſiis legi debere mādauit q̄ incipit ſacro romane.

Benedictus pa. xj. huius nois natiōe taruiſin⁹ oꝛdis p̄di-
catoꝝ ꝓfeſſoꝛ/ Nicola⁹ antea vocatus: ip̄i⁹ oꝛdīs gn̄alis
magiſter: bonifacio pōtifici tandē ſuffect⁹: ſedit mē. ix. Vir
q̄dē bonus: ꝛ tāto magiſtratu certe digniſſim⁹: cuius ſctitatē ꝛ mi

Margin notes: Hic quattuoꝛ doctoꝝ festa oꝛdinat. — Pap. 203. An. chriſti. 1300 — b

racula ſe poſt mortē edita: optime declarāt eū inter btōs cenſeri. ⁊ ↄnumerari debere. Qui pōtificatu inito: eos oēs ſacrꝫ myſterijs ſtatim abdicauit: quos autores eſſe cōſtabat. vt Bonifaci⁹ predeceſſor ſuus moreref: regemq̄ frācie ad priſtinā dignitatē reſtituit: Ac Joannē ⁊ Jacobū de colūna cardiales tanq̄ iniuſte dānatos in gratiā recepit: Eiſq̄ bona oīa Salero dūtaxat rubeo excepto reſtituit. Quib⁹ reb⁹ hoc mō cōpoſitis cardinalib⁹ q̄buſdā creatꝫ etiam ad cōponēdam italie pacē animū adiecit. qđ vt cōmodi⁹ efficeret ſtati: cū curia peruſi⁹ ꝑfect⁹ ē: Ubi valitudiari⁹ effect⁹ rē deſtiatam omiſit: ⁊ nonis iunijs diē ibidem obiuit. Ex maxima cū pompa in eccleſia ordinis ſui ſepultus fuit. Quo mortuo vacauit ſedes menſibus vndecim.

C Lemēs papa hui⁹ noīs. v. natiōe vaſcon⁹: bernard⁹ burdegallenſis antea vocat⁹ pr̄e beleardo milite nat⁹ peruſij abſens poſt longā ↄtentionē pōtifex creat⁹: ſedit ānis. viij mē. x. ⁊ dieb⁹. xv. Qui in gallijs agēs: ⁊ electiōi ↄſentiēs lugdunū ex burdegallijs ſe ↄtulit. Ad quē vocati cardinales ſine mora ꝑfecti ſūt. Quo ꝑficiſcētes deinceps p. lxxiij. ānos ibidē curia romana cū maxio xp̄ianorū dāno ⁊ incōmodo detenta eſt. Ei⁹ aūt coronationi innumerabiles galloꝝ ppl'i cū philippo rege ⁊ karolo ei⁹ fratre a iohāne britanie duce interfuere: Qui iohānes dux dū pōpa p vrbem duceref cuiuſdā muri ruina cū multis opp̄ſſus fuit: et etiā philipp⁹ rex debilitat⁹ ē: ac pōti. a turba p̄ſſus vix mortis īperium euadere potuit. Coronat⁹ itaq̄ plimos ex gallia creauit cardinales ex italis āt nullū: niſi q̄ iohānē ⁊ iacobū colūnēſes ad capellū reſtituit: indeq̄ tres cardinales cū ſenatoria ptāte romā miſit: quoꝝ auſpicijs ipſa roma ⁊ italia oīs gubernabaf. poſtmodū eius iuſſu Dulcini hereſis oppreſſa fuit: ac tēplorū religio penit⁹ extincta. Quoꝝ bona militib⁹ Rhodianis attributa fuerūt. Uenetis p̄terea ꝓpter ferariā occupatā anathemate notatis etiā ſacramenta interdixit: itidē q̄ꝫ in florentinis ⁊ lucēſibus egit. Quā ob rem florentini indignati oēm clerū ſue ditionis grauiſſimis exactionibus grauare ceperūt. Cū aūt ad cōponēdū eccl'ie ſtatū animū adieciſſet tria cōcilia diuerſis tp̄ibus ⁊ locis habuit: vbi ml'ta prudenter ⁊ mature egit: ac ↄſtitutiōes multas religioſoꝝ v. roꝝ ſtatū pmaxie ↄcernētes: accuratiſſime ordīauit. Jn quib⁹ etiā regulā beati franciſci declarauit: ex q̄b⁹ ſane ↄſtitutionib⁹: Clemētinarū liber poſtea ↄfect⁹ ē. vbi etiā Celeſtinū papā ſb noīe petri de murano ſcīs ↄfeſſorib⁹ aggregauit Demū varijs egritudinib⁹ āno afflict⁹: āno pōtificat⁹ ſui. viij. mē. x. morif. Et ei⁹ corp⁹ ī vaſconiā patriā ſuā deferf. Ubi in btē marie de vgeſta tēplo dioceſis vaſconēſis ſepelif. Et tūc ſedes vacauit ānis ij. mē. iij. ac dieb⁹. xvij.

Pap. 204 An. chriſti. 1302

Sciſma. 6

Hic declarauit regulam ſcti frā ciſci:

J Ohānes pa. ei⁹ noīs. xxiij. ep̄s portuēſis: iacob⁹ Cartucēſis antea vocat⁹: hoc āno p⁹ lōgū altercationē a. xxiij. cardinalib⁹ apud lugdinum in monaſterio fratrū p̄dicatoruꝫ vnanimiter electus: ſedit ānis. xix. men. iij. ⁊ dieb⁹. xxvij. Uir vtiq̄

Pap. 205. An. chriſti. 1317.

doctiſſim⁹: ⁊ multa prudētia inſignit⁹ ac doctorū viroꝝ amātiſſi
mus: cuius pͥ arnaldus de oſſa fuit pontifex creat⁹ nonis ſeptem
bris ī cathedrali baſilica pōtificat⁹ coronā accepit. Inde in auini

Octo cardinales creat ſcūs thomas de aq̄no. Epiſcop⁹ tholeſan⁹. Ordo Grātidi Cortona fit ciuitas.

onem ꝑfect⁹ octo cardinales mox creauit: int̄ q̄s tm̄ duo itali fue
re: vn⁹ vrſin⁹: alter colūnenſis: duoſq; viros defūctos in ſctōꝝ ca
thalogo aſſociauit: videlicet Thomā erfordenſem epm̄: ⁊ aq̄natē
thomā doctorē ordis p̄dicatoꝝ: deinde Tholeſanā eccl'iam ad ar
chiep̄atus dignitatē retulit: ⁊ q̄ſdā dioceſes eidē aſcrip̄ſit: Ceſar
auguſtanā eccleſiā ſibi dilectā in metropolitanā erexit: aſſignatis
ſibi q̄nq; cathedralib; eccleſijs: Grātidimōtenſem ordinē quorū-
dā īproboꝝ factiōib⁹ labefactatū in meliorē redegit formā ml'toſ
q; hereticos dānauit: ⁊ p̄ſertim in gloſulā quandā fr̄is petri ordi-
nis minorū: q̄ ꝯuentū quēdā tertij ordis ad imitandā xp̄i paupta
tem aiauerat: q̄ꝝ de numero ml'ti dānati exuſti ſūt. Anno aūt. xj.
pontificat⁹ ſui cōuentu habito Ludouicū bauaꝝ eccl'ie rebellē ſciſ
maticū declarauit ⁊ guidonē petramalā poſt occupatā ciuitatem
caſtelli ſacerdotio ⁊ ep̄atu exauroꝛauit: coronāq; a dioceſi arreti-
na ſeparauit ⁊ in ciuitatē erexit. Tandē āno etatis ſue. xc. auinio-
ni moriens: tantā in theſauris ſuis auri ⁊ argenti vim reliq̄t: q̄tā
vnq; null⁹ an̄ eū pōtifex fecerit: interrogat⁹ h aliq̄n q̄ foret a ꝟita-
te remot⁹: rn̄dit vulgi ſn̄ia: nā quicq̄d laudat vitupio dignū ē: q̄c
quid cogitat vanū: quicq̄d loq̄tur falſum: q̄d improbat bonum:
⁊ q̄d approbat malū eſt: ⁊ quicq̄d extollit infame.

Pap. 205 An. chriſti. 1336.

b Enedict⁹ pa. huius nois. xij. p̄ria tholeſan⁹: ciſtertiēſis or
ordinis ꝓfeſſus Jacob; antea vocat⁹: hoc āno ex p̄ſbyte-
ro cardinali pōtifex creatus ſedit annis. vij. mē. iiij. ⁊ dieb;
xvij. q̄ pōtificatu inito: cēſuras in bauaꝝ fulmīatas vt impij vſur
patorē iurauit: verūtn̄ poſtea veritus: ne imꝑio vacāte ab aliq̄ ex-
terno hoſte occuparet̄: acciū ⁊ luchinē vicecomites ſuos ī medio-
lana ⁊ in alijs vrbib⁹ q̄s poſſidebāt vicarios ꝯſtituit. Eandē ptā
tē maſtino ſcaligero: ac alijs regul' tribuit: ſenatuiq; ⁊ ppl'o roma
no p legatū ſuaſit: vt ſenatoriā dignitatē: quā diu regio noie geſſe
rāt: ſuis tandē auſpicijs ⁊ eccl'ie admīſtrarēt. Hāc ob rē ⁊ ſtepha-
no colūne ſenatoria dignitas ad q̄nquēniū ꝓrogata ē: Hic autē
pōtifex cū ī theologia ⁊ alijs ꝑml'tis doctrinis ⁊ morib⁹ oib⁹ inſi-
gnitus eſſet: tante fuit ꝯſtantie: vt nūq; a recto: vel vi vel pollici-
tationib; aut p̄cib; dimoueri potuerit. Et ideo cū ſemel tm̄ in toto
ſui pōtificat⁹ tpe ſacros ordines celebrauerit. Ubi ſex cardīales
p̄ſbyteros viros egregios creauit: nō ex ſuis: vt ſepe fit: ſed vnde-
quaq; ad ſe vocatos. hic in auinione pontificias ⁊ quidē celebres
edes: cū turrib; ⁊ pomerijs edificauit: ac rome btī petri baſilice te
ctum reſtitui fecit. Ei⁹ aūt tales fuerūt ſnīe. Talis eſto fili⁹: q̄les
cognatos cupis habere: mal⁹ mortē: bon⁹ aūt magis vitiū formi
dat: queſita legēdo ſerua: q̄ neſciſ legēdo diſce. Eque turpe ē care
re amicis ⁊ eos ſepe mutare. Optīe ꝯſeruāt̄ amici ſi p̄ces cogitāt:
regi turpi⁹ ē vinci bn̄ficijs q̄ȝ armis. h deniq; moriēs ⁊ multā auri

vim nō cognatis vl' affinib⁹: ſʒ eccľie vt bonū decet pōtificē reliq̄t:
quāobrē in ei⁹ morte oēs fere ⁊ pn̄tes ⁊ abſentes collachrimarūt.

Clemens papa ſextus eius nois patria Lemonicenſis mo Pap. 207
c nachus petrus antea vocatus h̄ anno ex rhotomagēſi ar An. chriſti.
chiepō Benedicto pōtifici ſurrogatus ſedit annis. x. men. 1343.
vj. ⁊ diebus. viij. perhumanus quidem liberaliſqʒ ⁊ multe doctri
ne ac compoſite eloquētie vir: qui primo ſui pōtificatus anno cū
decem cardinales creaſſet vnū ex fratrib⁹ ſuis monachum ⁊ alte-
rum ex ſorore nepotem fecit: poſtmodum iubileum quem bonifa- Hic iubile
cius octauus milleſimo tricenteſimo domini noſtri celebrauerat um de cēte
et de centenario in centenariū obſeruandum declarauerat ad qn nario ad
quagenarium reduxit: qui eſt proprie iubelei numerus: inde ex de qnq̄genari
poſitione imperij bauari vniuerſa italia tumultuante Luchinum um reduxit
et ioannē fratrē archiepm̄ vicecomites vicarios ſuos in mediola-
no confirmauit: a ceteris autem abſtinuit: cum bauarus tridentū
petens italiam intraturus videretur: qui pari modo ⁊ ipſe in mul
tis terris eccleſie vicarios impiali auctoritate conſtituit videlicet
in viterbio ioannem de vico vrbis p̄fectum: galeotuʒ malateſtam
in arrimino: antoniū ferrentanū in ancbona: gentilem varaneum
camerini: guidonē pollentanū rauēne: franciſcum ordelaphū for
liuij ceſene: ⁊ ioannē manfredum fauentie ⁊ imole: atqʒ alios p di
uerſa latine ꝓuincie loca. Clemens aūt pōtifex quoſdam cardina
les ex Auinione romā miſit: qui ſtatum vrbis componentes ſedi-
tionibus ſublatis petrum ſarram colūnenſem ⁊ ioannem vrſi fili
um ſenatores declararunt ac nicolaum publicum ſcribam ciuem
romanū qui ſtatum vrbis in ſuam redegerat poteſtatem: ⁊ ſeipſū
tribunū cōſtituerat ceperūt: ⁊ in vincula coniecerunt: quapropter
timens pontifex ne italia tota flamma ⁊ ferro vaſtaretur: bononi
am ſtatim vicecomitib⁹ hac lege conceſſit: vt duodecim milia nu-
mium auri ſingulis annis eccleſie ro. perſoluerent: ⁊ pacem inter
omnes cōſtituerent. Deniqʒ cum barbari ⁊ mauri infideles vtrāqʒ
Hyſpaniam ⁊ Germaniā lacerarent. Clemens hic ponti. ad gerē
dum bellum contra eos principes chriſtianos compulit: qui con
tra hoſtes ſepe ⁊ feliciter pugnauerunt multiſqʒ eorum ceſis: innu
merabiles triūphos egerunt. Indeqʒ cum fedus inter Eduarduʒ
anglorum regem ⁊ Philippū ſimiliter francorum regem compo
nere attentaſſet fruſtra elaborauit. Poſtremo in omnib⁹ boni pa
ſtoris officio functus āno dn̄i. 1352. Auinione moritur: ⁊ a cardi-
nalibus adhibita honeſta funeris pompa ibidem ſepelitur. Hic
itaqʒ optimus pontifex cum eſſet eruditiſſimus vir ⁊ ſecularium lit
terarum nō ignarus ac iuris pōtificij doctor inſignis ⁊ declama-
tor verbi diuini famoſiſſim⁹: Edidit quedaʒ opuſcula non indo-
cta in quibus ſui ingenij viuacitatem oſtendit: e qb⁹ iſta ſūt ſermo
nes varij lib. j. in approbatiōe Karoli regis lib. j. Collatiōes mul
te li. j. Epiſtolarum ad diuerſos lib. j. In canonizatione ſcti Iuo
nis confeſſoris lib. j. incipit exulta ⁊ lauda habitatio.

Pap.208.
An.christi.
1353.

Innocentius pa.ei⁹ n oīs.vj.patria lemonicenſis ſtephanus antea vocatus. Juris vtriuſqꝫ doctoꝛ hoc āno in kł. decēbris clemēti pōtifici ſurrogat⁹ ſedit annis.x.integerrime vite magneqꝫ ꝯſtātie ac ſeueritatis vir q̄ eccleſiaſtica bñficia: nō niſi religioſiſſimis viris ꝛ quidēꝫ doctis nūq̄ ꝯcedere voluit: qui inito pōtificatu ſtatim ſub anathematis pena oībus epīs ꝛ reliquis p̄latis mādauit vt ad ſua beneficia ꝓficiſcerent. ipſe aūt vt ceteris eſſet exēplo confeſtim impenſam domeſticā minuit ꝛ familiam ſuā viroꝝ videlicet ꝓbātiſſimoꝝ ad honeſtū numeꝝ redigēs: et vt id cardīales efficerēt edicto acerrimo mādauit: auditoribꝫ p̄terea ſacri palatij ſalaria ꝯſtituit ne muneribꝫ corrūpi ob inopiāꝫ poſſent. hic in victu ſuo parcus fuit: ſed in bellico ſumptu largiſſimus habit⁹ ē. Hui⁹ aūt ſuaſiōe ꝛ prudētia inter genuēſes ꝛ venetos deniqꝫ fedus initū ē: multaqꝫ eccl'ie oppida ꝛ loca a tyrānis iā diu occupata: p egidiū legatū ſuū repetijt. ac inter piſanos ꝛ florētinos pacē cōpoſuit atqꝫ tumultuāte romana vrbe in creandis ſenatorib⁹ eoꝝ diſcordiā optime ſedauit atqꝫ ab eiſdē obtinuit vt ſenatorē ipſe externū mittere poſſet. Et q̄nquageſimonono āno ſalutis noſtre ſupra milleſimū trecēteſimū Raymūdū de gente picolomea ſenēſem p̄mū externoꝝ ſenatorē romā miſit: q̄ p annum ſenatoriū mun⁹ geſſit. ꝛ poſt eū ludouicū de rotha: ꝛ hūgarū ſaxoferratenſem q̄ ſemeſtrē vterqꝫ ſenatū habuit: poſt eos thomā ſpoletanū q̄ ſalus p annum geſſit. Ad cuius anni finē exorto tumultu creati ſunt ſeptē reipublice reformatores q̄ ſenat⁹ poteſtatē geſſerūt. Ad quos deponēdos hugonē luſignanū cypri regē ab expeditione in mauros ducta reuerſū ſenatorē miſit: ꝛ poſt eū paulus argenti comes capelli ſpoletani ſenatorē geſſit. ꝯſtituerat q̄ꝫ claſſem maiorē in infideles mittere: ſed multis ani pturbatiōib⁹ afflictus deſtitit: quibꝫ malis anno pōtificat⁹ ſui decimo mortu⁹ eſt: ꝛ in monaſterio diui andree carthuſienſiū ordinis qd̄ extra Auinionem ipſe ꝓprijs impēſis extruxerat ꝛ dotauerat ſepultus eſt.

Optimus pontifex

Pap.209.
An.christi.
1363

Urbanus pa.ei⁹ noīs.v.patria lemonicēſis monach⁹ ſcti benedicti guilelm⁹ antea vocatus ſanctiqꝫ victoris apud maſſiliā abbas: tunc ad vicecomites in italiā legatus degens Innocētio pōtifici h̄ anno ſuffect⁹ ſedit annis.viij.ꝛ men.v decretoꝝ doctor ꝛ ſingulis ꝟtutis ac vite ſanctiſſime vir q̄ pōtificatu ſuſcepto ad tuendā libertatē eccl'iaſticā: ꝛ ipſe animū adiecit Et egidiū hyſpanū ſicut dictū eſt iterato cū maxīa aucte legatuꝫ in italiā miſit q̄ bernabouē vicecomitē deuicit: ꝛ oīa in pace redegit qbꝫ geſta ipſe pōtifex q̄rto pōtificat⁹ ſui āno romā venit: vbi et multa edes tū ibi tūqꝫ viterbij ꝛ mōtiflaſcone ꝯſtruxit: ibidē etiam apl'oꝝ capita diu q̄ſita tandē apd̄ ſctāſctoꝝ īuenit: ꝛ locellis argēteis ꝯdēs in lateranēſi baſilica apud ipſi⁹ altare maius cum magna veneratione p̄ſente ppl'o collocauit: deſierāt eñ in honore eſſe ꝓpter hoīm ignorātiā: crucē etiā ꝯ turcos p̄dicari iuſſit: ad hunc eñ btā Brigidā ſuetia p̄ncipiſſa a xp̄o p̄monita romā venit: cui re

gulã ab ea ceptã ꝯfirmauit: inſuꝑ ⁊ iohanẽ haucuth e roma receſ
ſurus anglicis copijs tandẽ ꝑfecit q̃s ſcʒ egidiꝰ legatus in italia
ꝯſeruauerat: ⁊ eũ bononie ſub legato romãdiole reliq̃t: ⁊ his geſtiſ
cum in gallias reuerſurus eſſet apud maſſiliã defecit.

Regorius pa. xj. huiꝰ nois natiõe lemonicẽſis petrus bel Pap. 210.
g fortis antea vocatus: ſancte marie noue diaconꝰ cardina An. christi
lis: hoc anno vrbano pontifici ſuffectus ſedit ãnis. viij. h 1371.
clemẽtiſ ex fratre nepos fuit: vir certe multe innocẽtie ⁊ placabilita
tis q̃bus ex virtutibꝫ ab oĩbus plurimum dilectus fuit: q̃ põtificatu
inito ſtatim legatum in italiã miſit: vt res eccleſiaſticas recenſeret
inita autem cũ bernaboue vicecomite pace oĩa in ꝑturbatione fue
re. Erãt oẽs eñ ꝓter venetos vicecomitibꝫ inimici ꝓpter qđ multa
mala ſurrexere: cũ aũt põtifex hic ea mala q̃ in italia gerebant̃ ſue
abſentie aſcriberet: de reditu ſuo in italiã cogitare cepit mouerãt
etiam eũ cuiuſdã põtificis ꝟba cui cũ gregoriꝰ quadam ꝯfidẽtia
familiari diceret: quare ad eccleſiam tuã epe nõ vadis. Jlle intre-
pidus reſpondit: cur inq̃t ſumme põtifex ceteris exẽpla daturus ⁊
tuũ epatũ ⁊ tuã ro. eccl'iam nõ repetis: q̃bus ꝟbis põtifex ꝓmotꝰ
ſtatim in rhodano fluuio paratis vna ⁊ viginti triremibꝰ: aliã rem
ſimulans ꝓfectionẽ aggreſſus genuã ꝑmo deinde cornetũ poſtre
moqꝫ romã terreſtri itinere Januario mẽſe ꝑuenit ãno vicʒ. 1376. Papa ro-
pontificatus ſui anno. vj. Migrationis aũt romane eccl'ie in gal mã ex galli
lijs. lxx. Quo aũt apparatu quaqꝫ incredibili ppl'i romani letitia is redijt.
ſuſceptꝰ fuerit dicere nõ attinet. Omnia q̃ppe ea in vrbe regia ſuo
indigebant aduentu. Menia q̃ppe vrbis ⁊ eccl'ie fere oẽs ac ꝑua-
ta edificia vbiqꝫ ruinã minitantia ipſe magna ex ꝑte poſtea reſtitu
it. Nõ dico de moribꝫ ⁊ vrbanitatibꝫ vbiqꝫ certe labefactatiſ: vrbs
eñ que olim vniuerſũ mũdũ ad vrbanitatẽ reduxerat abſente põ
tifice ad maximã moꝝ ruſticitatẽ ꝑuenerat: collocata itaqꝫ in vrbe
ſede gregorius ſicut bonũ decebat paſtorẽ oĩa circũſpicere cepit.
de medelaqꝫ vulneribꝰ inferenda cogitãs pacẽ in ꝑmis ꝑ neceſſa-
riam ꝑ legatos expetere ⁊ iter oẽs cõponere cepit: veꝝ florẽtini põ
tificiſ potẽtiã deſpectui hñtes eiꝰ pacẽ reiecere: ⁊ nullũ iiurie genꝰ
ꝑtermiſere qđ in põtificẽ trãſferri poſſet: q̃bꝰ modis ꝓmotus pon- Florentini
tifex florentinis anathemate notatis omia ĩterdixit: ſʒ florentini pontificem
oĩa ꝯtẽpſere: ⁊ ſacerdotes in vrbe ꝯtra fasqꝫ celebrare coegerunt paruipen-
tum vero pontifex a ꝑcibus ad arma ꝯuerſus ꝯciliaris ꝑus omni dunt.
bus alijs ꝯ ipſos florẽtinos bellũ mouit: tandẽ ꝟo cũ oĩa accura-
te egiſſet q̃ ad põtificẽ ꝑtinerẽt. viij. põtificatꝰ ſui anno. v. kl'. apri
lis intollerabili veſice dolore migrauit ad dñm: ⁊ apud ſanctam
mariã vite noue nouo ſepulchro cũ ingenti oĩm gemitu ⁊ luctu ſe
pultus eſt: eadẽ eñ mortis ſue hora in auinionẽſi pallatio ignis Auinionẽ-
accenſus eſt: nec extingui vnq̃ꝫ potuit quod vſqꝫ due eiꝰ ꝑtes exu ſe palatiũ
ſte fuerũt: quo aũt auctore incenſum fuerit ignorat̃: eo aũt ſubla- ꝯflagrat̃.
to magnũ ſciſma: ⁊ ingẽs patrũ calamitas atqꝫ diſcordia qual' ab
initio pontificatꝰ vlli põtifici ſubſecuta eſt.

Papa.211. Rbanus pa.6.hui⁹ noīs:natōe Neapolitanus h̄ anno ex
An.christi. v barensi archiepō gregorio pō.suffectus:sedit an.xj. et mē.
1379. viij. Uir q̄dē callid⁹:⁊ iniuriarū memor atq̧ vindex q̄ pon
tificatu suscepto:vt par erat:nō pacē inter xp̄ianos cōponere vo-
luit:sed magis cardinaliū ⁊ Joanne regine iniurias vicisci cona-
tus est ꝓpter ꝙ florētinos:anathemate notatos:vt in suā reduce-
ret sniam absoluit:q̄ sc3 ioannē ancuth gallū suaꝝ copiaꝝ ducem
neapoli ꝯ Joannā reginā misit:inde cū natura inquiet⁹ eēt:atq̧
oīno inhuman⁹:apud nuceriā quosdā cardinales creans septem
ex veteribus in carcerē cōiecit:dicēs eos ꝯ ipm ꝓ antipapa clemē
Uindicatiuus papa. te cōiurasset:e quib⁹ quinq̧ cū genuā ꝓficisceret:in mare demer-
sit. Eo q̄ppe ob timorē Caroli apulie regis accesserat:hoīes em̄ il
lum ob min⁹ iuste postulata ad iniuriā cōpulerat: Cūq̧ ibidē ad
Caroli ipius obitū ꝑmāsisset:tandē romā reuersus est:ibiq̧ cōfir
matis eccl'ie ciuitatib⁹ inde etiā neapolim accessit:vbi ⁊ ladislai
caroli pueꝝ ac Jonnā eius sororē a paterna hereditate ꝑturbare
ānixus ē:s3 reinfecta romā rediens:cū magno apparatu ⁊ honore
Cardiales a ciuib⁹ exceptus ē:vbi ad q̄sdā insidias deuitādas.xxix. cardina
29.vnodie les vno die creauit.in q̄b⁹ maior ps Neapolitanoꝝ fuit:tres vero
creati fuere romani q̄b⁹ creatis paucos supuixit dies:mortu⁹ deniq̧ ro
me ī basilica btī petri sepelit:paucis.tanq̧ rusticū ⁊ ībūan⁹ fletib⁹

Papa.212 Onifaci⁹ pa.hui⁹ noīs.ix.natione neapolitan⁹ Petrus
An.christi. b Thomacellus antea vocatus. Urbano pon.hoc anno sur
1390. rogatus.sedit.ānis.xiiij.⁊ mē.xij. Hunc dū pōtificat⁹ mu
34.annoꝝ nus suscepit.xxxiiij.etatis ānorū fuisse tradūt. Sed iuuentutē su
etatis erat am oībus in rebus:totoq̧ pōtificatu suo cū senectute ꝑmutasse
visus ē. Et si scie minus ꝑitus esset:bona tū conditiōis magneq̧
prudentie maximi tū animi:tūq̧ cōsilij pōtifex fuit: ꝑm⁹ em̄ vim
oēm ppl'i romani in pōtificē trāstulit:creatis suo nutu magistrati-
bus ⁊ munit3 vrbis fortilitijs:inde decimo sui pōtificatus āno ex
assisio vbi mltis ānis cōmoratus fuerat:romā ingressus iubileū
celebrauit:ac post cupidus augēde eccl'iastice dignitat3: ꝑmus ec
Anatharū clesiasticis beneficijs anatharū visū ipsuit: hac sc3 ꝯditiōe: vt q̄
ꝑm⁹ vsus. bn̄ficiū ꝯseq̄ret dimidij āni ꝓuētus ap̄lice camere psolueret:ladis
laum p̄terea adolescētē in paterno regno collocauit:⁊ p cardina-
lē florētinū apud cayetā coronari fecit:q̄ i regno ꝯfirmato:pl'ima
edificia i adriani mole: ⁊ in capitolio necnō ⁊ in vaticano palatio
fieri fecit:brigidā etiā suetie principē ꝟginē clarissimā sctāꝝ catha
Brigidā ꝟ logo ascripsit:q̄ suo tp̄e ad dn̄m migrauerat:studiū generale fer-
ginē cano- rarie ditiōis sue citati rogatu alberti estensis marchionis ꝯcessit:
nizauit Veꝝ h̄ ꝓpter rerū ꝑturbatiōes multasq̧ ani afflictiōes ⁊ quidem
studiū ge- graues ꝑtulit.vn̄ etiā laterū dolore psepe afflictus:tandē vitā cū
nerale Fer- morte mutauit. Cui⁹ corpus apd̄ sctm̄ petrū i sepulchro marmo-
rarie ꝯcedi reo sepultū fuit. Huic certe ad summā gl'iam nil defuit.nisi ꝙ ni
tur miū cognat3 ⁊ affinibus suis in dādis bn̄ficijs:p fas ⁊ nephas:at
q̧ inde cert3 idulgētijs assentiēs magne ifamie notā sibi ꝯq̄siuit.

Lemēs papa. vij. huius nōis: natione gibelinus: Robert⁹ antea vocatus: ex p̄ſbytero cardinali creat⁹ pōtifex q̄ q̄dē legat⁹ ī italiā miſſus fuerat: cui ⁊ clemēti. vij. īdita ē appellatio: ac ſic p̄ orbē litteris diſſeminata: hāc ſcz verā pōtificis electionē clemētēq₃ verū ⁊ īdubitatū xp̄i vicariū: vbi vera fuerūt ſuffragia: quia coacti a pplo Ro. italū poti⁹ q̄₃ gallū̄ d elegērāt. Et hinc maxime diſcordie: magnūq₃ ſciſma in eccl'ia dei oriri cepit: vt duo in ea dicerent̄ capita. Urbano autē principū xp̄ianorū₃ pars et p̄s Clementi fauere cepit. italia eñ cū germania ⁊ pannonia vrbano Clementi ꝓo gallia/ hiſpania/ cathelonia ⁊ britānia adheſerunt: Cardinales autē galli his geſtis: multas villas/ oppida ac vrbes diripere: ⁊ occupare ſtatim ceperunt. Clemēs poſt multas datas acceptaſq₃ clades in galliā tādē cū ſua curia profectuſ ē: vbi apud auinionē: vt hactenus pōtificū moris erat: ſedē cōſtituens: verus pontifex a gallis oībus veneratus eſt. ſedit annis. xv. Papa. 231 anno chriſti. 1405. Sciſ. 18.

Enedictus papa adulterin⁹ hui⁹ nōis. xiij. hoc āno clemē ti ſpōtifici apud auinionē ī ſciſmate ſuffect⁹: ſedit ānis. xxj. videlicz vſq₃ ad cōciliū cōſtātiēſe: q̄ petr⁹ luna antea vocatus fuit. Cū aūt benedict⁹ papa apd cathelonia ī caſtello paniſcole munitiſſimo ſe cōtineret: ſeq₃ verū xp̄i vicariū p̄tinacit̄ aſſereret: tandē auctoritate cōcilij ruſus īprobat⁹ eſt. Sic de eligendo nouo pōtifice ſermo inter oēs habit⁹ eſt. Uñ ⁊ cōcilij ⁊ ſigiſmūdi īp̄atoris: q̄ ſemp̄ concilio aderat: decreto ſtatutum fuit: vt vna q̄q₃ natio ſex ꝓbatos viros ⁊ deū timētes deligeret: q̄ vna cū dñis cardinalib₃ pōtificē eligerēt. q̄ cōclaue īgreſſi p̄ter oēm ſpē: licz m̄lti ſciſmatici cōclaue intereſſent: vnanimiter Othonez colūnā romanū diaconū cardinalē. 3. idus nouēb. ī feſto beati martini hora tertia pōtificē creauerūt ⁊ martinū q̄ntū appellauerūt: tantaq₃ inter oēſ leticia fuit ⁊ exultatio: vt vix hoīes loq̄ poſſent. His geſtiſ cū p̄ annū etiā ibidē cōciliū p̄ſtetiſſet: ⁊ m̄lta ad xp̄ianā religionez neceſſaria decreta fuiſſent: tandē anno dñi. 1418. cōciliū pontificis īp̄atoriſq₃ iuſſu diſſolutū fuit: ⁊ omnes cū pace abiere. papa. 214. anno chriſti. 1420. Sciſ. 19.

Nocētius papa. vij. hui⁹ nōis: patria ſulmonēſis: coſmatus antea vocat⁹: hoc anno bonifacio in italia ſurrogat⁹: ſedit annis. ij. Uir q̄dē grādeuus ⁊ m̄ltarū magnarūq₃ rerū experiētia inſtructus. cuius ꝟbū erat: oportere illū malū hoīez eſſe/ q̄ alienū pluſq̄₃ ſuū̄ ꝓpriū teſtimoniū formidaret. qui pōtificatu ſuſcepto ī q̄buſdā reb₃ vrbani ⁊ bōifacij p̄deceſſorū ſuorū veſtigia ſecutus eſt: q̄s p̄uatus rep̄hēdebat. ⁊ nō mō tantop̄e laudāteſ carpſit: verūetiā iniquo aīo ferebat: ſi q̄s apud ſe ea de re loquerer̄ Preterea oīa ita tumultuoſe gubernabat: vt cū romani inſtarent q̄ ſciſma de eccleſia tolleret: ipos cōfeſtim ad Ludouicū nepotem tanq̄₃ ad certū carnificē miſit: qui ſtatī. xj. ex ipis e feneſtris deijci ⁊ eneccari fecit: qua ſeuitia permot⁹ pplus Ro. accito Ladiſlao rege arma aduerſus hūc pontificē ſuſcepit. qui ſtatim vna cū Ludouico ipō nepote Uiterbiū fugit. cumq₃ ppl's roma. auctorez ſceleris papa. 215. An. chriſti 1404 Nepos pape. xj. rōanos interfecit papa timore viterbium fugit.

deſeuire nõ poſſet / in aulicos oẽm irã cõuertẽs mľtos eoꝝ inter fecit: verũ capitolio ⁊ põte miluio occupatis ac multis cędibꝰ ⁊ di reptiõibꝰ ꝑactis ira iã declinãte romani põtificẽ in grãꝫ receperũt: rogarũtq̃ꝫ vt ad vꝛbẽ cũ pace redire dignaretᷣ. q̃ cũ romã veniſſet/ nõnullos cardinales creauit: quoꝝ de numero Angelus coꝛrariꝰ patricius venetus vnꝰ fuit: q̃ poſtea gregoꝛius.xij.appellatꝰ fuit: ⁊ petrus filargi cretẽſis: alexãder.v.poſtea vocatus. tertius vero otho colũna: martinꝰ.v.poſtea dictus. creauit etiã ludouicũ ꝑdi ctũ nepotẽ ſuũ: agri picheni poſtea marchionẽ: eũq̃ꝫ firmanũ ꝓnci pẽ ꝯſtituit. quibꝰ ita geſtis nõ diu ſupuixit: ſed ſcdo ſui potificatꝰ anno rome defecit ⁊ in baſilica beati petri ſepultus fuit.

Papa 216 Anno xpi 1407

g Regoꝛiꝰ papa.xij.huiꝰ noĩs natiõe venetus angelus coꝛrarius antea vocatꝰ patriarcha ꝯſtantinopolitanꝰ h̄ anno ex cardinali ſcti marci innocẽtio põtifici ſuffectꝰ ſedit ãnis duobꝰ ⁊ mẽ.vij.põtifex quidẽ magne ſctitatis ⁊ grauitatꝫ ꝑcipue reuerẽdus: q̃ õtificatu ſuſcepto iuxta obligationẽ factaꝫ iterato ad deponendũ pontificatũ ſe obligauit: ſi bñdictus q̃ alterũ põti ficatũ ĩ gallia tenebat ſe q̃ꝫ abdicaret. cohoꝛtãtes igiᷣ in pꝛincipio ſeſe ꝑdicti pontifices ⁊ ad mutuã abdicationẽ offerẽtes: ſaonã vrbẽ maritimã vbi ꝯuenirẽt elegerũt: ſed in cõueniẽdo ſe ad inuicẽ il ludẽtes maxima xp̄ianoꝝ vexatiõe maioꝛẽ diuiſionẽ cõcitauerũt. Quapꝛopter ingẽs ꝯciliũ piſis celebꝛatũ eſt: in quo gregoꝛiꝰ h̄ et benedictꝰ põtifices de colluſione accuſati/ambo põtificatu pꝛiuati ſunt: ⁊ alexander cretẽſis eligiᷣ. quo pontifice creato gregoꝛiꝰ h̄ q̃ſi ꝓfugus Ariminũ ſtatim ꝯceſſit: vbi ⁊ a karolo malateſta vꝛbiſ ꝓncipe ꝑbenigne exceptus eſt. qui lꝫ in piſano ꝯcilio exauctoꝛatuſ eẽt/attñ tãq̃ꝫ verus põtifex dũ luce moꝛã faceret/ex patrũ cardinaliũ ꝯſenſu q̃ nõdũ ab eo diſceſſerãt gabrielẽ condelmariũ ex ſoꝛoꝛe nepotem creauit cardinalẽ: q̃ poſtea põtifex factꝰ Eugeniꝰ.iiij. appellatus ẽ. hic tandẽ ad ꝯſtãtiẽſe ꝯciliũ karolo malateſta oꝛatoꝛe miſſo põtificatu ſe libere abdicauit: ꝓ qua libera abdicatiõe cõuẽtus oĩs eũ agri piceni legatũ creauit: ſed nõ mľtopoſt recanati animi doloꝛe defecit: vbi ⁊ honoꝛifice conditus eſt.

papa.217. anno chri 1409

a Lexander papa.v.huiꝰ noĩs: natiõe cretẽſis: petrꝰ candianus antea vocatꝰ: oꝛdinis minoꝛũ doctoꝛ clariſſimꝰ: de q̃ ſupꝛa diximus: hoc ãno ĩ ꝯcilio piſano gregoꝛio/bñdicto boldrino põtificibꝰ abꝛogatis oĩm cardinaliũ ꝯſenſu q̃ tũ aderãt in eodẽ ꝯcilio põtifex creatꝰ: ſedit men.viij. Eo aũt pontifice creato Gregoꝛiꝰ vt dictũ eſt/ad karolũ malateſtã vna cũ Leõardo aretino Ariminũ acceſſit. Benedictꝰ ỽo in gallijs poſt habitũ ꝯciliũ ĩ caſtellũ paniſcole ꝯfugit: vbi diutiꝰ ĩmoꝛatꝰ etiã aliq̃s cardiales creauit. Alexãder aũt h̄ factꝰ põtifex vt erat vir optimꝰ eccľiaꝫ dei ꝓ poſſe in pace cõtinere ſtuduit. Et merito q̃dẽ alexãder fuit appellatꝰ: qꝛ ⁊ liberalitate ⁊ animi magnitudine oĩ ꝗuis optimo põtifici ꝯferri potuiſſet. munificꝰ etẽm ⁊ q̃ꝫmaxĩe in paupes vt põt. decꝫ fuit ⁊ adeo munificꝰ ꝓfuſuſq̃ꝫ extitit: vt demũ pauperrimꝰ deceſſe

Vide optimã pontificis integritatem.

rit. Un̄ ꝛ ꝑ iocū interdū ipm̄ dixiſſe tradūt ſe diuī. pōti. fuiſſe pau-
perēqꝫ cardinalē ꝛ mendicū papā: ꝛ ꝓpterea cū nil terrenū expete-
ret tanto fuit aīo vt ladiſlaū regē potentiſſimū q̄ eccl'iam ꝛ eiꝰ diti
onē diu vexaret in cōcilio piſano approbantibꝫ pr̄ibꝫ qui tūc ade-
rant regno priuauerit: ſoluto itaqꝫ ꝯcilio alexāder bononiā profe
ctus eſt vbi morbo ꝯtracto cū ad extremā horā veniſſet ꝯuocatis
oībꝫ cardīalibꝫ eos oēs ad pacē ꝛ ad ꝯcordiā ꝛ ad tuendā eccl'iam
dulciſſimis verbis adhortat᷑: q̄bus expletis lachrymantibꝫ oībus
qui aderāt illud ſaluatoris noſtri egre ꝑferēs inquit: pacē meā do
vobis: pacē meā relinquo vobis: ꝛ ſtatim emiſit ſpm̄: ꝛ ibidē cū in
genti luctu ꝛ pompa in cōuentu minorū ſepelitur.

IOannes pa. xxiiij. huiꝰ noīs natiōe neapolitanꝰ baldaſar — Pap. 218.
coſſa antea vocatꝰ hoc āno alexandro p̄dicto pōtifice mor — An. chriſti.
tuo bononie pōtifex creatꝰ ſedit ānis. iiij. ꝛ mē. x. hūc non — 1410
nulli ferūt pōtificiū munꝰ potius violēter vſurpaſſe q̄ꝫ liberis ſuf
fragijs aſſūpſiſſe: cū em̄ bononie potiꝰ vt dn̄s q̄ꝫ legatꝰ eſſet: ma- — ſciſma. 19.
gnoqꝫ exercitui imparet: ꝛ pr̄es ꝓ nouo pōtifice deligēdo ibidē cō
ueniſſent multa eis itermīatꝰ eſt: niſi pōtificē ſibi gratū elegiſſent:
et ea cā multi ꝑducti fuerūt quoꝝ neminē approbare voluit: cum
autem obſecraret᷑ vt quē vellet ſignificare dignaret᷑: date inq̄t mi — Uide pōti
hi petri clamidē: ꝛ ego eā dabo pōtifici futuro: qd̄ cū factū fuiſſet — ficis, aſtuti
ille palliū ſuis humeris imponens papa ait ſum ego: q̄ res q̄ꝫuis — am
pr̄ibus diſplicuiſſet: forte tn̄ ſnīam abſcōdi ꝯſultius fuit hominē — Papatū h̄
videlicet terribilē atqꝫ armatū territare nō videbat᷑ vtile. Hac igi — violēter q̄-
tur arte baldaſar coſſa vt aiūt pōtificatū obtinuit. erat aūt h̄ pon — ſi accepit.
tificij ac ciuilis iuriū ꝑitiſſimꝰ: ꝛ rerū gerendarū exꝑientia magiſ-
q̄ꝫ vite ſcīmonia p̄ditꝰ: q̄ inito pōtificatu dies aliq̄t bononie ſub-
ſtitit: ꝛ poſtmodū romā ꝓuectꝰ eſt: vbi ꝯtra ladiſlaū regē ditioneꝫ
eccl'ie vexantē paulū vrſinū ꝛ ſforciā attendulum militari ꝑitia vi — Ladiſlauꝫ
ros p̄ſtātes cōſcripſit: quoꝝ virtute poſt diuturnū variūqꝫ ꝯflictū — regem pro
ladiſlaū ꝓfligauit: verū ſequēti anno ladiſlaus viribꝰ trāſſumptꝭ — fligat.
iterato papā bello vexare cepit: ea ꝓpter pōtifex timore correptꝰ flo
rentiā p̄mo poſtmodū bononiā venit: ꝛ nō ita ml'to poſt mātuā ad
ioan. franciſcū gonzagā ꝑfectꝰ eſt: ibidē ꝛ mātue ꝛ cremōe cū ſigiſ — Cremonaꝫ
mūdo ceſare ꝛ gabrino fundulo de pellēdo ladiſlao rege: q̄ romā — pontifex ve
ꝛ multa eccl'ie oppida occupauerat ꝯuentū hūit: ꝛ dū hec mātue — nit: papa ci
agerent᷑ ioānes pōtifex ad ꝯciliū cōſtātie oīm nationū ꝯſenſu cita — tatur.
tur vbi multa ei enormia crimina a multis obiecta ſunt: q̄ timens
ſtatim mutato habitu familiaqꝫ clanculū ꝯſtantia aufugit: q̄ au-
dito e veſtigio miſſis militibꝰ cōph̄ēſus: inſulā ſctī marci ꝓpe cō
ſtantiā in carceribꝰ coniectꝰ eſt: eoqꝫ incarcerato ꝯciliū viros gra-
uiſſimos doctoſqꝫ iudices delegit: q̄ fuge cām diligēter inq̄rerēt: ꝛ
crimina obiecta diſcuterēt: eadēqꝫ ex ordīe referrēt: quare ꝯ̄ ipſuꝫ
40. ꝛ eo ampliꝰ capl'a ꝯ̄ fidē xp̄ianā in eo ꝓbata ꝛ adiudicata fue — 40. capitu
runt: quibus criminibꝰ ioannes hic merito pōtificatu ab vniuer- — la ꝯ̄ papaꝫ
ſo cōcilio deiectus eſt: ꝛ hanc q̄dem ſentētiā in ſe latam ipſe ſui ſce — obiecta

leris ꝯſcius affirmauit ⁊ comꝓbauit: pro qua re ex concilij decre
to ſtatim ad ludouicum bauarie ducē cuſtodiēdus, miſſus fuit do
nec aliud de ipſo cerneret: q̄ in aldeberga caſtello munitiſſimo per
trienniū eū ꝯſeruauit: tandē eo in ꝯcilio marꝫinꝰ pōtifex ſurroga-
tus dū apud florentiā exiſteret: ⁊ rogaret a coſmo medico ciue flo
rentino baldaſarē ipm e carceribꝰ liberauit: q̄ ſtatim p̄ter ſpem om
nibus admiratibꝰ ad martinū ipm florentiā venit: ⁊ eiꝰ exoſcula-
to pede: vt verū xp̄i vicariū recognouit ⁊ ſalutauit. Martinꝰ au-
tem ea humilitate ꝑmotus poſt aliquot dies ipm in numeꝝ cardi
nalium aſſiſtēs eū tuſculanū creauit: quē poſtea eo honore hūit:
q̄ reliq̄s cardiales veꝝ poſt aliq̄t mēſes anī dolore vt credi poſſit
florētie defecit vbi ⁊ coſmo medico amātiſſimo ſuo honorificētiſſi
mo ſeplc̄hro ī diui ioā. ba. tēplo mag̃ adhibita funerꝫ pōpa ſeplt̄ꝰ ē

Papa. 219 An. chriſti. 1415	**M**Artinus pa. v. eiꝰ noīs p̄ria ro. ex illuſtri familia colūnien ſium natꝰ hoc āno in celebritate ſc̄ti martini ep̄i ex cardi- nali diacono in ꝯſtantienſi ꝯcilio oīm nationū ⁊ cardiali

um ꝯſenſu pōtifex creatꝰ ſedit ānis. xiiij. ⁊ mē. iij. iuris pōtificij pe
ritiſſimus: ⁊ in oī vita integerrimꝰ vir: ob cuius integritatē et do-
ctrinam ac bonitatē atq̃ moderationē ex. xxxiij. cardinalibꝰ ꝑele-
fuit: q̄ in pōtificatu ꝯſtitutꝰ nō ſomno aut ocio: ſed negocio ⁊ ſolli
citudini deditꝰ oīa ad rē pōtificiā ꝑtinētia miro ꝑfecit mō: cuiꝰ ſer
mo cū breuis eſſet plenus ſentētijs in lucē ſemꝑ deducebat: verū-
tn̄ in rebꝰ adeo ꝓmptus erat vt res factas ꝑus hoīes cernerent q̄ꝫ
ab eo excogitatas putarēt: tali nāq̃ pōtifice indigebat eccl'ia dei:
qui petri nauiculā ſciſmatis ⁊ ſeditionū fluctibꝰ diu acriter quaſ-
ſatam redigere in portū ſalutis ſciret ⁊ poſſet: h igit̄ pōtifex creatꝰ
et factus: eo in ꝯſtātienſi ꝯcilio etiā ꝑ annū ꝑſtitit reipu. xp̄iane cō
ponēde cā: ſꝫ rebꝰ oībus optime diſpoſitis abſolutoq̃ ꝯcilio ī ita
liam ꝑ ſabaudiā venit: dū aūt alpes trāſiſſet: ⁊ in italiā deſcēdiſſꝫ
ꝓuanorū in pedemontiū vetuſtā ⁊ clariſſimā familiam ob virorū
ipſius p̄ſtantiā atq̃ vrbanitatē ꝑmo ī ſuā colūnieſiū familiā co-
pulauit atq̃ ipſiꝰ īſigne eidē familie ob ipſiꝰ benemeritū gerēduꝫ
ꝯceſſit. Indeq̃ abiēs mediolanū ꝑuenit vbi a philippo maria du
ce eiuſq̃ ꝓp̄lo ꝑbenigne magnificētiſſimeq̃ exceptꝰ: ibiđ ſacriſtiā
maiorꝫ tēpli ꝯſecrās mlt̄as īdulgētias ꝯceſſit: Brixiā q̄ꝫ vadēs a
pādulpho mala teſta ꝑncipeñ īferiori exceptꝰ fuit gl'ia. vbi int̄ du
cē p̄dictū ⁊ Pādulphū ipm: hac lege pacis federa ꝑcuſſit vt Pā
dulphus ipſe quot ānis tributo duci ꝑſoluto tādiu brixia potiret̄:
q̄ad ei viuere liceret: quā tū pacē pādulphus haud multo poſt di-
ſturbauit. Inde q̄ꝫ digrediēs ꝑ fines mantuanorū ferrarienſiū q̃
ac rauennatū florentiā tandē ꝑuenit vbi biennio ſubſiſtēs oēm ec
cleſie rē tā in tp̄alibꝫ q̄ꝫ ī ſp̄ūalibꝫ ꝑoptime cōpoſuit. Nā eccl'ia ip
ſa ꝓpter longū ſciſma oēm pene tp̄alem ditionē ꝑdiderat quā ibi-
dē cōmorāte martino in ſuā redegit ꝑtātē. Cōpoſitis itaq̃ ex ſnīa
rebꝫ martinꝰ cū bona florentini pp'li grā diſceſſurus: ciuitatē me-
tropolitāo honore exornauit eiq̃ volaterranā piſtorieſē ⁊ feſulanā

Prouanā familiā colūnēſē fecit

Indulgentias mediolaneſibꝫ cōceſſit.

Florētie ꝑ bienniū ſtetit.

Archiepm florentinis dedit.

eccl'ias ſubiecit. Abiens itaq̃ florentia romã tandẽ deſideratus ꝑuenit vniuerſa vrbe eidẽ obuiã effuſa: q̃ hominẽ nõ ſec⁹ ac oĩm parẽtẽ expectabat: vrbẽ igit̃ romanã põtifex ingreſſus adeo diruptã ⁊ vaſtatã inuenit ꝙ nullã ciuitatis faciẽ hr̃e videbat̃: naꝫ collapſe dom⁹ collapſaq̃ tẽpla cernebant̃: oĩa dirupta oĩa vaſtata oĩaq̃ lacerata ⁊ diſſipata erãt: ⁊ nõ mõ tẽpla/domus/vici/⁊ platee ac reliqua vrbis menia: ſed ⁊ ciuiũ mores atq̃ om̃e oĩno ciuitatis ornamentũ in ea deꝑditũ videbat̃. quã ob cãm põtifex pietate cõmot⁹ ad eam exornãdã cõponẽdoſq̃ mores ita animũ adiecit: vt breui conualeſcẽs meliorẽ faciẽ p̃ ſe tulerit: quã ob rem ciuitas ipſa nõ mõ ipſum ciuẽ ſuũ ⁊ ſũmũ põtificẽ: ſed optimũ patrie parentẽ appellauit: ⁊ inter cetera martinus ipſe porticũ ſancti petri collabentem in p̃mis reſtituit: ⁊ pauimẽtũ lateranẽſis eccl'ie ope vermiculato ꝑfecit: ⁊ teſtudinẽ ligneã ſuꝑinduxit. Edes p̃terea ad. xij. apoſtolos vetuſtate collabentes reſtituit. Id ipm̃ ⁊ cardinales oẽs ſuis in titulis certatim fecere. Demũ ſublatis penit⁹ ſciſmatib⁹ ſuperato ⁊ extincto apud aq̃lam brachio montono alijſq̃ tyrannis et viarũ latrõib⁹ ⁊ q̃ maxie tartallia lauello fugato: bohemis inſuꝑ hereticis ſedatis. Multis etiaꝫ cardinalibꝫ viris grauiſſimis creatis: ⁊ eccleſia vndiq̃ pacata põtificat⁹ ſui ãno. xiiij. ⁊ men. iij etatis vero ſue anno. lxiij. apoplexia rome moritur: ⁊ in conſtantina eccleſia ante capita apl'orũ ſepelit̃ ſepulchro eneo vniuerſo cetu romano comitãte ⁊ flente quo mortuo ſedes vacauit dies. xij.

Mores cõpoſuit

Pr̃ p̃rie appellat⁹ eſt.

Tatallia lauell⁹ occidit.

E Ugeni⁹ papa. iiij. eius nõis glorioſiſſim⁹ quidẽ natiõe venetus familia condelmeria vetuſta patre angelo gabriel religioſiſſim⁹ antea vocat⁹ hoc anno. v. nonas martij apd̃ mineruã rome poſt martinũ papam põtifex creat⁹ ſedit annis. xv. hic gregorij. xij. ex ſorore nepos canonicuſq̃ celeſtini habitus cõgregatiõis ſcti georgij in alga venetijs fuit. Primo q̃dem ipſius gregorij theſaurari⁹: deinde ſenenſis ep̃s poſtea cardinalis demũ pontifex fact⁹ nil eo honore elatior nulla in re priſtinã naturã mutauit: eadem certe humilitate eadẽq̃ continẽtia ⁊ auſteritate vite vixit q̃uis in initio ſui regiminis malis ꝯſilijs duct⁹ vari⁹ extiterit. cum eñ diuina humanaq̃ oĩa ꝑturbaret romanũ populũ ad arma ꝯcitauit: qui ipſius magiſtratibꝫ e roma pulſis nouos creauere romani itaq̃ ipũ pontificẽ mutato habitu cũ monaſtico cuculo fugere cõpulerũt: eũq̃ ꝑ tyberim fugientẽ lapidib⁹ ⁊ ſagittis ꝑſecuti ſunt. Cũq̃ florentiã petiſſet ibi ꝑ aliq̃d tp̃s ſubſtitit. quo ĩ tp̃e oĩa ⁊ bellis ⁊ ſciſmatib⁹ vbiq̃ p̃turbari cepta ſunt. Romani eñ ſublato clamore ad arma ĩ libertatẽ ꝯclamauere: ⁊ nouis creatis magiſtratib⁹ franciſcũ eugenij nepotẽ ⁊ eccl'iaſtice ditionis camerariũ capiũt: arcemq̃ ſancti angeli expugnãt: capitoliũ firmo preſidio muniũt: ⁊ ꝑ ſex menſes in libertatẽ ſe vendicãt: eo autem tumultu baſilienſe cõciliũ antea martini decreto inchoatũ augere ꝑ hyſpanie: gallie: pannonieq̃ regibus ceptum eſt: qui cõmunẽ reipub. xp̃iane gubernationẽ in arbitrio cõcilij reponebãt. Ad q̃d

Pa. 220 an. chriſti. 1430.

Canonic⁹ celeſtini habitus fuit.

Põtifex fugit ⁊ ſagittis inſequit̃.

Cõciliũ baſilee

quidem ɔciliũ eugeni⁹ bis terqȝ citat⁹ ire recuſauit:quã ob cauſã
eugenio pontificatu abrogato amedeus heremita olim ſabaudie

Dux ſabaudie fit pontifex

dux pontifex delectus ẽ:eugeni⁹ aũt indignatiõe ꝑmotus cumin
ter karolũ francoꝝ regem:⁊ philippũ burgũdie ducẽ pacẽ cõpo-
ſuiſſet Delphinũ karoli regis filiũ cũ magno comitatu in baſiliẽ-
ſes ɔcitauit:cui⁹ impetu ille ɔuentus ſtatim diſſipat⁹ ẽ:quãuis ꝓ
mo cõprobaſſet ꝓpter qḋ infinita ſubſecuta ſũt mala.ferũt autem
hunc eugeniũ p̃ter põtificis dignitatẽ mirũimmodũ amaſſe bella

Oriẽtalis et occidẽtalis eccleſie vnio

verũ poſtea ad ſe reuerſus prudẽti⁹ ⁊ cõſtanti⁹ egiſſe.vñ ⁊ cõciliũ
florentie habuit in q̃ orientalẽ eccl'iam cũ occidẽtali maxio cũ ipẽ
dio ⁊ labore vniuit:vbi ⁊ ioãnes paleolog⁹ ɔſtantinopolitan⁹ im
perator:⁊ ſu⁹ p̃iarcha cũ ep̃is archiep̃is ac ingẽti doctiſſimoꝝ vi

Multe nationes

roꝝ atqȝ nobiliũ toti⁹ grecie ĩterfuerũt:q̃ oẽs ſũptib⁹ romani põ-
tificis ac romane eccl'ie enutriti ac in greciã reportati fuerũt: coqȝ
in cõcilio affuerunt:⁊ armeni/ethyopes/georgiani/iacobite/ libi
am/aſiãqȝ incolẽtes:atqȝ alij ex aſia minori ponto videlȝ cilitia/
ſyria/⁊ aphrica q̃ oẽs fidei catholice ro.eccl'ie ſe tãdẽ ſubmiſere ac
humil'r ſubdidere:idẽqȝ ſigiſmũdũ ceſarẽ ꝑbenigne rome exceptũ
imperij corona ĩſigniuit. Philippũ mariã mediolañ.ducẽ tñ quo
ad vixit inimiciſſimũ habuit a quo ⁊ ꝑ nicolaũ piceninũ ⁊ frãciſcũ
ſfortiam adeo bellis vndequaqȝ vexat⁹ fuit vt vix ei reſpirãdi fa-
cultas daret.bona tñ multa vrbi ɔtulit:maximeqȝ circa vaticanũ
quia erarij officinã ⁊ aream palatij inſtaurauit:ac vrbis vias mul
tis in locis ſtrauit ac lateranẽſe palatiũ reſtituit iuxta qḋ monaſte

Canonici regulares.

rium dignũ iãdiu cõditũ inſtaurauit:in quo pulſis canonicis ſe-
cularibus:regulares canonicos ſub regula diui auguſtini nupri
me excitatos ex friſonarie loco lucẽſis agri accitos introduxit:ba
ſilicam q̃ȝ ſancti petri:⁊ ei⁹ ſacriſtiã multa ſuppellectili donauit.
Religioſos oẽs ſub regularib⁹ inſtitutis viuere volẽtes mirũimmo
dum dilexit ⁊ p̃uilegijs alijſqȝ gratijs plurimis iuuit:alijs q̃ȝ gra
tijs auxit:gymnaſia oĩm q̃ȝ diligẽtiſſime fouit:⁊ in oẽs liberalis:

Hic viros doctos fouit.

et potiſſimũ doctos fouit:quoꝝ familiaritate:licet ipſe modice lit
terature delectatus ẽ:⁊ lȝ vnq̃ȝ ad ꝑdiſcendã aliquã ꝑticularẽ lit-
teraturã animuȝ adiecerit:doctores tñ eccl'ie ⁊ oratores atqȝ hy-
ſtoricos libros ita aſſidue legebat vt ſubtiliſſimo ingenio oẽs ĩtel

In turcos miſit.

lexerit.hic vladiſlaũ polonie regẽ cũ iuliano ceſarino cardinali in
turcos miſit q̃ cũ.xxx.milibuſ apud andrinopolim cecidere. Erat
itaqȝ eugeni⁹ h aſpectu angelic⁹ oĩ veneratiõe dignus:grauis ſꝑ
⁊ moderatus in dicẽdo:parcus in victu ſuo:ſȝ in familia ſplẽdid⁹
familiares habuit doctos viros ⁊ ſctĩtate ꝓbatos:quoꝝ opa ĩ re-
bus arduis vtebatur.vnũ in eo rep̃henſibile fuit ꝙ anatas oĩm be
neficioꝝ poſt bonifaciũ nonũ ⁊ ipſe ɔfirmauit q̃ in hodiernũ vſqȝ
diẽ ꝑſeuerare cernim⁹. Obijt aũt ãno a natali xp̃iano.1446.vij.
kl'.martias etatis ſue.lxiiij.quo q̃dẽ anno beatũ Nicolaũ de tolẽ-
tino in ſctõs retulit ɔfeſſores:eo itaqȝ mortuo in beati petri baſi-
lica ſepelitur ſepulchro marmoreo cum hoc epitaphio:videlicet

Eugenius iacet hic quartus/cor nobile: cuius
Te ſtantur vite ſplendida facta ſue.
Iſtius ante ſacros ſe prebuit alter ab ortu/
Alter ab occaſu ceſar vterqꝫ pedes.
Alter vt accipiat fidei documenta latine:
Alter vt aurato cingat honore caput.
Quo duce ⁊ armenij graiorum exrta ſecuti
Romanam agnorunt ethyopeſqꝫ fidem.
Inde ſyri ac arabes/mundiqꝫ e finibus indi.
Magna ſed hec animo cuncta minora ſuo.
Nam valida rurſum teucros iam claſſe petebat/
Dum petit aſt ipſum ſuſtulit atra dies.
Qui ſemꝑ vanos mundi conſcripſit honores:
Atqꝫ hac impreſſa condire duxit humo.
Sed non quem rubro decorauerat ille galero.
Non hoc franciſcus ſtirps ſua clara tulit:
Suſceptiqꝫ memor merito tam nobile qđ nunc
Cernis: tam preſtans ſurgere iuſſit opus.

Felix papa.v.eiꝰ noīs natiōe Sabaudieñſis amedeus here Pap. 221.
f mita antea vocatꝰ: āno dñi.1438.die.xvij. nouēbris euge An. chriſti
nio pōtifici a baſilieñſi ꝯcilio philippi ducꝭ ꝓcuratiōe diſpo 1438.
ſito ⁊ ī ſciſmate pōtifex electꝰ: ſedit ānis.ix. q̄ creato e veſtigio ma
gne ſeditiōes in eccl'ia dei exorte ſunt: cuꝫ xp̄iāna reſpublica trifa
rie diuiſa ſit: aut Felicē aut Eugeniū ſeq̄ref: eſſetqꝫ q̄ neutrales vo
carenf: qꝛ neutri obtparēt. Hic itaqꝫ felix primꝰ ſabaudie dux fuit
q̄ ꝑus comites appellabanf: ⁊ a Sigiſmūdo ceſare titulo ducatꝰ
obtēto. Cū ānis ferme.xl.pꝰ p̄rem ꝓuincie gubernacula tenuiſſet:
aucto p̄rno īperio: parta vndiqꝫ pace: ac demuꝫ relictis ꝑncipatꝰ
gl'ie faſtibꝫ ī eremū ſe recepiſſet cū ſex viriſ eq̄ſtris ordis: etate etiā
ꝓuectis: mūdo ⁊ pōpis eiꝰ renūciaſſet: ad ripalie locū tāq̄ꝫ ꝑadiſū
delitiarū ſibi delegit. Cūqꝫ eo in ſtatu vitā celibē in terris ageret:
a baſilieñſi cōcilio pontifex electꝰ fuit: barbā totōdit quā antea nu
triuerat. Ducatū ꝑmogēito ſuo tradidit: eccleſiaſticas cerimōias
didicit. Stipatus magna nobiliū caterua baſileā p̄rexit: vbi inter
duos filios egregia facie adoleſcētes tāq̄ꝫ romāe p̄ſul eccl'ie coro
natus ē. Celebrauit ſepe diuina: bn̄dixit plebibꝫ: officia curie ordi
nauit. Cardinales doctrina ⁊ aucte p̄ſtantes aſſumpſit. Uerū cuꝫ
pacis ⁊ humilitatis amator exiſteret: mortuo Eugenio pontifice
ilico nullis pulſatus precibꝰ/ Nicolao eius ſucceſſori humaniſſi
me ceſſit: relicto nomine pape/cardinalatus honoreꝫ retinuit. In
patria ſua legatum de latere creauit. Deficiēs demuꝫ in ſenectute
bona. fuit autē clariſſimus ꝑnceps p̄teri genus ⁊ ſue elegātie for
mam: ac regiam dignitātē ⁊ promptā eloquentiā. manibꝫ integer
vita ⁊ religiōe ſanctus: in ſubditos clemēs: in bello magnanimꝰ:
⁊ in omnes iuſtiſſimus: ac demū nimiū felix: ſi ſenium ſuum eccle
ſiaſticis titulis nō fedaſſet.

papa.222. anno chri⸗sti.1447

N Icolaus papa ei⁹ nois ntus: natione genuensis: patria Sarzanēsis: Thomas antea vocatus: p̄re Bartholomeo chirurgico: humili familia natus: hoc anno Eugenio pō⸗tifici oīm suffragijs pōtifex creatus: sedit ānis. viij. Uir certe tāto p̄ncipatu ꝯdignissimus ꝛ q̄ȝ necessari⁹: oīmq̄ȝ litteraꝝ scientissimus ac virorum doctoꝝ obseruantissimus: quos vndiq̄ȝ ꝑquisiuit: eos quoq̄ȝ semꝑ vbicunq̄ȝ ꝛ pecūia ꝛ beneficijs mirifice iuuit. Qui cū oīm pene virtutū ornatissimus haberet̄: ꝛ in oūm hoīesq̄ȝ beneme ritus: vno eodemq̄ȝ anno ꝛ ep̄atus ꝛ cardinalatus ac pontificat⁹

Uide rē di uinaȝ p̄ter cōsuetudi nem.

munus maxima cū oīm pace ꝛ admiratione adeptus est. Qui cuȝ pontificatū inijsset (preter oīm spem) oēs mūdi p̄ncipes cuȝ esset ꝛ cōsilio ꝛ virtute illustris: in oibus habuit fauorabiles ꝛ obsequē⸗tes. Cuius rei gratia ꝛ Felix pōtifex ꝑmot⁹ aniaduertēs id a deo factū fuisse: e vestigio ad tollendū omne scisma pōtificatu se spōte abdicauit ꝛ ꝑ oratores suos eū pontificē verū salutauit: Quapꝓꝑ Nicolaus hic visa hoīs humāitate: statim galeꝝ cardinalat⁹ eidē solēniter trāsmisit: atq̄ȝ Sabaudie ꝛ Germanie toti⁹ eū legatū ex

Ducē sab⸗ audie car⸗ dinalē ꝛ le gatū creat

latere creauit: ꝛ q̄cquid in pōtificatu sanciuerat aꝓbauit. Qua q̄dem cōcordia adeo nō mō letat⁹ est populus romanus / sed etiā to tus mundus a tanta seditiōe liberat⁹. Nicolaus vero ne ingratus deo tanti beneficij videretur / supplicationes admodum celebres

Supplica tiones pro gratijs ei⁹

cuȝ populo ꝛ clero habuit: idē ꝛ oēs italie populi effecere. Ea igit̄ gratia ꝛ auctoritate pōtificis populi ꝛ p̄ncipes ꝑmoti / ad bella iā diu cōcitati aliquādiu substitere. Et Fredericus iā diu Romano⸗rum rex creat⁹: vna cū Leonora cōiuge sua noua pro corona acci⸗

Fredericū cum vxore coronat

pienda Romā concessit: ꝛ ab ipso coronam ꝛ nuptiaꝝ benedictio nē accepit. Mlta.n. hic gl'ios⁹ pōtifex ī vrbe ꝛ extra edificia magni ficētissima edificauit ꝛ q̄ȝmaxime in vaticano pontificale palatiuȝ sumptuosissime extruxit: ꝛ muroꝝ ingentē molem ibidē inchoauit q̄bus coerceri hostes possent: ne pōtificis edes diripere possent. pā theon quoq̄ȝ qd̄ sancta Maria rotunda vocatur / plūbeo tecto re

Edificia eius

stituit. Tēplū etiā scti theodori a fūdamētis erexit: ac scti Stepha ni eccl'iaȝ restituit. pōtē miluiū ꝛ vrbis menia instaurauit: ac vrbis vicos vbiq̄ȝ ferme strauit. Habent̄ adhuc multa ipsi⁹ vasa aurea ꝛ argētea: necnō ꝛ cruces multe gēmis ornate: ac sacerdotalia ve stimenta auro ꝛ argento intexta: que ei⁹ magnificentiā oībus ostē dunt: librosq̄ȝ ꝑpulchros infinite multitudinis: cum adhuc īpri⸗ mendi ars non prodijsset exscribi fecit. Huic autem plures q̄ȝ vlli

Libroꝝ co pia.

mortaliū dedicati fuer̄t libri. Elemosynas ī pauperes ꝛ virgines erogauit: ꝙ exꝑs auaritie oīno esset. Grat⁹ erga se meritos: iusti⸗ cie pacisq̄ȝ amator atq̄ȝ auctor ꝛ ꝯseruator fuit. Jubileū hūit per⸗ maximū q̄rtū. beatū Bernardinum canonizauit. ꝛ oīa ꝓspera ei⸗

Sctm̄ ber nardiū ca⸗ nonizauit

dē successerūt. Tādē cū captā a turcis Cōstātinopolim audiuisset dolore animi q̄ plurimū cruciabatur: modica febre sauciatus dieȝ clausit extremū: quē in beati petri basilica sepelierūt. Cuius sepul chro tale Epitaphium inscriptum habetur:

Hic ſita ſunt quinti Nicolai pōtificis oſſa
Aurea qui dederat ſecula roma tibi
Conſilio prudens: virtute illuſtrior omni:
Excoluit doctos doctior ipſe viros.
Abſtulit errorem: quo ſciſma infecerat orbem
Reſtituit mores: menia: templa: domos:
Tum bernardino ſtatuit ſua ſacra ſenenſi
Sancta iubilei tpa: dum celebrat:
Cinxit honore caput: federici coniugis auro:
Res italas icto federe cōpoſuit:
Attica romane complura volumina ligue:
Prodidit: en tumulo fundite thura ſacro.

Pap. 224 An. chriſti 1455

c Calixt⁹ pa. iij. hui⁹ noīs cathelan⁹ patria valentinus patre ioanne viro nobiliſſimo nat⁹ alphonſus borgia antea vocatus Nicolao pōtifici oīū ſuffragiis iā decrepit⁹ hoc āno ſuffectus ſedit ānis. iij. ⁊ men. iij. Magni ꝯſilij vir ⁊ excellētiſſimi aī decorat⁹ ⁊ vtriuſq; iuris pacut⁹ doctor atq; regis alphonſi prius pcipu⁹ ſecretari⁹: q pōtificatu ſuſcepto vt an deuouerat bellum in turcos ſtatī indixit: ⁊ ad id pficiēdū p vniuerſū orbē xpianū pdicatores miſit q xpianos i eādē expeditionē aīarēt: ⁊ cū ſuis opibus adiuuarēt: e qbus elemoſynis. xiij. triremes pmuz edificauit: ⁊ in hoſtes p patriarchā aqlegiēſem ibidē pfectū ſtatī miſit: q cū illꝰ toto triēnio turcos acriter vexauit ⁊ magnas clades illis intulit: ⁊ eorū multas inſulas cepit. Alphōſus vero rex ⁊ lodouicus burgundiorū dux plīmū aīati in eā expeditionē ſe ituros ſpopōderūt: ſed ſuorū regnoꝝ voluptatib⁹ irretiti: tantā tāq; ſanctā rem omiſere. Hec idcirco Calixt⁹ hic optim⁹ pōtifex lrīs ⁊ nūcijs eos ⁊ reliquos chriſtianorū pncipes n ceſſabat ad hmōi rē pneceſſariā adhortari: cui⁹ rei cā etiā ſacerdotib⁹ oīb⁹ celebrātib⁹ mādauit: vt orōnē contra paganos quotidie i miſſa decātarēt: vt de⁹ aſſiduo rogatu flecterek: voluit qz vt in meridie ſonū campanis darēt ſicut i ſero ad ſalutationē vginis marie: vt ea orōe eos adiuuaret q ꝯ turcos cōtinue dimicabāt. ea etiā de cā trāſfigurationis dñi nři ieſu xpi feſtū ⁊ officiū ordinauit: iuſſitq; illō cū idulgētijs illꝰ celebrari: ſicut ſolennitatē corpis xpi: ⁊ ꝓpterea legatos ad vſumcaſſanū armenie ⁊ pſarū regē: cū multis ⁊ magnis muneribꝫ miſit vt eū in turcos excitarēt: cui⁹ plana pſuaſione magnas eiſdē plagas intulit. Hic btm vincentiū cathelanū ſuū compatriotā ordinis pdicatoꝝ: ⁊ beatū Edimūdū anglicū in ſanctos retulit ꝯfeſſores: hui⁹ inter cetera pcipua laus fuit ꝙ elemoſynas paupib⁹ ⁊ dei ſeruis libenꝰ ⁊ freqnter dabat virgineſq; paupes maritis cū dote collocabat. Nobiles etiā ad inopiam redactos ſuis impenſis pro poſſe iuuabat omneſq; ad ſe veniētes mira benignitate ⁊ beniuolētia cōplectabak: ⁊ eorū pces libēt p poſſe exaudiebat: deniq; moriēs cētū ⁊ qnquaginta milia nūmū aureoꝝ quos in turcos cōquiſierat reliqt: cui⁹ funus in beati petri baſilica templo rotundo ſepelitur.

Orōnē cōtra paganos dici mādauit.
Aue maria in meridie pulſari iuſſit
Offm trāſfiguratōis ordinat
Sctm vincentium et edimūduz canonizauit.

P Ius pa. ij. eius noīs natiōe ethruſcus patria ſenenſis eneas ſiluiꝰ antea vocatꝰ poeta egregiꝰ: p̄re ſiluio nobili ſatis familia picolominea natꝰ: hoc anno calixto pontifici ſurrogatus ſedit annis. v. mē. xj. ꝛ dieb. xxvj. breuis quidē pontificatus ſed ingens gloria fuit: vir plane omni laude dignus: vtpote eruditiſſimꝰ/eloquētiſſimꝰ/copioſiſſimꝰ ac fortitudis/ ꝛ prudētie ſingulariſſimꝰ q̄ nō ad ociū nec ad ſegniciē: ſed ad res agēdas: et quidē maxias vocatꝰ maieſtatē pōtificiā augere viſus ē ꝑ q̄ neq̄ reges aut duces aut ꝑl'os atq̄ tyrānos vllos formidaſſe compertū eſt: imo ſi q̄s delinquētes vidiſſet ꝛ bello ꝛ cēſuris tādiu ꝓſequebaꝛ quo id vſq̄ ad ſanitatē rediſſe agnouiſſet: ꝛ ꝓpterea ludouico Frācoꝝ regi aduerſariꝰ extitit: q̄ libertatē eccl'ie ſuo in regno minuere tēptaret: borſio eſtenſi cognomiato: eo q̄ ſigiſmūdo malateſte: ꝛ rebꝰ gallicis ꝯ ferdinādū faueret. ſigiſmūdū auſtrie ducem q̄ in cardinalē ad vincula petri aiaduertiſſet diris execratiōibꝰ pſecutꝰ ē: mogūtinū inſup antiſtitē male de eccl'ia romana ſentientē ſede deiecit ꝛ alteꝝ eiꝰ loco ſuffecit. benauentanū q̄3 archiepiſcopū ꝯ eiꝰ volūtatē res nouas molientē: ꝛ bonauētū gallis ꝓdere volentē archiep̄atu ſūmouit. Multaſq̄ cāpanie vrbes ī ptātem eccl'ie redegit: nil regib: nil ppl'is timore vel auaritia vnq̄ cōceſſit: eccl'ie inimicos veluti hoſtes publicos ꝯſtāter ꝛ intrepide ꝓſecutꝰ ē: amicos aūt humaniſſime ꝛ officioſiſſime ſemꝑ adiuuit. h̄ ꝓmo ſui pōtificatus āno mātue ꝯuentū ꝓ fide xp̄iana habuit: ꝛ in eo pncipes oēs ꝯgregauit vt turcis bellū indicerēt: ſ3 fruſtra id fuit: ea q̄ppe de cā inumerabiles viros ex hyſpania/ gallia/ germania in italiā ꝯuocauit: q̄s dū ipſe pōtifex anchonā ꝓficiſcereꝛ inuenit quoꝝ magnā ptē ꝛ maxie germanoꝝ cū bñdictiōe apl'ica in patriā remiſit eo q̄ minꝰ idonei viderētur: fuit aūt pius h̄ pōtifex imprimis vt ſupꝰ mōſtratū eſt: ſtudioſiſſimꝰ ac doctiſſimus hō ꝛ doctorū viroꝝ amātiſſimus ꝯtinentiſſimeq̄3 vite ꝛ ocij ac diſſidie inimiciſſimus: ſtatura breui: facie ſenecta ꝛ ſerena canoq̄3 capite. qui tandē anno etatis ſue. lxiiij. cū anchone eſſet cū inumerabilibꝰ populis ꝓficiſcereꝛ lenta febre ꝑcuſſus: diē clauſit extremū: cuiꝰ funus romā delatū ī baſilica petri apud altare ſancti Andree ſepulchro marmoreo ꝯditū eſt: cui tale epitaphiū inſcriptū ē: Pius ſecundus pōtifex maximus natiōe tuſcus p̄ria Senenſis gēte picolominea ſedit ānis. vj. breuis pōtificatus: ſ3 ingēs gl'ia fuit: ꝯuentū xp̄ianū mātue ꝓ fide habuit. oppugnatoribus romane eccleſie intra atq̄ extra italiā reſtitit: Katherinā ſenenſem iter ſcōs xp̄i virgines retulit: pragmaticā in gallia abrogauit. Ferdinādū aragonenſem in regnū ſicilie ciſ fretū reſtituit: rē eccl'ie auxit: ꝛ fodinas inuēticias alumīs apō tolphā inſtituit: cultor iuſticie ꝛ religionis amator admirabil' eloq̄. vadēs ī bellū qd̄ turcis īdixerat anchone deceſſit: ibi ꝛ claſſem paratā ꝛ ducē venetoꝝ cū ſuo ſenatu militonē xp̄i hūit. Relatuſq̄3 ē in vrbē patꝝ decreto ꝛ h̄ ꝯditus: vbi caput andree apoſtoli ad ſe, ex peloponeſo aduectum collocari iuſſe

Francorū regē ꝛ ferrarie ducē ac ſigiſmūdū mala teſtaꝫ cōpeſcuit.

Cōuētum mantue habuit.

De eiꝰ doctrina ꝛ moribus

Huiꝰ epithaphiū vide.

Katherinā de ſenis canonizauit

rat. Hic toto ſuo põtificatu cardinales.xij.veteribꝫ addidit: vrbē
romā etiā multiſ edificijs exornauit: ꝛ tibure arcem extruxit.

Aulus papa.ij.huiꝰ nõis patria venetꝰ prē nicolao matre papa.225.
p polisena natꝰ petrus barbo antea vocatꝰ: eugenij pontifi- anno .xpi
cis ex ſorore nepos: hoc anno pridie kl' ſeptēb. ex cardiali 1464.
ſancti marci pio põtifici ſuffectꝰ ſedit ānis. vj. ꝛ men.x.magni cer
te animi magneqꝫ prudētie vir: corpꝰ habens magnū ac maieſtati
pontificij dignū: q̄ pontificatu adepto mox eiꝰ maieſtatē tū auctē
tūqꝫ armis augere conatus eſt. nā ꝛ duo bella toto ſuo põtificatu
in italia ſuſcepit: q̄ nulla re prius bello repetita/ſed īſidijs pmo i-
choata poſtea deſeruit. Tolphā em̄ veterē obſidens ꝛ oppugnanſ Tolpha
ſupuenientibꝫ regijs copijſ q̄ cū vrſinis militabant: cum adhuc.lx. vrbs
paſſuū milibꝫ abeſſet repente obſidionē ſoluit: ꝛ locuꝫ deſeruit: eo
etiā mō robertū ſigiſmūdi malateſte filiū aggreſſus eſt: q̄ cū arimi A roberto
nū aliquādiu oppugnaſſet: ꝛ aliq̄ eiꝰ ſuburbia tormētiſ laceraſſet malateſta
ab regio ꝛ florentino exercitu fuſus atqꝫ fugatus obſidionē ſolue fuſus fuit.
re coactus eſt. cū aūt põtificatū inijt ſtatim oēs abbreuiatores q̄s
pius pontifex pdeceſſor ſuus īſtituerat abrogauit ꝛ exauctorauit:
ꝛ canonicos regulares e ſctō ioāne laterano a calixto põtifice pul Canōicos
ſos reſtituit. multa apud ſctm̄ Marcū ꝛ ī vaticano extruxit: q̄ vi- regulares
ri magnificētie dignitatē pre ſe ferūt. fuit inter cetera iuſtus ponti pulſos re-
fex: ꝛ pauperū pſertim cardinaliū epōꝝ principū ꝛ nobiliū virorū ſtituit.
amator: quos vna cum virginibꝫ viduiſ ꝛ egrotis ꝓprijs pecunijs Amator
frequēter iuuabat. eiuſqꝫ pcipua cura ſemꝑ fuit: vt oīa ad victū ne pauperū
ceſſaria vrbi nō deeſſent. ſed in h̄ aliq̄ꝫtulū reprehēſibilis fuit: qꝛ in
colligēdis pecunijs ꝛ iocalibꝫ precioſiſſimis nimiū diligēs extitit.
ꝛ imperio cū oīa ageret odioſus oibus erat. Deniqꝫ decē cardina-
libus creatis inter quos frāciſcus a ruere ſaonenſis vnus fuerat
ꝛ cū ānos plurimos viuere ſibi perſuaderet: Anno ſalutis noſtre
1471. v. kl'. auguſti hora ſcda noctis: cū eo die letū cōſiſtoriuꝫ ha
buiſſet: ꝛ iocūdiſſime cenaſſet apoplexi correptꝰ vitā cū morte mu
tauit: cuiuſ corpꝰ cū in vaticano ſepulture traditum eſſet ſedes va
cauit dies.ix. Cui ꝛ poſtmodū incredibile ſepulchrū marmoreum
a ſuis nepotibus cardinalibus erectum eſt.

Jxtus papa.iiij.huiꝰ nõis: natiōe ligurꝰ patria ſaonenſis papa.226
ſ frāciſcus a ruere antea vocatꝰ: ordinis minoꝝ gn̄alis mi- An̄.chriſti
niſter: hoc anno paulo põti. repētino interitu ſublato idibꝫ 1471.
auguſti eidē ſurrogatus ſedit annis.xiij. vir certe ingenio tantus
q̄ꝫtū nr̄a tpa fuiſſet pcipue doctrinarū vigore: ꝛ ꝓpterea de potētia huiꝰ libroſ
dei ſcripſit. Librūqꝫ de ſanguine xpi de futuris ꝯtingētibꝫ. de cōce- ꝯmēorat
ptiōe bte marie ꝟginis ꝛ q̄dā alia ꝑpulchra. fuit nāqꝫ ante ponti-
ficatū ac etiā in ipſo põtificatu mitiſſime ꝯſuetudinis ac vite pietiſ
ſime: in pauperes religioſoſqꝫ maxime munificētiſſimꝰ: atqꝫ deuo
tus ꝛ affectꝰ quos oēs vno ordine amauit ꝛ fouit: ac ampliſſimis priuilegia
ꝑuilegijs ꝛ gratijs alijſqꝫ ſpūalibꝫ ꝛ tpalibꝫ beneficijs indeſinēter oibꝫ religi
adiuuit. Nā oēs mēdicātes religioſos ad emulatiōes euitādas in oſis ꝯceſſa

ꝓuilegijs ꝛ gratijs cenſuit eſſe equales. inde ī amicos ꝛ familiā io
cundus exiſtēs/etiā in delinquētes/clementē ꝛ modeſtū voluit no
minari. Principes eni̅ paupes ꝛ nobiles viros patria extores: p̄
ſertim paleologoꝝ filios boſneqꝫ reginā atqꝫ alios cōplurimos tur
co pulſos pecunijs adiuuare nō deſtitit: ꝛ rhodioꝝ milites ac Fer
dinādū regē a turcis vexatos mira ꝛ incredibili pietate ꝯfouit: et

Edificia eius

adiuuare fecit: vrbē Ro. cenoſam ꝛ incōpoſitā ac vetuſtate multiſ
in locis collabentē ꝛ deturpatā ꝓ poſſe in oībꝫ inſtaurare ſategit

Pontē vrbis fecit

ꝛ vias eius oēs cultiſſime ꝛ decentiſſime ſtrauit: pontē ſup tyberī
maxima impēſa extruxit: ꝛ a ſe Sixti pontē noīari voluit. alijs quoqꝫ
edificijs quaſi innumerabilibꝫ tū in vaticano/tū in vrbe leonina:

Cōditio vrbis rōane.

atqꝫ Ro. extruxit. qbus mirūinmodū aplicā ſedē exornare viſus ē
quas ob res ipe vrbis nou⁹ cōditor appellari merito potuit. edes
inſup pontificias multis in locis apud ſanctū petrū nō mō cultio
res/ſed cultiſſimaſ reddidit: Ubi etiā eccleſiā nouā ꝛ qdē ornatiſſi
mā fabricauit: ꝛ in ea nouos ſacerdotes cōſtituit: additis mltis ꝓ
uentibus ad ipoꝝ ſuſtentationem q diuia qtidie in ea ſuo noīe ce

Conditor hoſpitalis ſcti ſpirit⁹

lebrarēt. Hoſpitale ſancti ſpūs in vaticano ꝑmagnificū qſi de no
uo fabricari fecit: in quo ꝛ vite ſue ordinē depingi voluit. ꝛ cū bea
tiſſime virginis Marie deuotiſſimus eſſet: eccleſiā ſancte Marie

Eccl'a3 de pp'lo extruxit.

de pp'lo ſic nūcupatā qſi vetuſtate collapſā a fūdamētis magna
impenſa denuo erigere fecit: ꝛ ipam tandē ꝑfectā mltis muneribꝫ
decorauit: tū argēteis tū etiā aurēis: alias quoqꝫ ferme oēs vrbis ec
cleſias aut inſtaurauit: aut munerib⁹ decorauit: atqꝫ alia īnumera
tū ſpiritalia tum temporalia hic vrbi Romane contulit benficia.
Et vt breuib⁹ cōcludā: in ſuo pontificatu nil egit qđ merito rp̄hē
di poſſit: niſi ꝙ ꝛ ipe (vt fit) ſuos nimiū amauit: eis videlicꝫ diuia
ꝛ hūana ꝯtribuēs p̄ter dei ꝛ eccl'ie Ro. dignitatē atqꝫ honeſtatē: in
quē ſane errorē mlti ſupioꝝ pōtificū etiā cecidere: qđ ſatis deteſtā

Nepotes ſuos p̄fectos vrbis conſtituit.

dū ꝛ rep̄henſibile eſt. Duos eni̅ nepotes ſuos vrbis p̄fectos: vicꝫ
Leonardū Jo. ſucceſſiue conſtituit. māfredos immole vrbis regu
los: videlicꝫ patrē ꝛ filiū īter ſe diſſidētes. ꝛ poſtmodū ordelaphos
ſilr e Forliuio expulit: ꝛ ipas eoꝝ vrbes Hiero. Ryario conciui

Manfredoſ ꝛ ordelaphos regulos expulit.

ꝛ neceſſario ſuo chariſſimo cōceſſit: cuius quidē cōſilio arduis in
rebꝫ ſp vti voluit. Hic iubileū a paulo pōtifice prius ꝑ vniuerſum
xp̄ianū orbē inſtitutū honorifice ꝛ vl'r in anno. iiij. pōtificatus ſui
celebrauit: ꝛ beatū Bonauenturā theologū ordinis ſui in ſcōꝝ
cōfeſſorū numero aſſcripſit. Hic quedā bella iudicio mltoꝝ p̄t iu

Beatū bonauēturā3 canonizauit.

ſticiā ſuſcepit: ꝛ ī primis Laurentiū medicē florentinū excōicauit:
ꝛ ipis florētinis bellū indixit: eo ꝙ raphaelē diaconū cardinalē co
mitis Hieronymi Ryarij ex ſorore violētina nepotē: ac franciſcū
Saluiatū piſanū archiepm cū trecentis viris qui Julianū medi
cē ipi⁹ Laurētij medici fratrē in diuo reparate templo obtruncaue
rant: detinuiſſent ac ſuſpendio īteremiſſēt. q res cum huic pōtifici
ſixto nunciata fuiſſet: hortātibus Ferdinādo rege ꝛ Hiero. comi
te bellū contra Laurentium ipſum medicem ꝛ Florentinos ſuſce

pſt: ꝛ dāna multa eis intulit. Aliud poſtea aduerſus ferdinandū apulie regē ſuſcepit ꝙ nollet illū herculi eſtēſi genero ſuo a venetꝫ obſeſſo auxilio adeſſe: indeqꝫ cū ipſo ferdinādo pace cōfecta: ꝓ eo dē ꝯ venetos mutata ſnīa pugnā ſuſcepit: eo ꝙ veneti ipi nolētes eidē obtpare vt herculē obſeſſū dimitterēt: ac ablata ipi reſtituere Et ꝓpterea nō mō oēs italie pncipes ꝛ potentatus ꝯ eos cōcitauit ſed veluti clemens ſext⁹ alias effecerat: ipſos venetos īterdixit: excōmūicauit ac maledixit: atqꝫ etiā oībꝫ dignitatibꝫ eoſ ꝑuauit: nec quoad vixit illis abſolutōis bñficiū īpendere voluit. Dūqꝫ hec a gerenꝛ febꝛibꝫ ōcubuit: ꝛ pace inꝛ venetos ꝛ reliquos pncipes cōfecta ꝛ audita mox vitā exhalauit. Fuit nihilomin⁹ pōtifex hic inter ceteros optimus: ac pre omnibꝫ certe feliciſſim⁹ ꝛ fortunat⁹: ꝙ oēs xp̄ianos pncipes toto tpe ſui pontificat⁹ obſequētiſſimos habuit. Et quos voluit depſſit: ꝗs autē voluit ꝓ volūtate exaltauit: ſuis etem̄ vt pmiſſum ē/ ſine vlla ꝯdictione multa ac plurima ꝯtulit beneficia. Et ſi mltos habuit detractores: tn̄ vt verū fatear/ vir bon⁹ erat: ꝛ iuſt⁹ pōtifex fuit. Summa etem̄ inſtantia ꝛ alacritate aiaꝝ cuſtos extitit. Cupiditatē oīno a ſe reſecauit: iraſ ꝯpſſit: ꝛ malicias oēs extirpauit: ꝛ ꝟtutibꝫ ſemꝑ inheſit. Trigintaduos cardinales toto tpe ſui pontificat⁹ creauit. E quibꝫ tres fuerūt romani duo genuēſes: ꝛ qttuor ſaonenſes. inꝛ ꝗs Julian⁹ ſcti petri ad vincula ex fratre nepos fuit. Qui ipi⁹ corp⁹ maxima pōpa ꝛ deuotiſſimis exequijs vt decuit/ nouo ī tēplo ſeu ſacello apud ſctm̄ petrū in vaticano ſepeliri fecit. Hic etiā multa officia noua ꝛ īſtitutiōes feſtiuitatū veteribꝫ addidit. Et mltoꝝ ſctōꝝ feſta/ vicꝫ ſeraphici Frāciſci/ Cōceptiōis/ ꝛ Preſentationis gl'oſiſſime ꝟginis marie ſancte Anne matris eiuſdē: ſanctiſſimiqꝫ ioſeph ſpōſi ei⁹ celebrari iuſſit: ac multa alia ad cultū dei ꝑtinentia hic optim⁹ pontifex obſeruari mādauit. Quo mortuo vacauit ſedes dies. xv.

Venetos excoicauit

Hui⁹ bōitatē cōmemorat.

Triginta duos Cardiales creauit.

Feſta ab h pōtifice ordinata.

Innocētius papa. viij. ei⁹ noīs: patria genuēſis: pre aaron cyboꝝ mediocri familia/ ſed honorata natus: Johannes bāptiſta antea vocatus: poſt ſixtuꝫ pontificeꝫ ex cardinali pſbytero ſancte Cecilie/ hoc āno idibꝫ auguſti pontifex creat⁹: ſedit ānis. vij. ꝛ mē: xj. Hic inter ceteros cardinales cū paupior humilior qꝫ ac humanior certe haberet: ꝓpter ipſius humanitatē atqꝫ māſuetudinē pōtificū mun⁹ aſſequi meruit. ferebat etiā in rebꝫ gerendis prudētiſſimū ꝛ magnanimū atqꝫ cōſtantē: eo ꝙ ſenis ꝛ alibi legatiōis officio ꝑoptime funct⁹ fuiſſet: ꝛ magnā ſui regiminis ꝛ prudētie patribꝫ ſpē pſtitiſſet: fact⁹ deinde pontifex vt erat vir optimus eccleſiā dei ꝓ poſſe in pace cōtinere cōſtituit. Et merito qdē innocētius fuit appellat⁹: qꝛ ꝛ ſanctimonia ac animi magnitudie cū quouis optimo pōtifice cōferri potuiſſet: rerū diuinaꝝ maxime appetētiſſim⁹ munificuſqꝫ: ꝛ ꝗmaxime in paupes: vt veros decet pōtifices. Nihil erat qd illi meli⁹ pace cōmuni videreꝛ. Cū ei⁹ oīa cōſilia quietis forēt: nec tn̄ bellū diſſuadebat/ cū pro tutela eccleſiaſtice ditionis ſuſcipiendū foret. Sed arma nō propter victoriā/

papa. 22>
Anno xp̄i 1484.

Virtutes eius dicit

neq; ꝓpter iniuriā vindicandā ſumenda dicebat: ſed ꝓpter pacē ob
tinendā: finē vero belli nō rapinā aut gloriā: ſed quietē eſſe debere
Huius itaq; pontificatus ꝑ duos ānos infelix plurimū extitit: ⁊
multoꝝ bellorū plen⁹: Et qđ a principio multa cū inſtātia ab oīb⁹
potentatib⁹ expetiuit: difficillime tandē obtinuit: quibuſcunq; em̄
oratorib⁹ a principio ad p̄ſtandā eidem ex more obediētiā ad ſe ve
nientib⁹ ſummopere pacē ⁊ concordiā ſuadebat. Armaq; oīb⁹ de-
ponere p̄cipiebat. Sed inimic⁹ hō vt bōis ei⁹ deſiderijs obſiſteret
haud multo poſt in lāguorē maximū eū perduxit, ſtatim inter vrſi
nos ⁊ colūnēſes vrbis p̄mores magnū diſſidiū excitauit. Diu ete

Urſini et colūnēſes inimici

ni īter ip̄as potētiſſimas familias īmortale interceſſerat odiū: qđ
viuēte ſixto pōtifice ſopitū eſſe videbat. Sȝ eo pōtifice defūcto co-
lumnenſes ꝯ vrſinos arma ſūpſere: ⁊ multis eos incōmodis affe
cere: ac vniuerſaȝ vrbē ꝑturbauere. quas ob res multis ſceleratis
⁊ dānatis in ipſa ⁊ extra vrbe licentia peccandi conceſſa fuit. q̄ res
cū alijs ꝑmultis maximum animi dolorē pontifici optimo inflixit
indeq; pro eccleſie libertate ⁊ ipſius ſubditoruȝ tuitione: videlicet

Bellū cō-tra regē: ꝯditiōes pacis cū eo.

Aquile vrbis aliarūq; vrbiū ⁊ ꝓcerū magnū bellū licet inuit⁹ ꝯtra
Ferdinandū apulie regē ſuſcepit: ⁊ Robertū ſctī ſeuerinatē maxi-
ma cū īpenſa ꝯ ip̄m ducē cōduxit. Sed p⁹ varias depopulatiōes
⁊ vaſtatiōes atq; incēdia tandem rogatus pacē cū oīb⁹ facere vo-
luit: ea ſcȝ lege vt rex ipſe tributū eccl̄ie: qđ ſingulis annis pēdere
cōſueuerat: quodq; ſixtus pōtifex relaxauerat: de cetero pōtificib⁹
romanis integre ꝑſolueret. Atq; regni ꝓcerib⁹ cōtra ip̄m ferdinā
dū regē eiectis oīno ipſe rex parceret: atq; illū iureiurādo aſtrinxit
ne deinceps cōtra pontificē romanū arma mouerit: ⁊ pace cōficiē
da etiā diſſidia Urſinoꝝ ⁊ Colūnenſiū cōpoſuit. Quib⁹ ex rebus

Buchallinus oſimi princeps

magnā ſue virtutis ⁊ cōſtātie laudē reportauit. His ex ſententia
bene geſtis/etiā Buchallinū Oſmi principē ſeu tyrannū: q̄ cōtra
eccleſiā rebellauerat: ⁊ ad turcū defecerat: debellauit ac expugna-
uit: illūq; tandē captū/vinctū ad Ludouicū ſfortiā mediolanum
trāſmiſit: ⁊ oppidum ſibi ⁊ eccleſie ſubiecit. Multa deniq; hic op
timus pōtifex ⁊ circa pontificiā dignitatē remq; publicā xp̄ianam
necnō ⁊ amicoꝝ vtilitatē facere decreuerat: ſed ob tp̄is breuitateȝ
ſuāq; infirmitatē ac belloꝝ ⁊ epidimie ꝑturbationem nō adimple
re modo ſed nec incipere potuit. Hic cardiāles multos in toto ſuo
pontificatu creauit: inter quos (vt alios miſſos faciā) Antoniot⁹
palauacius vir profecto religioſiſſimus optimus vnus fuit. Hic

Sct⁹ heliopold⁹.

poſt beneficiū ſanitatis adeptū heliopoldū olim Auſtrie ducē iaȝ
diu defunctū: ob crebra ipſi⁹ miracula enarrata in ſctōꝝ cōfeſſorū

Venetos abſoluit

numero rogat⁹ aggregauit: venetoſq; ab īterdicto eccleſiaſtico ⁊
cenſura in eos a ſuo predeceſſore fulminata liberauit ⁊ abſoluit: ⁊
eoſdem ſibi confederatos ⁊ amicos effecit: beneficijs equideȝ quo
ad potuit ⁊ circa deū īprimis: amicoſq; ꝓ virib⁹ ſemꝑ fuit. Nā p⁹
corporis ſanitatē inter cetera pro gratiarūactiōe monaſterio ⁊ ec-
cleſie ſancte Marie de populo argenteam eccleſiaȝ miro artificio

elaboratã:cũ magna cleri populiqꝫ romani frequẽtia ipm ⁊ ꝓꝛijs manibus ſuꝑ altare obtulit:atqꝫ alia qbuſdã eccleſijs alijſqꝫ locis pijs munera ꝯdonauit. Quia aũt parẽtibꝰ ⁊ agnatis aliqđ beneficij ſignũ:niſi franciſco ⁊ theodorine filijs oſtendere minime potuit. Añ eñ pontificatũ ⁊ cardinalatũ:ſicut diuꝰ augꝰdũ in minoribus eſſet duos ex dãnato coitu ſuſcepat filios: videlicet Franciſcuꝫ filiũ ⁊ theodorinã feminã:quibꝫ nimio afficiebatꝛ amore. Ambos eñ ꝓ virili ſua enitebatꝛ magnos effcere. Unde in ꝑmis filiã honorato ⁊ illuſtri viro matrimonio cũ ingẽti dote collocauit:frãciſco aũt filio dilectiſſimo illuſtris laurentij medici florentini filiã coniugẽ dedit:eidẽqꝫ dũ moreretꝛ maxĩos theſauros de ꝯſenſu cardinaliũ dimiſit:quos nihilominꝰ ipe dũ adhuc pontifex pater ſuꝑ uiueret:furtim abſtulit: ⁊ florentiã ad patrẽ medicẽ ſororiũ tranſmiſit. fuit itaqꝫ ħ digniſſimꝰ põtifex oĩbus virtutibꝰ:q̃ in põtifice maximo reqruntꝛ:decoratꝰ ſanctitate: videlicet ⁊ iuſticia:atqꝫ prudentia:qppe q̃ ꝓpria virtute: ⁊ nõ aliquo fauore:nec fortuna ex humili loco ad id faſtigiũ euectus fuit:tanta eñ huiꝰ pontificis fuit gloria vt nulliꝰ laude creſcat:nulliuſue vitupatiõe decreſcat:nec plura de eiꝰ laude ob ingenij exiguitatẽ referẽda cẽſeo:deniqꝫ relicto apud oẽs chriſtianos ſui deſiderio moritꝛ: ⁊ apud ſanctũ petꝝ magna funeris pompa ſepelitur.

Lexander pa. eius noĩs .vj. natiõe hiſpanus: rhodoricus antea vocatus:ſancte romane eccľie archidiaconꝰ:caliꝛti olim pontificis ex fratre nepos:hoc anno. iiij. idus auguſti Innocẽtio pape ꝯſenſu põtifex ſuffectꝰ:ſedit annis. xj. ⁊ diebꝰ viij. Hic ex gente borgia nobiliſſima hyſpanarũ familia duxit originẽ:quẽ calixtus papa. iij. eius patruꝰ a puero educauit:inſtruxitqꝫ:atqꝫ ad huiꝰ dignitatꝭ gradũ ꝑpauit. vñ ⁊ litteris humanis pariter ⁊ diuinis a ꝑncipio ſũmope illum inſtituit: ⁊ erudiri curauit:in quibꝰ certe: vt erat acri ingenio adoleſcẽs ꝑſtantiſſimꝰ euaſit:quo factũ eſt vt in explicandis conſilijs optimã facundiam ab ipſa ſua adoleſcentia demõſtraret: q̃ꝓpter ⁊ in ipſa iuuenili etate cardineũ munꝰ:ac vice cãcellariatꝰ officiũ:ad qđ ꝓpe oẽs graues curie romane referuntꝛ expeditiões: vbi ⁊ maxima eccleſiaſticarũ rerũ referũtur moles eidẽ cõceſſit:in quo quidẽ officio:tãta cũ omni curialium beniuolentia:atqꝫ admiratiõe ſe exhibuit: vt tandeꝫ ad id faſtigiũ merito ꝑuenire meruerit:in quo quidẽ officio ꝑ q̃ttuor ⁊ q̃draginta ãnos maxima rerũ ꝑicula:atqꝫ naufragia ꝯſtanti animo maximũ expimentũ de ſe dedit:nulla equidẽ negociorum grauitas aut ro. eccľie ꝯditio:tpmqꝫ difficultas ꝯtigit vnq̃ꝫ quã i officio nõ fuerit expertꝰ:que ſuo nõ ceſſerit cõſilio. inito itaqꝫ pontificatu mox ab oĩbꝫ xpianis ꝑncipibꝰ ⁊ ꝑcipue italis:maxima põpa eſt ſalutatꝰ. Huic ideo ħ nomẽ magnũ decretũ fuiſſe arbitror: ꝗ eiꝰ regiꝰ, impꝛmis aſpectꝰ:ac celeſtis q̃dã in eo ſpẽs: vtriqꝫ ⁊ nomini ⁊ põtificatui apte ꝯueniret:ꝗ alexãdros oẽs:tũ põtifices:tũ reges exactos:põtificatũ ⁊ impiuꝫ feliciſſime geſſere: vt eoꝝ geſta

Pap. 228. ãno chriſti. 1492

Calixtꝰ papa patruꝰ

44. annis vice cãcellariꝰ ſtetit.

Duos cardinales ex ſuiſ creauit

feliciter demonſtrant: q̄ ſtatim ex ſuis vt moris eſt duos cardinales videlicet ioannē borgiā montiſregalis nūcupatū: ⁊ valentinū filī͛ borgiā creauit. quē quidē ioannē nepotē ſancte ſuſanne p̄ſbyterū cardinalē ex ſacri ſenatuſcōſulto legatū declaratū ſecūdo ſui pontificat⁹ anno neapolim cū ingēti p̄latorū ⁊ curialiū comitiua ad alphonſū nup̱ regē creatū inueſtiendū ⁊ coronandū miſit: q̄d ⁊ factū fuit multa cū ſolēnitate: ⁊ cerimoniaruꝫ omniū exactiſſima obſeruātia: quo facto fedus cū eo maxime ꝓpter aduentū karoli gallorū regis inījt: in q̄bꝫ duobꝫ vicꝫ pōtificis ⁊ alphonſi ſpes oīs ꝯ gallos relicta erat: eo tūc iulian⁹ a ruere ſancti petri ad vincula cardinalis: ſixti pape nepos: oſtie oppidi dn̄s Tyberim fluuiū iter clusit. Jam galloꝝ regis amicus ⁊ pontificis hoſtis effect⁹ ne cōmeatus in vrbē deueherētur: quāobrem ſtatim romani ad rerum omniū inopiā deuenere: pōtifex vero cū antea romanorū numero et virtute fretus ſecurus eſſe videret̄ appropinquāte gallorū rege adeo territus eſt vt vi illa ac magnitudine anī elangueſcēte ad oblatas regis quoqꝫ p̱ legatos ꝯditiones ꝓtinus deſcēderet: tū populus oīs ex ſūma triſticia in plauſum ⁊ leticiā ꝯuertit̄: pontifex inuitus regias copias que in auxiliū venerāt extra vrbē excludit: ipſe vero in arcē ſancti angeli ſe contulit formidinis plenus. karol⁹ kalendis ianuarijs cū vniuerſo exercitu rome excepto in palatio diui marci ſedem locauit. vbi cum pontifice cōpoſitis rebus inter mutuos complexus maclodienſem vnū ex baronibus regi cariſſimum mentite amicitie auctorem cardinalem deſignat: ſubiugata deinde rerū. q. dn̄a roma. q̄nto kl̄. februarias rex gallus roma diſceſſit: ⁊ inuito pōtifice zizimū imp̱atoris turcarū fratrē virum maxime virtutis ⁊ ſtrenui animi vt oīa in turcas moliri videretur ſecū abſtulit: eius cauſa pōtifex q̄draginta milia nūmū aureoruꝫ ſingulis annis data taxatione a fratre accipiebat: tradūtqꝫ eaꝫ ob cām hacten⁹ turcas extra italiā coercitos fuiſſe: qui paulopoſt negligentia regis rheumatiſmo morit̄ nō parua rei xp̄iane iactura: his cognitis alexander pōtifex ſibi timēs depoſita ſpe quā i romana turba rei militaris ex p̱te poſuerat: vrbe extrema inopia laborāte: Cognito karoli regis odio ac Ualentini cardinalis fuga inſtātem ruinā reformidās incerta ꝯſilia voluebat: ſtatuit ꝯuocato p̱atrū ꝯcilio de ſumma rerū deliberare in quo hec pauca elocutū accepimus. videtis inquit filij karolū gallorū regem italie magnaꝫ partem ſubegiſſe: ⁊ eā armis viriſqꝫ impleuiſſe a pōtificia ſede oppida vrbeſqꝫ ademiſſe. iam penit⁹ eccl̄iam euerſurum: videm⁹ enī ml̄tos ꝓditores: ml̄tos ſedis apoſtolice hoſtes cernitis: nemo noſtrum in reditu tut⁹ erit: hinc ꝑfecto mea ſn̄ia diſcedendū eſt. his dictis ꝯfuſe voces fuere alijs alia iudicātibꝫ: tandem viſum eſt in tanto rerum p̄lentium diſcrimine nutantes italie res principum poſſe federe cōtineri: ⁊ ad id Maximilianū romanoꝝ regem ferdinandū ⁊ eliſabet hyſpanie reges: Senatū venetū ac Ludouicum ſfortiā mediolanē. p̄ncipē idoneos eſſe. miſſis igit̄ legatis noua fe

Alphōſum coronauit regem.

Cardialis ad vincula hoſtis.

maclodienſis cardialis fit.

Zizim⁹ turcus morit̄.

Ualentin⁹ cardinalis

Uerba pōtificꝫ ad patres.

legatoſ ad principes mittit.

dera inter hos principes circiter Kal. aprilis icta fuerũt. At ſenatus Venetus ꝑ legatos ſuos adeo cõſtanṫ hoc fedus ſtabiliuit: vt ĩperiũ oĩe ꝓ italie ⁊ eccleſie ſalute facile expoſiturus eſſet. Regrediẽte aũt rege ex neapoli romã cuꝫ intellexiſſet alexander põtifex: mox cũ vniuerſo ꝯcilio. v. kal' iunias roma egreſſus: Hieronymo Beorgio equite veneto oratore ſuadente / militibꝫ quos venetus ſenatus ad ei⁹ tutelã pauloante miſerat circũſeptus in vrbẽ veterẽ ꝓmũ ſeceſſit. Deinde peruſia decreuerat Anconam adire: ⁊ venetias poſtremo nauigare ſi opus fuiſſet. Reuerſo deniqꝫ ĩ galliã Karolo rege: ⁊ ibidẽ haud multo poſt defuncto: ac Ludouico aurilianenſi eidẽ regi ſurrogato: Alexander priſtina formidĩe liberatus plurima meditari cepit: ⁊ ea quide ꝑmaxima: que in p̃ſẽs vſqꝫ ad votũ ꝑ oĩa eidẽ ſucceſſere. Nã ludouico vicecomite mediolanẽſium duce captiuato in gallijs vinctũ abducto: ⁊ eius imperiũ ad gallos ꝑducto: necnõ ⁊ parthenopeũ regnũ cũ galli denuo vendicaſſent: hic ſapientiſſim⁹ pontifex cũ francoꝝ rege ⁊ venetis noua ꝑculſit federa. Quibꝫ cõfectis exercit⁹ magnos cõgregauit: ⁊ valentinũ borgiã virũ impigerrimũ eiſdẽ ducẽ ⁊ imperatorẽ prefecit Qui dũ cõgregatis omnibꝫ copijs / primo cũ omni cura cõtra katherinã vicecomitẽ hieronymi ryarij comitꝫ relictã principẽ expeditionẽ aſſumpſit: ⁊ cum legionibꝫ tandẽ imolaꝫ ciuitatem deuenit. Quã penes katherina in nullo ꝑterrita cuꝫ ſuo exercitu cõſederat expugnauit. Ubi cũ valentiniana virtus videreṫ ſupior: Katherina virago relicta Jmola valentin⁹ cũ ſuis forliuiuꝫ ſeſe recepit: in q̃ e veſtigio ab auctore obſeſſa fuit: quã cũ aliquãdiu oppugnaſſet ⁊ mira ſolertia ſe defenderet in magnã penuriã rerũ oportunarũ deducta eſt. Uerũ tandẽ cũ virib⁹ põtificis obſiſtere katherina nõ poſſet: armorũ vi poſt captã ciuitatẽ ⁊ arce tormẽtoꝝ ictib⁹ lacerata ab valentino capta ẽ: atqꝫ ipſa katherina captiuata romam miſſa: pontifici viua p̃ſentata ẽ. Ex quo põtifex ipſe nõ aliter q̃ꝫ ſi ꝑmaximũ ſuperaſſet ducem gloriat⁹. His geſtis bellũ ꝯtra fauentiam munitiſſimã Manfredoꝝ vrbẽ mouit quã demum poſt mltas oppugnatiões cum magna ſuorũ militũ cede obtinuit: Que tandẽ in venetorũ manus deuenit: ⁊ haſtorẽ puerũ vrbis ꝓncipẽ vltro ſeſe oblatũ romã ad patrẽ põtificẽ in triũphi modũ ꝑduxit. His facinoribꝫ tã egregie tãqꝫ ſtrenue a valẽtino ꝯfectis pontifex in admiratiõẽ ſui abduct⁹ imo ſtupefact⁹ ipm ꝓtinus cũ auctoritate ap'lica ducali dignitate inſigniuit: illũqꝫ ciuitatũ earũdeꝫ atqꝫ aliarũ ditionis eccleſiaſtice vrbium ꝓncipẽ declarauit: Deiecit itaqꝫ regulos oẽs quos p̃deceſſores ſui pontifices: maxĩe clemẽs vj. annis cẽtũ elapſis in vrbib⁹ flaminie: ⁊ vmbrie vicarios eccleſie inſtituerat: videlicet Manfredos: Ordelaphos: Malateſtas Feltranos: ⁊ Uareanos ⁊ eoꝝ ciuitatum valentinũ borgiam iam ducem ⁊ titulo ducatus decoratũ principẽ inſtituit. Hic etſi multas pecunias in bellicis ſũptibꝫ atqꝫ in dotanda lucretia filia quã copulauit matrimonio Alphonſo Eſtenſi ferarie duci ſplendide

Hieronym⁹ georgius eques ⁊ orator

Ludouic⁹ ſfortia capitur.

Katherina forliuij domina capiṫ
Ualentin⁹ fauentiam cepit

Ualentin⁹ creaṫ dux

erogauerit:nihilominꝰ ꝛ in municula ſancti angeli arce: quã mu
nitiſſimã vltra modũ ingenti ĩpẽſa reddidit ꝛ in exornãdo diue ma
Edificia ipſius com memorat. rie maioris vrbis templo celũ eius incredibili pulchritudine inau
rando: vias quoqꝫ publicas leonine vrbis ſternendo : atqꝫ alia et
alia in vrbe edificia inſtaurãdo plurimas pecunias nunc vſqꝫ ero
gauit. Multos etiã cardiales hucuſqꝫ creauit: inter quos fuerũt
duo veneti Dominicꝰ Grimanꝰ: ꝛ Marcus Cornelꝰ : iubileũqꝫ
ꝑ vniuerſum xpianũ orbẽ a ꝑdeceſſoribus ſuis inſtitutũ: in anno
ſalutis milleſimo quingenteſimo honorifice celebrauit. Tandem
poſt multa bella in italia ac in vrbe geña : decimooctauo die men
ſis Auguſti veneno perijt. Et apud ſanctũ petrum vt decet ponti
ficem/magna funeris pompa ſepelitur. Quo mortuo vacauit pa
patus menſe vno ꝛ diebus quinqꝫ.

Papa 229. Anno xpi 1503

p Ius papa tertiꝰ huiꝰ noĩs natione Ethruſcus: patria Se
nenſis/nepos pij ſecũdi : Frãciſcus picolomineꝰ antea vo
catus: hoc anno decimo Kal'. octobris alexandro pontifi
ci ſuffectꝰ: ſedit dieb' tm̃ vigintiſeptẽ. Hic vir tante modeſtie ꝛ ĩte
gritatis fuit: vt oĩm fere conſenſu pontifex creatus ſit. Et ꝓpterea
nulla iniuria affectꝰ aut ignominia notatus fuit: ꝓpter tꝑis breui
tatem: qui tandẽ moriens q̃ntodecimo kal' nouẽbris in beati petri
baſilica ſepelit'. Quo mortuo vacauit ſedes dieb'. xiiij.

Papa 230 An. chriſti 1503

i Julius papa ſecundus huiꝰ noĩs: natiõe Ligurus: patria
Saonẽſis: Julianꝰ a ruere antea vocatꝰ: Sixti olim q̃r
ti põtificis ex fratre nepos: Hoc ãno milleſimo q̃ngenteſi
motertio: pridie kal'. nouembris ex preſ bytero cardinali tituli ſan
cti petri ad vincula: poſt piũ tertiũ pontificẽ creatꝰ ẽ pontifex. ſe
dit autẽ vſqꝫ in ꝑſentiarũ ãno vno: ꝛ menſes. ij. ꝛ dieb'. xxiij. Uir
certe bonꝰ ꝛ tanto principatu digniſſimꝰ. qui pontificatu ſuſcepto
oĩa que ad religionis chriſtiane dignitatẽ pertinere arbitrabat' cu
rioſo circumſpexit animo. Maximeqꝫ circa eccleſie ꝑtinẽtia mira
vſus eſt pietate: ſi prudentiã/ſapientiã/ cõſiliũqꝫ quo plurimũ va
leat inſpicias. Juſticia ꝟo atqꝫ clementia ita inſignis habetur: vt
difficile iudicet' qua in re maiorẽ ꝓmereat' laudẽ. Fuit eñ bonarũ
litterarũ ſcientiſſimꝰ: ac viroꝝ doctoꝝ obſeruãtiſſimus: quos vn
diqꝫ ꝑquiſiuit: eos q̃ꝫ ſemꝑ/ vbicũqꝫ ꝛ pecũia ꝛ beneficijs mirifice
iuuit ac fouit. Tali nãqꝫ põtifice indigebat eccleſia dei: q̃ petri na
uiculã vitioꝝ fluctib' diu acriter quaſſatã/redigere in portũ ſalu
tis ſciret ꝛ poſſet. Quẽ ſperamus diui petri apl'oꝝ principis veſti
gia eſſe imitaturum.

Johãnis ſtelle ſacerdotis veneti opus de vitis Pontificũ ſumma
cũ diligẽtia reuiſum atqꝫ correctũ tẽpore ſanctiſſimi in xpo patris
ꝛ dñi/dñi Julij diuina prouidentia pape ſecundi: Impreſſũ Ba
ſilee ꝑ Michaelẽ Furter inibi ciuẽ: Anno Chriſti milleſimo quin
genteſimoſeptimo ꝑdie Kal'. Septemb.

1507

Johānes ſtella venetus: diue Marie formoſe ſacerdos: Antonio Suriano Patriarche Venetiaꝝ reuerēdiſſimo. S. P. D.

Poſteaꝙ opus de Pōtificū vitis nuper a me confectum illudqꝫ tandē diuino auſpitio editum. R. preſul Dñico Grimano. S. Marci Cardinali digniſſimo dedicare decreui: Viſus ſum ob tuas etiam imortales virtutes ꝓ quibus ſemꝑ te vt patrē incredibili amore cōplexꝰ ſū: de his noſtris lucubratiōibus qualeſcūqꝫ ſint te participem facere. Nō quidem vt idoneū me exiſtimarē: ſed vt ceteri oēs intelligerent amoris erga te mei tantā fuiſſe vim: ꝙ nūꝙ tibi negare poſſem. Ex ſtili autem huiꝰ noſtri opis varietate admirabiꝛ fortaſſe tua. R. D. nec nō ⁊ ceteri dicētes: vbi nā hec ſermonū diſparitas: pro qua etiam ab eruditis veniā reprehendendꝰ. ad quos ego: quia nō eadē ſemꝑ mihi inſcribendo fuit voluntas: atqꝫ ꝙ multa ex aliis ad ꝟbum excerpſerim: pluris hiſtorie veritatē faciēs: ꝙ̄ verborū elegātiam. Ea eñ verba mea: ⁊ ſi eruditis videbunꝛ inepta: ſpero nihil ominꝰ ſi cū matura diſcuſſione fuerint examīata: nō paruum fructum ſe percepturos. Fateor quidem atqꝫ deū meū teſtor me non falſa ꝓpoſuiſſe. Cum nil tam contrariū ſit hiſtorie ꝙ̄ mēdacium: Nuge in fabulis: in hiſtoriis vera: ⁊ ſeries ſummopere ab omnibꝫ querenda eſt. Demū. R. D. tue innoteſcat me de induſtria plura ꝑtermiſiſſe ꝑicula vndiqꝫ ꝑ̄cauentem: maxime in his nouiſſimis temporibus geſta: que ſine quorundā nota ſcribi non potuiſſent: potiſſimū cum ꝑ̄ſentia diſcrimina ſcriptores elangueſcere plerūqꝫ faciant. Cū ſint plurimi qui veritatem equo aīo audire nolint: poſteris aūt cetera ſunt relinquenda: qui aptius ſine metu ⁊ nota ſuas hiſtorias ſcribere poterūt. Noſtra igitur ſimplicitate contenti has Ephemerides contractius expeditiuſqꝫ conſcripſimus et ea quidem non tā diligenter ꝙ̄ libenter efficere curauimus: ne mirabilia noſtris temporibus in italia geſta: noſtra negligentia poſteritati ſupprimerenꝛ. Ea itaqꝫ qualiacūqꝫ ſint: hilari fronte ſuſcipere nō dedignaberis: Nam nihil tam paruum cuditur qđ gloriam aliquam nō pariat: me. R. D. tue humiliter commendo. Vale. xj. kalendas Februarias.

aanw. 7/1932 E.v.H.

DIa
3050G